

דברי הכנסת

כנס מיוחד

הישיבה המאה-ועשרים-ושמונה של הכנסת השלוש-עשרה
יום חמישי, כ"ג באלול התשנ"ג (9 בספטמבר 1993)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:02

תוכן העניינים

דברי יושב-ראש הכנסת לזכרה של חברת הכנסת לשעבר טובה סנהדראי, זיכרונה לברכה
הצעה לסדר

ההסכם בין הממשלה לאש"ף להקמת מדינה פלשתינית בגבולות 1967

הודעה אישית של חבר הכנסת ב' נתניהו

הסכנה הממשית הביטחונית כתוצאה מההסכמים הקרובים עם אש"ף

ההסכמים עם הפלשתינים בעניין עזה ויריחו תחילה

ההכרה ההדדית בין אש"ף לישראל

ההסכם הישראלי-הפלשתיני – סיכוי היסטורי לשלום

הסכנה לערעור הדמוקרטיה מתגובות חוגים בימין

שימוש פוליטי במשטרת ישראל

הבטחות חשאיות של הממשלה הגורמות להקמת מדינה פלשתינית

הטרור ניצח

התנהגות הימין והתבטאויות מנהיגיו נגד חברי כנסת ערבים

בעקבות ההתפתחויות הפוליטיות האחרונות

ההיבט הכלכלי של הסכמי השלום

המאבק על השלום

כוונת הממשלה להכיר באש"ף

הסכנה למעמד ירושלים

יריחו תחילה במקורות ישראל

דברי יושב-ראש הכנסת לזכרה של חברת הכנסת לשעבר טובה סנהדראי, זיכרונה לברכה

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני פותח את ישיבת הכנסת, כנס מיוחד, יום חמישי, כ"ג באלול התשנ"ג, 9 בספטמבר 1993.

חברי הכנסת, אבקש לקום. ביום שלישי בשבוע שעבר נפטרה חברת הכנסת לשעבר טובה סנהדראי; בת 86 במותה. טובה סנהדראי היתה חברת כנסת מטעם המפד"ל בכנסות הרביעית, החמישית, השישית והשביעית. כעשר שנים היתה סגנית יושב-ראש הכנסת. היא היתה חברה פעילה מאוד בוועדת השירותים הציבוריים, ועדת העבודה וועדת הכנסת. היא ייסדה ועמדה בראש תנועת הנשים של היהדות הדתית הלאומית ופעלה למען שילוב נשים במערכות ציבוריות ומדיניות.

הכנסת שולחת תנחומים למשפחתה ולתנועתה. יהיה זכרה ברוך.

(חברי הכנסת מכבדים בקימה את זכרה של המנוחה.)

הצעה לסדר

היו"ר ש' וייס:

הצעה לסדר מפי חבר הכנסת זאב בנימין בגין, בדיוק לפי הטקסט שכאן, מלה במלה.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מודה לך, כבוד יושב-הראש, על שהתרת לי, ברגע זה, להגיש את ההצעה המסוימת הזאת לסדר. אני מקווה שהיא תתקבל לא רק על דעתך אלא גם, אולי בייחוד, על דעתם של חברי, חברי הקואליציה.

רבותי חברי הכנסת, אנחנו עומדים לדון במשך היום בהסכם אשר אושר על-ידי הממשלה לפני יותר מעשרה ימים, ועד עצם הרגע הזה ההסכם הזה למעשה איננו ידוע לציבור ולא הונח על שולחן הכנסת. חברי הכנסת דנים בהסכם מתוך קריאה בעיתונים.

ראש הממשלה הודיע, ושר החוץ הודיע, שההסכם הזה לא ישונה לא לכאן ולא לכאן, לכן אני לא רואה שום מניעה שההסכם יונח בעוד עשר דקות או רבע שעה – לאחר שאתה, אדוני היושב-ראש, תכריז על הפסקה – על שולחן הכנסת, כדי שהדיון יהיה רציני, אמיתי, אינטליגנטי, נוגע לשורשי הדברים ולא ניזון משמועות.

אני חושב שההצעה הזאת היא למען כבודה של הכנסת, ואני מניח, אדוני היושב-ראש, שאתה תסכים אתי, שחובתך כיושב-ראש לשמור על כבוד הכנסת ולאפשר דיון ציבורי נאות לא משמועות מן העיתון, אלא ממסמך אשר אושר ואשר הממשלה כבר אומרת שלא ישונה. אני מודה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. שנייה. חברי הכנסת, ל-80% מההערות של חבר הכנסת זאב בנימין בגין אני מסכים, ואני אפילו מאמץ אותן מייד – זה שהדיון צריך להיות רציני, מכובד, כיאה לגודל המאורעות. אני לא יכול לתת החלטה מייד, כיוון שהעניין מורכב ומסובך ויש לו גם תקדימים. כיוון ששר החוץ, במקום, רוצה להשיב על כך, אני אאפשר לו מאחד הרמקולים, לפי נוחותו.

שר החוץ ש' פרס:

לפני הכנסת יובאו כל המסמכים; אגב, אין שום מסמך סודי, ואין שום הסכם סודי, הכול כתוב. אבל, אמר מנחם בגין – –

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

לא, לא להפריע בשלב זה.

שר החוץ ש' פרס:

– עליו השלום: תפקיד הממשלה לבצע; תפקיד הכנסת לאשר או לדחות. כל ההסכמים הובאו לאישור הכנסת לאחר שנחתמו, וכך יהיה גם הפעם, אז הם יונחו על השולחן בכל הכבוד ובמלואם, וחברי הכנסת יוכלו להתייחס אליהם.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

רחבעם זאבי (מולדת):

המלה "כבוד" לא מסתדרת פה.

היו"ר ש' וייס:

לא, לא, לא, לא, לא. חברי הכנסת, אתם יודעים שהדיון – – –

קריאות:

— — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, הדיון – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

או, זה מתחיל. זה מתחיל. הדיון על הסכם העקרונות יתקיים בכנסת בוודאי, לפי המסורת שהחל בה ראש הממשלה המנוח מנחם בגין, ואני מתאר לי, שוועדת הכנסת תקצה לו, גם על-פי המסורת,

לפחות שתי יממות. היום אנחנו מקיימים דיון על הצעות לסדר שחברי כנסת הגישו, רבות מאוד, ברובן סביב הנושא המדיני.

אני רוצה לבקש מחברי הכנסת לגרום לכך שאני לא אצטרך להתערב בישיבה הזאת. לכבודנו, לכבודי, נקיים את הדיון בדיוק כפי שחבר הכנסת זאב בנימין בגין הציע לנו.

קריאה:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, לא, גמרנו. בבקשה.

אפרים סנה (העבודה):

— — —

היו"ר ש' וייס:

לא, לא, לא, רגע — — —

אפרים סנה (העבודה):

הנוסח נמצא בוועדת החוץ והביטחון — — —

היו"ר ש' וייס:

כן, זאת פשוט אינפורמציה. תודה רבה.

אפרים סנה (העבודה):

— — — חבר הכנסת בגין וחבריו יכולים לעיין.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני מצטער – – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אני רוצה לומר לך, שאילולא לחצתי, אנוכי, ביום חמישי, הנוסח לא היה מונח – – –

קריאות:

דוד מנע (הליכוד):

ועדת הסמים של הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אתם רואים מה עושה הודעה אחת? חברי הכנסת, שר החוץ הודיע לנו לפני שתי דקות, שכל ההסכמים יונחו על שולחן הכנסת. זאת הודעה חשובה מאוד. עניין כזה כל הכנסת צריכה לדעת, ואני מודה לשר החוץ על ההבטחה ועל המידע. תודה.

דב שילנסקי (הליכוד):

אבל, זה צריך להיות לפני החתימה, לא אחריה.

היו"ר ש' וייס:

ודאי שלפני החתימה.

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת — — —

קריאות:

— — —

משה פלד (צומת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת. חבר הכנסת משה פלד. בדיוק לפי המסורת שהושמה ב-1978, ננהג גם אנחנו. אין לנו חובה חוקית, אבל זאת היתה מסורת מפוארת, ונמשיך בה — — —

לימור לבנת (הליכוד):

גם בעניינים אחרים תלכו לפי המסורת של בגין.

היו"ר ש' וייס:

זה הונח אחרי החתימה. כן, בבקשה.

ההסכם בין הממשלה לאש"ף להקמת מדינה פלשתינית בגבולות 1967

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין את חבר הכנסת משה קצב להעלות הצעה לסדר-היום בנושא: ההסכם בין הממשלה לאש"ף להקמת מדינה פלשתינית בגבולות 1967.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לא זו בלבד שהממשלה לא מעמידה את המסמך לעיונם של חברי הכנסת, אלא גם ראש הממשלה מופיע לאחרונה בפעם השלישית בדיון מדיני בבניין הכנסת בפני חברי הכנסת של מפלגת העבודה ומסרב להופיע לדיונים במליאת הכנסת בנושא מדיני.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

הוא מסרב גם להופיע בפני ועדת החוץ והביטחון.

משה קצב (הליכוד):

וגם בפני חברי ועדת החוץ והביטחון.

אנחנו רואים זאת בחומרה רבה. בוודאי לא נוח לראש הממשלה, כי אין לו די הסברים. אולי הוא מקווה שהזמן יעשה מה שהשכל לא עשה.

אדוני היושב-ראש, בשבועיים האחרונים עומדים רבים מאזרחי ישראל, לפי מיטב שיפוטי למעלה מ-50% מאזרחי ישראל, עומדים תוהים, חרדים – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

לפי שיפוטך המוטעה. רוב העם תומך בהסכם.

משה קצב (הליכוד):

למעלה מ-50% מהבוחרים הצביעו עבור המחנה הלאומי ופחות מ-50% עבור מפלגות השמאל.

אלי גולדשמידט (העבודה):

חברי הכנסת – – –

משה קצב (הליכוד):

לך תספור את הקולות בקלפי.

יורם לס (העבודה):

– – –

רחבעם זאבי (מולדת):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לי הצעה. חבר הכנסת לס, חבר הכנסת זאבי, אנחנו נעשה כמו בפרלמנט הבריטי. אתם תעסקו דקה אחת או שתיים בחילופי דברים, הנואם ינוח. כשתירגעו, הוא ימשיך. נראה, אולי זה יעבוד.

רחבעם זאבי (מולדת):

הם התחילו. הם הפריעו לו.

היו"ר ש' וייס:

גמרנו. הגל הראשון נגמר.

משה קצב (הליכוד):

מי שרוצה להתפכח, שלא יספור את חברי הכנסת, שיספור את קולות הבוחרים בקלפיות.

לא באנו, אדוני היושב-ראש, לנגח, לא באנו היום כדי לתקוף. אנחנו פשוט מנסים להבין מדוע לקו ראשי הממשלה ושרי הממשלה בעיוורון, מדוע הבלוק החוסם חסם את התבונה, את הבינה. מדוע שרי הממשלה לוקים בפחדנות? מה האיץ בכם לשבור את הקונסנסוס הלאומי, שהיה מנת חלקנו אולי מאז 1948 וביתר שאת מאז מלחמת ששת הימים?

זו כבר לא בעיה מפלגתית, זו בעיה לאומית ביטחונית-מדינית, ואתם נושאים באחריות לקרע שמתחולל בתוך החברה הישראלית. ההחלטה החמורה ביותר שהתקבלה מאז 1948, ואתם ממשיכים במסע של הטעיה, הולכת שולל, מערכת שקרים. ממשיכים לומר: לא תקום מדינה פלשתינית.

עובדיה עלי (הליכוד):

אפילו הם לא אומרים את זה.

משה קצב (הליכוד):

ממשיכים לומר: אין סכנה למעמד ירושלים; ממשיכים להכריז: לא נכיר בזכות השיבה. תגלו אומץ לב, תגלו אחריות, תאמרו לעם את האמת. למה אתם מועלים באמון העם? בעניינים האלה – אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בכאב אני אומר, בחרדה – אני מאמין ליאסר ערפאת, לא מאמין ליצחק רבין, ראש ממשלת ישראל.

קריאות:

משה קצב (הליכוד):

כן, אני מאמין ליאסר ערפאת בעניינים האלה. כי אתם משקרים ומוליכים שולל את העם. אני מאמין לו. הוא אמר בעניינים אלה את האמת עד היום. והוא השיג את כל מבוקשו.

טלב אלסאנע (מד"ע):

שלמה בוחבוט (העבודה):

תתבייש לך.

רפאל אלול (העבודה):

שר החוץ ש' פרס:

חיים אורון (מרצ):

רון נחמן (הליכוד):

אתם רמאים. אתם שקרנים.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

נעמי בלומנטל (הליכוד):

שלמה בוחבוט (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רון נחמן, אני מעיר לך אף שהיו קריאות רבות, מפני שהתחלתי לשמוע כאן משהו – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

אני אתן לכם היום. אם זה רצונכם שכך נצטייר, בבקשה. אני מבקש ממך, חבר הכנסת רון נחמן, באופן מאוד ידידותי – – –

לימור לבנת (הליכוד):

אתה מעיר לנו, אתה לא מעיר להם.

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת לימור לבנת, אני מדבר עכשיו אל חבר הכנסת רון נחמן. אני מבקש ממך לא להתערב. אני אעיר מעט מאוד. אני רוצה להעיר לחבר הכנסת רון נחמן הערה אישית. אני שמעתי את תוכן דבריך, לא את הקול הרם.

רון נחמן (הליכוד):

אמרתי: רמאים. אני חוזר על זה.

היו"ר ש' וייס:

אתה יודע לאן הדברים מתגלגלים. תירגע.

רחבעם זאבי (מולדת):

לצד השני אתה לא מעיר. אתה יושב-ראש פוליטי.

היו"ר ש' וייס:

אני מעיר לכל הצדדים. פעמיים הערתי לחבר הכנסת בוחבוט, למשל. לך – רק פעם אחת. באיזה צד הוא?

סאלח טריף (העבודה):

גם נגד היושב-ראש – – –

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כאשר – – –

משה פלד (צומת):

– – –

יורם לס (העבודה):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת פלד, חבר הכנסת לס, מספיק.

חיים דיין (צומת):

אתה יודע מה ההסכם?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת חיים דיין, תקשיב לי. חברי הכנסת, זה רק התחיל. אני מציע שנשמור על האנרגיה גם לשבוע הבא. יהיו לנו עוד יומיים כאלה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כאשר ראש אש"ף אומר שהוא הולך להקים מדינה פלשתינית, שהוא הולך לממש את זכות השיבה, שהוא הולך לקיים דיון על מעמד ירושלים – הכול באישורה של ממשלת ישראל, אתם אומרים לנו – – –

טלב אלסאנע (מד"ע):

הוא לא אומר את זה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אלסאנע, שב במקומך.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

הוא שייך לשורות מפלגת העבודה.

משה קצב (הליכוד):

אתם, הממשלה, מסכנים את מעמד ירושלים ואומרים לנו: אל תדאגו. הרי בהסכם כתוב, הסכמתם לדון על מעמד ירושלים. שברתם קונסנסוס לאומי. הפרתם התחייבויות.

סאלח טריף (העבודה):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת סאלח טריף, אתה סגן יושב-ראש הכנסת, עוד מעט אתה תצטרך לנהל ישיבה כזאת. אל תפריע לי. הסגנים בוודאי צריכים לסייע לי. אתה תצטרך עוד מעט לעמוד באותו מבחן.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

אין עכשיו שאלות. סלח לי.

משה קצב (הליכוד):

ראש ממשלת ישראל אומר: אל תדאגו, תסמכו עלי. ראש אש"ף אומר: ירושלים היא בירת המדינה הפלשתינית. אתם שומעים? האוזניים שלכם אטומות? ערפאת אומר שבירת העם היהודי היא בירת המדינה הפלשתינית, ואתם חותמים אתו על הסכם. הנשמע דבר כזה בהיסטוריה האנושית? בעולם כולו היה תקדים כזה, שהולכים להכיר בארגון שרוצה להכריז על בירתנו, בירת העם היהודי, כבירתו שלו, ואנחנו מסכימים להכיר בו, אנחנו מנהלים אתו משא-ומתן? עד איזה שפל התבונה שלכם מגעת? מי שחומד את בירת ישראל, אתם מסכימים לחתום אתו על הסכם? לנהל אתו משא-ומתן?

אלי גולדשמידט (העבודה):

גם סאדאת חמד את בירת ישראל, ואמר זאת כאן בכנסת.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אז היתה ממשלה בישראל, לא כמו הממשלה שלכם.

משה קצב (הליכוד):

אמרתם כי תושבי מזרח-ירושלים רק יבחרו במוסדות האוטונומיה, ואתם הולכים לתת זכות לבחור ולהיבחר לא רק למוסדות האוטונומיה, גם למוסדות המדינה הפלשתינית.

עוד לא היה דבר כזה בהיסטוריה האנושית. עוד לא קרה דבר כזה בעולם כולו, שממשלה נכנעת, מתרפסת, מתחננת לקבל הכרה מאדם שמכריז בראש חוצות, שמטרתו כמה מאות מטרים מבניין הכנסת.

איך תמנעו, אדוני שר החוץ ואדוני ראש הממשלה, את הקמת המדינה הפלשתינית? האם אתם חושבים שהעם בישראל הוא אטום, טיפש? כבר הכרתם למעשה, נתתם יד להקמת המדינה הפלשתינית בחתימתכם. בהחלטת הממשלה לפני עשרה ימים החלטתם על נסיגת צה"ל מיהודה ושומרון, החלטתם לתת לאש"ף להיכנס ליהודה ושומרון, החלטתם לתת סמכויות חקיקה, החלטתם לתת סמכויות לא רק לתושבים אלא גם להכיר בבעלותם על הקרקע – ואתם אומרים לנו: לא נסכים. הרי זו הטעיה מכוונת. מנסים להרדים את העם, מוליכים אותנו שולל. הרי כל פיסת קרקע שצה"ל יפנה – אש"ף ייכנס לתוכה, שם תהיה המדינה הפלשתינית.

רבותי חברי הכנסת, אדוני היושב-ראש, אם יאושר ההסכם על-ידי הכנסת, הרי שלא יהיה כוח בעולם שימנע את הקמת המדינה הפלשתינית. זו השאלה על מצפונכם, על אחריותכם ההיסטורית והלאומית, חברי מפלגת העבודה. עם מרצ אין לנו ויכוח. עם הסיעות הקטנות האחרות בקואליציה אין לנו ויכוח. אתכם, מפלגת העבודה – האם אתם מוכנים לתת יד להקמת המדינה הפלשתינית? זו השאלה שעומדת על הפרק. תגידו כן או לאו, בלי להתחמק.

זו שעה גורלית לעם היהודי. לא היתה החלטה יותר גורלית לעם מאז קמה המדינה, מאז הכרזת בן-גוריון. תאמרו אתם, חברי הכנסת של מפלגת העבודה – – –

בנימין טמקין (מרצ):

משה קצב (הליכוד):

אתך אין לי ויכוח. אין לי ויכוח אתך. אתה שייך לשמאל, בשוליים בחברה.

בנימין טמקין (מרצ):

משה קצב (הליכוד):

אין לך תמיכה ציבורית. איש לא תומך בכם. שבו בשקט. יש לי ויכוח עם מפלגת העבודה, לא אתך.

קריאה:

גם לחלוקה – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

בושה וחרפה – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

אתם מדברים על בושה?

שלמה בוחבוט (העבודה):

– – –

בנימין טמקין (מרצ):

עם האופוזיציה – – –

היו"ר ש' וייס:

גמרנו את הגל הזה? חבר הכנסת שלמה בוחבוט, יש לי הצעה. את הגל הבא אל תתחיל. תן למישהו אחר. בסדר?

משה קצב (הליכוד):

אומר ראש הממשלה: אנחנו מתנגדים לזכות השיבה. בהסכם כתוב. יציפו את יהודה ושומרון במאות אלפים פלשתינים שנמצאים היום בלבנון, בירדן, בנסיכויות המפרץ הפרסי. הם יציפו את יש"ע, ואתם אומרים לעם בישראל: תסמכו עלי, תסמכו עלינו, אין לכם מה לדאוג, נתנגד לזכות השיבה.

זו הולכת שולל. איפה ההתחייבויות שלכם, מפלגת העבודה, כפי שנתתם להן ביטוי במצע שלכם לכנסת הנוכחית? אלה ההתחייבויות שלכם לציבור. על סמך זה נבחרתם. על בסיס המצע הזה קיבלתם את אמון העם. אתם מועלים באמון העם כפי שזה מופיע במצע. אתם חוטאים ואתם מסכנים את קיומה של מדינת ישראל.

יורם לס (העבודה):

תתחיל לקרוא – – –

עמנואל זיסמן (העבודה):

– – –

משה קצב (הליכוד):

איפה בקעת-הירדן? איפה גוש-עציון? איפה הפשרה הטריטוריאלית? איפה תוכנית אלון?

קריאה:

זה הסכם ביניים.

משה קצב (הליכוד):

ישבנו עם יצחק רבין ושמעון פרס יחד בממשלה שנים רבות. אנחנו אמרנו, אחדים מאתנו בליכוד, ואני בתוכם, אמרנו ליצחק רבין, ראש הממשלה היום: אם העולם הערבי כל כך משתוקק למדינה פלשתינית, שיקימו אותה בעבר הירדן. אמר יצחק רבין: חס וחלילה, מדינה פלשתינית בעבר הירדן מסכנת את קיומה של מדינת ישראל, זה חורבן בית שלישי.

בעבר הירדן מסוכן, ביהודה ושומרון לא? ערפאת יהיה ראש המדינה הפלשתינית, אם אתם תמשיכו בקו שלכם, במדיניות שלכם. הוא יקים את המדינה הפלשתינית ביהודה ובשומרון, יעשה תנועת מלקחיים עם סדאם חוסיין בעירק. השושלת ההאשמית תהיה אפיזודה חולפת, ויחנקו את השושלת ההאשמית והם יראו את מדינת ישראל מצומקת, חלשה מבחינה ביטחונית, קטנה. זה יהיה פיתוי מתמיד לעבר הירדן הפלשתינית, לעירק, ליהודה ושומרון הפלשתינית. זה יהיה פיתוי מתמיד בעבורם לומר: הגענו לשכם, ליריחו, לג'נין, המטרה הבאה היא באר-שבע, אשקלון, יפו, לוד, רמלה, חיפה, עכו.

לזה אתם נותנים יד. רק אוויל מסוגל להאמין שיאסר ערפאת, כאשר יתיישב ביהודה ובשומרון, יילחם נגד ה"חמאס", יילחם נגד ה"חיזבאללה", נגד ג'ורג' חבש, חוואתמה, אחמד ג'יבריל, כדי להגן על הביטחון שלנו. הרי זו תמימות, זו אטימות, זה טמטום, זה חוסר אחריות להאמין שיאסר ערפאת יגן על ביטחון העם היהודי בארץ-ישראל.

היום כבר חוזרים 180 מחבלים שימשיכו ביהודה ובשומרון בארגון וביצוע מעשי טרור נוספים כדי לסכן את חיינו.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת פלד.

משה קצב (הליכוד):

אם יחזור, חלילה וחס, יאסר ערפאת ליהודה ושומרון, כפי שאתם מתכננים והתחייבתם להסכים, ארגוני המחבלים יתחרו ביניהם ביהודה ובשומרון מי יהיה קיצוני יותר כלפי מדינת ישראל במעשי פיגוע. אירועי לבנון ב-30 השנים האחרונות יהיו כאין וכאפס לעומת מה שיתרחש ביהודה, בשומרון ובחבל-עזה.

איך תמנעו, תאמר לי, אדוני שר החוץ, יאמר לי שר הביטחון, איך תמנעו מטנדר הנוסע בתחומי יהודה ושומרון, בתחומי האזור שנמצא בשליטת ערפאת – להציב "קטיושות" על הטנדר ולהפגז את ערי החוף? איך תמנעו מטנדר הנוסע ברצועת-עזה להציב תוך כדי הנסיעה "קטיושות" ולהפגז את אשקלון, את נתיבות, את שדרות, את אשדוד, את אופקים? איך תמנעו את זה?

בדרום-לבנון צה"ל שולט. עוד לא היתה נסיגת צה"ל מדרום-לבנון, ואף-על-פי-כן מצליחים באמצעות טנדרים למיניהם להציב "קטיושות" ולהפגז את קריית-שמונה. אתם רוצים להביא את המצב הזה על ערי החוף בישראל? אתם רוצים שכך יקרה ליישובי הדרום?

אדוני שר החוץ, אדוני שר הביטחון, אתם מחזירים אותנו לימי הפדאיונים, יחדו מסתננים לתחומי "הקו הירוק", כדי לזרוע בהלה, כדי לערער את הביטחון, כדי להפחיד את אזרחי ישראל. הטרור לא ייפסק. הטרור אף יגבר. וכך, לא זו בלבד שאינכם מביאים שלום בדרך שלכם, אלא אתם עלולים גם להביא להתפרצות מלחמה בינינו לבין ארצות ערב.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אתה לא מאמין באפשרות של שלום עם העולם הערבי?

משה קצב (הליכוד):

אני רוצה בשלום, חולם על השלום, מתפלל אל השלום, משתוקק לשלום.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אז למה אתה מפחד מהשלום? תפסיקו לפחד מהשלום.

משה קצב (הליכוד):

אני רוצה שלום אמיתי.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דראושה. חבר הכנסת דראושה, אני מדבר אליך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

שלום זה ביטחון אמת. אתם מפחדים מהשלום.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דראושה, אני מדבר אליך.

שאול גוטמן (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן.

שאל גוטמן (מולדת):

אני מסביר לו שעם רוצחים לא עושים שלום.

היו"ר ש' וייס:

אתה תסביר לו מאחורי הקלעים.

חבר הכנסת דראושה, תקשיב לי. חבר הכנסת דראושה.

שאל גוטמן (מולדת):

ואתה תומך בהם – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן.

שאל גוטמן (מולדת):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן, אתה שומע אותי?

שאל גוטמן (מולדת):

אני לא יכול לשמוע.

היו"ר ש' וייס:

תתרגל לכך שבבית הזה יש דעות שונות. חבר הכנסת דראושה, היה כאן דיון שקט. חשוב שהדיון הזה יהיה באווירה סבירה. אנא בטובך.

משה קצב (הליכוד):

חבר הכנסת דראושה, אני רוצה לומר לך, אין בבית הזה אדם אחד שלא חולם על השלום ולא משתוקק לו. אל תחלקו, אתם אנשי השמאל, את אזרחי ישראל ואת הנבחרים לכאלה שרוצים שלום ולכאלה שמתנגדים לשלום. אבל יש לנו אחריות גם כלפי הדורות הבאים. חזרנו לארץ-ישראל כדי לחיות פה בשלום ובביטחון, חבר הכנסת דראושה. רוצים שלום אמיתי, רוצים שלום קבוע, רוצים שלום כזה שלאויבים שלנו, לערבים, לא תהיה אפשרות להשמיד אותנו. זה עדיין חלום ערבי. תשאל את ג'יבריל.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

משה קצב (הליכוד):

תשאל את חוואתמה.

רחבעם זאבי (מולדת):

שאול גוטמן (מולדת):

חיים דיין (צומת):

למעלה מ-30,000 שוטרים בשטחים ---

משה קצב (הליכוד):

תשאל את חבש.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן, חבר הכנסת חיים דיין, מספיק. סגני השרים. חבר הכנסת דראושה. חבר הכנסת דראושה.

רחבעם זאבי (מולדת):

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

הגל השלישי עבר. חבר הכנסת גוטמן, יש לי שאלה אליך. חברי הכנסת דראושה וגוטמן, שאלה לשניכם: אתם יכולים להסתדר שם או שנעשה הפרדת כוחות? תסתדרו? בסדר. חבר הכנסת גונן שגב.

משה קצב (הליכוד):

חבר הכנסת דראושה, עם כל הכבוד, לך כערבי ישראלי יש שוויון זכויות פוליטי, חוקי, מלא; כמוך כמוני.

שאול גוטמן (מולדת):

אין לו חובות.

משה קצב (הליכוד):

בזכויות אנחנו שווים. הבה נפתור את הבעיה. אם אתה כל כך רוצה מדינה פלשתינית, אז שתקום בעבר הירדן – תסתפקו אך ורק בניהול עצמי ביהודה ובשומרון. כך נוכל להבטיח גם שלום וגם ביטחון למדינת ישראל; שלום אמיתי ושלום קבוע.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

לעם יש זכות לעצמאות.

משה קצב (הליכוד):

זכות לעצמאות לא על-ידי הרס של מדינת ישראל.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דראושה.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב.

קריאות:

הי"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב, אתה מתל-עדשים, חבר הכנסת דראושה מאכסאל, ואתם יכולים להמשיך את הסימפוזיון ממש בבית. זו קרבה יוצאת מן הכלל. יש עכשיו חגים. בנחת.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני מוכן.

משה קצב (הליכוד):

אתם מתעלמים מכך שיש למעלה מעשרה ארגוני מחבלים, שמדברים על השמדתה של מדינת ישראל. האם זה נעלם מעיניכם?

מה עוד, שהממשלה הישראלית אומרת, שהיא מסכימה לבוררות כשהיו ויכוחים עם אש"ף. ריבוננו של עולם, מי יהיה הבורר, כשתהיה מחלוקת על ירושלים, בינינו לבין אש"ף? עד איפה האווילות מובילה אתכם? להסכים לבוררות בנושאים השנויים במחלוקת בינינו לבין אש"ף, ארגון המרצחים והטרור? בעוד אנחנו מתחננים שיאסר ערפאת יכיר במדינת ישראל? ההיסטוריה האנושית הכירה במדינה יהודית. ולמה זה כל כך חיוני, אדוני שר החוץ? האם עתידנו תלוי בהכרה של יאסר ערפאת? ומה אנחנו נותנים בתמורה? – הכרה באש"ף. הרי האזניים מצטלצלות כששומעים עד היכן מגיעה האווילות הזאת.

אנחנו מזהירים אתכם, אדוני שר החוץ וראש הממשלה. מי שמכיר באש"ף צריך לצפות שיבואו אליו ויאמרו לו: מי שמכיר באש"ף – מכיר במטרות אש"ף; מי שמכיר באש"ף – מכיר בעקרונות אש"ף, בדרישותיו, בתביעותיו למדינה פלשתינית, לישות פלשתינית, לריבונות פלשתינית.

איך תצאו מתוך המבוך, מהדרך ללא מוצא שנכנסתם אליה? הרי ההחלטות שקיבלתם הן בלתי הפיכות. מה יקרה אם אש"ף לא יכבד את ההתחייבויות? תדרשו ממנו לעזוב את יריחו? תדרשו מיאסר ערפאת לעזוב את רצועת-עזה? איך תוכלו לשמור על ביטחון ישראל אם יתברר שהם לא עומדים בהתחייבויות?

ומדוע צריך לקבל כך החלטות? מדוע בלי עבודת מטה? האם המומחים במערכת הביטחון הם מומחים של הכנסת? – אלה מומחים שלכם, של הממשלה. במשך שנים הם משרתים את מדינת ישראל בנאמנות, באחריות. מדוע להסתיר מאנשי המטה הכללי שאתם הולכים לקיים דיון? אולי הם יסירו איזה מכשול בפניכם? אולי הם יסבו את תשומת לבכם לכך שאתם הולכים לקבל איזו התחייבות, בניסוח מטופש, כפי שאכן מופיע בהסכם? אולי הם יאירו את עיניכם? למה להסתיר מהם? מה היה הפחד לקיים התייעצות עם המומחים של הממשלה, לא שלנו? לכולנו יש אמון באותם מומחים. במשך עשרות שנים אתם ואנחנו יחד נועצים בהם. אתם לא חייבים לקבל את דעת המומחים, אבל חובתכם להתייעץ אתם.

נעמי חזן (מרצ):

— — — אוניברסיטה? שעה וחצי? שעה וחצי לכל נואם?

משה קצב (הליכוד):

מדובר בביטחון הלאומי.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, סליחה. חברת הכנסת קצב, מה השאלה שלך?

נעמי חזן (מרצ):

סיעת הליכוד מדברת כבר חצי שעה.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, חברת הכנסת נעמי חזן. אם יש לך שאלות – נא לכתוב לי אותן. אני מבקש לסיים את הדברים.

משה קצב (הליכוד):

מדובר בביטחון הלאומי של מדינת ישראל, בנושא הזה אין מקום לחובבנות. אם אתם, שרי הממשלה, לא רוצים לחזור בכם מההחלטות שקיבלתם; אם אתם, חברי הכנסת של המערך, של מפלגת העבודה, לא מרהיבים עוז למנוע את השגיא הפטאלית ההיסטורית הזאת מן הממשלה שלכם – אזי האמת הצרופה, ההיגיון, הצדק, המוסר, ההיסטוריה היהודית, האחריות כלפי הדור הצעיר, האחריות כלפי הדורות הבאים מחייבים אותנו, 120 חברי הכנסת, לא להכריע בנושא הזה. אין לנו סמכות להכריע בנושא, לא לממשלה ולא לכנסת הנוכחית.

הבה, אדוני היושב-ראש, נעביר את ההכרעה בנושא הזה, שהוא נושא קיומי, שהוא נושא גורלי לעם היהודי, נושא שההיסטוריה אולי הטילה עלינו להתמודד אתו, אבל לא הסמיכה אותנו, 120 נבחרים העם, להכריע; הבה נעביר את ההכרעה בנושא הזה לידי אזרחי ישראל. הם יכריעו אם ההסכם הזה ראוי להתבצע, או מוטב שיסולק עוד בטרם מומש.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. שר החוץ, בבקשה.

חברת הכנסת חזן, כשעליתי לדוכן מייד ביקשת שהנאם יסיים. אם יש לך טענות – תפני אותן אל קודמי. אבל אני אתחשב כעת בשר החוץ ואפשר לו לדבר יותר.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אשיב על דבריו של חבר הכנסת – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה רגע, סליחה. חבר הכנסת שאקי, אני מבקש להפסיק. חבר הכנסת קצב.

שר החוץ ש' פרס:

אשיב על דבריו של חבר הכנסת משה קצב, דבר, דבר, כפי שצריך. אני רוצה כאן להבחין בין רמת הדאגה של העם – כל פעם שהולכים לדבר חדש, מדרך הטבע מתעוררות דאגות. הן לא נעלמו מעינינו. בראש המשא-ומתן הפעם עמד העניין הביטחוני, ואפרט.

יעקב שמאי (הליכוד):

לכן הצבא אמר שזה קשה מאוד – – –

שר החוץ ש' פרס:

אל תבלבל אותי. אבל כאשר חבר הכנסת קצב מדבר על קונסנסוס לאומי, חברי הכנסת, תמיד היה ותמיד יהיה קונסנסוס לאומי. ההבדל בינינו לבין הליכוד הוא הבדל של גיל. בהתחלה הם שוללים, אחר כך מקבלים. יש חזית שלילה בליכוד. אל מול מה שאתה קורא לו אחריות היסטורית, אל תדבק אתה לאחריות ההיסטורית. אביא לך דוגמה פשוטה ומובהקת מה זה קונסנסוס לאומי. כאשר הסכמנו ל-242 ול-338 אמר מנהיג הליכוד דאז, מנחם בגין, עליו השלום, שזה אסון, סוף המדינה, והוא קם ועזב את הממשלה. היום אתם דוגלים ב-242. תראה מה קרה לקונסנסוס. הבדל של כמה שנים. זה ההבדל בין היסטוריה להיסטוריה. אתם כל כך היסטורים כל הזמן.

מאוד שמחתי, אדם שאני מאוד מעריך, ד"ר שייב, מלח"י, היה נגד החלוקה, ועכשיו, באיחור של 40 שנה הוא אמר שבן-גוריון צדק. תראה מה שקורה לכם. זה לוקח 40 שנה עד שאתם עולים לרמה של הקונסנזוס ההיסטורי ויורדים מההיסטריה השוללת שלכם.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

מה עם הפשרה עם ירדן? 25 שנה בבלתם את המוח.

שר החוץ ש' פרס:

אתה ויתרת גם על עבר הירדן. זה לקח לכם 20 שנה, מר בגין הצעיר. מר בגין הצעיר – גם בעניין שתי גדות הירדן.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

צעיר אני כבר לא אהיה. אני מודה לך.

שר החוץ ש' פרס:

אתה לא צעיר, מסכים. קונסנזוס לאומי – אתה לא צעיר. היה פעם: שתי גדות לירדן. לקח לכם 20 שנה עד שירדתם מגדה. כמה צריך לחכות לכם בהיסטוריה הזאת?

יעקב שמאי (הליכוד):

לאן זה הלך? הפשרה עם חוסיין? – 25 שנה.

שר החוץ ש' פרס:

הלוא גם הפעם תסכימו. גם הפעם תשבחו. לא יעזור לכם שום דבר.

יעקב שמאי (הליכוד):

מה ההנאה הזאת? באיזו הנאה אתה מדבר.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שמאי.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד משהו על זכות השיבה. שמעתי גם אתמול את חבר הכנסת – – –

שאול גוטמן (מולדת):

אתה מוביל אותנו לחלוקה.

לימור לבנת (הליכוד):

מגבולות 1967 למצב של 1947.

קריאות:

— — —

שר החוץ ש' פרס:

שמעתי את חבר הכנסת – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה רגע. רבותי, אני מבקש להפסיק עם קריאות הביניים.

שר החוץ ש' פרס:

שמעתי גם את חבר הכנסת ביבי נתניהו וגם את חבר הכנסת משה קצב עם הסיפור על זכות השיבה

— — —

שאל גוטמן (מולדת):

תגיד לי, ערפאת גם כן יבוא לדבר כאן?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת גוטמן, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת גוטמן, אתה לא חכם כל כך גדול. מי שהביא הנה את אש"ף היה הליכוד. היה אדם ששמו חיידר עבד אל-שאפי, סגן מייסד אש"ף. אתם הבאתם אותו. גוטמן הגדול.

שאל גוטמן (מולדת):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת גוטמן, אני קראתי אותך לסדר בפעם הראשונה. חבר הכנסת גוטמן, אני מזהיר אותך.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד בעניין חוק השיבה - - -

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת גוטמן.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת ביבי נתניהו אמר שיחזרו מאות אלפים. מאיפה לקחת את זה?

בנימין נתניהו (הליכוד):

יאסר ערפאת אמר זאת.

שר החוץ ש' פרס:

תשמע. תקשיב. אז תעזוב את יאסר ערפאת. קודם כול תקשיב – – –

בנימין נתניהו (הליכוד):

– – –

שר החוץ ש' פרס:

תיכף אדבר גם על זה.

כתוב דבר כזה: הסדרים אלה – כך כתוב בהסכם בעניין חוק השיבה, ואני קורא – הסדרים אלה יכללו הקמת ועדה מתמדת כדי להחליט מתוך הסכמה על העקרונות להכנסתם של בני אדם – –

בנימין נתניהו (הליכוד):

אתה רואה שאין הסכמה.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

תקרא את סעיף 15.

שר החוץ ש' פרס:

– – שעזבו את הגדה המערבית – – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אתה מטעה את הכנסת. קרא את סעיף 15 – – –

שר החוץ ש' פרס:

אני אקרא את כל הסעיפים שצריך. סלח לי, אני יודע מדוע אתה מרוגז. תיכף אני אסביר לך.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

תקרא את סעיף 15.

שר החוץ ש' פרס:

מה כתוב שם?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

בוררות בין-לאומית – – –

שר החוץ ש' פרס:

אהה, בוררות בין-לאומית. אני אגיע גם לזה, באמת. תסלחו לי. חבר הכנסת ביבי, הרי אתה מדבר אנגלית מצוינת.

בנימין נתניהו (הליכוד):

– – –

שר החוץ ש' פרס:

ועברית מצוינת.

פעם אמר השופט פרנקפורטר על אחד המנהיגים הגדולים של אמריקה: SOME GAPS IN HIS IGNORANCE, יש פערים בבורות שלו. אני רוצה למלא את הבור הזה שלך – – –

שאל גוטמן (מולדת):

תסתכל בראי ותראה את הבורות.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת בגין, כדי שתדע את עניין הבורות – א. הבורות היא רק לנושא האוטונומיה – – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

נו.

שר החוץ ש' פרס:

נו, תקשיב. כך אתה עוסק בגיאולוגיה ב"נו"? תן שכבה אחרי שכבה. תקשיב טוב.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

שר החוץ ש' פרס:

תקשיב, אני עונה לך. ובכן, אני רוצה להגיד על ה"נו", ועכשיו תקשיב טוב. כל דבר שיובא לבורות, הנושא צריך להיות מוסכם והבורות צריכה להיות מוסכמת. אם אתה לא רוצה, אין בורות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — — אתה מציע בורות כמו בטאבה?

שר החוץ ש' פרס:

נו, מה אתה עונה על זה? זו בורות אם היא מוסכמת.

עוזי לבדאו (הליכוד):

אתה כבר הצעת בוררות בטאבה – – –

קריאות:

– – –

שר החוץ ש' פרס:

אתם יודעים מדוע לא הפריעו לי לקרוא את הסעיף הזה? כי הסעיף הזה נכתב על-ידי הליכוד, ואנחנו פשוט העתקנו אותו מלה במלה. לכן אתם רותחים – – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

– – – בוררות רק לעניין מסוים – – –

שר החוץ ש' פרס:

– – – אתם רותחים מפני שאתם מתביישים. אתם מתביישים במה שאמרתם.

קריאות:

– – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

– – –

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בגין. רבותי חברי הכנסת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — — אנחנו רואים מדי פעם את ניצחוננו של השקר על האמת — — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אבקש להפסיק.

שר החוץ ש' פרס:

אתה סמל האמת, אתה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

שר החוץ ש' פרס:

אני עוד לא אמרתי דבר שלא קיימתי.

רחבעם זאבי (מולדת):

אתה קיימת את מה שכתבת בספר שאני מחזיק בידי? אתה מכיר את הספר הזה? מי כתב אותו? בגין כתב אותו? אתה כתבת אותו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

ציבור שלם הולכת שולל. ראה את האנשים במפלגתך שיושבים ושותקים שם.

שר החוץ ש' פרס:

אתה כל הזמן מוליך שולל. אתם לא הפסקתם רגע להוליך שולל. אף לא רגע אחד; בהקמת המדינה, בנסיגה מסיני, בעניין השילומים, בעניין סעיף 242. בכל הנושאים. לא היה נושא אחד. אתה מלך השוללים. מלך הולכת השולל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

איך אומר מר רבין? קשקשן.

קריאות:

— — —

שר החוץ ש' פרס:

עכשיו אני רוצה להגיד לחבר הכנסת קצב, סוף סוף התגלה — — —

קריאות:

— — —

היו"ר ע' עלי:

סליחה, רבותי. חבר הכנסת שגב, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

עכשיו אני רוצה להגיד, שחבר הכנסת משה קצב אמר דבר יפה מאוד — סוף סוף יש כאן מישהו שמאמין ליאסר ערפאת. אני מאוד שמח.

צחי הנגבי (הליכוד):

אני מאמין לו יותר מאשר לך.

שר החוץ ש' פרס:

מאה אחוז. למה? כי יאסר ערפאת אמר שהוא בעד מדינה יהודית. כאן, על הדוכן הזה עמד אנואר סאדאת, אורח הליכוד, ואמר שהוא בעד מדינה פלשתינית. ואתם שתקתם, מילאתם את פיכם מים. מה, אתם מאמינים לסאדאת פחות מאשר לערפאת?

קריאות:

— — —

רחבעם זאבי (מולדת):

ומה אמר שמעון פרס בספר שלו?

היו"ר ע' עלי:

סליחה רגע. רבותי, אני מבקש מכם להפסיק.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה לשאול שתי שאלות יסודיות.

עוזי לבדאו (הליכוד):

אתה תן תשובות, אל תשאל שאלות. תן לנו תשובות.

שר החוץ ש' פרס:

האם אדם יכול להשתנות, או לא? אם אדם לא יכול להשתנות, איך השתנה שאפי, איך השתנה סאדאת, איך השתנו — —

קריאות:

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, מה זה, איך מתנהלת הישיבה?

היו"ר ע' עלי:

סליחה, רבותי, אני מבקש לא לעזור לי. סליחה, אולי תרשה לי רגע. אני מבקש – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

– – – הוא ידע את מי לשלוח לאש"ף.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שמאי. רבותי.

קריאות:

יעקב שמאי (הליכוד):

חיים אורון (מרצ):

חיים דיין (צומת):

היו"ר ע' עלי:

סליחה, רבותי. אני מבקש רק רגע. רבותי חברי הכנסת.

צחי הנגבי (הליכוד):

שייתן תשובה, שיגיד אם הוא נפגש או לא נפגש בסקנדינביה – – – אם הוא נפגש, הוא צריך להתפטר.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת צחי הנגבי.

אלי דיין (העבודה):

היו"ר ע' עלי:

אולי תרשה לי רגע, חבר הכנסת אלי דיין. אני מבקש לא לעזור לי.

שלמה בוחבוט (העבודה):

עירות הפיתוח עזבו אתכם – – –

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בוחבוט, אני מבקש. רבותי. חבר הכנסת צחי הנגבי, חברת הכנסת לימור לבנת, חבר הכנסת שמאי, אני מאוד מבקש מכם להפסיק עם קריאות הביניים. עם כל הכבוד, אני מודיע לכם שעם כל קריאת ביניים נוספת אני אקרא אתכם לסדר. אני מבקש מכם לאפשר לשר להשלים את דבריו.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת קצב, שמאמין – – –

שאל גוטמן (מולדת):

אתה משתף פעולה עם – – –

היו"ר ע' עלי:

אני אשתף פעולה אתם. אני מבקש ממך להפסיק עכשיו להפריע. תזכור שקראתי אותך לסדר בפעם הראשונה.

שאל גוטמן (מולדת):

ערפאת יסביר זאת טוב יותר.

היו"ר ע' עלי:

אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה, חבר הכנסת גוטמן.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת קצב אמר שהוא מאמין לערפאת יותר. בסדר. ערפאת מודיע עכשיו קבל עם ועדה דבר שהליכוד וחברים במזרחי ובמפד"ל אמרו לנו. אדרבה, הם אמרו, שאש"ף יודיע שהוא מתנער מהסעיפים של האמנה הפלשתינית השוללים את קיומה של ישראל. הוא מודיע. מה לעשות? לא אנחנו השתנינו, הוא השתנה.

רחבעם זאבי (מולדת):

מתי הוא הודיע?

קריאות:

שר החוץ ש' פרס:

ערפאת שהתנער מהטרור.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חברת הכנסת לימור לבנת, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

40% מאנשי צומת תומכים בנו. ערפאת מודיע שהוא מתנער מהטרור, שולל אותו ויילחם בטרוריסטים. ערפאת מודיע שהוא מכיר במדינת ישראל, בזכותה להתקיים בביטחון ובשלום.

קריאות:

שר החוץ ש' פרס:

אחת מהשתיים ---

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת גוטמן, קראתי אותך לסדר בפעם השנייה. תיכף אוציא אותך מהאולם.

שר החוץ ש' פרס:

חל כאן מהפך, לא יעזור שום דבר.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

תראה איזו אשליה זאת.

שר החוץ ש' פרס:

גברתי הנביאה הגדולה, את מדברת בשם העתיד? על סמך מה? כל פעם שניבאתם את העתיד – נכשלתם. אף לא פעם אחת ניבאתם דבר נכון. תמיד, תמיד, כישלון, שכול, שולל ואכזבה.

יעקב שמאי (הליכוד):

מהפך – מפח.

שאול יהלום (מפד"ל):

אתה כינסת את הכנסת ואמרת – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

אולי נדבר על הפגזת הכור הגרעיני בעירק?

שר החוץ ש' פרס:

אתה בנית את הכור? מי אתה? אתה בנית כור?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתה תשיב על שאלות. מה היתה עמדתך לגבי הפגזת הכור?

שר החוץ ש' פרס:

השיבותי לך.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, ביקשתי ממך להפסיק.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד דבר שיוסף בורג, מנהיג המפד"ל, קם ואמר בפומבי: אם ערפאת ישנה את עמדותיו, אש"ף לא יהיה עוד אש"ף ונכיר בהם. את זה אמר יוסף בורג מנהיג המפד"ל, עד שהמפד"ל ו"גוש אמונים" סטו מדרכם, עובד אדמה, עובד טריטוריה. היו לכם פעם מנהיגים, פעם היו לכם, אמרו דברים אמיצים.

לימור לבנת (הליכוד):

עוזי לנדאו (הליכוד):

מה לגבי מאות אלפי פליטים?

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להוסיף ולומר בעניין ירושלים: אומר חבר הכנסת – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

ירושלים, תצחקו, מה אתם שותקים?

קריאות:

שר החוץ ש' פרס:

אומר חבר הכנסת משה קצב – – –

היו"ר ע' עלי:

רבותי חברי הכנסת, אתם רוצים שנמשיך בדיון הזה? חבר הכנסת צחי הנגבי. אני מבקש מכם להפסיק עם ההפרעות, ונא לאפשר לשר לסיים את דבריו.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להבהיר באופן חד-משמעי את עמדת הממשלה בעניין ירושלים. עמדת ממשלת ישראל היא, שירושלים היא עיר מאוחדת, בירת ישראל לנצח, תחת ריבונות ישראלית, מחוץ – – –

צחי הנגבי (הליכוד):

לא מאמינים לכם. זה מה שאמרתם בעניין הגולן. למה שנאמין לכם?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת צחי הנגבי, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. נא לאפשר לשר לדבר ולסיים את דבריו.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת צחי הנגבי, אם אתה לא מאמין לי, סימן שזו האמת. הלוא אתה אומר הכול ההיפך. אם אתה לא מאמין, כולם מבינים שזאת האמת.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

ולערבים יש זכות להיבחר?

שר החוץ ש' פרס:

מותר להגיד משהו בעניין ירושלים? יפה. ירושלים לא תחולק. לעם היהודי, מעולם בהיסטוריה לא היתה בירה אחרת, וגם בעתיד לא תהיה לו בירה אחרת. ירושלים מעולם לא היתה בירה ערבית.

עוזי לבדאו (הליכוד):

בעזרת ממשלה כמוכם.

יהושע מצא (הליכוד):

שקרן, למה זה לא מופיע בהסכם?

שר החוץ ש' פרס:

מה מרגיז אתכם? אני לא מבין.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מצא, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. אני מבקש ממך להפסיק להשמיע את הביטויים האלה.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת מצא, אתה צעקן ריק מתוכן.

יהושע מצא (הליכוד):

למה זה לא מופיע בהסכם? אתה מוליך שולל.

שר החוץ ש' פרס:

בקמפ-דייוויד זה מופיע?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מצא, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

שר החוץ ש' פרס:

בקמפ-דייוויד, מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, הסכים שיהיו שלושה מכתבים בעניין ירושלים. מכתב אחד של קארטר, מכתב אחד של סאדאת ומכתב אחד של מנחם בגין, עליו השלום. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה שאין שלושה מכתבים, אלא יש אמירה מפורשת שירושלים היא מחוץ לתחום של האוטונומיה; פעם ראשונה. תחתיכם זה מעולם לא קרה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

צחי הנגבי (הליכוד):

עוזי לבדאו (הליכוד):

אתם מוכנים למשא-ומתן על ירושלים. עוד שקר.

יהושע מצא (הליכוד):

יש זכות בחירה?

שר החוץ ש' פרס:

אנחנו נקפיד לכבד את הזכויות של כל הדתות האחרות.

עוזי לבדאו (הליכוד):

אנחנו מאמינים שתקפידו לכבד בייחוד את זכויות המוסלמים.

שר החוץ ש' פרס:

ישראל הכירה מאז ומתמיד בחשיבותה ובמשמעותה הדתית של ירושלים למאמינים של הדתות המונותאיסטיות, והיא תוסיף לכבד את ערכה הייחודי של העיר ואתריה בהווה הרוחנית והיומיומית של היהודים, המוסלמים והנוצרים, כדברי הנביא ישעיהו: "כי בתי בית תפילה יקרא לכל העמים".

היינו מחויבים בעבר ונישאר מחויבים בעתיד לחופש הפולחן, לתפקודם התקין של המוסדות הדתיים השונים, אלה הקיימים והפועלים בעיר, נוסף לכבד את ההיבטים הנוגעים לקיום חיי דת חופשיים בעיר, ונשאף להרחיב את הדיאלוג שאנו מקיימים עם המוסדות הדתיים של העדות השונות.

רון נחמן (הליכוד):

מי מייצג את היהודים?

שר החוץ ש' פרס:

נימנע, כמו בעבר, כן בעתיד, מכל צעד או פעולה שיש בהם כדי לפגוע בחופש הפולחן ובחופש הגישה למקומות הקדושים, או שיש בהם כדי לפגוע ברגשותיהם וברגישויותיהם של בני העדות השונות. מחויבות זו נוגעת הן לתושבי העיר והן למבקרים בה ובמקומות הקדושים שבתוכה.

ירושלים היא עיר רבת-פנים של אנשים, דתות ותרבויות. יהודים, מוסלמים ונוצרים חיים בה ביחד, כשכל עדה משכילה לשמור על מורשתה התרבותית, על אופיה המיוחד, על מוסדותיה החברתיים הדתיים והאחרים, לרבות מערכות החינוך המיוחדות שלהן.

הקיום יחדיו בירושלים הוא עניין של כבוד הדדי בין כל תושביה ותפקודם התקין של המוסדות והמערכות הרב-לנטיים.

ערייה אחת לירושלים, עיר אחת לירושלים. לא יעזור לכם שום דבר. אתם מטילים בה ספק – – –

יהושע מצא (הליכוד):

מה אומר הדוקטור שלך?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מצא, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

יהושע מצא (הליכוד):

הוא מוליך שולל.

קריאה:

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת דיין, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. אבקש להפסיק.

מאיר שטרית (הליכוד):

אפשר לשאול שאלה?

היו"ר ע' עלי:

לא עכשיו.

שר החוץ ש' פרס:

תן לו. חבר אחד שואל בנימוס.

היו"ר ע' עלי:

עם כל הכבוד לשר, אני כאן מנהל את הישיבה.

שר החוץ ש' פרס:

למה לא?

היו"ר ע' עלי:

אתה רוצה, בבקשה.

מאיר שטרית (הליכוד):

אדוני שר החוץ, שאלתי נוגעת לתהליך של אישור ההסכם. מדוע אתם לא מביאים את ההסכמים הקיימים לידיעת חברי הכנסת? תן לנו לראות ולשפוט אם מה שאתה אומר זה נכון.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת שטרית, שאלת שאלה טובה מאוד.

מאיר שטרית (הליכוד):

שאלה שנייה: למה בגין בזמנו לא חתם על הסכם קמפ-דיוויד לפני שאושר בכנסת?

קריאות:

לא.

מאיר שטרית (הליכוד):

— — — הוא התנה

שר הבריאות ח' רמון:

הוא לא התנה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שטרית, שאלת שאלה, תקבל תשובה.

שר החוץ ש' פרס:

לפי מיטב זיכרוני, הוא נסע בכלל לקארטר להתייעץ אתו לפני שהביא לישיבת ממשלה. לקארטר הוא נסע. אחר כך הוא בא לחבריו – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

זה לגיטימי.

שר החוץ ש' פרס:

ואנחנו באנו לחברינו, ואחר כך נסענו למי שנסענו.

אני רוצה להשיב על השאלה הראשונה שלך. אני מקווה שבמשך היום תסתיים כל מערכת האישורים בכתב של כל הנושאים. אני רוצה להסביר לחברי הכנסת שמעוניינים לשמוע. אפשר להפריע. מדובר כאן על שתי סדרות של הסכמים. הסכם אחד שנקרא OF PRINCIPLES – הצהרה בדבר עקרונות, עם מסמכים נלווים. אגב, הכול יושם עלהשולחן. לא הסכמנו לשום דבר סודי או צדדי או מכתבי לוואי. לא הסכמנו. לא הסכמנו אפילו לקונץ שהליכוד הסכים. להגיד דבר אחד באנגלית ולהגיד דבר אחד בעברית. THE PALESTINIAN PEOPLE.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אדוני שר החוץ, סליחה, לעניין זה, בכבוד – – –

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים. אין לך כאן שום זכויות יתר. אני לא מסכים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת לנדאו, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

כאן אין יחסנים ואין נסיכים בעיני, יש כאן חברי כנסת.

ועכשיו אני רוצה להגיד הלאה. בעניין הזה יש הסכם של עקרונות. בהסכם הזה אין מיפוי של שטח, אלא יש מיפוי של סמכויות.

צחי הנגבי (הליכוד):

את כל השטח נתתם.

רון נחמן (הליכוד):

את כל השטח נתתם. למה אתה מספר דברים כאלה?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת רון נחמן, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

רון נחמן (הליכוד):

למה הוא מספר דברים כאלה? הוא נתן את כל השטח.

היו"ר ע' עלי:

אתה מפריע כעת. תשמע אותו. תפסיק. אתה מפריע.

רון נחמן (הליכוד):

תן לי לשאול שאלה.

שר החוץ ש' פרס:

אתה לא שואל. לא, אני לא מסכים.

רון נחמן (הליכוד):

אני מבקש שאלה.

היו"ר ע' עלי:

אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. אתה מפריע.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים. מאיר שטרית לא הפריע, השיבותי לו בנימוס, ואני אוסיף להשיב לו בנימוס.

עכשיו אני רוצה להוסיף ולומר, בעקרונות האלה אין מיפוי של שטח אלא מיפוי של סמכויות. מתוך הסמכויות של האוטונומיה הוצאו שני דברים עיקריים: הוצאה ירושלים, הוצאו ההתנחלויות, הוצאו אתרי הביטחון של צה"ל והכבישים. הוטלה על צה"ל האחריות המלאה לביטחון היישוב ולביטחון הישראלים. אני יודע שזה קשה לצה"ל.

צחי הנגבי (הליכוד):

עשיתם את צה"ל שוטרי תנועה. זה מה שעשיתם מצה"ל, שוטרי תנועה.

שר החוץ ש' פרס:

תפסיק רגע אחד. אני לא מסכים. אתה לא תעשה לי כאן טרור. אתה תקשיב בנימוס. תפסיק עם זה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת צחי הנגבי, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. מספיק.

שר החוץ ש' פרס:

שאל חבר הכנסת קצב: מדוע לא שאלתם מומחים צבאיים? לא שאלנו מומחים צבאיים מפני שהשאלה היא פוליטית ולא צבאית.

משה קצב (הליכוד):

להתייעץ.

שר החוץ ש' פרס:

אגיד לך את העצה. לצה"ל מבחינה אובייקטיבית יותר קל היה הסכם קמפ-דייוויד. מדוע? מפני ששם הורידו את כל היישובים, לא היתה בעיה של הגנה עליהם. אם אתה שואל אותי, מבחינה צבאית זה יותר קל. מה כאן הקושי? אתם הורדתם את ימית, אנחנו השארנו את קטיף. לכן זה יותר קשה לצה"ל, רק בגלל היישובים. ועשינו את זה כדי לשמור על קונסוס לאומי.

משה קצב (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

פתח פעם אוזניים. לא הכול בפה. תקשיב מה שאומרים לך. אנחנו עשינו, בניגוד לתקדימים החמורים שלכם, שהורדתם יישובים. קצת כבוד. אנחנו השארנו אותם.

בנימין נתניהו (הליכוד):

איזה השארתם אותם?

שר החוץ ש' פרס:

בוקר טוב, ביבי נתניהו. עוד לא יצאת מהערפל, אני רואה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

סליחה, איזה ערפל?

בנימין נתניהו (הליכוד):

איזה השארתם אותם?

שר החוץ ש' פרס:

עוד לא יצאת מהערפל. תבהיר לעצמך. תאמין לי, ביבי, שמעתי אותך אתמול בטלוויזיה. הייתי המום מחוסר הידיעה שלך, מחוסר ההבנה שלך. צר לי, אתה מנהיג תנועה, אתה מוכרח להתייחס – – –

בנימין נתניהו (הליכוד):

השארתם אותם בידי אש"ף.

שר החוץ ש' פרס:

איזה אש"ף?

הוצאנו את ההתנחלויות, הוצאנו את ירושלים, הוצאנו את כל הישראלים.

רון נחמן (הליכוד):

נכון, הוצאתם אותם.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת רון נחמן, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שאול יהלום, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. מספיק.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד עוד דבר, אם רוצים לשמוע, ואני לא אבהל מצעקות. חברי הכנסת, הסכם קמפ-דיוויד קבע, כי הסכם האוטונומיה המפורט יכלול הסדרים להבטחת ביטחון הפנים, החוץ והסדר הציבורי. אבל, הסכם קמפ-דיוויד לא קבע שישראל תהיה אחראית לזה. האם שמעתם פעם הסכם כזה? קבעו שמישהו יהיה אחראי. לא אמרו מי. לעומת זה, סעיף 8 בהצהרת העקרונות שלנו קובע במפורש, כי ישראל תהיה אחראית הן לביטחון החוץ, הן לביטחון הכולל של הישראלים. אחריותה של ישראל לביטחונם של הישראלים תחול הן בתוך היישובים והן מחוצה להם. בידי צה"ל תיוותר מלוא הסמכות לסכל פעילות עוינת על מנת להבטיח את שלומם וביטחונם של ישראל וישראלים בכל מקום. אתם השארתם את זה פתוח. את ביטחון ישראל השארתם פתוח, ואנחנו קבענו שישראל תהיה אחראית.

עוזי לנדאו (הליכוד):

איפה זה כתוב?

שאול יהלום (מפד"ל):

איפה סעיף 4? האם אתה מוכן לקרוא את סעיף 4?

שר החוץ ש' פרס:

שאול, הצעקות לא יעזרו לך. הגם שאול בצועקים? למה לך?

צחי הנגבי (הליכוד):

האם אתה מוכן להשיב לי על שאלה?

שר החוץ ש' פרס:

לא, אני לא אשיב לך. למפריעים אני לא משיב. אין בייפרע ישראל.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני לא הפרעתי, אני מבקש לשאול שאלה.

שר החוץ ש' פרס:

גם אתה, בא-גד, יבוא תורך. הגד עוד לא בא.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מבקש לשאול שאלה. התנהגתי יפה מאוד.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בא-גד, נא לשבת. מה זה כאן?

יוסף בא-גד (מולדת):

אני מבקש שאלה.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים. תצפה להצטיינות על התנהגות טובה בהמשך דברי. עוד לא הגיע הזמן לחלק ציונים. חכה עוד קצת.

מה אנחנו עשינו? לקחנו קמפ-דייוויד אילם, עיוור, חירש, ללא כתובת, הוצאנו מתוכו את הישראלים, הוצאנו מתוכו את המתנחלים, הוצאנו מתוכו את ההתנחלויות – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

גם את השטח הוצאתם.

שר החוץ ש' פרס:

– – קבענו שהאחריות היא של צה"ל, למרות התקדימים הנוראים שאתם עשיתם; נוראים.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

— — —

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שאול יהלום, אני מבקש להפסיק.

שר החוץ ש' פרס:

בעניין אש"ף, ואנחנו – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

שר החוץ ש' פרס:

חברי הכנסת, אני לא אוותר ואענה על כל סעיף. אתם יכולים להפריע. מבחינת תדמיתכם הציבורית אולי זה יוסיף לכם, אינני יודע איפה. מן הדין שגם אתם תנהגו בנימוס. אינני זקוק ואתם לא זקוקים לשום אישורים נוספים.

אני רק רוצה להגיד בעניין אש"ף. מה הבעיה עם חזית השלילה? מה הבעיה כאשר שוללים? – זה שלא מציעים אלטרנטיבה. אומרים: אש"ף – לא. מי כן? "חמאס"? אומרים: אש"ף לא, אלא אם כן אש"ף ישתנה. אש"ף משתנה. מה האלטרנטיבה?

עכשיו תראו לאן מדינת ישראל נקלעה. אנחנו צריכים לעשות סדר בין הרוב הערבי לבין המיעוט הערבי. כל היום אתה מאיים עלי ב"קטיושות" לאשקלון. תגיד לי, מדוע אין "קטיושות" מעקבה לאילת? מדוע אין?

משה קצב (הליכוד):

כי ירדן שולטת שם ולא אש"ף, לא המחבלים.

שר החוץ ש' פרס:

בסדר, מצוין. אתה רוצה להיות במקום ירדן? הלוא גם בירדן רוב האנשים הם פלשתינים. המשטרה היא כמעט כולה פלשתינית. מדוע שם לא יורים?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אתה מאשר בזה שאנחנו לא נטפל בזה.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני הנסיך, תתנהג בנימוס. אני לא מסכים.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

שר החוץ ש' פרס:

אתה מזעזע ארצות תבל, כמסורת הליכוד בטעויותיו ההיסטוריות. אתה הממשיך הנאמן של טעויות הליכוד. לך בדרכך זו ותישאר באופוזיציה.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

נכון, אני הממשיך הנאמן. אני מודה לך. תודה רבה לך.

עוזי לבדאו (הליכוד):

תן תשובה – למה התנגדת להפצצת הכור?

שר החוץ ש' פרס:

אני לא חייב לך שום תשובה.

צחי הנגבי (הליכוד):

— — —

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד: מה לנו לשבת בג'באליה ולעשות סדר בין רוב ערבי לבין מיעוט ערבי? בין מיעוט ערבי, שמחזיק רובים, לרוב ערבי, שרוצה שלום? תנו לערבים לעשות את זה. תנו לערבים לנהל את חייהם.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

איך אמרת? שיהרגו האחד את השני.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא אמרתי את זה ולעולם לא אגיד את זה. לא הייתי מעולם במחנה שהשתמש במלים כאלה.

רון נחמן (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

אני לא בעד שהערבים יהרגו ערבים. אני בעד זה שהערבים יחיו בשלום עם ערבים, וערבים יחיו בשלום עם יהודים. ואני לא אשתמש במלים יצור דו-רגלי, ארבע-רגלי. אין לי סגנון כזה. אתה יודע, אני יהודי שחושב שהאדם הראשון אפילו לא היה יהודי. הוא היה בן-אדם. וגם אתה תהיה בן-אדם. וגם הערבים הם בני-אדם. לא יעזור לך שום דבר. תן להם לנהל את העניינים. אין לך מה לעשות בעזה. ה"בלופים" של הליכוד. עזה היא ישראלית? בעזה יש מקום לישראל? בעזה יש רק מקום לרצח ישראלים.

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת מצא. חבר הכנסת שגב.

רון נחמן (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת רון נחמן, תיכף אקרא אותך לסדר בפעם השנייה. אני מבקש לסיים.

שר החוץ ש' פרס:

לא, אני לא יכול. אני אסיים כשאני אגמור את דברי.

היו"ר ע' עלי:

סליחה – – –

שר החוץ ש' פרס:

עם כל הכבוד, אני כאן לא בחסד, אני בזכות. עוד לא היו הפרעות כאלה – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה, אני – – –

שר החוץ ש' פרס:

– – ואני מצטער שהליכוד נקלע למצב כזה.

אני רוצה להגיד לחברי הליכוד: אני הייתי באופוזיציה – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה, שר החוץ – – –

שר החוץ ש' פרס:

– – כאשר מנחם בגין חזר מקמפ-דייוויד והבטיח להביא לכנסת הורדת היישובים.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בגין.

שר החוץ ש' פרס:

ומי הוריד את היישובים — —

מאיר שטרית (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שטרית.

שר החוץ ש' פרס:

— — לא אתם?

עוזי לנדאו (הליכוד):

גם אתם.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת לנדאו.

שר החוץ ש' פרס:

מי התקין כלובים מברזל, צחי הנגבי – ואותך העלו בכלוב כזה – אני? אנחנו השארנו את היישובים. איזה רקורד יש לכם – המתפעמים והמתפארים והלאומיים? בכלובים אתם הורדתם את היישובים. אנחנו לא עשינו את זה. לנו יש יותר כבוד לאנשים, גם ליהודים וגם לערבים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתם מייבשים אותם.

שר החוץ ש' פרס:

ואל תטיפו לנו מוסר בהתנשאות, הלאומיים ההיסטריים, הטועים פעם אחרי פעם. אף פעם אחת לא צדקתם בהיסטוריה.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

אתה צדקת.

שר החוץ ש' פרס:

אף פעם אחת לא. פעם אחת, כאשר בגין הקשיב לדיין, הוא צדק.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בן-אלישר. חברת הכנסת לימור לבנת.

שר החוץ ש' פרס:

עכשיו אני רוצה להגיד: לא יעזור לכם.

אני רוצה להגיד לחברי אגודת ישראל: אין היגיון שהיהודים יילחמו נגד הערבים השוללים את השלום. תנו לערבים להגן על עצמם, לא להרוג זה את זה.

סילבן שלום (הליכוד):

הם מגינים על עצמם — — —

רון נחמן (הליכוד):

יהיה מאבק — — —

היו"ר ע' עלי:

חברי הליכוד.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בגין, חבר הכנסת בן-אלישר, אני מבקש לעזור לי כאן שהשיבה תהיה מסודרת.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

אני לא יכול לשמוע.

היו"ר ע' עלי:

אתה לא יכול לשמוע – צא החוצה. סלח לי, מה זה אתה לא יכול לשמוע? אני מבקש ממך להפסיק עם זה.

שר החוץ ש' פרס:

ארץ חופשית, אתה יכול לצאת.

היו"ר ע' עלי:

סלח לי, אני מבקש להפסיק.

שר החוץ ש' פרס:

הדלתות פתוחות.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

אתה יכול לדבר עם ערפאת.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בן-אלישר, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

אני אדבר עם ערפאת כמו שבגין דיבר עם סאדאת וכמו שאתה ישבת במינה-האוס עם דגל ערפאת. אלי בן-אלישר ישב במינה-האוס, כשבין הדגלים היה דגל של אש"ף. אתה קמת ועזבת?

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

— — — והוא הוריד את הדגל.

שר החוץ ש' פרס:

אה, הוריד את הדגל.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

— — — אמרת פעם בכנסת —

שר החוץ ש' פרס:

אתם מיניתם את שאפי, שהיה סגן מייסד אש"ף. מי אתם? מי אתם?

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בן-אלישר.

צחי הנגבי (הליכוד):

אנחנו מעוז העם, זה מה שאנחנו.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת צחי הנגבי, מספיק.

צחי הנגבי (הליכוד):

לך לבחירות.

שר החוץ ש' פרס:

משה קצב מציע להעביר לבחירות. הבחירות היו על הנושא הזה.

קריאות:

לא, לא.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא, עוד שקר.

שר החוץ ש' פרס:

אני יודע שמנחם בגין חטא באוטונומיה. אני יודע שלו זה היה תלוי בך, קצב, לא היה שלום ולא היתה אוטונומיה. מזל שלא אתה ולא שמיר לא עמדתם בראש הליכוד.

משה קצב (הליכוד):

אתה הבאת את השלום.

שר החוץ ש' פרס:

קרה פנצ'ר אחד בהיסטוריה שלכם – – –

צחי הנגבי (הליכוד):

רבין לא הראה את הפרצוף שלך לפני הבחירות, רק אחרי הבחירות הופעת. בשום תשדיר לא הופעת.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת צחי הנגבי.

שר החוץ ש' פרס:

על זה הוכרע בבחירות.

ואני רוצה להגיד: יש לנו צה"ל חזק כמו שלא היה מעולם, עם כושר הרתעה. אל תפחידו את העם, אל תפחידו אותו.

צחי הנגבי (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת הנגבי.

משה קצב (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת קצב, אני מבקש להפסיק.

שר החוץ ש' פרס:

גם בחלוקה הילכתם אימים: מה יהיה? מה היה? הקימונו מדינה, קלטנו עלייה – –

לימור לבנת (הליכוד):

איפה העלייה?

שר החוץ ש' פרס:

— — ניצחנו בכל המלחמות — —

צחי הנגבי (הליכוד):

לא ניצחתם. החיילים ניצחו, לא אתם.

שר החוץ ש' פרס:

— — הקימונו כוח הרתעה, והוא ישנו — אל תפחידו — יותר מכל אחד, מכולכם יחד; מכולכם יחד יותר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אני אקרא אותך לסדר.

רון נחמן (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת רון נחמן, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה.

שר החוץ ש' פרס:

לא יעזור לכם, יש צה"ל חזק, צה"ל אמיתי. צה"ל קם ואמר: התוכנית שעשיתם היא יותר קשה מקמפ-דייוויד, מפני שהשארתם יישובים. וכאן לא צה"ל צריך להגיד לממשלה, הממשלה צריכה להגיד לצה"ל.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

רק על היישובים, שוב היישובים ושוב היישובים. מה אתם עושים בשביל היישובים?

היו"ר ע' עלי:

חברת הכנסת נעמי בלומנטל.

שלמה בוחבוט (העבודה):

מה את סתם צועקת?

שר החוץ ש' פרס:

אנחנו לא אנשים שמורידים בכלובים מתנחלים. זה אתם, לא אנחנו. אנשי הכלובים.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חברת הכנסת נעמי בלומנטל.

שר החוץ ש' פרס:

עכשיו אני רוצה להגיד: לא יעזור שום דבר, כל הסיכוי שבשבוע הבא ייוולדו במדינת ישראל – –

קריאות:

— — —

היו"ר ע' עלי:

אתם לא מאפשרים לו לסיים את דבריו. הוא ידבר עד שיסיים את דבריו.

שר החוץ ש' פרס:

— — תאומים של שלום.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

שתי מפלצות.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בני בגין, באמת לא נעים לקרוא אותך לסדר. אני מבקש להפסיק את זה.

שר החוץ ש' פרס:

על טעם וריח אי-אפשר להתווכח. בעיניך שלום זה מפלצת, בעיני שלום זה תקווה. זה כל ההבדל בינינו. אני לא ידעתי שאתה מומחה למודה או לטעם.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

באמת תאומי סיאם שנידונו לכישלון.

שר החוץ ש' פרס:

ובכן, ייוולדו תאומים של שלום. בעוד עשר שנים אתם כולכם תהללו את זה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

עוד עשר שנים.

שר החוץ ש' פרס:

אתם תישענו על ההסכם כמו שאתם נשענים על 242.

עוזי לנדאו (הליכוד):

על זכות השיבה תדבר. תדבר על זכות השיבה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת לנדאו, תפסיק כבר.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה, ברשותך, אדוני היושב-ראש, להשמיע דברים לפלשתינים ולהגיד להם, שאין זה הסכם בין מנהיגים בלבד, אין זה הסכם בין מוסדות בלבד, זה הסכם בין שני עמים, שנפשם נקעה ממלחמה. לא עוד מלחמה – אתה מכיר את זה? לא עוד שפיכת דמים – אתה מכיר את זה? לא עוד טרור, לא עם הפלשתינים, לא עם המצרים, אפילו לא עם הלבנונים, שאתם כבר הגעתם להסכם שלום – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

אף פעם לא, לעולם לא.

שר החוץ ש' פרס:

לא עוד מלחמה, לא עוד טרור, לא עוד אלימות.

קריאות:

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

לא עוד ישראל.

שר החוץ ש' פרס:

בארץ הזאת ישלוט השלום, ואנחנו נעזור לפלשתינים כדי שלשכן יהיה טוב, על מנת שיהיה לנו שכן טוב.

משה קצב (הליכוד):

בהבל פה אתה פותר את כל הבעיות.

שר החוץ ש' פרס:

מה שיצא מהבל פי הפך מציאות, מה שיצא מהבל פיך נשאר הבל. הבל נשאר.

משה קצב (הליכוד):

כל דבריק הבל הבלים.

שר החוץ ש' פרס:

הבל לאורך כל הדרך.

ממשלת ישראל הולכת בראש גאה, באומץ לב. ממשלת רבין קיבלה הכרעה היסטורית בנוסח דה-גול
— —

דוד מנע (הליכוד):

הכרעה היסטורית.

שר החוץ ש' פרס:

— — בנוסח האמיתי של ההיסטוריה. לא מפחדים מכם, אין לכם מה להגיד, על כן אתם צועקים.
ואנחנו ניגשים מלה אחרי מלה כלפי הפלשתינים, כלפי הלבנונים, כלפי הסורים, כלפי המצרים. מי
שלא נקעה נפשו ממלחמה, לא חשובה הביוגרפיה שלו, חשוב העתיד שלו, העתיד שלנו.

קריאה:

מתי נלחמת?

שר החוץ ש' פרס:

ואנחנו נביא לילדים של כולם, גם שלכם, מזרח תיכון חדש, מודרני, לא לפי ה"אלטע-מודה" שלכם,
לא לפי המלל של האתמול, מיושנים — —

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אלג'יריה שלך נוסח דה-גול — — —

שר החוץ ש' פרס:

— — אנשי האתמול, לא מסוגלים לראות שום חידוש בעולם. לא יודעים שרוסיה איננה, לא יודעים שאין
עולם שלישי, לא יודעים שבמלחמות אי-אפשר להשיג שום דבר. שכחו שאת ישראל לא מנצחים
במלחמות. לא ינצחו אותנו.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

ערפאת שבר אתכם.

שר החוץ ש' פרס:

לא ינצחו אותנו במלחמה ולא ימנעו מאתנו שלום.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

הם שברו אתכם. בקבוקי התבערה שברו אתכם.

שר החוץ ש' פרס:

ואנחנו נלך בקול רם כלפי הנוער וכלפי העם ונגיד: הבאנו את הדבר.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אתה לא בנאום בחירות עכשיו.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

מה אתה צועק, חבר הכנסת בגין? אתה נסיך חלומותי, לא נסיך צעקותי.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בני בגין, אני מאוד מבקש ממך.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בן-אלישר. אני אקרא אותך לסדר בפעם הראשונה. אני מבקש ממך להפסיק. חבר הכנסת בן-אלישר, קראתי אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

מעניין מאוד, ש-30% מאנשי הליכוד תומכים בנו, 40% מאנשי צומת.

צחי הנגבי (הליכוד):

אז תלך לבחירות.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, עשינו הסכם לאור היום, עשינו הסכם שיביא אור ליומם של האנשים הצעירים. לא נסתיר דבר. אנחנו גאים במה שעשינו, גאים באומץ לבנו, גאים בהכרעה החדה, גאים בתקווה שאנחנו מביאים לעם היהודי, למדינת ישראל ולכל תושבי האזור.

אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת עוזי לנדאו. חבר הכנסת עוזי לנדאו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

זו בושה וחרפה. שקרנים ורמאים.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת צחי הנגבי, נא לשבת. חבר הכנסת בא-גד, שב בבקשה.

קריאה:

אני רוצה לשאול שאלה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת יורם לס ביקש להסיר. נא לגשת. דקה.

סליחה רגע. כולם לשבת. אני רוצה להזכיר לשר פרס, שהוא דיבר 50 דקות במקום 10 דקות.

רפאל אלול (העבודה):

קטעו אותו.

היו"ר ע' עלי:

בסדר, אבל אני לא הפרעתי.

שר החוץ ש' פרס:

היו"ר ע' עלי:

אין לי טענות, זה רק להערה שלך. חבר הכנסת לס, בבקשה.

יורם לס (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני ביקשתי להסיר את הצעתו לסדר-היום של חבר הכנסת קצב מפני שבדבריו הקשים והקשים יותר שנשמעו אחר כך יש סכנה לכנסת שתידרדר, ואני אומר את זה

לא בדרך לצון, תידרדר ללהקה של רובים ושושנים – GUNS AND ROSES, שצד אחד יש סכנה שירים רובה והצד השני ייחשב כיפה נפש שמחזיק את הפרח.

לימור לבנת (הליכוד):

יורם לס (העבודה):

אני מזהיר אתכם מדברי ההסתה שיכולים להשפיע על גורמים קיצוניים בעם, שכבר אמרו שיירו בבן שלהם. אנחנו, הצד שלנו לא ילדי פרחים ואתם לא תרימו רובים. הדרך תהיה דמוקרטית.

היו"ר ע' עלי:

נא סיים את דבריך.

יורם לס (העבודה):

התוכנית של הממשלה היא תוכנית טובה, ולכן אני מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת קצב מסדר-היום.

היו"ר ע' עלי:

תודה. רבותי, אנחנו עוברים כעת להצבעה. מי בעד העברת ההצעה לוועדת החוץ והביטחון יצביע.

הצבעה מס' 1

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 44

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 1

נמנעים – 3

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

ובכן, 44 בעד, אחד נגד, שלושה נמנעים. ההצעה עוברת לוועדת החוץ והביטחון.

אלי דיין (העבודה):

הודעה אישית של חבר הכנסת ב' נתניהו

היו"ר ע' עלי:

נכון, אנחנו מסיימים את הכנס. היות שאנחנו מסיימים את הכנס הזה, יש הודעה אישית לחבר הכנסת ביבי נתניהו.

יורם לס (העבודה):

היו"ר ע' עלי:

אתה אל תקבע לי, שב בבקשה. אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. חבר הכנסת לס, קראתי אותך לסדר בפעם הראשונה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, שר החוץ פרס הטיל דופי בהבנתי ובקריאתי את ההסכם. אני יודע שזו השיטה של ממשלת פרס בראשות רבין, לנהוג בתרגילי ההסוואה הללו.

הוא אמר, למשל, בניגוד למה שאני אמרתי, ציטוט מר פרס: בעקרונות הללו אין שיפוט על השטח. טוב, אמר. אני קורא סעיף 4 מההסכם: שיפוטה של המועצה יכסה את השטח של הגדה המערבית ורצועת-עזה למעט באשר לנושאים שלגביהם יהיה משא-ומתן בהסדר הקבע, קרי התנחלויות. כלומר, המועצה מקבלת שיפוט על כל השטח.

שר החוץ ש' פרס:

תקשיב רגע.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הקשבתי לך, עכשיו תקשיב אתה לי.

שר החוץ ש' פרס:

משה פלד (צומת):

יורם לס (העבודה):

זה לא בסדר.

משה פלד (צומת):

היו"ר ע' עלי:

נא לשבת; בבקשה. חבר הכנסת פלד, אל תעזור לי.

יורם לס (העבודה):

הוא מורם מעם?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת לס, אתה בוודאי לא מורם מעם. נא לשבת.

יורם לס (העבודה):

יש תקנון.

היו"ר ע' עלי:

אני אתייחס לדברים האלה.

קודם כול, חבר הכנסת נתניהו הגיש את ההצעה שלו בכתב. שנית, בכלל נהגנו כאן גם עם הדובר הראשון, גם עם הדובר השני, לא בדיוק לפי התקנון. לו הייתי צריך לנהוג לפי התקנון, לא הייתי מאפשר לשר החוץ לדבר 50 דקות. לכן אני מבקש לאפשר לחבר הכנסת נתניהו לומר את דבריו כפי שהוא ניסח אותם, ובתוך דקה אחת הדברים יסתיימו אם לא יהיו הפרעות. אם שר החוץ ירצה להשיב, גם לו אני מאפשר, לא כל כך בהתאם לתקנון. בואו נעשה את הכול ברוח טובה ולא בכעס.

אני דוחה את ההתנהגות של חבר הכנסת לס. לא מתפרצים לעבר הדוכן. קצת נימוס לא יזיק לך.

בנימין נתניהו (הליכוד):

דבר שני, ביטחון. מר פרס אומר שוב בוויכוח אתי, שההסכם נותן לצה"ל תחום ביטחון על הכול. לא כך הוא, משום שבביטחון יש חלוקה שבה צה"ל אחראי למה שקרוי ביטחון חיצוני ואש"ף אחראי לביטחון הפנים. כלומר, על השטח שהוא מקבל, והוא מקבל את כל השטח, שם הוא אחראי.

דוד צוקר (מרצ):

זו לא הודעה אישית.

בנימין נתניהו (הליכוד):

עכשיו אומר מר פרס, שוב בניגוד לדעתי: אבל אנחנו לא נפקיר את הישראלים בתוך השטח.

אלי גולדשמידט (העבודה):

כמו שאתם הפקרתם – – –

בנימין נתניהו (הליכוד):

אתם מפקירים אותם, משום שהצבא הפלשתיני של אש"ף יקבל את הסמכות על כל השטח, על השדות, על הכפרים, על הערים. לא תוכלו להגן עלינו. אין לכם העוז להגיד את זה. אתם מפקירים אותם.

דוד צוקר (מרצ):

זה לא כתוב – – –

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש להיות צמוד למה שכתוב שם.

בנימין נתניהו (הליכוד):

כתוב, כתוב.

אלי גולדשמידט (העבודה):

תבקש מהם סליחה – – –

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת גולדשמידט, מזמן זה יכול היה להסתיים אילו לא היו הפרעות. אני כאן אנקוט אותו כלל. לא תאפשרו לדבר, הוא ידבר עד שהוא יגמור. אתם רוצים כך – בבקשה. בתוך דקה הוא צריך לסיים את דבריו.

בנימין נתניהו (הליכוד):

כלומר, גם את השטח מסרתם, גם את הביטחון מסרתם, את היישובים הפקרתם, רק אין לכם העוז להגיד את זה.

הדבר השלישי, ירושלים. אתה אומר: ירושלים בירת ישראל הנצחית, המאוחדת. אבל בבירת ישראל כמו בישראל, ביפו, בעכו, ששם יש אזרחים ישראלים ערבים, אתם לא מקימים שם ישות, שאפשר לבחור ולהיבחר למוסדות אש"ף. כשאתם מקימים את החציצה הזאת, חילקתם את ירושלים מבחינה פוליטית, ואמר זאת יוסי ביילין.

דוד צוקר (מרצ):

בנימין נתניהו (הליכוד):

אמר יוסי ביילין בצורה מפורשת: נקים רובע פלשתיני, רובע של אש"ף בירושלים.

עכשיו מר פרס ומר רבין, אתם יכולים להכחיש כמה שאתם רוצים. רבין יכול להכחיש כמה שהוא רוצה, אבל כבר גילינו בתהליך הזה, שכשיש ויכוח בין רבין וביילין וערפאת, ביילין וערפאת קובעים ורבין הולך אחריהם.

אז ירושלים מחולקת חלוקה פוליטית והחציצה הפוליטית היא התחלה לחלוקתה הפיסית מחדש. זה מה שאתם עושים בהסכם הזה, ולא תשקרו את העם.

דוד צוקר (מרצ):

הוא עושה ממך צחוק, אדוני היושב-ראש. הוא מדבר חמש דקות. זו לא הודעה אישית. אי-אפשר כך.

בנימין נתניהו (הליכוד):

תפסיק להפריע אז אני אדבר מהר. תפסיק להפריע, תשמע את האמת, לא יזיק לך לשמוע את האמת אחרי כל גל השקרים שאתם מפיצים.

דוד צוקר (מרצ):

אני מבקש רשות דיבור לכל אחד פה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

כשאני שומע את דוברי הממשלה אני חושב שהפוליטרוק פה משתגע, הוא מתפוצץ. תפסיקו, תדברו אמת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מי שמדבר על אמת ויושר.

צחי הנגבי (הליכוד):

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת גולדשמידט. רבותי, אולי תעזרו לי כאן? חבר הכנסת צוקר, אתה חושב שאתה עוזר בזה? הוא היה צריך לסיים ואתה מפריע. אני מודיע לך שהוא ידבר כאן חצי שעה, מה דעתך? אתה רוצה את זה – בבקשה. אני רואה לפי דף הנייר שהוא צריך לסיים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

את השטח – לערפאת, את הביטחון – לערפאת, את מזרח-ירושלים – לערפאת, זה מה שאתם עושים. ואתם אומרים, כפי שאמר פה שמעון פרס לפני רגע: מה, אדם לא יכול להשתנות? אי-אפשר להאמין לערפאת? ערפאת לא יצהיר?

מר פרס, שמעתי אותו מצהיר, ישבתי באו"ם כשהוא הצהיר שהוא מכיר בישראל והוא מתנער מהטור. איזה ערך יש להצהרות של השקן הזה? למי אתה מאמין? על מה אתה בונה את ביטחון המדינה? אז הוא יצהיר. אגב, גם מזה הסתלקתם, כי הרי הדרישה, הדרישה שלכם – – –

דוד צוקר (מרצ):

— — — אדוני היושב-ראש — — —

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש שתירגע, הוא עומד לסיים מייד. קח לך כדור הרגעה ושב.

חבר הכנסת נתניהו, אני מבקש שתסיים, זו הודעה אישית.

בנימין נתניהו (הליכוד):

יש לי דקה וחצי, ואני אסיים.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה.

דוד צוקר (מרצ):

— — —

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דדי צוקר, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. כדאי שתשב. אל תאלץ אותי. אל תאלץ אותי.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אל תדבר כך ליושב-ראש. אתה חצוף כשאתה מדבר כך. תחזור בכך. חברת הכנסת לבנת, אני מבקש.

שאול יהלום (מפד"ל):

איזו חוצפה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת שאול יהלום, תשב. תירגע. אני מבקש. יש לו דקה, וחבר הכנסת נתניהו יסיים את ההודעה האישית שלו.

בנימין נתניהו (הליכוד):

לא, לא, יש דקה וחצי בלי הפרעות.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, אדוני, אני מבקש שתסיים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני יודע שקשה להם לשמוע את האמת, אבל זו האמת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבקש שקט. חבר הכנסת אלי גולדשמידט, אני מבקש ממך. אולי תירגע קצת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת גולדשמידט, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה. בבקשה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

גם הדרישה הזאת לערפאת, הדרישה שלכם, לא שלי, אני לא מאמין לו לשום דבר ולא הייתי מעמיד את ביטחונה של ישראל על קצה קצה של מלה שלו. אתם, אתה מר פרס, מאמין, הוזה הזיות.

אני אומר לך, אפילו מהתביעה הזאת הסתלקתם. כי התביעה הזאת, לפי התנאים של אש"ף עצמו, לא שלי, צריך לכנס את המועצה הלאומית הפלשתינית ולקבל רוב של שני-שלישים. אתם אומרים: ערפאת יצהיר. הוא צריך לכנס את המועצה. מה יש לו שם? 16 חברים בוועד הפועל של אש"ף, שהוא משחד אותם. תודה רבה. אפילו את זה אינכם עושים.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת יהלום, אולי לא תפריע לו.

בנימין נתניהו (הליכוד):

והשקר האחרון, השקר האחרון – – –

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

לא האחרון.

בנימין נתניהו (הליכוד):

האחרון פה.

בחמש דקות אין זמן להתחיל לגרד את מסכת השקרים. בחרתי ארבעה שקרים.

השקר האחרון, אמרת, הרי הבחירות היו על הנושא הזה. מה אתה מהתל בנו? אתם הלכתם ואמרתם שתשבו עם ערפאת? תמסרו את השטח? תמסרו לו את הביטחון? תמסרו לו את ירושלים? נאמין להצהרותיו? על זה הלכנו לבחירות? אגיד לך על מה הלכתם לבחירות.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת ביבי נתניהו, זמנך תם.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני אומר את המשפט האחרון.

היו"ר ס' טריף:

משפט אחרון, לסיום. בבקשה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הלכתם לבחירות בהונאה. לא אמרתם את האמת. אבל עכשיו אמרת את האמת. שמעתי אותך, שמעתי אותך. במשפט אחד אמרת את האמת. אמרת, ממשלת רבין – תיקון: ממשלת פרס בראשות רבין, ממשלת פרס בראשות רבין קיבלה החלטה היסטורית נוסח דה-גול.

זו החלטה היסטורית נוסח דה-גול, משמע להתנתק מאלג'יריה ולמסור אותה ל-FLN אבל אדוני, שר החוץ שמעון פרס, שר החוץ של מדינת היהודים, שר החוץ של מדינה של עם שחשב לחזור הנה, יהודה ושומרון הם לא אלג'יריה. אין פה ים שמפריד בינינו לבינם. יש פה ירושלים. דה-גול מסר את צרפת, את לבה של צרפת ל-FLN? הוא מסר את פרברי פריס ל-FLN? זו ההקבלה שאתה עושה? בהקבלה הזאת חשפת את מה שאתם רוצים לעשות. מה שאתם רוצים לעשות זה למסור את השטח, את הביטחון, את לבה של ארץ-ישראל ואת מחציתה של ירושלים לאש"ף. לא על זה קיבלתם מנדט. חזרו לבוחר ותנו לו להחליט אם הוא רוצה את הדרך שלכם, שסומכת על הבטחותיו של ערפאת, או את הדרך שלנו.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. אני מבקש, אדוני.

בנימין נתניהו (הליכוד):

תנו לעם להחליט בין ערפאת לבינינו.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה. אדוני שר החוץ, בבקשה. חברי הכנסת, אני מבקש מכולכם, משני הצדדים, קצת הקשבה ושקט. צעקתם מספיק.

שר החוץ ש' פרס:

אני מודה לחבר הכנסת ביבי נתניהו, שעלה על הבמה והוכיח שאין לו מושג על מה הוא מדבר. זה מה שנקרא SOUND BITE. איך מופיעים בטלוויזיה האמריקנית? עושים נשיכה לקול.

רון נחמן (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת רון נחמן.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה לקרוא דבר על דבר. אני קורא את סעיף 4. כתוב ככה: JURISDICTION OF THE COUNCIL
THE WILL COVER WEST BANK AND GAZA TERRITORY. לא כתוב:

בנימין נתניהו (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת נתניהו.

שר החוץ ש' פרס:

לא יעזור לך שום דבר. אתה יכול להיות בור ועם ארץ. זה ההבדל. אנחנו הוצאנו TERRITORY THE
והשארנו TERRITORY. ישבנו על זה שעות על גבי שעות.

רון נחמן (הליכוד):

זה עד כפר-סבא.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת רון נחמן, אתה מפריע כל הזמן. הרי חברך שיושב על ידך קרא אותך לסדר פעמיים.
תירגע קצת. לא מדברים על אריאל, אולי תשב בשקט קצת. תירגע, זה לא אריאל. תשב בשקט. חבר
הכנסת הנגבי. חבר הכנסת שאול יהלום, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שר החוץ ש' פרס:

בעניין ביטחון, לא מדובר כלל על שטח אלא על תחולת השיפוט. הסברתי שזה מיפוי של תחולה ולא
מיפוי של מפה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

לרבות קרקעות מדינה.

שר החוץ ש' פרס:

לקחנו את זה מקמפ-דייוויד. חבר הכנסת נתניהו, כאן זה לא טלוויזיה אמריקנית. אתה תקבל תשובה על כל דבר.

יהושע מצא (הליכוד):

כאן זה לא – – –

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מצא. חבר הכנסת מצא, אנא. חבר הכנסת מצא, בבקשה.

יהושע מצא (הליכוד):

העם יצא החוצה.

שר החוץ ש' פרס:

אומר חבר הכנסת ביבי נתניהו: ייתנו זכות הצבעה. הוא אומר – – –

קריאות:

– – –

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת אלי גולדשמידט. חבר הכנסת בוחבוט, תירגע. חבר הכנסת יורם לס, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

רפאל אלול (העבודה):

איפה חברי הליכוד? איפה הם?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת אלול. חבר הכנסת בוחבוט. חברי הכנסת אלול ובוחבוט, אתם מפריעים לשר החוץ. אתם מפריעים לשר החוץ, חבר הכנסת בוחבוט.

שר החוץ ש' פרס:

חבר הכנסת נתניהו, שבא להזים שקרים, אומר – תקשיבו, הוא אומר: אתם נותנים זכות הצבעה לתושביה הערבים של ירושלים, מחר תיתנו לתושבי עכו. אתה לא יודע את ההבדל? בעכו יושבים אזרחים ישראלים ובירושלים יושבים אזרחים ירדנים, שגם היום יכולים להצביע לפרלמנט הירדני, וזה לא עושה את ירושלים ירדנית. מינימום של הבנה, של אינטליגנציה. אלוהים, תבחרו מישהו שמבין את העניין.

ועכשיו אני רוצה להגיד על הביטחון, דבר על דבר, אני לא אוותר על שום דבר. בעניין ביטחון המדינה, לפי ההסכם שחתמנו, לביטחון ישראל, ביטחון חיצוני לביטחון ישראל, אנחנו אחראים. לביטחון של כל ישראלי בשטחים – אנחנו אחראים. ביבי נתניהו, איך אתה לא מתבייש, אנחנו מוסרים לערפאת את הביטחון?

קריאות:

כן. כן. כן.

שר החוץ ש' פרס:

אתה לא מכיר את צה"ל? אנחנו לא מכירים את צה"ל? צה"ל לא יהיה אחראי לביטחון?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת נחמן. חבר הכנסת שמאי. חבר הכנסת דיין, תשב.

שר החוץ ש' פרס:

איזה פחדנים, ערפאת חזק יותר מצה"ל? זו הבשורה שלך לעם? עם ישראל מפחד מערפאת? צה"ל לא יכול להבטיח אותך? איזו בשורה?

רון נחמן (הליכוד):

מפחדים ממך.

קריאות:

— — —

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דיין, שב. סיימתם? סיימת, חבר הכנסת דיין, סיימת?

שר החוץ ש' פרס:

בעניין נוסח דה-גול, יש מקום אחד שהוא בהחלט דומה – רצועת-עזה. גם נוסח בן-גוריון – — —

בנימין נתניהו (הליכוד):

עזה, עזה, עזה.

שר החוץ ש' פרס:

אל תפריע לי כל רגע.

בנימין נתניהו (הליכוד):

מה אתה מפזר מסך עשן?

שר החוץ ש' פרס:

בן-גוריון בשום פנים ואופן לא הסכים לצרף את עזה למדינת ישראל.

בנימין נתניהו (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

הוא היה גאון. הוא היה הגאון המדיני של ההיסטוריה המודרנית, אפילו יותר ממך.

בנימין נתניהו (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת נתניהו.

שר החוץ ש' פרס:

הוא לא הסכים אפילו פעם אחת לצרף את עזה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

מלת הקסם, עזה, עזה, עזה.

שר החוץ ש' פרס:

על כן, יש כאן הכרעה היסטורית.

בנימין נתניהו (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת נתניהו, איך אפשר?

שר החוץ ש' פרס:

אני מענה לך גם על יהודה ושומרון. הלוא אתם הייתם מוכנים למסור לאוטונומיה את כל יהודה ושומרון. אנחנו מוסרים רק את אזור יריחו. על מה בוכה הנביא?

הנוסח, מבחינת התוכן ההיסטורי, הוא בהחלט הכרעה גדולה. בן-גוריון צדק תמיד בעניין הזה, שלא לספח את עזה למדינת ישראל. אנו התרנו קשר גורדי, אשר דקר בבשרו החי של העם היהודי, שהפיל לנו חללים ופצועים. לדעתי, אפשר להשתחרר מזה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לשר החוץ. רבותי חברי הכנסת, אנחנו ממשיכים בסדר-היום.

מיכאל איתן (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מיכאל איתן.

הסכנה הממשית הביטחונית כתוצאה מההסכמים הקרובים עם אש"ף

היו"ר ס' טריף:

אנו עוברים לנושא: הסכנה הממשית הביטחונית כתוצאה מההסכמים הקרובים עם אש"ף.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אפשר לשאול שאלה?

היו"ר ס' טריף:

את מי?

רון נחמן (הליכוד):

את שר החוץ.

היו"ר ס' טריף:

הוא כבר למטה, הוא כבר לא פה. אתה יכול לשאול אותו במזנון עוד מעט. זה יותר נעים ונחמד.

רון נחמן (הליכוד):

רק שאלה אחת.

היו"ר ס' טריף:

תשאל את חבר הכנסת רפאל איתן, אם אתה רוצה.

רון נחמן (הליכוד):

תן לי את רשות הדיבור.

היו"ר ס' טריף:

אם תשב בשקט עשר דקות, תאמין לי שאתן לך.

חבר הכנסת רפאל איתן, בבקשה.

רפאל איתן (צומת):

חברי הכנסת, אדוני היושב-ראש. שר החוץ הלך, חבל. אני לא כופר במנהיגותו של דוד בן-גוריון, אבל גאון מדיני כמו שר החוץ, אשר היה משוכני סינרו, לא הפגין גאונות מדינית במבצע-קדש, ב-1956, וגם לא ב-1948, בהרבה קרבות. היו הרבה שגיאות. אולי אלו היו הנסיבות, אבל גאון מדיני? הדבר נתון לביקורת.

שלמה בוחבוט (העבודה):

על מי אתה מדבר?

רפאל איתן (צומת):

אתם עוד לא נולדתם אז.

שלמה בוחבוט (העבודה):

חבר הכנסת איתן, אנחנו רוצים לשמוע אותך. לא שומעים את מה שאתה אומר.

רפאל איתן (צומת):

השר שריד צוטט כאומר: "עלינו על דרך השלום". הוא מצטט חצי פסוק ממשלי, פרק ב' פסוק 19: "כל באיה לא ישובו", אבל את המשך המשפט מסתיר הידען הזה, כי בהמשך הפסוק נאמר: "ולא ישיגו ארחות חיים". כלומר זו דרך שבסופה מוות.

הנתיב שכפו על עצמם חכמי חלם, בסיועם החכם והערמומי של רוצחי אש"ף, מוביל לחורבן, הרס ורצח, כי אין ערבי שיוותר על זכות השיבה ואין מוסלמי שיוותר על ירושלים.

מדהרתם המשוגעת של קברניטי דמה אלה אחרי "תהליך היסטורי" צומחת היסטריה מעוותת, כאשר הערבים פיקחים, סבלנים וערמומים מסובבים בכחש את אלה שמופקדים על גורלנו, אשר מרוב להיטות מאבדים עשתונות, ואת זאת ראינו גם כאן מעל הדוכן, בהופעתו של שר החוץ.

יריחו תחילה, וגם עזה: תוכנית אלון מושתתת על רצועת ביטחון בשליטה בלעדית של מדינת ישראל, לאורך הירדן, מים המלח ועד מוצבי הברך בצפון הבקעה. יריחו מהווה את המשענת הדרומית של תוכנית אלון, בזכות מיקומה הטופוגרפי. גשרי הירדן, עבדאללה ואלנבי, וצירי תחבורה חיוניים שיריחו במרכזם. מי שמוותר על יריחו פוגע בתוכנית אלון ללא אלטרנטיבה, ומשאיר בידי הערבים אזור חיוני. בבוא היום יוכלו ליזום פתיחת מלחמה בחזית מזרחית, כאשר בידם מאחז חיוני ממערב לירדן, והלוא זו משאת נפשם – מלחמת הכרעה מתוך קווי התחלה נוחים ומבטיחי ניצחון, גם ללא גיבוי של מעצמה כמו ברית-המועצות, זיכרונה לברכה.

הלוא שר החוץ, מנכ"ל משרד הביטחון לשעבר, בקי בגיבוי למלחמה ובקנוניות למלחמה, כמו במבצע-קדש, שלא השגנו ממנו דבר. אבל קנוניות דורשות גם בקיאות רצינית, וזו גם הגאונות המדינית של אז. מי אנחנו שנמתח ביקורת על המנהיגות הזו, אנחנו קפצנו 200 קילומטר לאורך ועשינו את מה שאמרו לנו.

וכדי לחזקם במזימתם, מסכימים חכמי חלם להחזיר לתחומי יריחו "תחילה" כמה עשרות אלפי פליטים. רוב הפליטים שבירדן הם מהשנים 1948-1949, לאן הם יחזרו? למחנות חדשים, שיוקמו עבור הפליטים הללו? או שהם יהוו ביריחו קבוצת לחץ אדירה, להחזירם לצמח, לבית-שאן, לרמת-סירין ולפתחת-לטרון. איפה חבר הכנסת גולדשמידט, כאשר הם יעבדו את רמת-סירין וישבו בצמח ובסמרה? הוא ברח. שיחזיר להם ויקבל שלום.

מי יספור כמה חוזרים? לאיזו הסכמה אווילית נקלעתם? מיהו הגלותי והתלוש שהגה את החלמאות הזו? שר החוץ, ראש הממשלה או עוזריהם? או שמא הסיכוי לצילום משותף עם הארכי-רוצח ערפאת הוא שגרם להסכמה לדרישתם זו?

ראש הממשלה מצוטט ב"ידיעות אחרונות" משלשום כמי שאומר: "הפלשתינים יעשו סדר בעזה בלי בג"צים". זכרו, זהו ראש ממשלה של מדינה ריבונית, שצבאה בפיקודו לא הצליח לעשות סדר, והוא אישית מסובך עם המערכת המשפטית, שטפחה על פניו עם סחבה רטובה ולימדה אותו לקח, שלטון חוק מהו.

אבל החומרה שבדברים אלה נעוצה בהבנתו את הצפוי בעזה ובעשיית סדר שם. אולי ה"חמאס" יעשה שם סדר, ניקיון וטבח? איזה ערבי אליבא דראש הממשלה ילך למאבק דמים כדי לעשות סדר למעננו, למען הסדר מפוקפק, אשר משאיר את כל הפליטים במחנותיהם?

והזלזול בצה"ל: אם לא סדר, אז מה כן ומתי? האם היה אי-פעם מי שסיווג את יכולתו של צה"ל? כפי ש-250,000 אזרחים לא מזיזים לראש הממשלה, גם השפלת צה"ל לא מזיזה לו? אולי יחכים אותנו ראש הממשלה ויפרש, מה זז לו ומה יציב אצלו.

ראש הממשלה מוסיף באותו עיתון באותו יום ומתחת לאותה כותרת, שהוא מתבייש כאשר הוא שומע מנהיגים מן הימין משווים את מצבנו לתקופת השואה; ליהודים שיש להם צה"ל כזה – לנוכח איום קיומי פלשתיני? ראשית, האיום אינו פלשתיני אלא כלל-ערבי, כאשר הפלשתינים מחזיקים בעמדות מפתח ובקווי התחלה נוחים, והעולם הערבי ובראשו אירן עולים לשחרור ירושלים. שנית, ראש הממשלה במחדליו דוחק את המדינה לפינה שעלולה להסתיים בשואה. סוף-סוף שומעים את

ראש הממשלה מתבייש כאשר מזכירים לו למה עלולה לגרום מדיניותו. מדוע זה לא מזיז לו? ממת? הבושה מהווה אצלו גורם? ליהודים יש צבא כזה, זה בסדר גמור, אבל איזה שר ביטחון יש להם?

נראה שמעשי התרמית וההונאה מתגלים טיפין טיפין. בעיתון "חדשות" מיום 7 בספטמבר מצוטט השגריר שלנו בווינגטון: "אנחנו מוכנים לפשרה". מהי הפשרה הזו? באיזה נושא? האם גודל שטחה הריבוני של יריחו או מספר הפליטים החוזרים? רצועת החוף של רצועת-עזה, שתהיה פתוחה להחדרת אמצעי לחימה לרצועה, כדי לממש את לחימת ה"פתח" ב"חמאס", או אולי להפך: ה"חמאס" יחמש את רוצחיו כדי להילחם בעושי דברה של ממשלת ישראל – ב"פתח"?

אומרים שוויתורי הערבים יכללו גינוי הטרור. לא שמתם לב שהם מגנים את הטרור? מעשי הרצח החייתיים שלהם מכונים על-ידם מאבק מזוין, ועל כך הם לא מוותרים. זה לגיטימי. אתם משקרים את העם באומרכם: "אם לא יהיה שלום, תהיה מלחמה נוראה"; אלה דבריו של שר הביטחון למתיישבי הגולן. אלה דברי שקר, הונאה, תרמית וגם איולת. אין מלחמה כאשר ברית-המועצות, או רוסיה משוועת ללחם ואינה מסוגלת להעניק גיבוי למלחמה ערבית יזומה. יש מלחמה ביוזמת אירן, ומה יעזור הסכם כלשהו כנגד הסכנה האירנית? יריחו תעזור לאירנים לעלות על ירושלים, כי תהיה להם נקודת מוצא נוחה.

טוענים כלפינו – אתם אומרים: לא, כל הזמן. אז מה כן? ראשית, כשמדובר בסכנת קיום, אין זו בושה לומר: לא. שנית, מה הערבים אומרים? כל הזמן כן? לא. לא כל הזמן הם אומרים: כן. הם אומרים: כן, רק כאשר מדובר על השמדת ישראל.

זאת שמירת כושר הרתעה מפני מלחמה, מענה לסכנה האירנית, מי יפעל, איך, היכן? איך יוסר מעלינו האיום הגרעיני האירני? כל זמן שאין תשובות מספקות אין תזוזה בשום תחום אחר. להילחם בטרור, לפזר אוכלוסייה על-ידי התיישבות מסיבית ביהודה, בשומרון ובעזה.

אנחנו דורשים לדעת היום, ולפני כל מהלך אחר, את עמדת הערבים באשר לפליטים ולמעמדה של ירושלים. שיגידו ברור, בלי רמיזות, בלי אשליות של כאלה שאיבדו את העשתונות.

אנחנו מציעים לשמור על סטטוס-קוו, עד שנקבל תשובות על הבעיות הללו. בכל הצעת פתרון – ירושלים מחוץ לוויכוח, לא זכות שיבה, לא מדינה פלשתינית ממערב לירדן, אוטונומיה מוניציפלית בלבד, ולא משטרה, לא חזקה ולא חלשה. הארץ הזאת שלנו לא ניתנת לחלוקה.

הערבים – או שישלימו עם המציאות הזאת, או שיחפשו את עתידם במקום אחר. אם יילחמו – נילחם בהם שבעתיים, והם שישאלו: "עד מתי תאכל חרב"? תשובתם ידועה; הרי דינם בחרב.

ראש ממשלה שהעם לא מזיז לו – העם הזה יזיז אותו במוקדם או במאוחר. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה חבר הכנסת איתן. בדיוק בזמן, ואני מודה לך. סגן שר הביטחון, מוטה גור, בבקשה, אדוני.

סגן שר הביטחון מ' גור:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, עצם השאלה שמנסרת פה בחלל הדיון על הביטחון היא השאלה, האם אנחנו יכולים להאמין שהצעדים האלה שאנחנו נוקטים, מלאים יותר סיכויים מאשר סיכונים, והאם מדינת ישראל וצה"ל חזקים די על מנת להבטיח את קיומנו בכל רגע ומול כל תפנית?

הניתוח ההיסטורי מראה, שהשאלה הזאת עמדה לא אחת על סדר-היום. כאשר הוקמה המדינה ב-1947, ניתנה הסכמה להקמת המדינה בגבולות הרבה יותר מסובכים והרבה יותר קשים להגנה –

רפאל איתן (צומת):

— — —

סגן שר הביטחון מ' גור:

הרבה יותר קשים להגנה. אני עוד לא מדבר על מה עשינו. אני, ראשית כול, מדבר על המחשבה שביסוד המעשה. היו כאלה, גם בממשלה, שחששו שמא הסיכון רב מדי. אז היינו באמת מעטים נגד רבים, צבא לא היה, והיינו בתחילת הדרך של התארגנות צבאית. ביסודו של דבר, האמונה, עם ההחלטות הנכונות, הביאו לא רק להקמתה של מדינת ישראל, אלא לחיזוקה. זאת אומרת, שגם אם מישו מנסה לנתח נקודה כזאת או אחרת, מבחינה צבאית, גיאוגרפית, טופוגרפית, הוא עלול להיקלע לטעות, שכן הוא פוגע בתמונה כולה. ההבדל הגדול, חבר הכנסת איתן, הוא לא בטקטיקה, שתיכף אני אגע בה, אלא בשאלה הבסיסית של האמונה ביכולתנו לממש את מה שאנחנו רוצים.

שאול יהלום (מפד"ל):

גם אם מחר, חס וחלילה, מדינה פלשתינית מחומשת, נעמוד — —

סגן שר הביטחון מ' גור:

תאמין לי — —

שאלו יהלום (מפד"ל):

השאלה היא המחיר.

סגן שר הביטחון מ' גור:

תאמין לי, חבר הכנסת יהלום, שהתכוננתי לתשובה. זאת אומרת שגם היום השאלה הזאת היא העיקרית, ואני יכול לומר לכם, כך זה יוצא. הרי איננו מתאמים את לוחות הזמנים של כל הפעילויות שלנו, אבל אנחנו, השבוע, אנחנו זה ראש הממשלה ושר הביטחון ואנוכי, ביקרנו בתרגיל גדול ביותר של צה"ל, אשר מכין אותנו למלחמה הבאה, ואני יכול לומר לכם, לא רק שהאירועים השוטפים אינם פוגעים, אני לא אומר שהם לא מפריעים, ודאי שהם מפריעים, אבל לא רק שהם לא פוגעים בהתכוננות שלנו להגנת מדינת ישראל ולהבטחת קיומה, אלא שלעתים אנחנו תוהים אם אנחנו לא מתקדמים יתר על המידה וביתר מהירות בהסתמכנו על הכוח המצוין שעומד לרשותנו ועל הטכנולוגיות שאנחנו מפתחים.

שאלו יהלום (מפד"ל):

היו גם תרגילים לפני מלחמת יום-כיפור.

סגן שר הביטחון מ' גור:

אנחנו נעזרים בעולם – – –

רפאל איתן (צומת):

מספיק לגייס את המילואים?

סגן שר הביטחון מ' גור:

כן, באמת. ראשית כול אני חושב שצריך שהציבור ידע שכל תוכנית שעליה אנחנו מדברים מבחינה ביטחונית נשענת על הנחת יסוד ברורה, שיש לנו העוצמה לעמוד מול כל שינוי, יש לנו היכולת להבטיח את קיום המדינה מול האיומים שעליהם ניתן לדבר, ורק בתנאי הזה אנחנו מתקדמים הלאה גם בתחומים המדיניים.

שאלו יהלום (מפד"ל):

האם זה נכון שכך גם חשבת וחשבו כל ראשי הממשל לפני מלחמת יום-כיפור, והאמת טפחה על פניהם? האם יכול להיות שקונצפציה כזאת מביאה גם לטעויות?

סגן שר הביטחון מ' גור:

ראשית כול, אני רוצה לומר לך בהכללה, שאני לא מכיר הנהגה או אנשים פעילים, אשר לאורך כל הקריירה שלהם לא תמצא גם טעויות. מה שאני מציין, ואני רוצה להזכיר, שביום הכיפורים אומנם קרתה מלחמה, אבל במלחמה הזאת אנחנו ניצחנו.

שאלו יהלום (מפד"ל):

— — — אבל היה גם מחיר.

סגן שר הביטחון מ' גור:

מה שחשוב הוא, ראשית כול, לבנות את העוצמה, אשר תהיה שם על כל החלטה שלא תבוא, כי אף אחד לא יכול להיות בטוח באמיתות החלטותיו. אני לא רוצה לחזור לוויכוחים שהיו פה קודם, אבל היו ממשלות שונות עם מלחמות שונות ועם הסכמים שונים. אני מדבר על היכולת שלנו לתת ביטחון לישראל, גם אם ההסכמים לא מתממשים כפי שאנחנו מצפים. לכן, ראשית כול, אני מדגיש את הנקודה, כי הציבור בישראל חייב לדעת שהוא יכול להאמין, הוא יכול להיות בטוח, לא שלא תהיה שגיאה כזאת או אחרת, אבל שהכיוון שבו אנחנו צועדים הוא כיוון שאיננו מסכן את הקיום ואיננו מסכן את הביטחון.

אני לא רוצה להיכנס פה לוויכוח עם עמיתי הרמטכ"ל לשעבר רפאל איתן לגבי החשיבות של נקודה כזאת או אחרת. ישבנו על זה במאות משחקי מלחמה, וגם אז היו דעות שונות. אינני רוצה לעשות חשבונות היסטוריים מי צדק יותר ומי צדק פחות. אני מדבר על היום והעתיד.

המערכת הביטחונית עם ראש הממשלה ושר הביטחון הזה, בעודם עוסקים באסטרטגיה של מדיניות, ראשית כול מבטיחים את האסטרטגיה הביטחונית, על-ידי כך שלא חשוב מה תהיה ההתפתחות, ולא חשוב אילו צעדים ינקטו האויבים – אנחנו מסוגלים לתת תשובה.

משה פלד (צומת):

על זה כבר סמכנו פעם. על אמירות כאלה כבר שמחנו.

סגן שר הביטחון מ' גור:

לא אמרתי שלא תהיה מלחמה. חבר הכנסת רפאל איתן אמר קודם שלא תהיה מלחמה.

משה פלד (צומת):

אנחנו מדברים על החיים, לא על מלחמה. ההסכם הזה הוא ניצחון של הטרור.

אלכס גולדפרב (צומת):

סגן שר הביטחון מ' גור:

חברי חבר הכנסת משה פלד, ראשית כול, אני מציין את העובדה החשובה, שהעם בישראל ידע שבעודנו מדברים מדיניות – אנחנו מכינים את הצבא לכל האפשרויות, מכיוון שאנחנו יודעים שלא על הכול יש שליטה.

אלכס גולדפרב (צומת):

בזה אין ספק. אבל איזה – – –

דן תיכון (הליכוד):

מה זה, חוות ניסויים? רולטה?

סגן שר הביטחון מ' גור:

להיפך. אני מסביר שאנחנו בונים עוצמה, אשר תיתן מענה לכל מדיניות, ולא שנהיה שפני ניסיון.

מכאן אני רוצה לעבור לתחום השני, שקשור בביטחון בהסכם הזה. נקודה ראשונה שאני רוצה לציין, הנושא הזה נבדק לא מהיום למחר. אני ישבתי השבוע עם שלושה חוקרים, האלוף במילואים שלמה גזית, יוסי אלפר, מהמכון ללימודים אסטרטגיים, והעיתונאי זאב שיף, שהשתתפו בסמינרים משותפים לבחינת המשמעות הביטחונית של האוטונומיה. בפגישות שלהם הם ישבו עם נזהא עמאר, יועצו לענייני ביטחון של אבו-מאזן, ועם ד"ר אחמד חלדי. שעות רבות ישבו וניתחו את כל האספקטים הביטחוניים של האוטונומיה, ואין להם ספק שניתן לתת תשובות סבירות. אני אומר: סבירות. יש להם הרגשה שניתן לתת תשובות, ואני יכול לומר לכם, שגם בלימודים שלנו – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

תשובות למה?

סגן שר הביטחון מ' גור:

לכל הבעיות הביטחוניות שעלולות לצוץ כתוצאה מההסכם.

דן תיכון (הליכוד):

לא לכל, אולי למרבית.

סגן שר הביטחון מ' גור:

אתה צודק. כשאני אומר "לכל", לחלק יש תשובות הרבה יותר טובות, לחלק תשובות סבירות.

אני רוצה להזכיר, שאין תוכנית מדינית או צבאית שאין בה גם סיכונים. לא סתם חזרתי למלחמת העצמאות, לא בגלל נוסטלגיה, ועברתי במהירות על ההיסטוריה של כמעט 50 שנה, שהיו בה גם סיכונים וגם סיכויים.

דן תיכון (הליכוד):

איך אתה מחלק באחוזים בין סיכונים לסיכויים?

סגן שר הביטחון מ' גור:

אילו פקפקתי לשנייה אחת, שהסיכויים בתהליך שבו אנחנו הולכים קטנים מהסיכונים, לא היתה יכולה ידי לתמוך בהם, לא הייתי יכול לחתום עליהם. אני לא שירתתי בצבא ובהגנה על מנת שדווקא לקראת גילי המתקדם אני אפקיר את הביטחון, ולא רק אני אישית. אין לי ספק שהסיכויים יותר גדולים.

שאלו יהלום (מפד"ל):

אפשר לקבל דוגמה?

סגן שר הביטחון מ' גור:

מנין הביטחון? אני אגיד לך, חבר הכנסת יהלום. לפני 12 שנים, אצלי במפלגה בישיבת מרכז אמרתי: אם אש"ף ישנה את עקרונות קיומו, זאת אומרת שיכיר בישראל, יפסיק את הטרור ויבטל את הסעיפים באמנה, אני אהיה הראשון שישב אתו למשא-ומתן.

דן תיכון (הליכוד):

אתה מאמין לערפאת?

סגן שר הביטחון מ' גור:

פתחתי ואמרתי, שראשית כול אני מאמין שאנחנו בונים את התשתית הביטחונית לכול.

דן תיכון (הליכוד):

אתה גם לסאדאת לא האמנת.

סגן שר הביטחון מ' גור:

חבר הכנסת תיכון, אני אגיע לזה.

מה קרה? תסתכלו בשנים האחרונות של אש"ף, לא בעיניים של נוסטלגיה אלא בעיניים ריאליות. בזכות עמידתה של מדינת ישראל אש"ף התדרדר מדחי אל דחי במעמדו, בעוצמתו, ביכולתו.

שאול יהלום (מפד"ל):

ואנחנו עכשיו מחיים אותו.

סגן שר הביטחון מ' גור:

קרה מה שקרה בעולם שעזר בעניין הזה, ניתח את זה חבר הכנסת רפאל איתן, ואין טעם לחזור על הדברים. הגענו למצב שבו אומנם, לא מתוך שאני מאמין לו, ולא מתוך שהוא נעשה אוהב ישראל, אלא מפני שהשכנים שלנו נוכחו לדעת, לרבות הסורים, שישראל חזקה ואיתנה ועומדת, ואין להם ברירה אלא להגיע להבנה שבהסכמים. אני מאמין בדרך ההסכמים, כי אני מאמין שיש לנו הכוח לתת להם את הגיבוי. זאת האמונה העיקרית. השאלה היא לא האם אני מאמין לאש"ף. האויבים משתנים, האויבים מתחלפים. הדאגה שלי היא לקיום ישראל.

אני מאמין בקיום ישראל, ואני מאמין שאנחנו חזקים בשביל לתת צ'אנס לדרך השלום, ביודעי היטב שעלולות להיות תקלות ואני צריך להיות מוכן למלחמה, כזאת או אחרת. אנחנו מתכוננים, אבל כאשר אויבנו הגיעו למסקנה שזהו, ישראל עומדת וקיימת, שלא ניתן אפשרות וסיכוי לשלום וננציח רק את איומי המלחמה?

זאת השאלה של האמונה, וזאת השאלה של האמונה והביטחון. אנחנו מאמינים שיש בידינו הכוח להבטיח את קיומנו מול כל תפנית, ואנחנו מאמינים שכוח עמידתה של ישראל הוא שהביא את עמידתה במשא-ומתן. על הבסיס הזה אנחנו מאמינים, שצריך לתת למשא-ומתן את כל הסיכויים, כי אנחנו יכולים לגבות אותו בביטחון. וזה מה שאנחנו עושים.

רפאל איתן (צומת):

על מה הערבים ויתרו?

סגן שר הביטחון מ' גור:

חבר הכנסת איתן, מה שחשוב הוא דבר אחד: ביטחונה של ישראל בכל תנאי. לא אם זה ויתר או אחר עשה כך. האם אנחנו יכולים לתת ביטחון – ואני אומר לך שאנחנו יכולים; האם על בסיס העוצמה שלנו אנחנו יכולים לנסות את השלום – לא רק שאנחנו יכולים, אנחנו חייבים. אם נדע לשלב בדרך את הביטחון עם השלום, יהיו לנו שניהם, גם שלום וגם ביטחון.

אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון.

רון נחמן (הליכוד):

אפשר לשאול שאלה?

היו"ר ס' טריף:

אדוני, האם אתה מוכן לשאלה של חבר הכנסת רון נחמן?

אלכס גולדפרב (צומת):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת גולדפרב, אני הרשיתי לחבר הכנסת רון נחמן. חבר הכנסת נחמן, בבקשה מהמקום.

דן תיכון (הליכוד):

שייגש למיקרופון.

היו"ר ס' טריף:

אל תלמד אותי.

דן תיכון (הליכוד):

לא ישמעו אותו.

היו"ר ס' טריף:

אם תשב בשקט, תשמע. הוא יושב שני מטרים ממך.

סגן שר הביטחון מ' גור:

למה כל הוויכוח? הקצרנית לא שומעת אותו.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, דבר.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני השר, אתה מדבר על הביטחון ועל האבטחה ושר החוץ דיבר על ביטחונם של היישובים. אתה, שמלווה אותנו לאורך כל הדרך ויושב אתנו ומדבר אתנו, יודע מה הבעיות שישנן. השאלה שאני שואל: חוץ מהביטחון הפיסי, מה ההיגיון שהממשלה הזאת, בשעה שהיא נותנת הרבה בונסים לערבים, שיפור כלכלי, שיפור חברתי ואפשרות לחיות כפי שהם רוצים, מה ההיגיון שהממשלה הזאת לא תעשה אותו דבר לתושבים היהודים ביהודה ובשומרון, וישנו את הדבר שנקרא עדיפויות – – –

היו"ר ס' טריף:

לא נאומים, שאלה בבקשה.

רון נחמן (הליכוד):

זה היה מסיר את הסטיגמה, כי זה היה חלק ממרכיב הביטחון, וזה היה משנה את התחושות של התושבים ואת האופן שבו הם רואים את ההסכם, שכולו חזון גדול. אולי צריך לעשות רביזיה גם בדרך הזאת.

היו"ר ס' טריף:

סגן שר הביטחון, בבקשה.

סגן שר הביטחון מ' גור:

מטבע ההסכמים, שני הצדדים צריכים להיות מרוצים. אם שני הצדדים לא מרוצים, אין הסכם. יכולה להיות מלחמה. מטבע הדברים גם, שכל אחד מציג את ההסכם כפי שהוא רוצה לראות אותו. לכן אני חוזר ואומר, השאלה העיקרית היא, האם מאמינים לכיוון או לא.

לך אישית – אתה יודע שאני באופן אישי שותף אצלך בעיר, מתוך אמונה שזה דבר שיעמוד. אני מסכים אתך, שבתקופת המעבר בין הממשלות, ועל מנת להמחיש את המדיניות של הממשלה החדשה, נקבעו כמה וכמה תחומים בעלי אופי קיצוני. לכן הוקמה ועדת חריגים, אשר אמורה לתקן את הדברים האלה, ולכן וידאנו בהסכם – – –

דן תיכון (הליכוד):

הוא לא דיבר על חריגים. הוא דיבר על הכול.

סגן שר הביטחון מ' גור:

אני מגיע לזה. האמן לי, אני מדבר עם חבר הכנסת רון נחמן מספיק פעמים, ולא רק מעל במת הכנסת. אני יודע בדיוק מה מטריד אותם.

לכן, קבענו בוודאות בהסכם את האחריות שלנו ליישובים. השאלות המפורטות שאליהן התייחסת, היכולת של היישובים לחיות ולעבוד ולנשום – – –

רון נחמן (הליכוד):

ולהתפתח.

סגן שר הביטחון מ' גור:

– – – כן. במסגרות מסוימות. אני אומר "במסגרות מסוימות", כי אני לא רוצה להיכנס מחדש לוויכוח הפוליטי העיקרי הכולל. אלה דברים שיצטרכו לקבל טיפול הלכה למעשה, וזה מה שנעשה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה. חבר הכנסת טמקין.

אלכס גולדפרב (צומת):

לא קיבלתי תשובה על שאלתי.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מצטער.

אלכס גולדפרב (צומת):

אין לכם שום הסבר ל-30,000 מחבלים שוטרים, צבא השחרור של פלשתיין.

היו"ר ד' שילנסקי:

שאלה נוספת ניתנה לחבר הכנסת טמקין.

אלכס גולדפרב (צומת):

אין להם תשובות.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טמקין, בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

לפני שאני מציע את ההצעה שלי, אני רוצה לומר לחבר הכנסת גולדפרב, לא צריך להתייחס להצעות של הצד השני כעניין גמור. מה שהוא אומר זה לא חלק של ההסכם. 30,000 – זה מספר שזרקו הערבים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טמקין, אני מפעיל את השעון.

בנימין טמקין (מרצ):

אנשים מהמחנה של חבר הכנסת רפאל איתן, במשך שנים טוענים שאין עם מי לדבר. עכשיו מתברר שיש ויש עם מי לדבר. עכשיו, הם לא אוהבים, אנחנו לא אוהבים את האויב הזה. חבר הכנסת רפאל איתן – – –

רפאל איתן (צומת):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת רפאל איתן רוצה כנראה לעשות שלום עם הנורבגים. יש לו רק בעיה: אין לו ריב ואין לו מלחמה עם הנורבגים.

רפאל איתן (צומת):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת איתן, זה לא יכול להיות. אני מבקש מהיושב-ראש, שלא יפריעו לי.

היו"ר ד' שילנסקי:

המיקרופון שלך, דבר.

בנימין טמקין (מרצ):

במשך שנים טענו שאין עם מי לדבר. עכשיו מתבררת האמת העגומה, שהמחנה שאליו שייך חבר הכנסת רפאל איתן, אין לו על מה לדבר. ומכיוון שכך, הוא אף פעם לא מצא עם מי לדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

אז מה אתה מציע?

בנימין טמקין (מרצ):

עכשיו יש סוף סוף סיכוי, תקווה – לא יותר מזה – — —

היו"ר ד' שילנסקי:

מה אתה מציע?

בנימין טמקין (מרצ):

תן לי לסיים. אני כבר מציע.

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

אתה מדבר חצי שעה. אתה בינתיים מדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

אל תעזרו לי. אתה רק מאריך את הזמן שיש לו.

בנימין טמקין (מרצ):

מה שחברי הכנסת שאול יהלום ורפאל איתן רוצים זה להרוג את התקווה הזאת, והם יוצרים שותפות בלתי מכוונת עם אויבי השלום מהצד הפלשתיני — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טמקין.

בנימין טמקין (מרצ):

— — — כמו שחוואתמה וג'בריל וחבש — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טמקין, הפסקתי את המיקרופון. אני רוצה להקפיד על זמנים. אתה מדבר כבר שתי דקות. אני נותן לך רק דקה אחת. אני מבקש להפעיל שוב את המיקרופון, רק על מנת שתגיד עכשיו לא מה שחבר הכנסת רפאל איתן רוצה אלא מה שאתה רוצה. יש לך דקה.

בנימין טמקין (מרצ):

תשובה נאותה לחבר הכנסת רפאל איתן – להסיר את הצעתו מסדר-היום של הכנסת.

היו"ר ד' שילנסקי:

יפה. תודה רבה. חבר הכנסת רפאל איתן, האם אתה מסכים שהצעתך תועבר לוועדה?

רפאל איתן (צומת):

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

אנחנו ניגשים להצבעה.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 11

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

11 בעד, אין נגד, נמנע אחד. אני קובע שהצעתו של חבר הכנסת רפאל איתן בנושא: הסכנה הממשית הביטחונית כתוצאה מההסכמים הקרובים עם אש"ף – עוברת לוועדת החוץ והביטחון. תודה רבה.

חברי הכנסת, אתם ראיתם שסגרתי את המיקרופון. אני מודיע שאנהג כך הלאה. אקפיד על זמנים ומועדים, שיהיה סדר וכבוד.

שר התיירות ע' ברעם:

נכון.

היו"ר ד' שילנסקי:

אפילו הממשלה מסכימה אתי. יפה.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני, זה לא בסדר. משנפתח הדיון נתנו לנואם הראשון 40 דקות, למשיב – 50 דקות, לנואם השני – 40 דקות ולמשיב – 50 דקות. בצדק יבואו האחרים ויאמרו לך שאינך יכול להחיל את הכלל באמצע הדיון. אני מבקש ממך להביא בחשבון את הנושא, אם כי אני לא דובר.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני יודע את ניסיוןך הרב כסגן יושב-ראש כנסת במשך הרבה מאוד שנים. אקח את הערתך לתשומת לב. בינתיים אני מודיע שאקפיד על מועדים, והערתך רשומה אצלי בראש.

ההסכמים עם הפלשתינים בעניין עזה ויריחו תחילה

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מזמין את חבר הכנסת אביגדור קהלני, שינמק את הצעתו בנושא: ההסכמים עם הפלשתינים בעניין עזה ויריחו תחילה. לאחר מכן, רשות הדיבור לחבר הכנסת עמיר פרץ, שינמק את הצעתו בנושא: ההכרה ההדדית בין אש"ף לישראל. למה להודיע כבר מי ידבר אחרי חבר הכנסת קהלני? – היות שהתשובה על שתי ההצעות, שתינתן על-ידי השר עוזי ברעם, תהיה משולבת.

חבר הכנסת קהלני, בבקשה, יש לך עשר דקות.

אביגדור קהלני (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, נדמה לי שקרה משהו באור פה.

היו"ר ד' שילנסקי:

כן, גם אני שמתי לב לכך.

רון נחמן (הליכוד):

אש"ף נכנס לפעולה.

אביגדור קהלני (העבודה):

מישהו עשה האפלה.

דן תיכון (הליכוד):

מתנכלים לך. זה רוני מילוא.

אביגדור קהלני (העבודה):

הוא לא בארץ.

היו"ר ד' שילנסקי:

זה לא מגיע מארצות-הברית. רוני מילוא בארצות-הברית. ההוראה לא מגיעה משם.

דן תיכון (הליכוד):

יש לך חוש הומור.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני באמת מבקש. מתקנים. בבקשה. המיקרופונים פועלים. הכול בסדר.

אביגדור קהלני (העבודה):

האם הכול עובד? הכול בסדר?

היו"ר ד' שילנסקי:

הכול כהלכה.

אביגדור קהלני (העבודה):

האם השעון שלך עובד? גם זה בסדר?

היו"ר ד' שילנסקי:

טרם הפעלתי אותו. אותך לא אקפח. זאת אתה יודע. אינני מקפח מישהו.

אביגדור קהלני (העבודה):

אני לא אדבר 40 דקות.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הגיע רגע האמת. גם אני, שעומד היום כאן, אינני יכול לדבר בביטחון על מה שיקרה בעתיד, וגם אני נרגש מאותן דקות, מאותן שעות גורליות למדינת ישראל.

אבל אותו ניסיון עתיר שיש מאחורי מביא אותי אל רגע האמת בתחושה שישראל עומדת בפני החלטה גורלית, החלטה שדומה בחשיבותה ההיסטורית להחלטה שקיבלה המדינה לצאת למלחמת ששת הימים.

הייתי חלק מהכוחות שעמדו במלחמת ששת הימים במשך שלושה שבועות. חששנו לקיומה של מדינת ישראל. הייתי אותו חלק מהקפיץ הדרוך שהסתער קדימה. הייתי בטנק הראשון שנכנס ממדינת ישראל אל תוך רצועת-עזה. לחמתי שם ואיבדתי כמה טנקים והרבה חברים. היום אני בין

אלה המאמינים שאין לנו מה לעשות ברצועת-עזה. אני בין אלה המאמינים שהחזרת רצועת-עזה איננה מסכנת את מדינת ישראל. אני בין אלה המאמינים שרצועת-עזה סופה להתפוצץ, ושתתפוצץ לכיוון המחנה הערבי ולא לכיוון המחנה הישראלי. היא תלויה עלינו, על הצוואר, ומוטב שתתחיל לנהג או לנהל את עצמה שעה קודם.

במאבק ההישרדות של מדינת ישראל רצינו כל השנים להקנות ביטחון לילדים שלנו. היום אנחנו עומדים לאפשר שלטון מקומי לתושבים הערבים בשטחים למען אותה מטרה, להקנות ביטחון ארוך טווח לילדים ולנכדים שלנו.

גם אז וגם היום נתגייסה המדינה. המחנה שמימין והמחנה שמשמאל – כולם חוששים. כשאני רואה את ההפגנות הגדולות במוצאי שבת ושלשום, אני מבין שכולנו חרדים לאותה בעיה – ביטחונה של מדינת ישראל. אני יכול להבין את מה שעובר על כל יהודי במדינת ישראל, החושש שמא נעמוד במצב שלא נוכל להגן על המדינה. זאת הבעיה של כולנו. משני הכיוונים האלה עומד אני ומסתכל לאן לפנות. הייתי בהפגנה במוצאי שבת עם אותו מחנה שצעק: די למלחמות, ורוצה הוא בשלום. עמדתי גם בהפגנות אחרות בכיכר מלכי-ישראל והצטרפתי למחנה שדיבר על הגולן. כל ראייתי היא אחת: איך שומרים על מדינת ישראל, שעליה אני נלחמתי כל כך הרבה; איך שומרים על אותה מדינה, שאני מקווה שבני לא יצטרך להילחם עליה.

דן תיכון (הליכוד):

למה אתה מבדיל בין הגולן לבין יהודה ושומרון?

אביגדור קהלני (העבודה):

אני מבדיל בביטחון של עם ישראל. החזרת עזה איננה מסכנת את קיומה של מדינת ישראל.

דן תיכון (הליכוד):

ויו"ש? ויו"ש?

אביגדור קהלני (העבודה):

— — — ואני לא חושב שהיא צריכה להיות נטל על צווארי.

אני רוצה לומר לכם: הבחירה שלי לצדד בעמדת הממשלה ולתמוך בה היא לא בגלל היותי חבר כנסת ממפלגת העבודה או בגלל מחויבות שמישהו חייב אותי מבחינה סיעתית או בגלל משמעת קואליציונית. לא זה מה שהביא אותי לקבל את ההחלטה לתמוך בתהליך. אני רואה אור בקצה

המנהרה. אני רואה אפשרות, שמצד אחד ייתכן שנוכל להגיע למצב שבו נצליח לשמור על הביטחון, ומצד שני לא ישבו לנו כאבן ריחיים על צווארנו.

כמי שעבר את המלחמות אני מבין גם בביטחון, ואינני מבין מה הסכנה למדינת ישראל מכיוון עזה. אין סכנה מכיוון עזה. אינני מבין. אם נמנע מטנקים ירדניים, עירקיים, אירניים לחצות את הירדן, אינני מבין איזו סכנה קיימת למדינת ישראל. ואני בין אלה שעמדו בבחירות – – –

משה פלד (צומת):

לא עם טנקים יגמרו אותך.

אביגדור קהלני (העבודה):

חניכי וחיילי. היית תחת פיקודי. משה פלד, חברי, תקשיב לי היטב.

משה פלד (צומת):

תגיד "חניכי" עד מחרתיים. לא עם טנקים יגמרו אותך.

אביגדור קהלני (העבודה):

תקשיב לי היטב. היית תחת פיקודי והלכת אחרי ברמת-הגולן, בשדות הקרב. תקשיב גם לי. אני רוצה לומר לך: אינני מבין ממה אתה פוחד. אנחנו נשב על הירדן, ואני עמדתי והבטחתי שלא נזוז מהירדן. חברי, רון נחמן, אני עמדתי אצלך, בתוך היישוב שלך, ואמרתי שהיישוב שלך צריך להיות מחוזק, ונחזק אותו. אני מאמין בדבר הזה.

דן תיכון (הליכוד):

מה זה נקרא "לחזק אותו"?

אביגדור קהלני (העבודה):

מה לך כי תלין? מה לי כל בוקר לעשות הבקעה בשכם? להעביר אוטובוסים, תלמידים? מה לי ולג'נין? מה אני צריך להימצא שם כל יום? מה ההישגים הגדולים שיש לי? נישאר על הירדן. זאת ההבטחה שלנו.

משה פלד (צומת):

בינתיים אתם מייבשים ולא מחזקים.

אביגדור קהלני (העבודה):

לא נפגע בשום יישוב ישראלי ונבטיח את הדבר הזה. למה אנחנו מתחילים לדבר פתאום על יפו ועל עכו? מה אתם חושבים, שאנחנו טיפשים? מישהו ייתן בכלל להגיע למקום הזה? אנחנו נשמור על הביטחון שלנו, וזה מה שמעניין אותי.

הייתי רוצה להגיע למצב ששירות המילואים יהיה עשרה ימים בשנה, שהשירות הצבאי של הבן שלך ושלי יהיה פחות מאותם 40 יום שהם משרתים בשנה. לכן, אני מאמין – – –

משה פלד (צומת):

הרמטכ"ל וסגן הרמטכ"ל אמרו שכוחות הביטחון רק יצטרכו לגדול ולא לקטון. על מה אתה מדבר?

אביגדור קהלני (העבודה):

הבן יקיר לי, חבר הכנסת משה פלד, טול קורה מבין עיניך. אנחנו מדברים על ביטחון עם ישראל, ואנחנו מדברים על הרצון שלא נסתובב כל היום ברחוב ג'בל דרוז במחנה בלאטה, או בדיר-אל-בלח. במה זה טוב לך? במה זה טוב לך בכלל? במה זה מועיל לך?

רון נחמן (הליכוד):

חבר הכנסת קהלני, האם אתה יכול לתת לכנסת תשובה – האם יופחת נטל המילואים במשך חמש השנים הקרובות?

אביגדור קהלני (העבודה):

אין לי שום ספק שהכוחות שאנחנו מחזיקים היום בתוך רצועת-עזה יהיו קטנים מאלה שיצטרכו לעמוד על הגדר מבחץ. אין לי שום ספק, כמי שמכיר זאת ומכיר איזה כוח נמצא שם.

משה פלד (צומת):

אבל סגן הרמטכ"ל אמר את ההיפך הגמור.

אביגדור קהלני (העבודה):

לא במקרה של עזה, וזאת השאלה. לגבי השטחים יש בעיה מסובכת ומורכבת. נשמור על הביטחון. ברצועת-עזה, אין לי שום ספק. הרי אנחנו הולכים לקראת כיוון מסוים, הולכים לכיוון שלום. זה מה שאנחנו מחפשים. הגענו למצב שפה הפלשתינים, הגוף הזה שמייצג אותם. מה, אנחנו צריכים לאפשר שבתוך שלוש-ארבע שנים ה"חמאס" ישתלט? יש כרגע איזה גוף שיכול לייצג אותם. בואו ניתן להם לשלוט. הם משנים את כל האמנה שלהם.

משה פלד (צומת):

אש"ף יעצור את ה"חמאס"...

שר התיירות ע' ברעם:

כן, כן, כן.

אביגדור קהלני (העבודה):

הם משנים את כל האמנה שלהם. מבחינתי, זה מה שאני מקבל.

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה, חבר הכנסת פלד.

קריאות:

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני השר, אתה עוד מעט תשיב. חבר הכנסת פלד, רק רגע, תשמע אותי.

משה פלד (צומת):

הצבא המצרי לא מצליח להשתלט על המוסלמים הקנאים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת פלד, תשמע אותי. אני מודיע עכשיו שאני מוסיף לחבר הכנסת קהלני, בזכותך ועל חשבון הזמן שאתה לקחת, שלוש דקות. בבקשה.

משה פלד (צומת):

היו"ר ד' שילנסקי:

יותר אין לך. אם אתה תקרא עוד קריאות ביניים – אוסיף לחבר הכנסת קהלני עוד זמן.

אביגדור קהלני (העבודה):

על כל שאלה שתמצא לשאול אותי אשיב לך ישירות, עם מבט אל תוך העיניים. אין לי שום בעיה עם הדבר הזה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת קהלני, יש לך עוד חמש דקות. שתי דקות משלך ושלוש דקות משלו.

אביגדור קהלני (העבודה):

אסור לה לתפיסת הביטחון לעמוד על החרב לבדה. השליטה על עם אחר, הפחד הזה מה הוא יעשה; כל הזמן אנחנו חוששים, כמובן, האם הוא מנסה לרמות אותנו, מה הוא מתכנן, חיסולה של מדינת ישראל. אני מאמין בדבר אחד: הבטחנו ביטחון, ונשמור על זה. אני מאמין שירושלים תישאר, ואיש לא יפגע בה. הפחד לא זר לי. במהלך קרב קשה פחדתי. לא אחת, במהלך קרבות קשים פחדתי,

פחדתי מאוד. אני מודה שגם היום יש לי סימני שאלה לגבי העתיד של מדינת ישראל. גם היום אני פוחד. אני פוחד מהעתיד, אבל אני יודע דבר אחד: יש סיכוי לעתיד טוב יותר, ואנחנו נשמור על העתיד הזה, כי בהסכם הזה יש סיכוי לשלום ובהסכם הזה אנחנו נשמור על הביטחון. אני מאמין בצה"ל, שיכול לשמור על הביטחון. אני יודע שיהיה ויכוח קשה מאוד.

חבר הכנסת פלד, אתה יודע שמי שמדאיגים אותי ואותך יותר אלה העירקים והאירנים. מדאיגים אותי האנשים האלה שם, מה הם מתכננים לנו. בוא לא ניתן להם סיבה להפעיל אותו נשק שהם מכינים כנגד מדינת ישראל. אני רוצה להגיע למצב שבו לא תהיה למדינות האלה סיבה להפעיל אותו נשק, שאנחנו כה חוששים ממנו.

אני רוצה לומר לכולם, שהשטחים אינם מטרה. הערבים שיושבים בשטחים אינם מטרה. המטרה שלנו והדאגה של כולנו הן שלא יזרקו אותנו לים, שלא יפגעו בנו ושלא תהיה שואה נוספת בשל השימושים האלה. כשאני שומע על הכרזות ועל כך שקוראים לראש הממשלה, שהיה רמטכ"ל, "בוגד" – אלה הדברים שמדאיגים אותי, והם מנוגדים לעקרונות של הקמת מדינת ישראל. כל ההסכמים האלה מובילים אך ורק לכיוון אחד. אני רואה את הכיוון הזה – ואני מוטרד כמו כל אחד מכם – הוא כיוון אחד. לא מעניין אותי מה קורה בשכם. לא מעניין אותי מה קורה ביריחו. שיעשו שם מה שהם רוצים. מעניין אותי דבר אחד: שהם לא יפגעו בביטחון שלי ובביטחון של ילדי.

ארים את ידי באומץ לעידודה של הממשלה הזאת. אעמוד מאחוריה באש ובמים בהחלטה הזאת, כי היא נותנת סיכוי לשלום. אני מקווה מאוד ואני מאמין שאהיה בין אלה שיעזרו לך, חבר הכנסת פלד, ולך, חבר הכנסת רון נחמן, להיות במקום שבו אתה, רון נחמן, נמצא, כי משם גם אתה שומר על הביטחון של עם ישראל. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

ההכרה ההדדית בין אש"ף לישראל

היו"ר ד' שילנסקי:

הנואם הבא – חבר הכנסת עמיר פרץ.

רון נחמן (הליכוד):

השר לא משיב על ההצעה?

היו"ר ד' שילנסקי:

הוא יענה על שתי ההצעות. הודעתי על כך קודם. ההצעה היא בנושא: ההכרה ההדדית בין אש"ף לישראל. ינמק – חבר הכנסת עמיר פרץ. השר עוזי ברעם ישיב על שתי ההצעות יחד.

רון נחמן (הליכוד):

אבל ההצבעה תהיה על כל הצעה בנפרד.

היו"ר ד' שילנסקי:

אם תעמדו על כך שההצבעה תהיה בנפרד – היא תהיה בנפרד.

רון נחמן (הליכוד):

אני מבקש.

היו"ר ד' שילנסקי:

זה יכול להיות כך. אם יש הסכמה שההצבעה תהיה על שתי ההצעות יחד – טוב; אם אין הסכמה – יהיו הצבעות נפרדות. אני חושב שגם לשר אין התנגדות שתהיה הצבעה על כל – – –

נואף מסאלחה (העבודה):

חבר הכנסת רון נחמן, אתה יודע מה הוא יאמר? אולי הוא יגיד את מה שאמר חבר הכנסת קהלני?

עמיר פרץ (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כבוד השר, אנחנו נמצאים היום בדיון על מסמך עקרונות, שהוא מסמך עקרונות פוליטי. אך העקרונות האלה מטרתם להפוך לכללים של חיים משותפים בינינו לבין הפלשתינים. אלה כללים שהמטרה שלהם שונה. נגמרו הכללים שהיו חלק מחיינו עד לחתימת המסמך. הכללים בעבר היו כאלה, שכל צד רצה להוכיח לצד השני עד כמה הוא מסוגל להכאיב לו. הם הכאיבו לנו בפעולות טרור, באינתיפאדה שהתרחבה, ואנחנו הכאבנו להם חזרה. כל פעם נשפך דם, והדבר הלך וכמעט הגיע לאוכלוסיות שלעתיים לא היו חלק מהמשחק האיום והנורא הזה שפקד את האזור שלנו.

אני מקווה שמסמך העקרונות הזה נותן לנו כללים שבהם כל צד רוצה להוכיח לצד השני עד כמה הוא מסוגל לעזור לו בפתרון הבעיות שלו, בהתמודדות על חיי היום-יום שלו. אם נמשיך להביט על עידן שלום במשקפיים של מלחמה תמיד נראה רק את הסכנות הטמונות בו, לא נראה את הסיכויים שהוא נותן.

נכון שעם ישראל, מדינת ישראל התעוררה בוקר אחד וכולנו שמענו שממשלת ישראל עומדת לקיים דיון על מסמך עקרונות עם אש"ף, על הכרה הדדית עם אש"ף. זה היה מדהים. גם מי שציפה לזה – הופתע. אבל לומר שהמסמך הזה צץ ונולד בן-לילה, רק שני אנשים הלכו בחשכת הלילה ונפגשו באיזה מלון או באיזה מקום בנורבגיה ובגלל זה נולד המסמך? המסמך הזה הוא פרי הבשלה אצל של שני הצדדים. שני הצדדים מאסו במצב. כל חייל ישראלי שנפגע הוסיף לציבור הישראלי את התחושה שאסור להמשיך עוד במצב הזה. גם בצד השני יודעים שהדרך הזאת לא תוביל אלא לכאב נוסף, לאבדות נוספות אצל שני הצדדים.

מה עושה היום הימין? הימין מבין, שאף שלא היו חומות אצלנו, ההחלטה ההיסטורית הזאת הפילה חומה. היא הפילה חומה הרבה יותר מסובכת ומשמעותית מחומה פיזית שאפשר לגעת בה. היא הפילה את חומות האיבה. היא לא ביטלה את השנאה, אבל היא נתנה עכשיו הזדמנות לשתי אוכלוסיות להביט אחת אל השנייה ולראות מה מתרחש אצלי, מה מתרחש אצלו. ומה מנסה הימין לעשות? הוא מנסה להקים חומה חדשה, חומה של פחד, חומה של איומים, חומה של הפחדות. רק את הסכנות מציירים. הרי בתהליך שלום יש גם סיכויים כלשהם.

אני אומר לחברים בליכוד: אל תיסחפו אחרי הקיצוניות, אל תאיימו עלינו עם ירושלים, כי ירושלים יקרה לנו לא פחות מלכל אחד מכם. אנחנו יודעים שירושלים כעיר מאוחדת היא הבסיס ליכולת לתת את הגיבוי ואת העורף הציבורי להסכם כולו. גם הפלשתינים יודעים זאת. גם הפלשתינים יודעים, שאם הם היו עומדים על ירושלים, הם היו גורמים למחלוקת כזאת שהיתה מפוצצת את ההסכם כולו. לא במקרה יש פשרה על ניסוח.

אנחנו חושבים שהימין הקיצוני צריך רק להביט על מה שקרה לאלה שהפחידו לפני הבחירות. תראו מה קרה לגאולה כהן. תראו מה קרה לרב לוינגר. תראו מה קורה להעצני. רואים אותו בטלוויזיה, ונדמה לך שיש דמות שעוד לא התנתקה כלל ממה שקורה. הוא מלטף לו איזה חתול שחור ונשען על איזה קיר אבן וממשיך לירות אלינו את כל סממאות ההפחדה. עד כמה נהיה קורבנות רק להפחדה? מתי ניתן סיכוי לאיזו שפה חדשה במזרח התיכון? ויש שפה חדשה לא רק בצד המדיני. תהיה גם שפה כלכלית חדשה. תהיה גם שפה חדשה של ניסיון לסייע בבניית חברה אחרת אצלנו ואצל הפלשתינים.

אני אומר לחברים בליכוד: אתם מסוגלים לתרום לתהליך, תציגו את כל הדברים שמהם אתם חוששים באיזה מסמך רציני, אלטרנטיבי, בתוך התהליך. תגידו אתם מה החישוקים שאתם דורשים. תגידו דברים שאפשר לדון עליהם. אל תגידו: לא ולא, זה המצב שאתו נצטרך לחיות.

דן תיכון (הליכוד):

מה זה "תגידו"? הכול חתום.

עמיר פרץ (העבודה):

העקרונות חתומים, המסגרת חתומה. כשהימין בא ומתאר כל מיני מצבים, למשל, שתבוא חוליית מחבלים, תעבור את יריחו, תעשה פיגוע, תברח, תגיע לכניסה ליריחו, ואז יעמוד שוטר פלשתיני ויגיד לצה"ל: אתם לא יכולים להיכנס.

דן תיכון (הליכוד):

לא הימין טוען זאת.

עמיר פרץ (העבודה):

זה הימין.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אין נושאים מעשיים.

עמיר פרץ (העבודה):

תציעו במסגרת הזאת נושאים מעשיים.

קריאה:

עמיר פרץ (העבודה):

תאמין לי שהחברים שלך, שמנהלים את הוויכוח הציבורי, יודעים בדיוק כל פרט ופרט בעקרונות. הססמה הזאת של "אין חומר" היא ססמה. גם אני הייתי רוצה שכל המסמכים יהיו בידי.

אברהם הירשזון (הליכוד):

הם לא?

עמיר פרץ (העבודה):

לא, ואני לא מרגיש נעלב. אני שמח שיש ממשלה שמנהלת את הנושא בצורה רצינית. והאנשים שצריכים לדעת, ידעו. יגיע גם השלב שבו הכנסת תצטרך לתת את דעתה על זה. אם יש סעיפים שעוד לא מסוכמים, והם צריכים להיות מסוכמים בדרגים המתאימים, מה אפשר לעשות? כל אחד יושב במקום שבו הוא יושב ומקבל את האחריות למה שהוא יודע ולמה שהוא לא יודע.

דן תיכון (הליכוד):

מה דעתך ללכת לבחירות חדשות, או למשאל עם? נקבל את אישור העם. ממה אתה פוחד?

נעמי חזן (מרצ):

אתם שאלתם?

אברהם הירשזון (הליכוד):

אבל אתם הרי לא עושים כל מה שאנחנו עשינו.

עמיר פרץ (העבודה):

ומה יקרה אחרי הבחירות? אתה תתמוך בהסכם? אם העם ייתן לנו את הרוב, הליכוד יגיד פתאום שהוא תומך בהסכם?

דן תיכון (הליכוד):

הליכוד יקבל את פסק הדין של הבוחר.

עמיר פרץ (העבודה):

הבוחר פסק את דינו. כולם יודעים על מה התווכחו במפלגת העבודה בוועידה לפני שהגענו לבחירות לכנסת. אני הייתי – – –

דן תיכון (הליכוד):

מה זה חשוב, זו היתה אז מפלגת אופוזיציה – – –

עמיר פרץ (העבודה):

תסלח לי, אני הייתי אחד מהחברים שחשבו שצריך להגיע לבחירות עם הגדרה עצמית לפלשתינים. עמדתי לא התקבלה, אבל התקבלה העמדה שהולכים לפשרה טריטוריאלית. האם מישהו הסתיר את זה? למה לצייר כאן תמונה שלפיה כאילו מפלגת העבודה אמרה: לא נחזיר אף שעל?

ועכשיו תסביר לי, מדוע זה לגיטימי שמנחם בגין יקנה בית ביישוב בחבל-ימית, ויום אחרי זה יבוא ויאמר: לטובת עם ישראל, למען עתידה של מדינת ישראל, בואו נחתום הסכם עם אנואר סאדאת. והוא מנהיג אמיץ וגדול. וכאשר פה עושים פשרה, שהיא אפילו לא פשרה על שטח, אתם הופכים אותנו לפחדנים – – –

דן תיכון (הליכוד):

אתה לא חושב שיש הבדל בין סיני ליהודה, לשומרון ולירושלים? אתה לא חושב כך?

עמיר פרץ (העבודה):

אין עניין ירושלים. כל פעם אתם משתמשים מחדש בעניין ירושלים. ירושלים תישאר מאוחדת, מכיוון שגם הפלשתינים יודעים, שאם יש בסיס לשמור על ההסכם הזה ולהשאיר עורף גדול, כפי שאנחנו מנסים ליצור עורף פלשתיני גדול להסכם הזה, גם הם יודעים שירושלים – זה הסיכוי להשאיר עורף ישראלי להסכם הזה. ואין להם ברירה, הם מוכרחים להתפשר. אני מאמין שממשלת ישראל לא תוותר בנקודה הזאת.

דן תיכון (הליכוד):

לא ענית על שאלתי, מדוע לא ללכת עכשיו לבחירות.

עמיר פרץ (העבודה):

אני אומר לך שאין צורך ללכת לבחירות.

דן תיכון (הליכוד):

למה אין צורך? אם לא על העניין הזה, על מה כן?

עמיר פרץ (העבודה):

קיבלנו את אמון העם על הדרך הזו. אנחנו עושים בדיוק מה שהבטחנו בבחירות.

דן תיכון (הליכוד):

לא קיבלתם שום אמון בעניין זה. לך עם זה לבחירות, היה אמיץ.

עמיר פרץ (העבודה):

חבר הכנסת תיכון – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

אז מה החשש שלכם מהליכה לבחירות?

עמיר פרץ (העבודה):

תסלח לי, ממה אתה פוחד? אני אגיד לך ממה אתה פוחד. אתה פוחד שבעוד כמה חודשים, כאשר ההסכם הזה יצא לפועל, אתה תצטרך לבוא אל עם ישראל ולהגיד לו: המצע שלי לבחירות זה לכבוש את עזה. זה הדבר שממנו אתה פוחד, כי גם לסגר התנגדת.

אברהם הירשזון (הליכוד):

לא. אני פוחד שזה יהיה מאוחר מדי.

עמיר פרץ (העבודה):

לא, לא יהיה שום דבר מאוחר מדי.

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, אני מוסיף לחבר הכנסת פרץ שתי דקות על חשבון קריאות הביניים.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אין לנו התנגדות.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מבקש לא להוסיף קריאות ביניים, כי אחרת אצטרך לתת לו עוד שתי דקות.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אנחנו גייסנו אנשי ימין שיבואו לשמוע אותו. לפני כן היה האולם ריק.

היו"ר ד' שילנסקי:

כל הכבוד לכם.

עמיר פרץ (העבודה):

אני מודה.

גם כשממשלת ישראל הלכה לסגר לא האמינו שזה יהפוך לחלק מתפיסה חדשה של ציבור שיתמוך בזה, והשקט הזה מפחיד. זה נכון. אחרי שיתברר לציבור הישראלי שההסכם הזה נותן דרך חדשה, נותן סיכויים חדשים, ודאי שאז יהיה קשה יותר ללכת לעם ולהגיד לו לחזור לעזה.

אנחנו רוצים לבצע את מהלך היציאה מעזה, ואני נמנה עם התושבים שיוגדרו כנראה יום אחרי ההסכם כתושבי גבול הרצועה. אני שייך למי שמפחידים אותם כל בוקר שמחר-מחרתיים ייפלו "קטיושות" ביישובים שלהם.

אני שמח שלפחות רוב אנשי הליכוד נמנעים מביטויים שיוצרים את המחלוקת האמיתית בציבור. אבל אני מציע שתגנו את הביטוי "בוגדים" וכן את הביטוי "שואה". זה לא יוסיף לכם, מכיוון שזה ויכוח אמיתי. אני חושב שזה לגיטימי שתקיימו את ההפגנות שלכם. אני חושב שזה לגיטימי שתעשו את ההסברה שאתם חושבים שאתם צריכים לעשות, אבל זה לא לגיטימי לקרוא לראש ממשלה "בוגד". זה לא יביא לכם את הציבור. זה ימאס אתכם בעיני הציבור. אנשי הליכוד מצטיירים היום כאנשי הימין הקיצוני. אתם מוכרחים להתנער מהם.

אני מאוד מקווה שאנחנו הולכים לעידן חדש, שייצור אטמוספירה אחרת במזרח התיכון, אטמוספירה שתביא משקיעים מכל העולם, ויתחילו השקעות גם באזור האוטונומיה וגם במדינת ישראל. כל הצדדים ידאגו לכך שהאטמוספירה הזאת תישמר, כי לא פוגע יכול להבריא מאתנו את הסיכוי לעידן חדש במזרח התיכון. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אדוני השר עוזי ברעם, בבקשה.

שר התיירות ע' ברעם:

כבוד היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, כל אחד עולה על הדוכן בתחושה שונה. אני עולה על הדוכן בתחושה שימים גדולים עוברים על מדינת ישראל. שואלים חברי כנסת, ובצדק: כאשר ההסכם הזה מושג אל נכון, על מה מוותרת מדינת ישראל זה כמעט ברור; על מה מוותרים הפלשתינים? ואני אומר: בואו נחזור לימים אחרים. כאשר הנשיא סאדאת הגיע אלינו, הדבר החשוב ביותר היה לא מה הוא אומר לכנסת, לא מה הוא אומר לתושבי מדינת ישראל, אלא מה הוא אומר מול עיניהם של בני עמו, ששנים חונכו לשנאה ולשטנה.

והיום, כאשר המנהיגות של הפלשתינים, קרי: אש"ף, שחינכה דורות שלמים על שנאה לישראל ולציונות, כאשר היא עומדת מול בני עמה ואומרת להם: אנחנו מוותרים על סעיפי האמנה הפלשתינית, אנחנו לא רואים יותר בטרור נשק לגיטימי נגד ישראל, אנחנו מכירים במדינת ישראל כמדינה במזרח התיכון – איננו זקוקים להכרתה מבחינתנו, אבל אנחנו זקוקים לכך שהם יבואו אל בני עמם ויאמרו להם: היום אנחנו עומדים לחיות אחרת.

שנים על שנים יש ויכוחים, והוויכוחים חצו את המחנות. כמו שלוחמים היום נגד ההסכם, כך לחמו נגד בן-גוריון, זיכרון לברכה, בעת השילומים מגרמניה; כך לחמו חלק ממנהיגי המפגינים נגד מנחם בגין בזמן השלום עם מצרים.

אתם, אנשי הימין הקיצוני, לא מחמיצים שום הזדמנות להפחיד. אתם מגייסים כל שארית של סבל וצער – שום שארית של תקווה. אתם מתארים את העתיד בשחור, והעם אינו אתכם בעומק לבו, כי הוא רוצה שלום ושגשוג.

אתם מתפלאים, אתם אחוזי חרדה, מדוע דבריכם היום נופלים על אוזניים ערלות; מדוע כאשר מועלה שמו של אש"ף לא מזדעזעת נפשו של הציבור ורובו אינו שועה לדבריכם. כי טעיתם בגדול. חשבתם כי תרכשו את נפשו של העם בהפחדות, בהסתות, בהוקעה נוראה של היריב.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני השר, מדוע לא בחירות על העניין הזה? אתה צודק, אני לא מתווכח אתך. אבל תגיד לי, מדוע לא בחירות על העניין הזה?

שר התיירות ע' ברעם:

תיכף אגיע גם לעניין הזה.

דן תיכון (הליכוד):

מדוע לא בחירות?

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דן תיכון, השר אמר שהוא יענה לך.

שר התיירות ע' ברעם:

חבר הכנסת דן תיכון, היות שאני עונה לך, כבר עכשיו אומר, שאם יצחק רבין יקבל את דעתי ואומנם ילך לבחירות, מי שיצטער על כך יהיה אתה, ולא הוא.

דן תיכון (הליכוד):

בסדר, אני מוכן להצטער. קדימה.

שר התיירות ע' ברעם:

לא הבנתם אל נכון שהעם ברובו – בוחריך רפול, בוחריך ביבי – לא האמינו כל השנים שהשלום אפשרי, ולכן הם ראו בהוקעתו המוחלטת של האויב את הדבר היחיד. והיום, כאשר הבוחרים האלה רואים נצנוץ מחודש של אפשרות להשלמה, הם בוחנים את עמדתם באופן הגיוני.

אין ספק, שכאשר נגיע לפרספקטיבה היסטורית, כל נביאי השקר של היום ישלמו מחיר אלקטורלי כבד. האמת היא אחת – ואני אמרתי זאת שנים – הוויכוח בין המחנות בארץ הוא בין מי שמוכן לראות בשלום פרימט עליון לבין מי שמאמין שסרבנות השלום היא האמצעי היחיד להגן על המדינה.

אמר יצחק שמיר, ראש הממשלה לשעבר: לו הייתי ראש ממשלה, הייתי עשר שנים מעכב את תהליך השלום. ואם הוא היה צעיר יותר, הוא היה מעכב ב-50 שנה. אבל היו בחירות ב-1992, וקמה ממשלה שחרתה על דגלה את תהליך השלום, וכאשר היא באה לבצע אותו היא פורעת – – –

מה בעצם קרה שמבטיח את המשך התהליך הזה? דבר אחד, מדינות ערב והפלשתינים הבינו, שאין בכוחם להכריע את מדינת ישראל בכוח הנשק. מלחמת יום הכיפורים הוציאה מהמלחמה ומהמעגל את מצרים. נפילת האימפריה הסובייטית, שהיא בעצם היתה חומר הדלק של סוריה, היא בעצם נתנה לסוריה את המחשבה: הבה נפנה לדרך אחרת. מלחמת המפרץ לא שינתה את רוחה של עירק, אבל הוציאה את עירק מקטגוריה של אויב פוטנציאלי מיידי. כישלון האינתיפאדה להכתיב מהלכים מדיניים שינה גם את עמדתו של אש"ף. הסכם השלום הפעם לא נולד משום שישראל הסכימה לוותר, אלא משום שאש"ף ומדינות ערב נסוגו כליל מעמדותיהם הקודמות.

אומרים לנו שנים, שהסכמי שלום עם ערבי לא שווים את הנייר שהם כתובים עליו. 13 שנה ויותר עברו מאז נחתם הסכם השלום עם מצרים, והוא החזיק מעמד באינתיפאדה, הוא החזיק מעמד במלחמת לבנון, הוא החזיק מעמד בגירוש.

נואף מסאלחה (העבודה):

גם עם סוריה, אדוני השר – 19 שנה.

שר התיירות ע' ברעם:

רבותי חברי הכנסת, את ההסכם בין ישראל למצרים לא השיגו משוררים, פילוסופים והוגי דעות. השיגו אותו לוחמים מצולקי קרב, כמו דיין וויצמן, שעמדו בנושא השלום; הם הבינו שבזה יש תכלית גם לעתידו של העם.

כאשר יצחק שמיר ומנחם בגין עמדו בראש הליכוד, הם תקפו אותנו כאן, אבל חבר הכנסת ביבי נתניהו, היום, מעל כל מרקע בטלוויזיה, הוא מתקיף בחמת זעם את הלגיטימיות של ממשלת ישראל לשלוט, ובכך הוא מוכיח שהוא לא בנוי למנהיגות ושלא אחריו ילך העם.

בכלל, תראו איזו ברית בלתי קדושה נוצרה פתאום בין החבורה המסוכסכת של הימין. אריק שרון
ורפאל איתן, שהיו אבירי ההונאה של מלחמת יום הכיפורים, מצאו פתאום קואליציה עם רחבעם זאבי,
חברם של – – –

רון נחמן (הליכוד):

מלחמת יום הכיפורים זו ההונאה שלכם, הפאשלה שלכם.

שר התיירות ע' ברעם:

מלחמת לבנון.

רון נחמן (הליכוד):

אז היו פרס ורבין – – –

שר התיירות ע' ברעם:

שלושת אלה, אבירי הצדק והיושר, טוענים שיצחק רבין וחברי ממשלתו מוליכים שולל את העם. הרי
בשום מדינה בעלת מסורת של ערכי צדק ומוסר לא היה הציבור מאפשר לחבורה הזו לחצות את
מפתנו של בית-הנבחרים. וכאן הם פתאום שומרים על הצדק ועל הערכים.

הבחירה העומדת היום בפני אזרחי מדינת ישראל היא בין לאומנות מטורפת לבין שפיות, בין מאה
שנות מלחמה נוספות לבין תקווה לשלום.

אני בטוח, שכאשר העם יגיע ליום ההכרעה, הוא ייתן את ההכרעה לאלו שנותנים תקווה, לאלו
שאומרים שיהודים וערבים יכולים לחיות בגזרת ארץ זו במזרח התיכון בשלום ובביטחון. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אדוני השר, מה אתה מציע?

שר התיירות ע' ברעם:

אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדת החוץ והביטחון.

דן תיכון (הליכוד):

חבר הכנסת פרץ מציע להסתפק בתשובת השר.

שר התיירות ע' ברעם:

אני מוכן לקבל.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת עמיר פרץ מסתפק בתשובת השר.

הצעה אחרת לחבר הכנסת רון נחמן לגבי הצעת חבר הכנסת קהלני.

דן תיכון (הליכוד):

גם חבר הכנסת קהלני יכול להסתפק בתשובת השר.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת קהלני רוצה לאפשר לחבר הכנסת רון נחמן את הדקה שלו. נכון?

אביגדור קהלני (העבודה):

כן. ממש נכנסת אלי לראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

איך קלעתי למחשבתך? המיקרופון פועל?

רון נחמן (הליכוד):

לא. סותמים פה לאופוזיציה. עכשיו המיקרופון פועל. זה בסדר.

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת קהלני, הדברים שנאמרו כאן על-ידך הם מצד אחד דברים חיוביים, מצד שני יש אתם בעיה. אי-אפשר לנתק את ההסכם לגבי עזה ויריחו מכל ההתיישבות ביהודה, בשומרון וברמת-הגולן.

אני שואל אותך כאן: האם אתה תיתן את ידך לתמיכה בממשלה כאשר ההסכם הזה שיובא בפני הכנסת ידבר על יציאת ישראל מרמת-הגולן? האם אתה תיתן את ידך בתמיכה לממשלה על הסכם זה?

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אתה שאלת. תפקידך הוא להציע.

רון נחמן (הליכוד):

אני מציע. כיוון שהנושא שנדון כאן היה עזה ויריחו תחילה, בהתעלמות מכוונת מכל המכלול, שבתוך ארבעה חודשים כבר תהיה אוטונומיה, ובתוך תשעה חודשים אנחנו נפקר בשטח, אמרתי שאני מבקש לא רק שלא נעביר את הנושא לוועדה אלא להסיר את הנושא מסדר-היום, כי זה בניגוד למה שנאמר במשך תקופה ממושכת על-ידי הדובר. לכן הפרדתי בין שתי ההצעות. עם חבר הכנסת עמיר פרץ לא היתה לי בעיה, כי הוא תמך כל הזמן ביחסים עם אש"ף.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת קהלני, האם אתה מסכים שהצעתך תועבר לוועדת החוץ והביטחון.

אביגדור קהלני (העבודה):

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

מסכים. אנחנו ניגשים להצבעה.

הצבעה מס' 3

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 10

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 1

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושא שהעלה חבר הכנסת א' קהלני לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

10 בעד, אחד נגד, אחד נמנע. אני קובע שהצעתו של חבר הכנסת קהלני תעבור לוועדת החוץ והביטחון.

למען הפרוטוקול אחזור ואומר, שהצעתו של חבר הכנסת עמיר פרץ לא הוצבעה כי הוא הסתפק בדברי השר.

ההסכם הישראלי-הפלשתיני – סיכוי היסטורי לשלום

היו"ר ד' שילנסקי:

הסעיף הבא בסדר-היום: ההסכם הישראלי-הפלשתיני – סיכוי היסטורי לשלום. תנמק חברת הכנסת נעמי חזן; בבקשה.

נעמי חזן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בדקות אלה ממש, ברגעים אלה מתכנסת מסיבת עיתונאים בתוניס, שבה תכריז הנהגת אש"ף על הכרה במדינת ישראל. מדובר ברגע היסטורי – –

רחבעם זאבי (מולדת):

שמחת זקנתי...

נעמי חזן (מרצ):

– בהתחלת המימוש והסיכום של המהפכה הציונית. התנועה הציונית, תנועת השחרור של העם היהודי, הציבה לעצמה מטרה כפולה: שחרור העם היהודי מעול הגלות על-ידי הקמת מדינה עצמאית בארץ-ישראל ושחרור הפרט היהודי על-ידי הפיכתו לאזרח נאור של העולם המודרני. מימוש המהפכה הציונית נעשה בשלבים: השלב הראשון, ב-1948, עם הקמת מדינת ישראל; השלב השני של מימוש המהפכה הציונית מתחיל בדקות אלה – הבטחת קיומה של מדינת ישראל על-ידי עשיית שלום עם שכנינו. אנחנו עומדים היום בפתח מימוש השלב השני והמכריע של המהפכה הציונית.

בהסכם העקרונות שנחתם באוסלו, יחד עם הצהרת העקרונות שתיחתם בשבוע הבא בווינגטון, מתחילה ביסודה מהפכה תפיסתית, כי באמת בהצהרת העקרונות הזאת יש שינוי תפיסתי בסיסי לגבי אופי יחסינו עם שכנינו.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כולם מכירים זה שנים רבות, כי הגיעה העת להביא לידי גמר עשרות שנות סכסוך ועימות. אני מאמינה, שאין אזרח או אזרחית במדינת ישראל שאין להם מחויבות בסיסית עמוקה לשלום. אבל, היכן המהפכה התפיסתית בהסכם העקרונות? ואני קוראת מהמבוא להצהרת העקרונות, שתיחתם בשבוע הבא: "הגיעה העת להכיר הדדית בזכויות הלגיטימיות והפוליטיות, הכרה סוף סוף במציאות קיימת שבארץ הזאת יושבים שני עמים, ולשני העמים האלה יש זכויות להגדרה עצמית. יש חיוניות בסיסית בהכרה הפוליטית ומתן ביטוי פוליטי נאות לשני העמים".

האלמנט הראשון, המרכיב המהפכני הראשון בהסכם הזה, הוא ההבנה שאנחנו כאן וצריכים להגיע לידי חיים ביחד עם שכנינו. והמרכיב השני בתפיסה הזאת החדשה, שאנחנו חייבים לחתור אליו – ואני מצטטת: "לחיות בדו-קיום בשלום, בכבוד ובביטחון הדדיים". לא ניתן להגיע לשלום על-ידי הפרדה, על-ידי חיץ. לשלום ניתן להגיע על-ידי שיתוף פעולה, וההסכם הזה מבוסס על עקרונות של שיתוף פעולה. לכן המרכיב השלישי במהפכה הציונית העכשווית: להשיג הסכם כולל צודק ובר-קיימא ופיוס היסטורי – כן, היסטורי – במסגרת התהליך.

כן, יש פה מהפכה תפיסתית. האופוזיציה של היום יכולה לומר, שאין לה יד במהפכה הזאת, אבל לליכוד יש יד ורגל במהפכה הזאת, ולממשלה הזאת האומץ והיכולת לממש את המהפכה, כי בקמפ-דייוויד הסכים מנחם בגין, שכל חוזה שלום יהיה מבוסס על החלטות מועצת הביטחון 242 ו-338. בקמפ-דייוויד הסכים מנחם בגין, שתהיה תוכנית שלום בשלבים עם הפלשתינים, שכוללת, ואני מצטטת מהסכם קמפ-דייוויד: "הענקת אוטונומיה מלאה לתושבים ואחר-כך הסכם קבע תוך חמש שנים".

אזרחי מדינת ישראל, כאשר בהסכם קמפ-דייוויד כתוב, שממשלת ישראל מתחייבת להכיר גם בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני ובדרישותיו הצודקות, מה עושה הממשלה הזאת? – היא ממשיכה ומיישמת ומבצעת הבטחות של ממשלות ישראל בעבר. כן, זה כתוב בהסכם קמפ-דייוויד, ואנחנו עושים את זה היום. גם בהסכם קמפ-דייוויד כתוב, שהסכמי השלום ייעשו באמצעות משא-ומתן הכולל "פלשתינים מן הגדה המערבית או מעזה או פלשתינים אחרים כפי שיוסכם באופן הדדי".

עכשיו מוסכם באופן הדדי, שישראל תישא ותיתן עם אש"ף, הנציג הלגיטימי של העם הפלשתיני. אבל זה כתוב בתחילת הדרך, בהסכמי קמפ-דייוויד.

ומי שמתרעם היום על התוכנית של הקמת משטרה פלשתינית, כדאי שיעיין בהסכמי קמפ-דייוויד, כי פעמיים בהסכם קמפ-דייוויד, שעליו חתום מנחם בגין, כתוב: "כוח משטרה מקומי חזק, שיוקם על-ידי הרשות השלטונית של הממשל העצמי הפלשתיני" ואפילו מוסיפים בקמפ-דייוויד, שיכול להיות שבמשטרה הזאת יכללו גם אזרחים ירדנים.

חבל, חבל שבשעה היסטורית כה חשובה וגורלית הליכוד לא רוצה לקחת טיפה מהאשראי שמגיע לו, שהוא הניח את הקרקע להסכמים הללו.

אבל, ההסכם הזה שונה מהסכם קמפ-דייוויד, משום שהתפיסות המונחות ביסודו הן תפיסות מהפכניות, וזה מאפשר לנו לחתום היום על הצהרת עקרונות עם הפלשתינים, שבה אנחנו נותנים פחות ומקבלים יותר לעומת מה שהתחייבנו בקמפ-דייוויד, כי אנחנו מאמינים באמונה שלמה, שהגיעה העת לחיות בשלום, תוך שיתוף פעולה מלא, בינינו לבין שכנינו.

חברי הכנסת, אם יש מהפכה, אם סוף סוף נזכה לראות את החלום הציוני מתממש לנגד עינינו, זה יהיה בזכות העובדה, שיש לנו גם האומץ וגם היכולת המציאותית לבצע את החזון הציוני בשלמותו: ישראל יושבת לבטח תוך שיתוף פעולה עם שכניה.

ונצטרך גם להתרגל לשאלות חדשות: מה צריך לעשות כדי להביא להבנה הדדית ולשיתוף פעולה תוך חיים יחד? כיצד נתרגל לכך, שכן הפלשתינים עצמם יהיו אחראים לחייהם ולא אנחנו? כיצד יכולה מדינת ישראל לסייע לממשל העצמי הפלשתיני, כדי שנצליח אנחנו? וכיצד נתמודד אנחנו עם עצמנו אחרי עשרות שנים של קרע בינינו לבין שכנינו, הקרע בינינו לבין שכנינו שגרם לקרע גם בתוככי עצמנו?

עידן השלום המתקרב ובא נותן לנו אפשרות לאחות את הקרע לא רק בינינו לבין שכנינו, אבל גם בתוך עצמנו. אנחנו נשאב עידוד מהחזון הציוני ומהערכים הדמוקרטיים וההומניים שעליו הוא מושתת. יש לנו אמונה ביכולת שלנו להתגבר על פחדים. אנחנו אומרים: תנו הזדמנות לשלום. ניתן הזדמנות לשלום, כי זו הדרך שלנו להיות באמת בני חורין. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה. אני מזמינה את השר דוד ליבאי להשיב בשם הממשלה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

גברתי היושבת-ראש, חברות וחברי הכנסת, נעים להשיב על דברים שמסכימים אתם. הממשלה אכן מאמינה במתן סיכוי לשינוי מהותי במערכת היחסים בינינו לבין הפלשתינים, לבין העמים השכנים במדינות השכנות, וכבר דיברו על כך השרים שלפני.

אנחנו ערים לכך שיש מחלוקת בעם באשר להסכם המוצע. אני הייתי מבקש להבהיר כמה סעיפים חשובים בטיטוט ההסכם, כי גם כשיש מחלוקת, טוב לדעת על מה מתווכחים ובמה חלוקים.

נראה לי שכבר הובהר, וצריך להדגיש, שגם אם ההסכם מציע אותה אוטונומיה או ממשל עצמי לפלשתינים, הוא באופן הברור ביותר מוציא מתחולת האוטונומיה נושאים או שטחים מסוימים.

תחילה – ירושלים; באופן חד-משמעי, כולה, כפי שהיא מוגדרת, בתחומי השטח בריבונותנו, כל השטח הזה אינו בתחום האוטונומיה והוא מעבר לוויכוח.

אני כשלעצמי מצטער שבתוך תנועתי נשמעו בחוג מסוים בשלב זה קולות הקוראים להסדר מסוים שאיננו עונה על הנדרש במצע המפלגה ובקווי היסוד שלנו, ועמדתנו ברורה – ירושלים מאוחדת בריבונות ישראל; נקודה.

שטח אחר שלא נמצא בתחום התחולה של האוטונומיה, באופן חד-משמעי, הוא ההתנחלויות. כבר נאמר שבהסכם קמפ-דייוויד היה הסדר אחר, והפעם הממשלה עומדת על כך, שאם יהודים התיישבו בכל שטח של ארץ-ישראל, הם זכאים לשבת שם, הם לא יורדו משם והם מוגנים. לי נראה, שאם מדובר בהסדר ביניים שנועד לתקופה של חמש שנים לפחות, הסדר הביניים ייתן את אותותיו גם להבא, ולא נראה לי שתהיה ממשלה בישראל שתהיה מסוגלת ותרצה לסגת מהיתרון הזה.

הדבר השלישי החשוב ביותר הוא, שהאוטונומיה לא חלה על אזורים צבאיים. כאן אני מפנה אתכם לכך שההסכם מדבר בזכות שלנו באופן בלעדי להיערך מחדש, או שכוחות צה"ל יערכו מחדש בגדה ובעזה. אינני מדבר כרגע על נסיגה, לגבי רצועת-עזה ולגבי אזור יריחו, אני מדבר לגבי השטח במלואו. הזכות שלנו, הסמכות שלנו שכוחות צה"ל יערכו מחדש נותנת בעצם לשר הביטחון בשם הממשלה ולרמטכ"ל לקבוע אילו שטחים יהיו שטחים צבאיים, וכל שטח שלפי בחירתנו יהיה שטח צבאי, לא תחול עליו האוטונומיה – כך על-פי ההסכם.

הדבר הנוסף הוא, שהאוטונומיה לא תחול על ישראלים באשר הם, וישראלים הם אזרחים וישראלים הם אנשי צבא. לכן, בכל מקום שנמצא ישראלי, בין שהוא אזרח בין שהוא איש צבא, האוטונומיה לא חלה לגביו. אני חושב שהחריגים האלה, או הכללים האלה הם, כמובן, משמעותיים ביותר.

אני רוצה להדגיש עוד, שאחת הנקודות הקשות ביותר בכל מהלך המשא-ומתן עד עכשיו היתה הנושא של מקור הסמכות. מהו מקור הסמכות? אם באים לעשות הסכם, הצדדים אומרים: אין לי אלא מה שבהסכם, אין לי אלא מה שכתוב בהסכם, וכשעורכים הסכם לא תמיד באים לכסות את כל הנושאים שבמחלוקת. מכיוון שהפלשתינים סירבו להכיר בממשל הצבאי, הם סירבו להכיר בכך שהממשל הצבאי או הכיבוש הצבאי מבחינתם הוא מקור סמכות לישראלים, אז ממילא הם אמרו תמיד: לא יהיה לכם אלא מה שנקבע בהסכם.

והנה כאן, הדבר הבסיסי והשונה ביותר מהסכם קמפ-דייוויד הוא, שאם בהסכם קמפ-דייוויד דובר על כך שהממשל האזרחי יחוסל והממשל הצבאי ייסוג ויוחלף בממשל עצמי פלשתיני, כאן בהסכם ההסדר שונה לחלוטין: הממשל הצבאי נשאר, אומנם כתוב שהוא נסוג מבחינה פיסית, אבל הוא נשאר. וכתוב: נסיגת הממשל הצבאי לא תמנע מישראל להפעיל את הכוחות והאחריות שלא עברו לידי המועצה. לכן, מה שלא ניתן במפורש למועצה, ומה שניתן מוגדר, ותיכף אקרא, הכול נשאר בסמכות ישראל מכוח המשפט הבין-לאומי, מכוח הממשל הצבאי שלא בוטל, שנשאר במפורש, נאמר שהוא יוכל להמשיך ולהפעיל את כל הסמכויות, במידה שאלה לא עברו באופן ברור לפלשתינים.

ועוד נאמר: סמכות המועצה לכשתוקם, לכשתיבחר בעוד תשעה חודשים, אם זה יתקיים בעוד תשעה חודשים, סמכות המועצה תחול על הכוחות, האחריות, התחומים והסמכויות שיועברו אליה בהסכמה. זו מועצה ששואבת את כל כוחה אך ורק מההסכם, מה שקיבלתם במפורש יש לכם. אם יש דבר שהוא במפורש לא כלול בהסכם, אין לכם והוא שלנו. זו הנקודה החשובה, זו הנקודה שלא היתה גם בהסכמי קמפ-דייוויד, וצריך להדגיש אותה אם רוצים להבין את מה שכתוב. אפשר לחלוק, אבל קודם כול לדעת מה יש בהסכם.

כיוון שנאמר: מה שיש לכם זה מה שניתן לכם במפורש, בא ההסכם ואומר, שלפלשתינים תועבר הסמכות בתחומים הבאים, וזה יש לכם, הפלשתינים: חינוך ותרבות, בריאות, רווחה, מיסוי ישיר ותיירות, עד כאן, בתוספת נושא חשוב: משטרה. אבל בשאר התחומים אין לכם, אלא אם כן נשב שוב, נערוך הסכם וניתן לכם תחום נוסף. ולכן, גם אם אנחנו אומרים שיש לכם גוף מנהל ואין לכם פרלמנט, אין לכם גוף מבצע וגוף מחוקק נפרדים, אין לכם גוף שהוא נבחר כמו פרלמנט, שמפקח על הרשות המבצעת, יש לכם גוף אחד בשלב זה, והגוף הזה הוא תערובת של גוף מבצע עם סמכויות חקיקתיות מסוימות, אבל הן מוגבלות רק לאותם תחומים של חינוך, תרבות, בריאות, רווחה, מיסוי ותיירות וענייני המשטרה, עד כמה שהם תחום סמכותכם.

וכאן צריך לעבור לנושא הביטחון. בתחום הביטחון, נאמר במפורש שישראל תמשיך לשאת באחריות להגנה מפני איומים חיצוניים. אין צבא פלשתיני על-פי ההסכם, והאחריות הכוללת לביטחון של ישראל והשטחים – יהודה, שומרון ועזה – היא אך ורק על צבא-הגנה לישראל, ואין בלתו.

רחבעם זאבי (מולדת):

לא קוראים לו צבא פלשתיני אבל הוא צבא. 30,000 שוטרים פלשתינים – זהו צבא.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי, אני יודע ואתה יודע הרבה יותר טוב ממני, כי בתחום הצבא ובתחום הידע הצבאי אני מכבד אותך, ואתה יודע מהו צבא. אבל צבא שיש לו מטוסים, שיש לו טנקים ושריון וכל מה שאתה יודע שיש לצבא – עם כל הכבוד, הוא צבא במאה הזאת. וצבא, גם אם יהיו לו כלים מסוימים לצורך שיטור, הוא עדיין משטרה, כך שקל להבחין ואין פה "הבה נתחכמה לו", משום שצה"ל ישנו בכל מקום, הסמכות הריבונית היא שלנו, וכל חריגה מההסכם נותנת לנו תרופה, ואני לא רוצה להוסיף עכשיו.

רחבעם זאבי (מולדת):

תרשה לי לחלוק עליך, כי את הכלים הוא יכול לקבל. על הכלים הוא כבר מתאמן שם.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי, אני יודע, סוד גלוי הוא שיש מחלוקת בינינו; סוד גלוי הוא, סוד גלוי.

ובכן, אני מדבר כרגע על ההסכם ועל מה שיש בו, ואני רוצה להדגיש, שלגבי תחום הביטחון – הסמכות הנתונה לפלשתינים היא רק הגנת הפלשתינים, וממילא הגנת הישראלים והגנת ההתנחלויות מצויה כולה בתחום האחריות של ישראל, בצורה ברורה, ואין לפלשתינים שום סמכות וכוח לגבי ישראלים, בין שזה ביהודה ובשומרון, ובין שזה ברצועת-עזה, בכפוף לאותם תחומים שבהם תהיה נסיגה או יהיה סיכום אחר, כי הדברים עדיין טעונים הסדרים נוספים.

רציתי להדגיש את הדברים האלה, כי עם כל זה שמדובר רבות בשאלה האם זה יוביל או לא יוביל למדינה פלשתינית, צריך להבהיר, שהסמכויות שלהם בניהול מאוד מוגבלות. הסמכויות שלהם בחקיקה מאוד מוגבלות, על-פי ההסכם. צבא אין להם. אין הפרדה בין פרלמנט לממשל בשלב זה, וסמכות המשטרה היא לא על שטח ללא הבחנה אלא רק לגבי פלשתינים.

אם תם זמני אני אפסיק.

היו"ר ע' מאור:

שני משפטים מסכמים.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אני רציתי לומר בסוגיה שעוד תידון, שדווקא בימים של מחלוקת בשאלות שהן באמת גורליות לעתידה של המדינה, אני מצפה שכולנו, כל סיעות הבית, ידבקו בחוק; שאנחנו נכבד ביותר את הגורמים שהופקדו על שלטון החוק במדינה; החוק שמגן על חופש הביטוי ועל הזכות להפגין ולמחות, אבל הכול בגבולות החוק. אני חושב שהשלטונות ואנו בממשלה חייבים להיות רגישים וסובלנים, בייחוד בתקופה זו, לביקורת עניינית, אבל החברה שלנו יכולה לסבול רק מידה מוגבלת של תופעות של מרי או סרבנות, בלי שיתערער לחלוטין שלטון החוק במדינה ובלי שאנרכיה תשרור והדמוקרטיה תיכשל.

לכן אני מצפה שננסה כולנו להגיע להסכמה אחת. נכבד כולנו את החוק ואת המוסדות האחראים לאכיפת החוק. תודה.

היו"ר ע' מאור:

ובכן, מה הצעתך, השר?

שר המשפטים ד' ליבאי:

להעביר לוועדה.

היו"ר ע' מאור:

יש הצעה של חבר הכנסת אלי גולדשמידט להסיר את הנושא. יש לך דקה, מן המקום. בבקשה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מובן שההצעה שלי להסיר את הנושא היא פרוצדורלית בלבד.

אני רוצה להתייחס לסוגיה שעלתה גם בדברי השר וגם בדברי המציעה – נושא ירושלים.

שמענו בתוך סיעתי ובתוך מפלגתי אמירה, שלדעתי, ואני מנסה לומר את הדברים בצורה הכי מוסמכת, הקפיצה את מרבית חברי ואוהדי מפלגת העבודה. אני מתכוון לאותה אמירה שהתייחסה לנושא ירושלים ולעתידיה של ירושלים, ושהיה בה אולי – אם כי כששומעים אותה לא צריך להסיק את המסקנה הזו – כדי לערער במשהו ובאפס קצהו את הנושא של אחדותה של ירושלים ותפיסת מפלגת העבודה, כתפיסת כל המפלגות הציוניות בכנסת, שירושלים לעולם לא תחולק, שהיא תהיה בירת ישראל.

אני חושב, שהאמירה שהיתה היתה גם לא במקום, גם לא בזמן, והיא גם לא נכונה, ובסופו של דבר היה בה כדי להזיק למשא-ומתן ולקרב, שהוא קרב לא קל על דעת הקהל במדינת ישראל.

אני רוצה לומר בצורה שלפי מיטב הבנתי הכי מוסמכת, שהאמירה הזאת ייצגה מספר מבוטל לחלוטין של חברים במפלגת העבודה, והרוב המכריע דוחה אותה דחייה מוחלטת. תודה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. אם כן, חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. חברת הכנסת חזן, האם את מסכימה להעברת הצעתך לוועדה?

נעמי חזן (מרצ):

כן.

היו"ר ע' מאור:

כן. מי בעד העברת הצעתה של חברת הכנסת חזן לוועדה – אני מבינה, לוועדת החוץ והביטחון. נא להצביע.

הצבעה מס' 4

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 8

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ע' מאור:

ברוב של שמונה, ללא מתנגדים, ללא נמנעים, הצעתה של חברת הכנסת חזן בנושא: ההסכם הישראלי-הפלשתיני – סיכוי היסטורי לשלום, תועבר לוועדת החוץ והביטחון.

הסכנה לערעור הדמוקרטיה מתגובות חוגים בימין

היו"ר ע' מאור:

אני מזמינה את חבר הכנסת דוד צוקר, שיעלה את הצעתו בנושא: הסכנה לערעור הדמוקרטיה מתגובות חוגים בימין. אחריו תעלה את הצעתה חברת הכנסת אסתר סלמוביץ. לשניהם ישיב השר משה שחל.

דוד צוקר (מרצ):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת, כנסת נכבדה, אני שובר את ראשי כדי לנסות להבין איך קורה שאנשים בעלי ניסיון, בוודאי בעלי הבנה, אכפתיים, בעצם השעות הללו, כאשר ההיסטוריה של האזור הזה עומדת לקבל תפנית ולא תיראה כפי שהיתה, בעצם הימים האלה הם נראים כמו אותה חבורת דינוזאורים, שאיננה מסוגלת להתאים את עצמה לנסיבות חדשות, משתנות; אנשים שאינם יודעים, שמי שלא יתאים את עצמו לנסיבות החדשות ולא יבין שמהו יסודי ובסיסי השתנה, גורלו יהיה כגורל הדינוזאורים.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

היו דינוזאורים?

דוד צוקר (מרצ):

כן, בתוך 5,900 השנים האחרונות. אני רוצה להקפיד על שם הקואליציה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

סטיבן שפילברג מגדל דינוזאורים בפארק היורה.

דוד צוקר (מרצ):

אילולא השתמשו בזה כבר כמה פעמים, הייתי חוזר ואומר, שהאגף הזה נראה באמת כמו פארק היורה. כך נראה האגף הזה.

העולם עובר תמורה, האזור עובר תמורה כל כך עמוקה, והם, כמו אותה אשת לוט, נועצים את מבטם בעבר ומסתכלים אחורה. גם גורלם הפוליטי יהיה כגורלה של אשת לוט.

בעצם השעות הללו הרי נסגר מעגל, נפתחת תקופה. אולי בפעם הראשונה מאז 1948, מאז מלחמת הקוממיות, שני העמים יביטו זה בזה, בגובה העיניים, באמצעות מנהיגיהם – אנחנו באמצעות המנהיג הנבחר, ראש הממשלה, והם באמצעות יאסר ערפאת – ונעמוד כשני שווים, ללא התנשאות וללא גאווה, ללא הרמת ראש מיותרת.

זו עדיין איננה התפייסות. ההתפייסות תמיד תבוא רק אחרי השלום, מסתבר שהיא איננה תנאי לשלום אלא היא תוצאה של שלום. זהו חוזה. זהו הסכם. זהו הסכם שהוא תוצאה של מיקוח בין אויבים מרים ועיקשים, שאף אחד מהם, אף אחד מן האויבים הללו לא יוותר על המולדת שלו.

נראה שרק מי שאינו מאמין בתוככי תוכו בעוצמת האחיזה שלנו כאן, בהשתרשות האמיתית שלנו כאן, יכול לומר כמו שאמר רפול השבוע, שאנחנו דומים לאותם יהודים שהובלו אל תאי הגזים ולא ידעו שהם מובלים אל ההשמדה. הלכו 6 מיליוני יהודים עם מברשות שיניים אל התאים הללו, עם מזוודות עץ מרופטות, עם סנדלים, עם נעליים משומשות, ורפול משווה את המדינה הזאת לאותה חבורה שמובלת אל תא הגזים. הוא הרי יודע מה יש בארסנל שלנו, ויש יותר מ"פרבלום". מובלים לתא הגזים, כך הוא אמר.

רק חוסר אמון עמוק בקיום שלנו כאן יכול להביא אדם למסקנות כל כך טובות. והרי הוא מייצג אותה תפיסה שמאז 1937 טועה. מאז 1937, בכל צומת של הכרעה היסטורית המחנה הזה טעה מן היסוד, זולת 1977. ומאז 1937, בכל צומת הם מנבאים על השמדתה של מדינת ישראל, על סופה של מדינת ישראל. כמה פעמים אפשר להשמיד את המדינה הזאת? כמה פעמים אפשר עוד פעם להשמיד, ועוד פעם להשמיד? ב-1937 היא היתה על סף השמדה. וב-1948, מי שהתנגד להקמת המדינה היה האגף הזה, כי המדינה הזאת לא תחזיק מעמד, היא איננה בת הגנה. ב-1956, זה הרי היה או-טו-טו סופה של המדינה. וב-1974 הסכמי ההפרדה נראו להם כסכנת השמדה. הנסיגה מלבנון הרי תביא, לדבריהם, את המחבלים אל בתינו בעכו ובח'פה.

בכל ההכרעות הללו, שהסדירו את מערכת היחסים שלנו עם העולם הערבי, שגה המחנה הזה מן היסוד, וחלק מן השגיאה נובע מחוסר האמון העמוק שלהם ביכולת הקיום שלנו כאן, בעוצמה של מדינת ישראל.

והנה, מאז החל להיות ברור, שההיסטוריה עומדת לקבל כיפוף, עולה מן המחנה הזה – שמשום-מה קרוי לאומי – רוח רעה. רוח רעה עולה מקרב חלק מהמושבים כאן, בימין של הבית הזה, רוח רעה, שמלבה גחלים לוחשות, שעבורן משטר דמוקרטי הוא רק רע נסבל, בוודאי לא עניין מהותי. רוח רעה נושבת ממועצת יש"ע, וראו את הציטוטים. דובריה אומרים – ואני מצטט: הממשלה מבצעת צעדים לא חוקיים, וגם לנו מותר לפעול שלא במסגרת החוק. אדוני השר, אלה דבריו של אהרן דומב: מותר לנו לפעול שלא במסגרת החוק. רוח רעה עולה גם מתוך הבית הזה עצמו, לא רק מן החוגים החוץ-פרלמנטריים, כאשר יש מי שמציע שלא לקחת חלק בעבודות הבית, מי שמציע להחרים את הבית – מתוך המפד"ל. מה נותר מן המפד"ל, מן המזרחי והפועל-המזרחי? – עפר ואפר, אוסף של אנשים הרודפים אחר הפופולריות של כהנא. הרוח הזו רואה בראש ממשלה נבחר, אשר נהנה מאמון הבית הזה, בוגד. כן, חבר הכנסת גולדפרב, גם בתוך סיעתך זה מה שנאמר על ראש ממשלה נבחר. ראש הממשלה, על-פי הגדרתו אינו יכול לבגוד, הוא ראש ממשלה אשר נבחרה, והוא פועל על-פי חוק.

אלכס גולדפרב (צומת):

אתם, שהפרתם את החוק, מדברים היום בשם הדמוקרטיה?

דוד צוקר (מרצ):

התשובות שלכם לא כל-כך מעניינות אותי. עומד חבר הכנסת מסיעת צומת ומטיח בראש הממשלה שהוא בוגד, ומטיף לשיבוש פעולות הבית הזה. מי שבוגד בשליחות שלו כחבר הכנסת וכדמוקרט הוא מי שהצהיר זאת, אם זה משה פלד או חנן פורת. כל מי שאמר זאת בבית הזה בוגד בשליחותו, בוגד בתפקיד שלמענו נבחר.

אלכס גולדפרב (צומת):

כאשר אתם נפגשתם עם האויב הייתם בוגדים?

דוד צוקר (מרצ):

נראה שבימים האחרונים, פרט לחזית החשובה של הסכסוך הישראלי-הערבי, שעליה נטוש עיקר הוויכוח, נפתחה חזית שנייה. חלק מחוגי הימין הקיצוני במדינה ובבית הזה פתחו חזית שנייה. היא עדיין מוגבלת בהיקפה, אבל היא כבר קיימת. זוהי החזית, אדוני השר, על אופיו של המשטר הישראלי. בחזית הזו, במערכה הזו, לא תעמוד – כך אני מאמין ומקווה – לא תעמוד הקואליציה לבדה. חלק מן הימין, חלק מן הליכוד יעמוד לצדנו במאבק הזה בחזית השנייה על אופיו של המשטר הישראלי.

מי נמנה עם החזית הזו, מי פתח את החזית הזו? מי שמוביל אותה היום הם יח"צני המשיח. יש חבורה שכבר ניהלה קמפיין אחד להבאת המשיח, ואני מניח שגם המסע הזה שלהם ייגמר, כמו המסע להבאת המשיח.

בנימין טמקין (מרצ):

המסע שלהם דווקא הצליח.

דוד צוקר (מרצ):

המשיח הגיע. לא הייתי בחוץ חצי שעה, יכול להיות שהוא הגיע בחצי השעה האחרונה. אני פשוט מרותק לאולם הזה.

לאחר שנגמר מסע יחסי ציבור אחד, שלא עלה כל-כך יפה אך לא נורא, מתחיל מסע יחסי ציבור אחר. יש עכשיו מסע יחסי ציבור חדש, חבורת יח"צנים בלתי נלאית מבקשת עתה, באמצעות כסף ולא באמצעות שום דבר אחר, לחבל – כן, גם לחבל – באופיו של המשטר הזה. הם מובילים את חזית הסירוב, אשר פתחה את החזית השנייה, אשר עלולה לאיים על המשטר הדמוקרטי.

חיילים אחרים בפיקוד על החזית האנטי-דמוקרטית הזו הם אנשי לובי הווילות, הלובי לטובת שמירת ערך הנכסים בגדה ובהתנחלויות. לובי הווילות הזה, יחד עם יח"צני המשיח – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

איך אתה מדבר על החלוצים האלה? תתבייש.

דוד צוקר (מרצ):

אנשי לובי הווילות, יחד עם יח"צני המשיח, הם אלה שעומדים ונמנים עכשיו עם החזית האנטי-דמוקרטית הזו. שם המטרה מקדשת כל אמצעי. הם לא שמעו, חבר הכנסת בא-גד, על מה חרבה ירושלים, הם לא שמעו על קמצא ולא על בר-קמצא. ראינו אותם כאן על הגדרות לפני שבוע, וזוהי הקדמה, אדוני השר, אם המשטרה לא תדע לבלום חוגים כאלה. אני מדבר רק על אותם חוגים אשר פתחו את החזית השנייה. מולם אפשר להציב חזית רחבה מאוד של חלק גדול מאנשי הליכוד, בוודאי כל מי שנמנה עם הקואליציה הזו. לא ראינו בחזית הזו את מצביעי הליכוד, ראינו מה אומרים מצביעי צומת בסקרים. אין בחזית הסירוב הזו מצביעי ליכוד, אין בחזית האנטי-דמוקרטית הזו מצביעי ליכוד רבים. מדובר בחבורה שרובה מתגוררת מחוץ למדינת ישראל, חלקם בארצות-הברית – ברובע של המשיח, וחלקם מחוץ למדינת ישראל – בשטחים. זוהי הקבוצה שאם לא נציב מולה חזית ציבורית רחבה, אדוני השר, אנו עלולים למצוא עצמנו בבעיה.

צריך להדגיש: רוב הציבור, לפי דעתי, גם תומך בהסכם, אבל אין ספק שיתנגד לכל הכרזה שעלולה לבוא מפיהם של חברי הכנסת פלד ופורת. צריך לגבש חזית רחבה, שיימנו עמה מרבית חברי הליכוד, מרבית חברי הבית הזה, כדי להוקיע, כדי להוציא מחוץ לגדר את כל מי שלא מבין כי מה שעומד כאן על הפרק, מה שמונח על כף המאזניים, איננו רק עתידה של מדינת ישראל בהקשר הישראלי-הערבי, אלא בעיקר או לפחות באותה מידה בטווח הארוך גם אופיו של המשטר הדמוקרטי הישראלי.

היו"ר ע' מאור:

תודה.

שימוש פוליטי במשטרת ישראל

היו"ר ע' מאור:

רשות הדיבור לחברת הכנסת אסתר סלמוביץ, ואחריה ישיב השר שחל.

אסתר סלמוביץ (צומת):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, בדיונים שהתקיימו כאן בבית הזה טרחו חברי הכנסת מסיעות הקואליציה לנגח כל ניסיון מצד חברי הכנסת שבאופוזיציה להעלות תהיות והסתייגויות באשר להסכמים שמתעתדת הממשלה לחתום עם הפלשתינים. חברי הכנסת מהקואליציה ומהשמאל האשימו אותנו, חברי הכנסת הנמנים עם הימין, כי אנו מתנגדים להסכם שאין אנו יודעים את תוכנו. העובדה שהם עצמם תמכו בהסכמים בשעה שלא ידעו את תוכנם ומשמעותם לא באה לידי ביטוי כלל וכלל בהתייחסותם.

כל מה שעניין את חברי הכנסת של הקואליציה היה: אילו צעדים מתכוונת האופוזיציה לנקוט כדי להביע את מחאתה ואת דאגתה. בחנתם כל תג ומלה, שמא ניתן ללמוד מהם על קריאה למרי אזרחי. ביקשתם הבהרות בניסיון למצוא ולו רמז לכוונת האופוזיציה לנקוט או לקרוא לנקיטת צעדים שהם בבחינת הפרת החוק. זה כל מה שעניין אתכם. לא עניין אתכם מה עלולות להיות משמעותם של ההסכמים והשלכתם על עתידה וגורלה של המדינה. הייתם שבויים בתפיסה שזהו רגע היסטורי שאסור להחמיצו בכל מחיר. המחיר עלול להיות, לצערי, כבד מנשוא.

הנה הסתבר לנו, לאחר היוודע תוכנם של ההסכמים, שבאמת לא היה כל מקום לדאגה מצדנו. הדאגה, כך התברר, היתה עניין שולי, והיא פינתה את מקומה לחרדה של ממש ולתחושה שהנה אנו במו ידינו ממש חורצים את גורלנו לשבט.

הדאגה והחרדה הביאו רבבות מאזרחי ישראל לקחת חלק בהפגנה הגדולה ביותר שידעה ישראל מעודה. יש גורמים שמתוך אינטרס העלימו את מספרם האמיתי של המפגינים והפיצו הערכות הנמוכות בעשרות מונים מן המציאות בשטח, וכל זאת על מנת להוליך את הציבור שולל גם בנקודה זו ולגרום לו לחשוב שההתנגדות להסכמים הללו מזערית ושולית. אמצעי זה של העלמת העובדות מעין הציבור מזכיר את המדיניות שרווחה בשעתה במדינות מזרח-אירופה, אבל זה היה רק אקורד הפתיחה, משום שהמשכה של מדיניות זו הביא את הממשלה לעשות שימוש פוליטי בוטה במשטרת ישראל.

משטרת ישראל, ככל הנראה בהוראה מגבוה, עשתה הכול כדי לעכב בעד המפגינים לקיים הפגנה שאושרה כחוק. במחסומים שהוקמו בכניסה לירושלים עשתה המשטרה כל שיש לאל ידה לעשות על מנת לעכב את המפגינים ולנסות למנוע בעדם את הכניסה לעיר. אוטובוסים עוכבו, ונערכו בהם חיפושים באמתלות שונות ומשונות. משטרת ישראל אף הקימה מחסומים בנתיבים שאושרו לקיומה של ההפגנה, ובדרך זו משטרת ישראל עצמה יצרה פרובוקציה מכוונת, כדי להוציא את המפגינים משלוותם וכדי להביאם לידי התפרצות שתאפשר התערבות כוחנית. שוטרים נעדרי תגים, על מנת שחלילה לא יזוהו לצורך הגשת תלונות וקובלנות, הכו בקהל המפגינים ללא רחם. נשים הוכו בגסות באלות ונגררו על לא עוול בכפן, ילדים הוכו בלא הבחנה, וכל זאת על מנת להשתיק כל ניסיון להבעת דעה שאינה עולה בקנה אחד עם דעתה ורצונה של הממשלה.

בכך לא הסתיימו מעלליה של משטרת ישראל באותו ערב אומלל, מבחינת הדמוקרטיה. ידוע לי שיש הוראות שלפיהן נמנעים משטרת ישראל וצה"ל מעימות עם נשים ערביות. הוראות אלו מקורן ברצון שלא להסלים התנגשויות בדרך של חילול עקרונות המקודשים למנטליות הערבית. אבל, כפי שמסתבר, אשה יהודייה אינה ראויה להתייחסות שכזו, אפילו אם לא עברה עבירה כלשהי. אשה יהודייה, די לה שנטלה חלק בהפגנה פוליטית נגד דעת הממשלה ודרכה, כדי שגופה יהיה הפקר לנחת זרועם של השוטרים, בלא כל הבחנה וללא רחם.

הנה מסתבר, שלא אזרחים המזוהים עם סיעות האופוזיציה פרעו חוק. הנה מסתבר שדווקא הממשלה, שנטלה לעצמה את המונופול על שמירת החוק ועל הדאגה מפני צעדים שעשויה האופוזיציה לנקוט, ואשר עלולים לחלל את קדושת הדמוקרטיה, דווקא הממשלה הזו נקטה אמצעים אפלים שאין בינם לבין שלטון החוק והדמוקרטיה ולא כלום. דווקא הממשלה הזו הפעילה את משטרת ישראל בשליחות העומדת בניגוד לכל תפיסה דמוקרטית.

הממשלה הזו, שבחרה לחתום על הסכמים המהווים סכנה של ממש לשלומה ולביטחונה של מדינת ישראל, לא בחלה בנקיטת אמצעים שימנעו או לפחות יפעלו למניעת אפשרות ההתבטאות של למעלה ממחצית העם, המתנגדת לכריתת הסכמים אלו.

אני יודעת שרבים ישאלו, מנין אני למדה שלמעלה ממחצית העם מתנגדת לשלום מסוג זה. התשובה על כך פשוטה בתכלית. אני למדה על כך נוכח חששו של ראש הממשלה ללכת אל העם לבחירות, שיאפשרו לעם להביע את דעתו ואת רצונו. אלמלא חשש ראש הממשלה, הוא לא היה נמנע מעריכת בחירות. אלא, כשם שהממשלה הזו נטלה לעצמה את הזכות לעשות שימוש פוליטי בוטה במשטרת ישראל, בה בשעה שהיא עצמה ניגחה את האופוזיציה על מה שהיא כינתה: ניסיונות לפוליטיזציה של הצבא, כך אין ממשלת ישראל בוחלת בנטילת הזכות לקבוע את עתידו, או נכון יותר לומר: לסכן את עתידו של העם, בלא לקבל לכך את הסכמתו תחילה.

גברתי היושבת-ראש, כאן מעל הבמה הזאת אני תובעת להעביר את נושא השימוש הפוליטי שעושה הממשלה במשטרת ישראל לדיון במליאה. זהו צעד נוסף ומסוכן בהתדרדרותה של הדמוקרטיה בישראל, והניסיון הזה ראוי לו שיידון בראש חוצות. תודה רבה.

היו"ר ע' מאור:

תודה. אני מזמינה את השר משה שחל להשיב.

שר המשטרה מ' שחל:

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אני נדרש לשתי סוגיות, על-פי הכותרות של ההצעות לסדר-היום, אבל נימוקי המציעים גלשו, כרגיל במקרים אלה, אל מעבר לכותרות עצמן. די לי בסוגיות הפורמליות, כדי להתייחס לבעיה שחייבת להדאיג כל אדם שוחר שלטון דמוקרטי במדינת ישראל.

די לי לומר שהסוגיה שבה אנחנו מתלבטים מביאה למתח בין הלגיטימיות בהבעת מחאה, זכות היסוד להפגנה, והזכות לבוא ולהתאגד כדי למחות על פעולה של ממשלה או של קבוצת אנשים. אלה זכויות יסוד שאני מאמין בהן, ואני מאמין שהשמירה עליהן היא נכס מן הנכסים החשובים ביותר של משטרנו הדמוקרטי הצעיר.

אני מאמין שהאופוזיציה, כל אופוזיציה, היא למעשה המבחן של המשטר הדמוקרטי. קיומו של משטר איננו נבחן רק על-ידי קיומה של הממשלה וקיומו של הרוב, אלא על-ידי זכותו של המיעוט להביע את

עמדתו באופן חופשי. אלא שהפעם קרה דבר, שהמיעוט הנמצא בכנסת מנסה בשיטתיות לערער את הלגיטימיות של המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל על בסיס דעותיו ותפיסותיו הוא. למעשה אותו מיעוט אומר במשתמע: אף שאני מיעוט, בפעולותי ובמעשי אכפה את דעתי על הרוב.

דוד, אני נורא מצטער – – –

הי"ר ש' וייס:

אתה צודק, אדוני.

שר המשטרה מ' שחל:

במשטר דמוקרטי תקין אין דרך אחרת זולת הדרך שבה הפרלמנט הנבחר הוא המאשר החלטות שהממשלה חייבת להחליט. בשביל זה קיימת ממשלה שנבחרת לתקופה של ארבע שנים, ולכן קיים פרלמנט, שכל עוד הוא נותן לה גיבוי ונותן לה רוב, הוא נותן לה את האפשרות למלא את חובתה כלפי הציבור, חובתה הדמוקרטית.

יאמר מי שיאמר היום: מה לכם תטענו, זה דבר חריג? יוצא דופן? מקרה מיוחד במינו? דבר שונה מהשגרה? אני אתייחס לזה, אבל מייד אומר ואשיב לראש האופוזיציה, שאיננו כאן, שבחירות עכשיו, התביעה הזאת באה על רקע ההסכם שהממשלה הביאה אותו ותביא אותו לכנסת. אין זאת אמת. מרגע שראש האופוזיציה נבחר כראש האופוזיציה, נקבעה הסממה של "בחירות עכשיו, ומייד" על כל מעשי הממשלה ועל כל מעשה שהממשלה לא היתה אחראית לו כלל. לא תבעתם בחירות מייד אחרי הפיגועים? לא תבעתם בחירות מייד אחרי הסגר, שבא למנוע את הפיגועים? לא תבעתם בחירות מייד על ניהול המשא-ומתן? לא תבעתם, רק לפני חודש, בחירות מייד תוך לגלוג על אי-הצלחה, שרבין איננו מביא שלום?

אתם תובעים כאן בחירות, ומייד, כמטבע שחוקה, שהמניעים שלה הם שניים: עניין אישי-פוליטי מן הדרגה הנמוכה ביותר, של מנהיג תנועה היודע שמעמדו בציבור נשחק, והוא פוחד שבבחירות האלה, אם תתקיימנה במועדן, הוא לא יהיה ראש התנועה הזאת. זאת האמת ואין בלתה. אני לא ראיתי בימי חיי, ואני יושב בכנסת הרבה שנים, מנהיג של המפלגה הראשית באופוזיציה, שאין לו מושג, אגב, קצה של מושג, על מסמכים שהוא מצטט מהם. אני מטיל ספק אם הוא עיין ברצינות וניתח מסמכים שהוא מצטט אותם כל יום שני ושלישי. מעולם לא שמעתי דמגוגיה זולה יותר, קיצונית יותר, מסוכנת יותר מזאת ששמעתי מראש האופוזיציה, והבית הזה ידע דמגוגים. אנחנו פוליטיקאים, אנחנו מדברים במלים גבוהות כאלה, אבל מידת הריסון היתה חלק בלתי נפרד מהאחריות הכוללת של ממשלות ואופוזיציות.

רבותי חברי הכנסת, משום-מה תבע לעצמו חבר הכנסת בנימין בגין זכות, שהוא יהיה פרשן בלעדי של אדם, איש ציבור נערץ, אני הערכתי אותו מאוד, ואני יכול לומר בגאווה רבה, שהיו לי אתו יחסים מצוינים – מנחם בגין, זיכרונו לברכה. מה לו לבוא ולומר שאף לא לאחד מהבית הזה מותר לפרש איש ציבור שדיבר ונאם אלפי נאומים? אין לי אלא לבוא ולהגיד, שדווקא בסוגיה הזאת של בחירות

מייד, אמר זאת לא אחר מאשר מנחם בגין, בדיון סוער שהיה בבית הזה על סוגיה לא פחות פוליטית – שגרמה גם קרע וויכוחים בתוך הציבור – מאשר הסוגיה הזאת. כוונתי לפינוי ימית.

אחרי הסכמי קמפ-דייוויד, כאשר מתנגדי הנסיגה, כפי שקראו להם, ניסו להיכנס לימית, לשכב על הכביש, 20,000 איש, מי שהיה אז שר הביטחון, אריק שרון, נתן הוראה לסגור את ימית ונתן הוראה לחיילי צה"ל להרביץ ולהכות ולמנוע מכל אדם להיכנס פנימה. הוא מנע מחברי הכנסת, בהם יובל נאמן וגאולה כהן, להיכנס לחבל-ימית. אילו היה כאן זמן לצטט, כל הבית הזה חייב היה להחוור, חלק מאנשי הליכוד חייבים היו לבקש סליחה. אצטט לכם דבר שאמר לי אחד מבכירי חבריכם. הוא אמר לי: דע לך, אילו היה ההיפך, אתם הייתם בשלטון ואתם הייתם מביאים הצעה לנסיגה מכל סיני והליכוד היה באופוזיציה, דם היה נשפך. המלים האלה לא נאמרו היום.

אמרו את זה. ניסיתי להגיד לעצמי כל הזמן, שהדבר לא יעלה על הדעת, אינני רוצה להאמין. חברי הליכוד, בהם ידידים וחברים טובים, אנחנו חלוקים בדעות, ישבנו גם יחד בממשלה, אבל אני לא מעלה דבר כזה על דעתי. בימים האחרונים אני חרד חרדה גדולה משיטתיות של שטיפת מוח על בסיס של הפחדה, שקרים, הסתה, שימוש במלים שהאדם ברחוב, האזרח שמצפה לשמוע ממנהיגיו עמדה ודעה, עלול לפרש אותן אחרת.

מי שראה ביום שישי את שידור "מבט", במיוחד אם הוא יושב בבית הזה, חייב להגיד לעצמו להיזהר פעמיים בכל מלה שהוא אומר. אמר אברושמי, שזרק את הרימון שגרם, לצערנו, להריגה של אדם: היד היתה שלי, אבל מה שדחף אותי הוא המלים של אנשים פוליטיים שהביאו אותי לעשות את המעשה. אני ממש הדדעזעתי לשמוע את הדברים. איש מאלה היושבים כאן, מפני שהם נמצאים היום באופוזיציה, איננו נותן לעצמו דין-וחשבון.

ראש האופוזיציה הראשית קובע שאין לגיטימיות לממשלה להחליט. היכן מצא זאת?

אני הבטחתי לצטט כמה דברים.

היו"ר ש' וייס:

יש בעיה של זמן. תשתדל להסתדר.

שר המשטרה מ' שחל:

לפני ששבת לנהל את הישיבה דיברו בלי מגבלה של זמן.

היו"ר ש' וייס:

אני האחרון שאפסיק אותך. יש לנו גם איזו קרבה גיאוגרפית. אבל תשתדל לקצר.

שר המשטרה מ' שחל:

אני מאוד מודה לך.

אמר מנחם בגין דבר נוגע ללב. הוא אמר: 29 שנים שירתתי באופוזיציה. לפעמים כמה חברים שלי עייפו מן הדרך הארוכה. ואני הוספתי ואמרתי להם: רק בדרך אחת – בפתק הבוחר; שום דרך אחרת, רק פתק הבוחר. הגיע היום ובפתק הבוחר התנועה הזאת קיבלה אמון להרכיב ממשלה. הוא המשיך ואמר בעניין שדרשו ממנו אז, לא הליכוד כמובן, המפד"ל דרשה, חבר הכנסת חנן פורת, חבר הכנסת לשעבר יובל נאמן וחברים אחרים: תלך אל העם, אין לך מנדט; בעניין פינוי סיני תלך אל העם. הוא ענה: הממשלה מחליטה, הכנסת מאשרת; כל עוד יש רוב של אחד, זה רוב קובע.

תהליך הדעה-לגיטימיות הוא מפחיד, מפני שמה שאנחנו עושים איננו עניין חולף בלבד. הוא נרשם, הציבור רואה אותו. הציבור רואה אותו היום יותר מאי פעם והוא שומע את הקולות. מה הוא יכול להבין? האם באמת מותר לי, אם אני מתנגד למעשה שהממשלה עושה, לבוא ולהגיד כחבר כנסת וכאיש ציבור, להגיד מראש: אותי חוק לא מעניין, אני לא אשמע לו, אני אעבור עליו?

גברתי, בהצעה שלך לסדר-היום את מטיחה במשטרה אשמה שלא רק שאין לה בסיס, אין לה כל יסוד בעובדות.

אסתר סלמוביץ (צומת):

יש עדויות – – –

שר המשטרה מ' שחל:

תסלחי לי, אל תפריעי לי. אין לה כל אחיזה בעובדות.

אסתר סלמוביץ (צומת):

זה לא נכון.

שר המשטרה מ' שחל:

איש לא התערב. אני האחרון – – –

אסתר סלמוביץ (צומת):

היו"ר ש' וייס:

לא כדאי לצחוק, בוודאי לא לסגני היושב-ראש, זה לא מקובל.

שר המשטרה מ' שחל:

אין דבר שמקומם אותי יותר מאשר הטחת האשמות כלפי גוף שלא יכול כאן לדבר, במיוחד כלפי לובשי מדים. במשטרת ישראל איש לא ייגע ולא ייתן שום הנחיה ברמה הפוליטית, מה תעשה ומה לא תעשה; שום הנחיה.

רחבעם זאבי (מולדת):

הרשה לי שאלה.

שר המשטרה מ' שחל:

בבקשה.

היו"ר ש' וייס:

בבקשה, אבל שאלה קצרה מאוד.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני שר המשטרה, אני הייתי באותו לילה עם המפגינים. ההתנהגות של משטרת ישראל היתה כזאת שלא ראיתי בימי חיי. נער הייתי גם זקנתי, הלכתי להפגנות נגד הבריטים, הספר הלבן, סגירת העלייה. הם הכו אותנו. מעולם לא הכו נשים באלות. מעולם לא חבטו בבטנים של נשים, מעולם לא זרקו ילדים כאילו הם חפצים. ההתנהגות של המשטרה היתה איומה, ואני יכול להראות לך את זה בסרט וידאו. זו ההוכחה הכי טובה.

אסתר סלמוביץ (צומת):

יש הוכחות – – –

היו"ר ש' וייס:

הנושא כבר הוצג, השר יענה.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, על אף המרחק הגדול בינינו בדעות, אני מאוד מעריך אותך. אני מעריך אותך בגלל הרצינות וההתייחסות. גם למשטרה יש סרט וידיאו, ואני מוכן בכל פורום להביא אותו.

רחבעם זאבי (מולדת):

הם הורידו את התגים שלהם כדי שלא יהיה אפשר להכיר אותם.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, ביקשתי מהמפכ"ל, כמו שראוי אחרי מקרה כזה, לתת לי דין-וחשבון בכתב. הוא קצר ואני אקרא ממנו את השתלשלות העניינים. לפני זה אני רוצה להקדים.

עם הפנייה לקבלת רשיון להפגנה התחילו להישמע קולות שהמארגנים אינם מתכוונים לעמוד בתנאי הרשיון.

רחבעם זאבי (מולדת):

זו סיבה להכות נשים וילדים?

שר המשטרה מ' שחל:

כל העיתונות של סוף השבוע הקודם ציטטה מפי אנשים האומרים כי הם מתכוונים לבצע פעולות כאלה שלא יעמדו במבחן החוק. אני הזמנתי אלי לפגישה את ראשי היישובים בעניינים שוטפים.

חשבותי, קודם כול, שחובתי, אחרי שהיה הסכם כזה שנוגע אליהם, שישמעו ממני כמה פרטים. באתי לשר הביטחון בתביעה עוד לפני שנה, ובאתי גם בשבועות האחרונים, כדי להקים משמר אזרחי ביישובים היהודיים ביהודה, בשומרון ובעזה. סוף סוף נתקבלה התשובה החיובית. אגב, שר הביטחון הקודם ארנס לא אישר אותה, ואם אישר אותה – לא קיים אותה. אני האמנתי בדבר, כי בעיני האנשים האלה זכאים להגנה ולביטחון על-ידי מדינת ישראל, האחריות היא של הממשלה, של כל הממשלות. לא רק זה, אני מאמין שהם אנשים שומרי חוק והם אינם מתכוונים להפר אותו. ואם יש קומץ של אנשים שרוצה לגרור את המדינה הזאת לתוצאות הרוות אסון, בשום פנים ואופן אני לא מטיל את זה על הציבור הגדול שיושב, שחי ביהודה, בשומרון ובעזה.

הפתיחה של השיחה, אדוני היושב-ראש – –

היו"ר ש' וייס:

רציתי לשאול, האם אתה מוכן להשיב על שאלה נוספות?

שר המשטרה מ' שחל:

– – עם הנציגים שהיו אחראים להפגנה היתה מאוד מאוד לא מקובלת, מפני שבמשפט הראשון הם פתחו ואמרו שהם לא יוכלו לעמוד בתנאי הרשיון והם רוצים שהמשטרה לא תפעיל את החוק. אני גיליתי איפוק. הפגישה היתה לא רק אתי. הזמנתי את פיקוד המשטרה. הזמנתי את כל הניצבים כדי שישמעו. ישבו כולם, בלי מלה. ביקשתי מהם שלא לעבור לפס פוליטי, אמרתי שאני רק רוצה לאפשר להם להגן. אמרתי להם: אתם תקיימו את ההפגנה, ניתן לכם את כל האפשרויות, ייסגרו כבישים, אבל מדבר אחד אני מודאג – עלול להיות שתקלה קטנה תביא לתוצאה הרת אסון. כל זה לא הועיל.

רחבעם זאבי (מולדת):

למה הכו נשים?

שר המשטרה מ' שחל:

אני קורא לך מדוח מפכ"ל המשטרה, דוח בכתב שמסביר למה הכו. כותב לי המפכ"ל: פיקוד המשטרה ביקש מהמארגנים להורות למפגינים לפנות את השטח. אולם המארגנים התעלמו מכך במכוון, מתוך כוונה להשבית את אזור קריית הממשלה. אחרי שההידברות עם המארגנים במשך שעה שלמה לא עלתה יפה, הודענו למפגינים ברמקול, בהתאם לחוק, שההפגנה בלתי חוקית ועליהם לפנות את המקום, הכביש שבחזית משרד ראש הממשלה, ואם לא יעשו כן – נפנה אותם בכוח.

הדוח ממשיך ואומר: המפגינים לא שעו לקריאותינו. בשעה 02:00 התחלנו לפנותם מהכביש. הפינוי עצמו התמשך על פני כ-20 דקות ונעשה תוך הפעלת כוח מינימלי, כנדרש לביצוע המשימה. מתחקיר

האירוע עולה שנהגנו באיפוק מרבי, נמנענו מהפעלת אמצעים חריפים יותר, אף שעמדנו שעות רבות מול קהל גדול, אף שמישהו הביא לאזור ההפגנה צמיגים, אבנים, "נינג'ות", חזיזים – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

למה הכו נשים?

שר המשטרה מ' שחל:

אני עונה לך. אני קורא את התשובה של המפכ"ל: אנו תמהים שציבור שבחר ביודעין לחרוג מכללי הרשיון ולהפר את החוק, ישלח למשימה הזאת נשים וטף, ומלין לאחר מכן שהיה צורך לפנות אותם כנדרש על-ידי המשטרה, המופקדת על קיום החוק והסדר.

נוסיף ונציין, ששוטרים רבים נפגעו פיסית במהלך הפינוי, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם דברי המפגינים, שהתנהגותם היתה פסיבית בלבד.

לסיכום, בנסיבות האירוע והתנהגות המפגינים, נהגנו בצורה מאופקת ומבוקרת עד קצה היכולת, ולולא הפרת החוק של המארגנים והמפגינים, גם מעט השימוש בכוח שהופעל היה נמנע.

ובכן, רבותי, אני רוצה לומר לכם כך: יש שבעה שוטרים פצועים.

רחבעם זאבי (מולדת):

למה הסתערו על נשים בלי התראה והכו אותן?

שר המשטרה מ' שחל:

אני עונה ואומר לך שוב: ראשית, אין בלי התראה. הן הותרו.

רחבעם זאבי (מולדת):

הייתי שם.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת זאבי, מאחר שגם לנו יש סרטים, אני מוכן להראות אותם.

דוד צוקר (מרצ):

מה אתה מתנצל?

אסתר סלמוביץ (צומת):

דוד צוקר (מרצ):

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי.

שר המשטרה מ' שחל:

אני רוצה לסיים — — —

דוד צוקר (מרצ):

הם באו כדי להפר חוק.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר. חבר הכנסת צוקר. חברת הכנסת אסתר סלמוביץ, סגנית היושב-ראש.

אסתר סלמוביץ (צומת):

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר, מספיק. מספיק.

אסתר סלמוביץ (צומת):

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת אסתר סלמוביץ, את יושבת כאן ודורשת סדר. זה מחייב גם אותך באופן מיוחד.

אדוני השר, חבר הכנסת רפאל איתן רוצה לשאול אותך שאלה. אין לנו הרבה זמן, אבל אם זה יהיה בקיצור, אתה מוכן?

שר המשטרה מ' שחל:

אני כבר מסיים.

היו"ר ש' וייס:

מבחינתך, הוא רוצה לשאול אותך.

שר המשטרה מ' שחל:

בסדר.

היו"ר ש' וייס:

טוב. אני מבקש – לשאול בקיצור. יש לנו יום עמוס ביותר. אני מבקש – בקיצור, צריך להתקדם, יש עוד שרים שצריכים להופיע ויש חברי כנסת שרוצים לדבר.

רפאל איתן (צומת):

אדוני שר המשטרה, אדוני היושב-ראש, נמצאת בכנסת אשה ששמה ג'ולי טורנברג, בת 70. היא הוכתה על-ידי המשטרה. אני מבקש ממך לפגוש אותה כאן בכנסת ולשמוע אותה, איך התנהגו אותה. אשה בת 70.

היו"ר ש' וייס:

זו לא שאלה, זו משאלה.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת רפאל איתן, אני נפגשתי וראיתי ואשיב לך. אם היה מקרה חריג – יטופל. במקרה זה משטרת ישראל גילתה איפוק מרבי. היא נתנה למפגינים אפשרות לחרוג מהרשיון וניהלה אתם משא-ומתן ממושך. המשטרה הותקפה בידי המפגינים, שוטרים היו בסכנה. כשהגיעו לקצה גבול היכולת, לא היה מנוס מהפעלת כוח.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

אנחנו גמרנו. אנחנו צריכים לסיים את הקטע. לא להפריע.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר.

שר המשטרה מ' שחל:

לא יעלה על הדעת שיבואו אנשים, שהם מפירים חוק, שהודיעו מראש שהם יפרו חוק, שהתרו שהפעם לא ישמעו לקולה של המשטרה – ואחרי זה, אחרי שהם היו הגורמים למצב הזה יבואו בטענה למשטרה, זו שהיתה מצווה ומחויבת לשמור על החוק, וכתוצאה מזה נפגע מי שנפגע; אותם אנשים, שהיו הגורם להפעלת החוק ולפגיעה, יבואו גם בטענות.

אדוני היושב-ראש, אני מציע ששתי ההצעות תועברנה, כפי שהועברו ההצעות האחרות, לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ש' וייס:

הצעה אחרת, של חבר הכנסת רביץ. הוא מבקש להסיר את ההצעה של חבר הכנסת צוקר מסדר-היום. יש לנו דקה, עם קצת גמישות.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני לא אהיה שגרת'. נאמרו כאן דברים, אשר עם חלקם הגדול אני מסכים. אני מבקש לשאול את עצמנו: נגיד שעשינו שלום, והשלום כבר מאחורינו. מה הלאה? אני חושב שהשאלה החשובה ביותר היא, איזה עם נהיה לאחר פרוץ השלום?

חבר הכנסת צוקר וחבריו העמידו בסולם הערכים שלהם שני נושאים: שלום, ולאחר זאת לטפל בעם הזה ולבנות כאן חברה חדשה, חופשית, מודרנית, מתקדמת לדבריהם, חברה אשר תתנתק מכבלי יהדותה, מעברה, ובכך גם מזהותה היהודית. עם אשר לא ידעו אבותינו. זה יהיה עם אחר.

שמעתי אתמול ברדיו את חבר הכנסת צוקר, שמצא זכויות לש"ס. הוא אומר: ש"ס היא מפלגה שיש לנו אתה הבנות. הוא ציין את מעלתה של ש"ס בכך שמעולם לא הגישה חוק דתי. זה המבחן של חבר הכנסת צוקר.

דוד צוקר (מרצ):

כמו דגל התורה בדיוק.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

העיתיד הרוחני הצפוי שלנו מהווה עבורנו אבן יסוד ותשתית לקיומנו וליחסנו – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רביץ, רק שנייה בבקשה. חבר הכנסת גוטמן, זו הצעה אחרת. תן לו לסיים. בבקשה.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

העיתיד הרוחני הצפוי שלנו מהווה עבורנו אבן יסוד ותשתית לקיומנו, ליחסנו אל מדיניות הממשלה הזאת ולאמון שאנו יכולים לרחוש לממשלה. ממשלה שחלקים מובילים בה מתכוונים להוביל את העם מיהדותו ולהביאו להיות עם אחר, בממשלה כזאת אין לנו אמון שאכן היא תקפיד לעשות את המהלכים הנכונים לקראת השלום.

עלינו להחליט, לפני כל דבר, כי אנו מתכוונים להמשיך ולהיות עם יהודי, על כל המשתמע מכך. אם אין שלמות העם, מה לנו שלמות השלום החלוק והמזויף?

אני יודע שהדברים נשמעים כאילו אני סוטה מהנושא. בשבילי, זה בדיוק הנושא. אני רוצה לשמוע מאנשי השמאל, מחבריו של צוקר ואחרים, מה היא התוכנית שלהם להמשיך קיומו של העם היהודי בעתיד כאן במדינת ישראל.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. זאת הצעה אחרת. אבל אני חושב שאוכל לבקש מהשר שריד, ששייב על ההצעה הבאה, להגיב גם על הקטע הזה. מכיוון שהוא אתנו, זה יהיה בסדר.

עכשיו, חבר הכנסת משה פלד רוצה להסיר את ההצעה של חברת הכנסת אסתר סלמוביץ; בבקשה, דקה אחת.

משה פלד (צומת):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, דבריו של חבר הכנסת צוקר הם צביעות גדולה ומתחסדת. היה זה דדי צוקר בראש אנשי "שלום עכשיו" שעמדו מול ביתו של ראש ממשלת ישראל, מר מנחם בגין, עליו השלום, עם שלטים ביד, צעקות וניבולי פה, כמו "בגין בוגד" ו"בגין רוצח". להבדיל ממך, חבר הכנסת צוקר, מעולם לא אמרתי על ראש ממשלת ישראל מר רבין – "בוגד". אמרתי: ממשלת ישראל בדרך למעשה בגידה.

הממשלה הזאת הונתה את בוחריה – –

דוד צוקר (מרצ):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר, בוא נגמור את הקטע הזה.

משה פלד (צומת):

— — הונתה את חברי הכנסת במשך כמעט שנה שלמה, הונתה את כל עם ישראל. בהפגנת ההמונים — — —

גדליה גל (העבודה):

— — —

דוד צוקר (מרצ):

— — —

משה פלד (צומת):

תסלח לי מאוד. אתה קראת מה שכתוב בעיתונים. אני אראה לך מה אמרתי ב"קול ישראל".

דוד צוקר (מרצ):

משה פלד (צומת):

בהפגנת ההמונים ביום שלישי בלילה וביום רביעי בבוקר הייתי זה שבאמצעות מערכת הכריזה הרגיע את הקהל. דיברתי על לב המפגינים שלא להתעמת עם השוטרים, שלא לגרום לקרע בינינו לבין המשטרה, כי המשטרה היא חלק מאתנו. היתה טעות מצערת של יציאת השוטרים עם האלות. כי האלות, מאליהן יוצרות מתחים וגירוי להרביץ בהן.

אני מקווה שהאירוע הלא-מכובד שהיה בין המפגינים לבין השוטרים באותו לילה יהיה האחרון, ושהמחאות ההמוניות הבאות לא תיגררנה אל המחזות הקשים שאותם עברנו.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה. חברי כנסת, הצבעה. יש לנו הצעה להסיר את הנושא, ויש הצעה של השר להעביר לוועדה. נעשה את ההצבעה במקובץ לגבי שתי ההצעות, אם אין התנגדות.

בבקשה להצביע על ההצעה להעביר לוועדת החוץ והביטחון את שני הנושאים, כהצעת השר שחל. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 5

בעד ההצעה להעביר את הנושאים לוועדה – 22

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושאים בסדר-היום – אין

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושאים שהעלו חברי הכנסת ד' צוקר וא' סלמוביץ
לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

22 חברי כנסת תומכים ברעיון שהוועדה תדון בנושאים אלה. מתנגדים אין, נמנע אחד. לפיכך, שתי ההצעות, זו של חברת הכנסת אסתר סלמוביץ וזו של חבר הכנסת דדי צוקר, עוברות לוועדת החוץ והביטחון.

הבטחות חשאיות של הממשלה הגורמות להקמת מדינה פלשתינית

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת אבנר חי שאקי בנושא: הבטחות חשאיות של הממשלה הגורמות להקמת מדינה פלשתינית. ישיב עליה השר שריד. עשר דקות עומדות לרשותו של חבר הכנסת שאקי.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הנושא שאנו עוסקים בו היום הוא, ללא ספק, מן הגורליים ביותר שעסקנו בהם בבית הזה מאז קום המדינה. מפני שהשאלה העומדת לדיון היא גורלית: האם הסכם אוסלו – זה השם שניתן לו – אותו הסכם שעומד כנראה להיחתם ביום שני הבא, או ביום כלשהו בשבוע הבא, אמור, בסופו של דבר, לפי השקפתנו, להביא, חלילה, להקמתה של מדינה פלשתינית, שההבטחות של כל ממשלות ישראל במשך כל השנים היו להימנע ממנה?

שלום הוא דבר נעלה. שלום הוא ערך עליון במשנתה של היהדות. שלום הוא שאיפתו של כל יהודי מאז ומעולם, של כל ישראלי מאז קום מדינת ישראל. אין עם הזקוק לשלום יותר מן העם היהודי.

אבל, דווקא משום שהשלום הוא ערך כה גדול במשנתה של היהדות, אנחנו מתנגדים להסכם הזה. כי אנחנו רואים אותו לא כמביא שלום, אלא כמקים מדינה של ארגון טרוריסטי, המרושע שבארגונים מאז הסתיימה מלחמת העולם השנייה, מאז הנאציזם ההיטלריסטי. וזאת לא אנו אומרים. הוא עצמו, הארגון הזה, מפי אמנתו שלו מאז 1964 ועד היום, קרוב ל-30 שנה, מתנכר לקיומה של מדינת ישראל, חותר להשמדתה, מתעלם מן היהודים כעם וקורא למאבק מזוין כדי להשמיד, חלילה, מדינה זו. הוא לא רק קורא למאבק מזוין. עד לימים אלה ממש הוא ממשיך בשיטה הזאת, ועד לימים אלה

לא שמענו דברים חד-משמעיים מפיו של ערפאת, או מפי עוזריו, כי הם מגנים את הטרור, כי הם מתכוונים לבטלו, כי הם מבינים שלא זו הדרך.

אומרים לנו: מדוע לא תאמינו לערפאת כשהוא מדבר שלום, כשם שהאמנתם לו כשהוא דיבר מלחמה? "אני שלום וכי אדבר המה למלחמה" – פסוק זה נאמר על ימים אלה ועל ישראל זו.

העם הזה כולו שוחר שלום. אבל ערפאת הודיע, וממש בימים אלה מתווכס מוסיפים להודיע, כי האוטונומיה מתה ושבעה חיים לכל חי; כי לא באוטונומיה עסקינן, אלא בהקמת מדינה פלשתינית, זו שצריכה להכין את השלב הבא, חלילה, שצריך לצמק את מדינת ישראל, אם לא להשמידה, חס ושלום.

שלילת אלימות, אני בא לומר, היא דבר ראשון במעלה. תנועתי נמנית ואני נמנה עם אלה שגרסו, גורסים ויגרסו, כי לא באלימות, חלילה, ניתן לנהל את המאבק הצודק, והוא צודק מאין כמותו. אלימות היא דבר שלילי. פגיעה בחוק היא דבר מסוכן. הכול חייב להיעשות במסגרת שלטון החוק. עם זאת, המאבק צריך להיות ממושך, וזוהי זכותו של כל ציבור, זכותה של אופוזיציה לנהל מאבק, מפני שהיא סבורה שהיא צודקת.

ואני בא לומר, אדוני השר, שלמיטב הכרתי, למעלה ממחצית העם מתנגדת להסכם הזה. אין לנו כלים להוכיח זאת סטטיסטית, אבל מי שהיה בהפגנה הזאת לפני יומיים, ואני הייתי שם, ראה זאת. אני רוצה לומר, שכאשר שמעתי כי ב"קול ישראל" ובטלוויזיה דיברו על 50,000 מפגינים, שאלתי עצמי, איך אפשר כך לשקר לעין הרואים? מי שהיה שם ראה רבבות שכמותן לא נראו בישראל. אני עצמי הופעתי בכיכר מלכי-ישראל כמה פעמים, אל מול ציבור שקראו לו ציבור מאות האלפים, או 100,000 לפחות. אין להשוות. ההפגנה האחרונה הזאת הייתה ההפגנה הגדולה ביותר בתולדות המדינה – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

כי הרחובות היו צרים. איך אתה בכלל סופר אותם?

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

איזה רחוב צר? אני הסתובבתי ביניהם. למעלה מ-1,500 אוטובוסים הביאו אנשים מבחוץ – – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

באמת, כמה בכלל יש ביהודה ובשומרון? הרי מערי הפיתוח לא הגיעו.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

מי אמר לך? מקריית-מלאכי הגיעו 30 אוטובוסים. אתה מדבר בלי להכיר את העובדות.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בוחבוט, כל העולם כולו הוא גשר צר, ולא רק הרחובות.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

רבותי חברי הכנסת – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

ממגדל-העמק אף אחד לא הגיע.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

– – – המאבק הקשה נובע מן החרדה ומן הדאגה, וקיימת חרדה בציבור, שהביטחון ייפגע קשות. ונאמן עלי הרמטכ"ל כאשר הודיע, שיהיה קשה מאוד להתמודד עם קשיי הביטחון שיתעוררו כתוצאה מיישומו של ההסכם. ואין לחשוד ברמטכ"ל או בסגנו או באותם אלופי צה"ל שכתבו בנדון, שיש להם עניין להקשות; ההיפך הוא הנכון.

הרי כאשר ייסוג צה"ל מיריחו ומעזה, ובהמשך, כנראה, למרבה הצער, ממקומות נוספים, הרי כאשר יבואו לבצע פיגוע ויברחו ליריחו ולעזה כמקלט, לא יוכל צה"ל להיכנס לערים כדי לפגוע בהם ולהעניש אותם, וקשה לי להאמין שאנשי ערפאת יעשו את המלאכה הזאת.

עכשיו אני רוצה לומר: האוטונומיה מתה. המושג אוטונומיה לא מופיע אפילו פעם אחת בכל המסמך שפורסם, אם הוא נכון. ההרגשה היא, שלא מגלים את כל האמת, שיש דברים שנעשו בחשאי, וזה הדבר המצער, מפני שהרבה דברים לא נאמרו לציבור ונתגלו רק בשבוע האחרון. מתברר יותר ויותר שאפילו ירושלים לא הובטחה. כל הדיבורים על ירושלים אחת אינם עונים על העניין. השאלה איננה רק האם ירושלים אחת, אלא האם מתכוונים לעשות, כמו שהציע סגן שר החוץ – להקים חלק מירושלים, שיהווה מעין בירה לפלשתין או לאותה אוטונומיה שתקום שם.

ניצחון האינתיפאדה והטרור הערבי, כך זה מתקבל, וזה אחרי חמש שנים שבהן כל ממשלות ישראל, לרבות הממשלה הנוכחית, אמרו: אנו נדכא את האינתיפאדה, אנו נמגר את הטרור. והנה, על-ידי הסכם בנוסח הזה יש הודאה כביכול שהטרור צדק והאינתיפאדה צדקה. נגד זה אנחנו מתקוממים.

רבותי, ערפאת הכתיר את עצמו לפני כמה שנים: נשיא מדינת פלשתינ. להכיר בו זה להכיר במדינת פלשתינ. הרי הם תרתי דסתרי, לומר באותו משפט: אנחנו לא מוכנים להקים מדינת פלשתינ, אבל מוכנים להכיר בערפאת המכריז על עצמו ככזה, מסתובב בעולם כנשיא מדינת פלשתינ. כ-100 מדינות בעולם הכירו בו כנשיא מדינת פלשתינ. כל מה שחסר לו זה טריטוריה. הוא ישב ביריחו, ישב בעזה, ואז הוא יאמר: אני הפעם לא רק נשיא על הנייר, לא רק נשיא בלבנון, בתוניס, אני נשיא גם בפלשתינ, באותה יריחו. האם בכך אנחנו רוצים?

אומרים לנו: תקדים סיני. אני רוצה להשיב בקצרה. לא רק שלא דומה העניין. מעולם לא טענו, אף לא מפלגה אחת בישראל, שסיני הוא חלק אינטגרלי של ארץ-ישראל. לעומת זאת, היתה טענה ויש טענה, והיא מוצדקת, שיהודה, שומרון ועזה, מה שקוראים כאן לצערי "השטחים", הם חלק, הם לבה של ארץ-ישראל, ואי-אפשר להתנכר לזה ולומר שזה היינו הך – סיני ויהודה, שומרון ועזה.

השאלה הנוספת היא לממשלה, מה פשר החיפזון? "אל עג'לה מן אל שטאן", אומר הערבי; החיפזון מן השטן. למה לנו חיפזון שטני כזה? למה ביום שני? כיכינו 45 שנה, נשאף לשלום אמיתי, לשלום מתוך כבוד הדדי, שלום תמורת שלום.

הפלשתינים הרוצים במדינה – יש להם מדינה, והיא מצויה בירדן. ירדן היא פלשתינ, היא פלשתינ בכל מובן אפשרי. מפני שכאשר קרא צ'רצ'יל על ארץ-ישראל דאז את מה שקראו לאחר מכן ירדן, הוא קרא: 77% מהשטח של ארץ-ישראל, ועליו הקים יצור מלאכותי ששמו ירדן.

ירדן הוא שם של נהר. ירדן מעולם לא היה שם של עם, מעולם לא היתה תרבות ירדנית, לא מדינה ירדנית. יש עם שקורא לעצמו פלשתינים. זו מדינתו. ישב ויקרא לירדן פלשתינ. זה הפתרון האחד, ואין לי ספק שהוא מצוי במוחם של רבים ממנהיגי אש"ף. אבל לא חשבונו של ישראל, לא על חשבון יהודה, שומרון ועזה.

היו"ר ש' וייס:

בבקשה לסיים.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני מסיים, אדוני.

קרע עמוק בעם שאפשר למנוע אותו. ואני קורא לממשלה להתעשת שעות וימים לפני החתימה הזאת. זה יהיה דבר שעליו נצטער, מפני שאנחנו קורעים לא רק את הארץ אלא את העם. מי שקורע את הארץ היום קורע את העם. העם הזה זכאי לחזור ליהודה, לשומרון ולעזה, שהם ארצו. זה נקרא חלק מארץ-ישראל. מגילת העצמאות מכירה במושג ארץ-ישראל. יש כאלה שמתנגדים לעצם המושג ונדבקים במושג מדינת ישראל מגומדת, לגמד אותה יותר משכבר גומדה.

יש צורך בסובלנות מכל הצדדים. יש דרך אחת לבחון מה העם רוצה. היום מפלגת העבודה טוענת שהעם רוצה, הממשלה טוענת שהעם רוצה, האופוזיציה טוענת שהעם אינו רוצה. מי יוכיח לנו מה אומר העם? דרך אחת ויחידה: בחירות דמוקרטיות. אני מאמין, תנועתי מאמינה, והרבה מאתנו מאמינים – –

היו"ר ש' וייס:

נא לסיים.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני מסיים, אדוני היושב-ראש.

– – שהעם היום יתנגד ומתנגד ברובו להסכם כזה, העומד לקרוע מהעם פעם שנייה חלקים מארץ-ישראל. זו לא תהיה חלוקת הארץ במדינת ישראל, זו תהיה חלוקה שנייה, כי הראשונה כבר נעשתה ב-1922. דבר שמנסים לשכוח ולהשכיח. זאת התשובה המוחצת האמיתית, שאין טובה ממנה. ואחרון – – –

היו"ר ש' וייס:

לא, רגע, אתה כבר שתי דקות מעבר לזמן.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

למה, אדוני היושב-ראש, דיברו כאן 18 דקות. אני הסתכלתי בשעון. הקרב הוא כל כך גדול וכל כך אמיתי – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאקי, רק רגע, זה נכון שדיברו יותר, אנחנו אפשרנו לראש סיעת הליכוד, כדובר ראשון, זמן ארוך, וגם לשר פרס. יש לנו סדר-יום מאוד דחוס. תנסה לסכם בשניים-שלושה משפטים. אני בטוח שאתה מסוגל לעשות זאת.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אני בא לסכם ולומר, שכפי שהדברים עומדים היום – הסכנה היא מוחשית, היא אמיתית והיא מיידית.

ממשלת ישראל לא קיבלה מבחירה שלה – אני קורא את מצע מפלגת העבודה, ואינני מוצא זכר לנסיגה כזו, ואינני מוצא זכר למדינה פלשתינית. אינני מוצא זכר להכרה באש"ף. אינני מוצא זכר לזכות השיבה, אינני מוצא זכר לקיצוץ בירושלים. מאין צמח כל זה בשנה אחת? זה מנוגד למצע של מפלגת העבודה עצמה. אני לא מתכוון למושג מנדט. מנדט יש לממשלה, אבל מנדט לקצץ בארץ – רק העם יכול לתת, על-ידי בחירות. ואני מאמין באמונה שלמה שאם תהיינה בחירות, הרוב הגדול של העם יתנגד לחלוקה שנייה של ארץ-ישראל. אין לזה הצדקה לא משפטית, לא מוסרית, לא מדינית, לא יהודית ולא ציונית. לכן חשוב ללכת לעם, להכרעתו. זו הדרך היחידה שיכולה לומר לנו מה טוב ומה רע לעם הזה. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. חברי הכנסת, השר שריד ישיב.

אני רק רוצה למסור הודעה קצרה. לדאבון לב, שני אנשים ניסו לפרוץ לכנסת. משמר הכנסת עצר אותם. ואני מודה קודם כול למשמר הכנסת על העירנות. מדובר בישראלים. אני מאוד מבקש מחברי הכנסת לתרום את תרומתם בעתיד למנוע יצירת אווירה שתפגע, חלילה, בריבונות הכנסת ובכושר עבודתה. תודה רבה. השר שריד ישיב.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אדוני היושב-ראש, מלכתחילה היה לי נאום מוכן, אבל אני מניח את הנאום המוכן ואני מבקש להגיב על כמה דברים. קודם כול – בוודאי על דבריו של חברי, חבר הכנסת אבנר שאקי, אבל גם על דברים נוספים שנאמרו כאן במהלך היום, ואולי נותרו ללא תגובה מתאימה. אני נוטל לעצמי את הזכות להגיב על הדברים האלה.

דבר ראשון, אולי הדבר הכי חשוב שאני רוצה לומר. תמיד כאשר נמצאים בפוליטיקה, חיים בפוליטיקה, צריך להביא בחשבון שיום אחד הכול יכול להתהפך, ומי שישב כאן יושב שם, ולהיפך. מי שהיה במרכז ההכרעות יכול לצאת מן המרכז. ומשום שזה כך, וזה הרי טבע הדמוקרטיה, כל ההווה הדמוקרטית כולה על רגל אחת, צריך להביא בחשבון שזה יקרה וצריך להניח מראש את היסוד לתוקף המוסרי, כי בלי תוקף מוסרי אין ערך לדברים שאנחנו אומרים והדברים הם בטלים ומבוטלים.

אני אומר את זה בקשר להפגנה אחת לפחות שאני זוכר, זו היתה הפגנה של "שלום עכשיו". אגב, באופן אישי, במאמר מוסגר, אין לזה עכשיו חשיבות, אני חשבת בשעתי שאולי ההפגנה הזאת היתה מיותרת, ההפגנה בירושלים, והמשטרה, שאני חושב שעשתה בימים האחרונים מלאכתה נאמנה, התנפלה על אלו מפגינים. היו פצועים, היתה אשה אחת – אני אומר לחבר הכנסת רחבעם זאבי –

שאפילו נפצעה קשה ונעקרה עינה, ומשום-מה, אני לא זוכר, אולי זיכרוני בוגד בי, משום-מה אני לא זוכר שאתה או חבריך יצאתם להתריע, למחות – –

רחבעם זאבי (מולדת):

אני דיברתי על מה שראו עיני.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

– – משום שכנראה גם בעניינים אלה יש לנו גישה מאוד מאוד סלקטיבית. ולכן, גם אם יש היום טענות – אני חושב, טענות בלתי מוצדקות לחלוטין – למשטרה, אני חושב שאין בהן תוקף מוסרי, כי אז מילאתם פיהם מים, והשתיקה הזאת שלכם אז פוגעת בכם עכשיו.

רחבעם זאבי (מולדת):

היא מצדיקה היום.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

הנקודה השנייה שאני רוצה לומר. נאמר כאן היום על-ידי יושב-ראש סיעת הליכוד, חבר הכנסת קצב – ולא חשבתי מלכתחילה לשאת נאום פולמי, פולמוסי, אבל בכל זאת הערה שראויה לתגובה – אמר חבר הכנסת קצב, בתגובה על הערה של חברי, חבר הכנסת בני טמקין: אתם בשוליים. חברים נכבדים, אין מלה שמעוררת בי יותר תרעומת מאשר לומר על משהו, ויהיה ה"מישהו" הזה אשר יהיה: אתה בשוליים. אבל מכיוון שהדברים נאמרו, אני רוצה לומר לאנשי הליכוד ולאנשי המפד"ל ולאנשי מולדת ולאנשי צומת, שגם מבחינה זו ידכם איננה על הדופק. סליחה שאני משתמש בביטוי הזה, שאיננו חביב עלי: אתם עכשיו בשוליים, כי יש ממשלה בישראל, והיא המכריעה והיא הקובעת והיא שתתווה את המדיניות. אתם יכולים לעמוד כאן היום – וזה תפקיד מאוד מכובד, אני מילאתי את התפקיד הזה, אני מקווה, נאמנה, במשך הרבה זמן, יותר זמן מאשר כל חבר כנסת אחר שיושב כאן, 17 שנה, ואני בוודאי לא ארצה לזלזל בתפקיד שאני עצמי מילאתי – אתם יכולים עכשיו להתקומם ולמחות ולצעוק, אבל אתם בשוליים.

לא נורא להיות בשוליים. כבעל ניסיון אני אומר לכם, שלא נורא להיות בשוליים. שוליים של ממסד פוליטי – זה לא נורא. אגב, הניסיון שלנו גם מלמד: אתם רואים ששוליים יכולים אחר כך לעבור למרכז. על-פי ההתנהויות של הימים האחרונים, אפשר גם לומר שהשוליים, בסופו של דבר, רואים את תוכניתם מתממשת לנגד עיניהם. לכן, לא נורא להיות בשוליים.

אבל יש דבר אחד שהוא כן נורא, וזה להיות בשולי ההיסטוריה. אנחנו לא היינו בשולי ההיסטוריה, כפי שההיסטוריה מוכיחה עכשיו, אבל אתם עלולים להיות בשולי ההיסטוריה, כי אתם אינכם מבחינים

לאן ההיסטוריה הולכת, לאן פניה מועדות. אתם עומדים כאן היום ומדקלמים את הדקלומים הקבועים והשחוקים שלכם, התקליטים השחוקים, כאילו לא קרה דבר וחצי דבר.

אולי לעניין התקליטים השחוקים עוד משהו, ואתם יודעים שאת הדברים האלה אני אומר כשר לאיכות הסביבה: במשרד שלי יש מומחים לציפורים, והמומחים שלי במשרד אומרים לי שגם הציפורים כעבור זמן מתרגלות לדחלילים, ולכן מפעם לפעם צריך להחליף את הדחלילים. אני אומר לחבר הכנסת אבנר שאקי: תחליפו כבר את הדחלילים, הם כבר לא מפחידים.

יוסף עזרן (ש"ס):

יש תחליף?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

העם היושב בציון איננו ציפורים, זהו עם חכם ונבון, והדחלילים האלה שאתם מציבים בפניו 27 שנים כבר לא מפחידים אותו. מדוע הם אינם מפחידים אותו? נשאלה כאן שאלה, ובאמת, אולי במובן מסוים היא שאלת השאלות: האם אתם מאמינים לערפאת? ונכון, חוגים רחבים, אולי כל החוגים, גם אנחנו, אמרנו: עם אש"ף כפי שהוא לא צריך לדבר. אבל אש"ף מהיום, ואני חוזר ואומר – מהיום, אולי בעוד שעה, כבר איננו אש"ף. הרי אתם עמדתם כאן במשך שנים על שנים ונפנתם באמנה הפלשתינית ואמרתם: איך אפשר לדבר עם ארגון שיש לו אמנה רצחנית כזאת? וזה נכון. אבל אש"ף כבר איננו אש"ף, האמנה כבר איננה אמנה, הרצון להשמדה כבר איננו רצון להשמדה.

אני שואל: הרי מדובר באויב; מה עוד צריך האויב לעשות כדי שהוא יחדל להיות אויב והוא יתחיל להיות בר-שיח? מה עוד אתה רוצה? תציע הצעה, תגיד: אני דורש מאש"ף שיעשה עוד מעשה. אבל אתה אומר: אני לא מאמין לו. קודם כול, "אני לא מאמין לו", בכל הכבוד, איננו פרוגרמה. הרי זה הארגומנט היחיד שלכם, כי לא נותר עוד אש"ף כפי שהוא היה.

אתם אומרים: אני לא מאמין, ואני רוצה לשאול אותך: למה האמנת לסאדאת? העברת אותו במכונת אמת? עשית לו בדיקה גרפולוגית? אתה יודע אם הוא דובר אמת או לא דובר אמת? ויתרת על כל סיני. אתה אומר: לא דומה סיני. מה זאת אומרת "לא דומה סיני"? ויתרת על 80% מהשטח שנכבש במלחמת ששת הימים, עקרת את כל היישובים, נסוגות מכל השטח, עד המילימטר האחרון. איך האמנת לסאדאת? וזה מה שאתם עשיתם.

מה הממשלה הזאת בסך הכול עושה? נכון, צריך להיזהר, באמת אש"ף איננו אש"ף, אש"ף מבטל את האמנה הפלשתינית, אבל יכול להיות שצריך לבדוק את זה. אני בעד בדיקה. אני לא יודע מה אתה חושב, אני בעד בדיקה. מה עושים? עוזבים את עזה, עוזבים את יריחו. ואתם רוצים שהעם באמת יאמין לכם שכל הביטחון הלאומי כולו עומד על עזה ועל יריחו?

חנן פורת (מפד"ל):

ההסכם נגמר בעזה ויריחו?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

מה שיקרה בעתיד – העתיד יש אתו בעיה, משום שהעתיד הוא בלתי מפוענח, אבל כל הביטחון כולו עומד על עזה ועל יריחו, ואתם רוצים שהעם יאמין לכם?

חנן פורת (מפד"ל):

אפילו בהסכם כתוב – – –

רון נחמן (הליכוד):

בתשעה חודשים לאן נגיע, השר שריד?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת רון נחמן, אני מבקשת לא להפריע.

רון נחמן (הליכוד):

אני מבקש מהשר שריד שיאמר לנו אם אותם פלשתינים יגמרו בתשעה חודשים ביריחו או בקלקיליה.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

שאלת, אני אגיד.

איך צריך להתייחס להסכם הזה? להסכם הזה צריך להתייחס – – –

חנן פורת (מפד"ל):

בהסכם כתוב שבתוך תשעה חודשים נסוגים.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

להסכם הזה צריך להתייחס בצורה הבאה: כל העניין כולו, חבר הכנסת שאקי, צריך להתייחס אליו בגדר ניסוי. אני מאוד רוצה שהניסוי הזה יצליח. כדי שהניסוי הזה יצליח – – –

חנן פורת (מפד"ל):

ההסכם כולל רק את עזה ויריחו?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אני אענה רק למי שאני רוצה לענות ורק כשאני ארצה לענות, לא משום שאתם בשוליים אלא משום שאני רוצה להתקדם, אבל גם אולי משום שאתה באמת בשוליים, אתה באופן אישי, וגם אליך אין לי טענות. אתה רואה את מעשה ידיך אולי.

חנן פורת (מפד"ל):

שאלתי אותך שאלה אינפורמטיבית. שאלתי אותך שאלת אינפורמציה.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אני אגיד משהו גם לך. ההסכם הזה הוא הסכם טוב, אבל נכון, צריך להודות, יש בו בעיות. אני רוצה לומר לכם, ההסכם הזה יכול היה להיות טוב יותר, יכול היה להיות טוב הרבה יותר, אבל ההסכם הזה לא נתפר על-פי צורכי הביטחון המובהקים של מדינת ישראל, ואז הוא היה טוב מאוד, אלא הוא נתפר על-פי המידה של ההתנחלויות, ולכן יש בו מומים. באמת עדיף היה אולי לעקור התנחלויות, מטעמים של ביטחון, כדי שההסדר יהיה טוב יותר מבחינה ביטחונית.

אבל הממשלה הזאת חשבה, שהיא איננה רוצה בשלב הזה לעקור התנחלויות. אני לא רוצה לומר חוצפה, אבל לכם יש עוד טענות? לא מספיק שההסדר הזה לוקה בליקויים מסוימים מבחינה ביטחונית בגלל ההתנחלויות, משום שהממשלה הזאת לא הסכימה לעקור התנחלויות, לכם יש עוד טענות לגבי המומים שנגרמו, בגלל ההתנחלויות שלכם? ועל אילו התנחלויות מדובר? מדובר בהתנחלויות פוליטיות. הרי אתם אמרתם, למה הקמתם את ההתנחלויות? הרי אתם אמרתם בריש גלי: אתם אשמים במומים.

היו"ר א' סלמוביץ:

אדוני השר, אתה צריך לסיים.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

סליחה, גברתי, אני כבר מסיים; עוד שש-שבע דקות אני מסיים.

היו"ר א' סלמוביץ:

זה בלתי אפשרי, אתה כבר ארבע דקות אחרי הזמן המוקצב. אני רוצה להסב את תשומת לבך לזה.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

הרי אתם אמרתם, שאם מקימים את ההתנחלויות האלה – ואני משבח אתכם על גילוי הלב – ההתנחלויות האלה קמות כדי לסגור אופציות מדיניות אחרות של כל המחנה הזה, ואתם באמת כמעט הצלחתם לעשות את זה.

ולכן אני אומר, חובבי הכדורגל יאמרו: ההסכם הזה בא בדקה ה-90, ברגע האחרון ממש, גם מבחינתה של מדינת ישראל וגם מבחינתו של אש"ף. מבחינתה של מדינת ישראל, משום שלו הייתם, חס וחלילה, עוד ארבע שנים או שלוש שנים או שנתיים בשלטון, והייתם מקימים עוד כהנה וכהנה התנחלויות, לא היה אפשר להגיע לשום הסכם. מזל, צדקה עשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא שהוריד אתכם מהשלטון ברגע האחרון ממש. גם מבחינתו של אש"ף זה בא ברגע האחרון, משום שאש"ף משלם מחיר מאוד יקר וכבד בעבור תעותיו ושגיאותיו האיומות במשך כל השנים, ובעיקר במשך מלחמת המפרץ.

נכון שאש"ף הוא על הקרשים, נכון שאש"ף הגיע לשפל המדרגה, נכון שאש"ף במשבר, שספק אם הוא יכול לצאת ממנו. אז אתם יכולים לשאול: נו, הוא במשבר כל כך גדול ואתם, ממשלת ישראל, באים ומרימים אותו עכשיו מאשפתות? ודאי שכן, ואני גם אגיד מדוע. משום שאם עכשיו איננו מצילים את אש"ף, ברגע האחרון, אין עוד עם מי לדבר, וזה מה שאתם רוצים, כי אתם רוצים שלא יהיה עם מי לדבר. עם ירדן אין על מה לדבר, משום שירדן איננה רוצה ואיננה יכולה לדבר על הגדה המערבית ועל רצועת-עזה. המשלחת המקומית איננה קיימת מרגע שאש"ף מתמוטט והיה כלא היה. ברגע שאש"ף נעלם יש רק אופציית דיבור אחת, והיא עם ה"חמאס". אבל עם ה"חמאס" יש בעיה – הוא לא רוצה לדבר אתך, זה כמו לדבר אל הקיר, הוא באמת רוצה בהשמדתך.

אתם הייתם צריכים להפוך את הימים האלה, באמת ובתמים אני אומר את זה, אני לא אומר את זה לצרכים של התגרות, באמת ובתמים הייתם צריכים להפוך את היום הזה ליום שמחה מבחינתכם, גם מבחינתנו וגם מבחינתכם, יום שמחה לאומי. אגב, לו הייתם תלמידים נאמנים של ז'בוטינסקי, הייתם צריכים לומר, במובן מסוים אולי "קיר הברזל" הוכיח את עצמו. הנה האויב המושבע ביותר של מדינת ישראל הגיע למסקנה שהוא מוכרח להשתנות מן הקצה אל הקצה, הוא חייב להיות אחר. הרי כל אויב חייב להיות אחר כדי שתתחיל להידבר אתו, והוא אחר מכל אחר. לאיזה אויב אתם מצפים עכשיו כדי לדבר אתו, כדי לסיים את העוינות? הרי אין אויב כזה בעולם. אבל אתם אנשי האתמול, אתם באים לכאן עם התקליטים השחוקים שלכם, אתם מנגנים אותן זמירות, אתם מביאים אותם דחלילים.

אבל מכיוון שחזקה עלי מצוות היושבת-ראש – – –

נואף מסאלחה (העבודה):

אתה חייב תשובה לרב רביץ.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

לרב רביץ אשיב מייד, זו גולת הכותרת. טוב, אשיב קודם לרב רביץ.

לרב רביץ ולי יש רומן; אני מקווה שאני לא אזיק לרב רביץ. מפעם לפעם אנחנו משוחחים, והרב רביץ, את דאגתו זאת שעכשיו הוא הביע באוזני כולנו, הוא הביע גם באוזני. אמרתי לו, ואני חוזר ואומר לו גם עכשיו, הרב רביץ, ריבונו של עולם, הסר את הדאגה הזאת מעל לבך. אנחנו יהודים בכל נפשנו ובכל מאודנו. אנחנו יהודים בכל רמ"ח ובכל שס"ה. אנחנו שתולים על פלגי היהדות. אם אנחנו איננו יהודים, אנחנו אפס ואין. אף אחד לא יכול לתלוש אותנו מן השורשים ומן המקורות. אנחנו לא אנשים תלושים, אנחנו לא אנשים מרחפים באוויר, אנחנו יונקים מן השורש, אבל יש דרכים שונות ביהדות. יש דרך מרצ ביהדות, יש דרך אגודת ישראל ביהדות, ואני מכבד את דרך אגודת ישראל ביהדות ודגל התורה וכל דרך ביהדות. אנא בטובכם, מדוע לא תכבדו אתם את הדרך שלנו? מדוע לא נוכל לחיות כולנו בתוך היהדות, מתוך כבוד הדדי, מתוך התחשבות זה בזה?

אתה יודע שזו גישתי מאז ומעולם, ויכול להיות שעשינו שגיאות. ייתכן מאוד שאתם עשיתם שגיאות, אבל אני לא רוצה לייחס לכם שגיאות. יכול להיות שעשינו שגיאות, אבל אנחנו לא יכולים להתנתק בינינו, ואנחנו לא יכולים להתנתק משורשינו. אנחנו בדרכנו ואתם בדרככם, אבל אנחנו באותו תחום, באותו מרחב, באותו עם ובאותה משפחה. אני לא אומר לך דבר שלא אמרתי לך חזור ואומר אלף ואחת פעמים. גם יהיה ויכוח, גם יהיו חילוקי דעות, זה יהיה ויכוח מעניין, ונלבן אותו יחד. הלוואי שרק יהיו שותפים לוויכוח הזה. לפעמים אי-אפשר כאן לנהל ויכוח בכלל, לא כי אין על מה, כי לפעמים אין עם מי.

ודבר אחרון שאני רוצה לומר הוא לחברי, חבר הכנסת אבנר שאקי. אני לא יודע איך לנסח את זה. ראיתי שהחתום על ההצעה הזאת הוא חבר הכנסת זבולון המר. התכוונתי לומר את דברי לו, אני גם אומר את זה לך, ומסור לו בבקשה. ההצעה שלכם, לא רק שלכם, מעוררת בי מידה מסוימת של שוויון נפש, ואני לא אומר את זה, חס חלילה, כדי להעליב. אני אומר מדוע. יש לי כבוד גדול למנהיגות. אבל על-פי מה נמדדת מנהיגות? היא יכולה להימדד על-פי אמת מידה אחת, או שתיים, ולא יותר. לו פעם אחת בחיך, בחיי, בחייו של חברך, בחיינו, הייתי רואה, לא במקרה הזה, בכל מקרה אחר, שאתם יוצאים נגד קול המון, לא במקרה הזה, כי קול המון הוא קולה של הממשלה, קולה של הממשלה הוא קול המון.

נניח, אני לא רוצה להתווכח על מספרים, נניח שהיו שם בגבעת הצעקות, בגבעת ההפגנות – ואני מכבד הפגנה, כמפגין ותיק – נניח, היום בדקתי, אמרו לי 40,000; ברוחב לב, 40,000.

היו"ר א' סלמוביץ:

אדוני מדבר כבר 22 דקות.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אני כבר מסיים.

נניח שהיו שם 100,000, בסדר? נניח שהיו שם 100,000.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

למעלה – – –

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

100,000. נניח שהיו שם 100,000, זה ברגע השיא של המאבק, שאתם מגדירים אותו כמאבק המכריע ביותר בתולדות המדינה.

רון נחמן (הליכוד):

זו רק ההתחלה. אל תדאג.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

ומי היה שם? היו שם חב"דניקים ומתנחלימניקים. זה מה שהיה.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

המונים מעיירות הפיתוח.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אם זו האופוזיציה, נסתדר אתה.

פעם אחת, אילו הייתי רואה שאתה או חבריך יוצאים בראש המחנה, הולכים לפני המחנה. אתן לך אמת מידה, שבעיני היא קובעת אפילו עוד יותר, שתבוא בעימות – וזה העימות הכי קשה – עם המחנה שלך, עם המחנה שלך; אתה לא מסכים למשהו, אתה לא מסכים להתנהגות, אתה לא מסכים לדרך, אתה לא מסכים לכיוון. הדובר אליך ברגע זה עשה את זה הרבה פעמים בימי חייו, וזה מאוד קשה לצאת נגד חבריך. היו לי מאבקים בתוך המחנה.

פוליטיקה, אם היא אומנות ההישרדות – אין לי כבוד לאומנות הזו. פוליטיקה צריכה להיות אומנות המנהיגות, ואתם אינכם מנהיגים. לכן דבריכם היום מעוררים בי מידה עצומה של שוויון נפש, ומתוך שוויון הנפש הזה באמת לא אכפת לי אם ההצעה שלך תעבור לוועדה או למליאה או כל דרך אחרת.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לכבוד השר יוסי שריד.

הצעה אחרת לחבר הכנסת חנן פורת, המציע להסיר. בבקשה.

חנן פורת (מפד"ל):

גברתי היושבת-ראש, ביקשתי להסיר את הצעתו של פרופסור אבנר שאקי, אף-על-פי שאני מזדהה עם כל מלה מדבריו, רק באופן פורמלי, כדי למסור הודעה אישית, גם בעקבות דבריו של חבר הכנסת דדי צוקר וגם בעקבות דבריו כעת של השר לאיכות הסביבה יוסי שריד.

היו"ר א' סלמוביץ:

סליחה, רק רגע, חבר הכנסת פורת, אני צריכה לברר מה היתה הצעת השר.

קריאה:

להעביר לוועדה.

היו"ר א' סלמוביץ:

להעביר לוועדה? אין לך הצעה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

להעביר לוועדה.

חנן פורת (מפד"ל):

אשמח אם השר יוסי שריד יאזין לרגע לדברי. לא אבוא אתו חשבון על ההסוואה לגבי ההסכם העומד להיחתם כעת, שכביכול איננו עוסק אלא בעזה ויריחו תחילה. כל מי שקורא אותו לפרטיו, מה שהתפרסם בגלוי בפרטי פרטים, יודע שמדובר על יציאת הצבא ממרכזי האוכלוסייה, בתוך תשעה חודשים, וכניסתו למובלעות, על הקמת משטרה פלשתינית חזקה ועל צעדים נוספים, שכוללים את עניין השיבה של עקורי 1967. רבותי, זה הסכם שלם, שהכותרת שלו מטעה.

לא אבוא אתו חשבון על זה שגם פה בכנסת הוא מנסה ליצור הסוואה. גם לא אבוא אתו חשבון על הדברים שהוא אמר בשעתו על אש"ף, במלחמת המפרץ, ואמרתי לו אז, תזכור את הדברים – אצלי אש"ף גמר, יותר לא אאמין למלה מדבריו. גם על זה לא אבוא אתו חשבון. גם לא אבוא אתו חשבון על זה שהוא אומר כאן, בהתחסדות, שאין כוונתו שהממשלה הזאת תעקור יישובים, בשעה שבריאיון שהוא נתן לעיתון "חדשות" מצוין במפורש: אני אהיה בממשלה שתעקור יישובים, אתייחס אליהם באמפתיה.

שאול יהלום (מפד"ל):

לפי "ידיעות אחרונות" הוא קרא להם עקורים.

חנן פורת (מפד"ל):

יושר אינטלקטואלי מאין כמוהו.

אבל על דבר אחד אני רוצה לבוא אתו חשבון, וזה קשור גם לדברים שאמרתי ובשלהם הואשמתני על-ידי חבר הכנסת דדי צוקר כמי שמחרים את הכנסת והורס את הדמוקרטיה.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת פורת, זו הצעה ולא נאום.

חנן פורת (מפד"ל):

אני זועק זה חודשים, הסכמים כל כך מכריעים מבחינה גורלית, שחורגים ולא רק מסוכנים מבחינה לאומית, לטעמי, הסכמים שחורגים, בוודאי בגולן, אבל גם בדיבורים עם אש"ף ובהצעות נוספות, שחורגים מדברים שהוסכמו על-ידי מפלגת העבודה – אולי הם מגשימים את מצע מרצ באיזו מידה – האם לא צריך להביא אותם להכרעת העם כולו, כדי שלפחות בשאלות כל כך גורליות לא יהיה כתם מוסרי, אנטי-לגיטימי, לאחר מכן?

שאול יהלום (מפד"ל):

מה ההיתממות הזאת? אתה לא יודע שרבין פוחד מהם?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום, אני מבקשת לא להפריע. חבר הכנסת יהלום.

מה ההצעה, חבר הכנסת פורת?

חנן פורת (מפד"ל):

אני מגיע.

השר יוסי שריד בעצמו אמר כאן מעל דוכן הכנסת לא אחת: אני מזדהה עם דבריו של פרופסור שפרינצק, שתבע שדברים כאלה יובאו להכרעת העם לפני ההחלטה.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת פורת, מה הצעתך? הצעתך.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

זה נאום, זו לא הצעה.

שאל ילום (מפד"ל):

אולי השר פואד יהיה היושב-ראש, אני רואה שהוא מנהל את הישיבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת ילום, אני מבקשת ממך לא להפריע. חבר הכנסת פורת, הצעתך.

חנן פורת (מפד"ל):

גברתי היושבת-ראש, אני ביקשתי מהיושב-ראש למסור הודעה אישית. הוא אמר לי: מכיון שהודעה אישית נמסרת רק בסוף הישיבה – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

זו לא הודעה אישית. אני רואה שזו הודעה אחרת.

חנן פורת (מפד"ל):

הוא אמר לי: מכיון שהודעה אישית נמסרת רק בסוף הישיבה, אתן לך את האפשרות לעשות זאת בדרך פורמלית, באמצעות הצעה להסיר את הנושא. כך הוא אמר לי, כתב לי אפילו בפתק.

היו"ר א' סלמוביץ:

זמנך מוגבל ואתה כבר דיברת מעל שתי דקות.

חנן פורת (מפד"ל):

תני לי להוסיף עוד משפט.

היו"ר א' סלמוביץ:

בבקשה, משפט סיום.

חנן פורת (מפד"ל):

במציאות כזאת, שבה הממשלה מבקשת לדרוס את הזכות האלמנטרית של הציבור להביע את דעתו, זכות שיסוי שריד הזדהה אתה, במציאות כזאת, שאפילו את ההחלטות, את ההסכם שעומדים לחתום עליו עם אש"ף, יביאו רק בדיעבד לכנסת, כדי שתהיה חותמת גומי, מה נותר לנו לעשות כדי להביע את המחאה והזעזוע ולומר: לכו שאלו את פי העם, אם לא אותה ישיבת כנסת, שבה מבקשים לכפות עלינו בצורה כל כך מעוותת את הדברים? אנחנו לפחות אומרים: במשחק הזה איננו משחקים. אנחנו נוהגים באלימות? אנחנו זועקים כלפי מישהו? רק אומרים דבר אחד: הביאו את זה להכרעת העם. תודה.

היו"ר א' סלמוביץ:

מה אתה מציע?

חנן פורת (מפד"ל):

אמרתי שאני מעלה את הצעתי להסיר את הנושא רק באופן פורמלי.

היו"ר א' סלמוביץ:

אבל יש לך אפשרות כעת. מכיוון שהשר לא הציע כל הצעה, אתה יכול להציע להעביר את הנושא לוועדה, אם אתה רוצה.

חנן פורת (מפד"ל):

לוועדה.

היו"ר א' סלמוביץ:

איזו ועדה?

חנן פורת (מפד"ל):

חוץ וביטחון.

היו"ר א' סלמוביץ:

חוץ וביטחון. חבר הכנסת שאקי, האם אתה מסכים להצעה להעביר את הנושא לוועדה?

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

מסכים.

היו"ר א' סלמוביץ:

אם כן, נעבור להצבעה בעד או נגד העברת הנושא לוועדת החוץ והביטחון. נא להצביע.

הצבעה מס' 6

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 11

נגד – אין

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר א' סלמוביץ:

11 תומכים, אין מתנגדים, אחד נמנע. אני קובעת שהנושא יועבר לדין בוועדת החוץ והביטחון.

הטרור ניצח

היו"ר א' סלמוביץ:

אנחנו עוברים לנושא הבא שעל סדר-היום: הטרור ניצח. ינמק חבר הכנסת רחבעם זאבי; בבקשה.

רחבעם זאבי (מולדת):

גברתי היושבת-ראש, חברי הכנסת הנוכחים, הטרור הערבי ניצח והיהודים מתקפלים. ממשלת ישראל הרופסת והמפוחדת נכנעה לאבנים ולבקבוקי תבערה. רבין, שר הצבא, נפל ברוחו מפני פרחחי האינתיפאדה והוא מוותר על יהודה, שומרון ועזה, ומחר הוא יוותר על הגולן, ומחרתיים על ירושלים, כי מי שהתחיל לתת ממשיך לתת.

הלקח הגדול ביותר שלמדנו מהעימות הממושך – – –

טלב אלסאנע (מד"ע):

אתה ניזון מדברים – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת אלסאנע, אני מבקשת ממך לא להפריע. אתה לא קיבלת את רשות הדיבור. אני קוראת אותך לסדר בפעם הראשונה.

רחבעם זאבי (מולדת):

הלקח הגדול ביותר שלמדנו מהעימות הממושך עם הערבים הוא, ששיטת פעולה שהצליחה בידם – הם יחזרו עליה. מודוס אופרנדי שהוכיח את עצמו פעם – הם יתמידו בו. מאחר שבנשק הטרור הם הצליחו לקבל את יריחו את עזה, וגם את שכם וחברון – הם ימשיכו לאחוז בנשק הזה ובדרך הזו לשחרור יפו וחיפה וגם צפת ובאר-שבע. צריך להיות עיוור או שיכור כדי שלא להבחין בכתובת שעל הקיר.

כל השנים הסברנו לעולם, שאסור לוותר לטרור, שאין להיכנע לתכתיביו, ובסוף אנחנו נכנעים, ובגדול. יש לנו צבא מפואר, ואנחנו נכנעים לתכתיבי הכנופיות.

ההסכם עם הפלשתינים רצוף ומשובץ כולו בשגיאות איומות, כמו הכרה באש"ף כנציג העם הפלשתיני; הכרה בזכויות הלגיטימיות והפוליטיות – אצל בגין היו רק הזכויות הלגיטימיות, וזה חמור ממנו; אזכור שלום צודק, שפירושו חייב להיות זכות השיבה לפלשתינים, שרבין החל בו היום עם החזרת מחצית מגורשי ה"חמאס"; התבססות על החלטות 242 ו-338, שמבטלות כל אפשרות לסיפוח שטחים שנכבשו; על הבחירות תשמור המשטרה הפלשתינית, כלומר גדודי הטרור של ערפאת; תחום השיפוט של מועצת הממשל העצמי מדבר על שטחים, ולא עוד על אוטונומיה לאנשים, ובכלל – לא מדובר עוד על אוטונומיה.

לכול ברור, שזוהי מדינה בדרך: אין עוד "יהודה ושומרון", שהוחלפו ב"גדה המערבית"; במעמד הקבע ידונו גם על ירושלים; ידונו על הפליטים בכלל ועל פליטי 1967, כלומר על זכות השיבה; ידונו על ההתנחלויות; למועצה הפלשתינית תהיינה סמכויות חקיקה; הם יבנו נמל בעזה, שדרכו יוכלו להכניס לארץ אמצעי לחימה כמו "קטיושות", ויוכלו גם להתחרות בנמל אשדוד ולנוונו; הם ישלטו בקרקעות המדינה ויוכלו לייבש את ההתנחלויות שלנו; הם יקימו כוח משטרה חזק שיהיה הצבא של ממלכת ערפאת, והוא יעסוק לא רק בטיפול בסדר הציבורי אלא גם בביטחון פנימי; תושבי מזרח-ירושלים ישתתפו בבחירות, ובעתיד – מותר לנו לנחש – יהיו זכאים גם להיבחר; תהיינה להם תחנות רדיו וטלוויזיה; תהיה נוכחות בין-לאומית בין יציאת צה"ל עד להתבססות הפלשתינים, כלומר עוד סד על ישראל, שימנע "לקחת רברס" בשל הפרות או התפרעות פלשתינית; הם ייסעו חופשי בין עזה ליריחו, וערפאת יודע לספר שהם ישלטו גם במעברים הבין-לאומיים; הם ימשיכו לקבל תקציבים מהמינהל האזרחי הישראלי, נוסף על מסים שיגבו מהאוכלוסייה.

כל זה ניתן להם עוד בטרם ביטלו את האמנה שלהם, השואפת להשמיד את ישראל וטוענת כי היהודים אינם עם, ובטרם הפסיקו את הטרור והאינתיפאדה.

אכן, מרקחת נאה רקחו לנו פרס וביילין, בתמיכתם של "חובבי ציון" ממד"ע, חד"ש ומרצ. לא שלום הם מביאים עלינו כי אם מלחמה בתנאי פתיחה אומללים. השלום מושג בניצחון ולא בפשרה, אמר קיקרו, ושלום רע גרוע אף ממלחמה, אמר טקיטוס.

אנחנו רוצים שלום לא פחות מכם, אבל שלום אמת יושג רק על נהר הירדן. כל מתכון אחר מזמין את המלחמה הבאה. לא יהיה שלום, אם יהיו כוחות זרים ממערב לנהר הירדן.

מי שעבר היום על-יד משרד ראש הממשלה היה יכול לחוש שהוא עובר ליד קסרקטין ששורצים בו מאחורי הגדרות שוטרי מג"ב רבים ושוטרים כחולים.

גדעון שגיא (העבודה):

שוטרים שורצים.

רחבעם זאבי (מולדת):

עוד מעט יעשו להם רוטציה שוטריה של חוסייני, רמטכ"ל האינתיפאדה. יהיו אלה אנשי הטרור וחיילי צבא השחרור הפלשתיני, בעלי הברית החדשים של רבין.

לרבין יהיה קל יותר לשסות את השוטרים הערבים במפגינים היהודים, אם כי גם משטרת ישראל הפליאה את מכותיה במפגינים, בלי שתהיה לכך הצדקה ובלי שהיתה פרובוקציה. השוטרים הסירו את תגי הזיהוי שלהם ויצאו להכות נשים וילדים. את הגבורה הזאת לא ראינו מצדם ב-69 חודשי האינתיפאדה במזרח-ירושלים. אם את ההוראה נתן השר שחל או ראש הממשלה רבין, היתה זו הוראה בלתי חוקית בעליל; אני מאמין לשר שחל, שאמר כאן קודם כי אינו יודע על זה.

מפקד המחוז ומפקד המרחב צריכים לעמוד לדין על כך, ואם לא יעשו זאת היום – נעשה זאת מחר כאשר נחליף את השלטון. גם חומות הקרמלין נפלו מול רוחו האיתנה של העם הרוסי, ואפילו מבצר של הרודן צ'אושסקו קרס. כך יהיה גם עם החומות האטומות של הממשלה האטומה בירושלים.

נחשו נא, חברי הכנסת, מי אמר את הדברים הנכונים הבאים: "הקמת מדינה פלשתינית, פירושה נהירת כוח פלשתיני לוחם – יותר מ-25,000 לוחמים על נשקם – אל תוך יהודה ושומרון; כוח זה בצירוף צעירי המקום, יכפיל את עצמו בתוך זמן קצר, נשק וציוד לא יחסרו לו; בתוך זמן לא רב תקום ביהודה ובשומרון וברצועת-עזה תשתית למלחמה, יהיו לישראל בעיות של ביטחון שוטף, והן עלולות לדרדר את ישראל למלחמה או לערער את המורל של אזרחיה, ובזמן מלחמה יהיו גבולות המדינה הפלשתינית קו זינוק מצוין לכוחות ניידיים, כדי לפרוץ מייד לעבר התשתית החיונית לקיום ישראל, לפגוע מייד בחופש הפעולה של חיל האוויר הישראלי מעל שמי ישראל, ולהקיז את דם האוכלוסין על-ידי מסות של ארטילריה בסמיכות מקום לקו הגבול". את הדברים האלה אמר שמעון פרס בספרו "כעת – מחר", בעמ' 232.

ומי אמר את הדברים האלה: "אם תקום מדינה פלשתינית נפרדת, היא תהיה חמושה מכף רגל עד ראש. יהיו בה גם בסיסים לכוחות המחבלים הקיצוניים ביותר, ואף הם יהיו מצוידים בטילי כתף נגד מטוסים וטנקים, המסכנים לא רק עוברי אורח, אלא כל מטוס ומסוק שימריאו בשמי ישראל, כל כלי רכב שינוע בעורקי התנועה העיקריים בשפלת החוף. יש אומנם ספק, אם גם מרחב טריטוריאלי יש בו משום הרתעה מוחלטת, אבל העדר מרחב טריטוריאלי מינימלי מעמיד מדינה במצב של אי-הרתעה מוחלטת. דבר זה, כשהוא לעצמו, יש בו משום פיתוי כפייתי כמעט לתקוף את ישראל מכל העברים במאמץ יבשתי, ימי ואווירי מתואם. גם פירוז הגדה נראה כתרופה מפוקפקת. הבעיה העיקרית איננה הסכם על פירוז, אלא קיומו של הסכם שכזה, הלכה למעשה. מספר ההסכמים שהפרו הערבים אינו נופל ממספר ההסכמים שקיימו". גם את הדברים האלה אמר שמעון פרס בספרו הנ"ל, עמ' 255.

ומה הוא אומר היום? מה השתנה? – הרצון להישרדות של פרס ורבין, הדינזאורים של "העבודה". ואנחנו זוכרים מה אמר פרס, בשם צעירי מפא"י, כנגד גולדה ואשכול שרוצים להישרד בכל מחיר.

עם יצחק רבין אין טעם להתווכח היום, וזאת משני טעמים: הראשון – לא הוא הוביל את המהלך הזה, הוא נגרר ונסחף אחרי יוזמתו של פרס; והטעם השני – רבין מגונן על עמדות שהוא איננו מאמין בהן, הוא יודע כי שגה וטעה והוא רק מכסה ומחפה על השגיאות. ההוכחה לכך היא סגנון דיבורו כעת: "קשקושים", "זה לא מזיז לי". כך מדבר האיש הזה בכל עת שהוא בפלונטר.

רבין הסתבך וסיבך את ישראל. הוא יזכר בדברי הימים של עמנו כמי שהחל בחיסול מדינת היהודים, ויפה יעשה אם יעצור את הדהירה לתהום וישאל את פי העם. תודה, גברתי.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת זאבי. אני מזמינה את כבוד השר בנימין בן-אליעזר להתייחס להצעה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, ארשה לעצמי לומר, משום שאני כן רואה עצמי כחברו של חבר הכנסת זאבי, גנדי, לומר לו מעל במה זו – – –

גונן שגב (צומת):

– – – קואליציוני.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

– – – לומר לו מעל במה זו: משהו עובר עליך, גנדי. באמת משהו עובר עליך; עליך, על גנדי. מכל הנושאים בחרת את הנושא של הטרור. אתה יודע, נהייתי לא אחת לשמוע אותך כשדיברת על אידיאולוגיה, ואני אומר שאפילו הוויכוח האידיאולוגי, כאשר הדבר הזה נוגע ליהודה, לשומרון ולחבל-עזה – הוא לגיטימי. הוא לגיטימי, הוא צריך להיות, אסור להחביא אותו מתחת לשטיח, אבל טרור? היום?

רחבעם זאבי (מולדת):

למה נכנעתם? – בגלל הטרור.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

תן לי – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

נכנעתם בגלל הטרור. הרמתם רגליים וידיים – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אתה רואה, גנדי, משהו קרה לך. באמת משהו קרה לך.

רחבעם זאבי (מולדת):

ודאי שקרה לי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

משהו קרה לך. משהו עובר עליך; תאמין לי.

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אתה יודע מה? כאשר אני יושב ושומע אותך, האזנתי לך כאן קרוב ל-11 דקות, תאמין לי – צמרמורת. אל-אלוקים, האם האיש הזה יודע מה שהוא סח? בעצם הוא מנסה לנצל את במת הכנסת כדי להבהיל את העם, להפחיד אותו, במקום לקום, דווקא אתה – — —

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

— — — דווקא אתה, אתה – — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — — הדברים של פרס.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי. חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

דווקא אתה, אתה כאלוף בצה"ל – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

כל מה שאמרתי – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

עזוב – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

רחבעם זאבי (מולדת):

עזוב. הוא הפחיד את העם.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

עזוב, עזוב, גנדי. עזוב, בחייך. שמענו איך התייחסת להסכם שחתם עליו בגין ואיך התייחסת לכניסתו של שמיר. עזוב. אתה? אתה כאלוף בצה"ל, אתה שאם יש לך מחויבות, הרי אני מכיר אותך – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

בגלל – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

תסלח לי, תאזין.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אם לך יש מחויבות, זאת מחויבות לאלה שנפלו. תאזין לי. במקום לבוא לפה, כאן מעל הבמה הזאת ולהגיד לעם, אולי אנחנו סוגרים פרק, אולי אנחנו סוגרים פרק – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

סוגרים את המדינה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

סוגרים פרק.

רחבעם זאבי (מולדת):

סוגרים את המדינה; סוגרים את המולדת.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

– – – סוגרים פרק שבו נקראו הורים לקרוא קדיש על בניהם, ופותרים פרק חדש – – –

לימור לבנת (הליכוד):

מה אתה עושה שימוש בזה.

גונן שגב (צומת):

— — —

קריאות:

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת, אני מבקשת לא להפריע.

קריאות:

— — —

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

לימור לבנת (הליכוד):

מה אתה עושה? אתה משתמש — — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

קריאות:

— — —

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אתה, אתה מאשים את רבין — —

לימור לבנת (הליכוד):

תתבייש לך.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

— — — מי שהיה רמטכ"ל, מי שהיה שר הביטחון, שהוא נכנע לטרור?

רחבעם זאבי (מולדת):

ודאי. בוודאי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אם היית בא — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברי הכנסת.

שאול יהלום (מפד"ל):

— — — גם הוא נכנע לפרס.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אם היית אומר: נכנעתם לשלום, אתה יודע מה? — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

נכנעתם לטרור.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

— — — אתה יודע מה? הייתי אומר: על הכיפאק. לשלום — אולי נכנענו — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — — לטרור

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לטרור הממשלה שלנו, רבין — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

לימור לבנת (הליכוד):

איך השיגו הסכם כזה? איך השיגו הכרה? בגלל הטרור.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי. חברת הכנסת לימור לבנת – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני אומר לך, חבר הכנסת זאבי, מה שמפחיד אותך זה השלום. מה שמבהיל אותך זה השלום.

לימור לבנת (הליכוד):

שטויות, באמת. אתה שומע מה שאתה מדבר?

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

את קולך הרמת – – –

לימור לבנת (הליכוד):

– – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

לימור לבנת (הליכוד):

– – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני מודה – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

רחבעם זאבי (מולדת):

– – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי, אני מבקשת ממך לאפשר לשר – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי, אני מבקשת ממך.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מבקשת ---

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

אבל בצורה מסודרת. אני מבקשת ממך.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מבקשת ממך.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לא, זה לא.

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מבקשת ממך לאפשר לשר לשאת את דבריו.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

זה לא.

רחבעם זאבי (מולדת):

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

זה לא.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

זה לא. את זה לא אמרתי, לכן אמרתי שאתה, יותר מאחרים, צריך להיות מחויב לאלה שנפלו – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חברת הכנסת לימור לבנת.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

חבר הכנסת זאבי הרים קולות זעקה על כניעה לטרור כאשר מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, הלך להסכמי קמפ-דייוויד; גם אז הוא חשב שמנחם בגין נכנע לטרור. גנדי זעק חמס גם על יצחק שמיר, ייבדל לחיים ארוכים, כאשר שמיר הלך לוועידת-מדריד ופתח בהליך השלום – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

זה מוכיח שאני אובייקטיבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

גם אז נראה לו הדבר ככניעה לטרור. עכשיו הוא נתקף בבהלה משום שהממשלה הזאת מתכוונת ברצינות לעשות שלום, משום שהממשלה הזאת מתכוונת לממש את המנדט שהעם נתן לה – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

לא נכון. הוא נתן מנדט – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

את המנדט שהעם נתן לה – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום.

שאול יהלום (מפד"ל):

זאת רמייה.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני לא רוצה להישמע ציני – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום, לא קיבלת את רשות הדיבור.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

עם יד על הלב, יש לי הרגשה שמה שמטריד את חברי, והוא באמת חברי, גנדי, זה שתוכנית
הטרנספר שלו הלכה לאיבוד – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

יהיה טרנספר ליהודים, לא לערבים.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

– – – זה שתוכנית הטרנספר שלו – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

– – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

– – – זה שתוכנית הטרנספר שלך חטפה מהלומה – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

– – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי. חבר הכנסת זאבי.

רחבעם זאבי (מולדת):

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

גנדי, אני מבין אותך. יותר אי-אפשר למכור את הרעיון, בזה אני מודה; אי-אפשר.

שאול יהלום (מפד"ל):

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אי-אפשר יותר למכור את הטרנספר; מה לעשות?

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שאול יהלום (מפד"ל):

— — —

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום. חבר הכנסת יהלום.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אשר לטרור, נדמה לי שאפשר להגיד כאן, מעל דוכן זה, שלא היתה ממשלה כמו הממשלה הנוכחית, בראשותו של יצחק רבין, שהנחיתה מכה עזה על ארגוני הטרור למיניהם. כאשר נרצח רב-סמל נסים טולדנו, זיכרוננו לברכה, על-ידי רוצחי ה"חמאס", לא נרתענו מלאסוף למעלה מ-400 איש מפעילי ארגון זה ולגרש אותם אל מעבר לגבול — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

והיום אתם מחזירים אותם.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כל זעקות החמס של ה"חמאס" ותומכיהם לא עזרו להם. גם מזכיר האו"ם הבין כי בנושא הטרור ישראל נחושה בדעתה והיא לא תוותר.

את רוצחיו של נסים טולדנו, זיכרוננו לברכה, ושל שני השוטרים, דני חזות ומרדכי ישראל, זיכרונם לברכה, הצליח שירות הביטחון הכללי לתפוס במבצע מזהיר, ועל זה אומר לנו חבר הכנסת זאבי, שאנחנו נכנעים לטרור — — —

לימור לבנת (הליכוד):

אם אתה מדבר על טולדנו, זיכרוננו לברכה, אולי תשמע פעם אחת מה אומרת אמא שלו? תבקש סליחה ממנה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כאשר רבו מקרי הדקירות – – –

לימור לבנת (הליכוד):

– – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כאשר רבו מקרי הדקירות בשטח ישראל, לא נרתעה הממשלה והטילה סגר, ואגב הסגר עד היום הזה בתוקף – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

65 חודשים דרשנו את זה ואתם סירבתם.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

הממשלה הזאת לא נרתעה ללכת – – –

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

– – – על סגר.

שאול יהלום (מפד"ל):

מה זה: לא נרתעה?

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת יהלום.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

גם אחרי ההחלטה קמה זעקה גדולה מבפנים ומבחוץ, וכבר פורסם שהיו אנשי ביטחון שלא המליצו ולא תמכו בהטלת הסגר, אבל הממשלה היתה נחושה. מקרי הדקירות, תודה לאל, ירדו למינימום, והאווירה ברחוב ובבית השתנתה לחלוטין.

שאול יהלום (מפד"ל):

במלון הר-ציון – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

ובמקביל הצליחו צה"ל, משמר הגבול ושירות הביטחון הכללי להכות את המבוקשים בשטחים. אני יודע שאני לא צריך לקרוא את המספרים, כי אתה יודע אותם.

רחבעם זאבי (מולדת):

אם אתם צודקים, למה אתם נכנעים לטרור?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

גם כאן היו שטענו נגדנו, כי איננו נזהרים בעת הרדיפה אחרי הרוצחים המבוקשים ופוגעים ברכוש ובבני-אדם. על כל אלו אומר לנו חבר הכנסת זאבי, שאנו נכנעים לטרור.

רחבעם זאבי (מולדת):

בוודאי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אחת הנקודות המרכזיות במשא-ומתן הנוכחי, חבר הכנסת זאבי, היא להבטיח כי אש"ף יתחייב להפסיק את המאבק המזוין בישראל.

לימור לבנת (הליכוד):

איך יתחייב?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

יתחייב כנגד הטרור.

רחבעם זאבי (מולדת):

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

יתחייב להיאבק בטרור, יכיר בזכותה של ישראל להתקיים בשלום ובביטחון.

לימור לבנת (הליכוד):

בנימין טמקין (מרצ):

גם אם — — — גם אז לא תסכימי.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ש' וייס:

הגל הזה מספיק. גלים גלים.

רחבעם זאבי (מולדת):

שמעון פרס אמר – – – זה כתוב כאן. היום יש מנגינות חדשות.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

חבר הכנסת זאבי, אגיד לך מה ההבדל ביני לבינך: כנראה אתה רוצה להיות ספרן, ואני רוצה לתת תשובות לילדים שלנו. תמשיך לקרוא בספרים, תמשיך לעיין במה שנאמר. אנחנו חיים היום ב-1993, משהו משתנה, ומצפים ממך, דווקא ממך כמי שידע את מחיר הדמים, לעמוד כאן ולהיות אחראי למה שהוא אומר. אבל אתה יודע מה, תסיר דאגה מלבך, אתה לא לבדך. גם בצד השני יש כאלה שלא מקבלים ולא מוכנים לשאת את המחשבה, ששני העמים אולי עלו על המסלול לשלום.

לימור לבנת (הליכוד):

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כן, חברתי חברת הכנסת לימור לבנת. גם לי יש חששות, אבל את יודעת מה? אני בין אלה שצריכים תמיד לזכור שאנחנו כממשלה נותנים לצה"ל את ההוראה לצאת לדרך. יש בזה סיכון או אין בזה סיכון? גם כאן הממשלה הזו מוכנה לקחת את הסיכון, את הסיכון של השלום. לכן אנחנו לא הולכים על הסדר קבע. מה הבהלה? הולכים להסדר לחמש שנים; חמש שנים.

לימור לבנת (הליכוד):

מה שאתה אומר זה לא ההסכם. בתוך תשעה חודשים נסיגה מיהודה ושומרון.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אל דאגה, כפי שהיינו נחושים לאורך כל הדרך – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

מעניין, כשאני שומע היום את הזעקות, אני אומר: אל אלוהים, עד לפני שבועיים עמד פה מנהיג הליכוד והאשים אותנו ששנה אנחנו מברברים על שלום ולא הצלחנו להשיג פיסת נייר. אה, אה, נכון, גנדי? נכון, חייך. יופי. היום, כשמציגים את הנייר, שומו שמים.

כמו שנתנו הוראה לבנים לצאת אלי קרב, חייבים אנחנו להם היום, מעל הכול, לעשות כל מאמץ כדי לחסוך כל טיפת דם; לעשות כל מאמץ כדי שלא נישאל בעתיד: האם ניסיתם? אני שמח שאני שותף להחלטה הזו. אני מאושר שדווקא אני, ששירתתי בצה"ל 27 שנים, יש לי הכבוד כן לקחת את הסיכון כחבר ממשלה ולומר: אולי אנחנו פותחים פרק חדש. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

מה הצעתך, אדוני השר?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

הצעתי היא להביא את העסק הזה לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ש' וייס:

זה עסק גדול.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

גנדי, זה לא עסק?

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. הצעה אחרת, של חבר הכנסת בני טמקין. יש לי בעיה, כדי שהעסק הזה לא יתפרק, תזדרזו. לאט לאט אנחנו נשארים בלי חברי כנסת, רק שרים, ואני רוצה להשאיר מניין לשרים.

חבר הכנסת בנימין טמקין, בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, פעם ראשונה שאני מצטער על כך שאתה מחליף יושב-ראש קודם. הדובר שהיה באותו מצב שאני נמצא, אצל היושבת-ראש קודם לכן קיבל זמן כמעט לנאום. חשבתי שהתקדים יפעל לטובתי, אבל מה אפשר לעשות.

אדוני היושב-ראש, אני מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת זאבי. אני חושב שהדברים שלו נשמעים דומים מאוד לדברים בצד השני, כאשר באים בטענות אל ערפאת ואומרים לו: אתה נכנעת לכוח הישראלי, אתה נכנעת ללחץ של הכיבוש, אתה נכנע לכל מיני דברים שהישראלים עושים. גם שם עומדים "פטריוטים", שמנסים בכל כוחם למנוע את ההתקדמות לקראת שלום.

רחבעם זאבי (מולדת):

בנימין טמקין (מרצ):

אתה מצטט ספרים שנכתבו בעבר. גדולתם של מנהיגים אמיתיים, גורבצ'וב למשל, שמביאים לשינוי אדיר על-ידי כך שהם מוכנים לשקול בכל פעם מחדש את עמדותיהם. הבעיה שלך איננה שאתה אובייקטיבי או קונסיסטנטי. אתה פשוט דוגמט, שכל כך מודרך על-ידי השנאה והחשד, שאתה לא מסוגל כלל לתאר לעצמך ערבי החי בשלום אתך. ומי שלא מסוגל לתאר לעצמו, לדמיין לעצמו לשנייה, חיים בשלום באזור הזה, סופו – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

כמה חברים ערבים יש לך?

בנימין טמקין (מרצ):

מי שאיננו מסוגל לדמיין לעצמו חיים בשלום עם הערבים, סופו שהוא מוביל את העם שלו למלחמה מתמדת אתם כל הזמן.

אנחנו עושים את אשר אנחנו עושים היום, למען הסיכוי ולמען התקווה. אותם אנשים שמוכנים להחזיק ב-2 מיליוני אנשים ולשלוט בהם, להמשיך את ההתנחלויות – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

בנימין טמקין (מרצ):

אותם אנשים עצמם מופיעים פה כפחדנים, המפחידים את העם בכך שיש הסכם ביניים שבו אפשר לנסות את דרך השלום. ורק למען התקווה הזאת צריך לתמוך בהחלטת הממשלה. על כן, אני מציע להסיר את הצעתו של חבר הכנסת זאבי.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טמקין, אתה אמרת: אובייקטיבי, קונסיסטנטי ודוגמטי. פעם היו מעירים לי. למונח קונסיסטנטי כבר יש מלה עברית: עקיב.

רחבעם זאבי (מולדת):

זה לא הדבר היחיד שהוא לא יודע.

יורם לס (העבודה):

מה זה דוגמטי?

היו"ר ש' וייס:

תשאל את חבר הכנסת זאבי, הוא יודע יפה מאוד עברית.

חברי הכנסת, מי תומך ברעיון המובהק של השר בן-אליעזר, להעביר את הנושא לוועדה?

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, לא שאלת אותי אם אני מסכים.

היו"ר ש' וייס:

אתה בוודאי מסכים. ראיתי שאתה מסכים. יש לך בכל זאת אחווה צה"לית מן העבר, אין מה לעשות.

הצבעה מס' 7

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 12

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 2

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

מה תעשה ועדת החוץ והביטחון? תהיה לה הרבה מאוד עבודה.

התנהגות הימין והתבטאויות מנהיגיו נגד חברי כנסת ערבים

בעקבות ההתפתחויות הפוליטיות האחרונות

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת האשם מחאמיד. הנושא: התנהגות הימין והתבטאויות מנהיגיו נגד חברי כנסת ערבים בעקבות ההתפתחויות הפוליטיות האחרונות. בבקשה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת – – –

היו"ר ש' וייס:

אני רואה שיש לך נאום בכתב. תשתדל להצטמצם בעשר דקות.

האשם מחאמיד (חד"ש):

ירשה לי אדוני היושב-ראש להתחיל בברכת שנה טובה לכל חברי הכנסת, הנוכחים ושאינם נוכחים. אני מקווה ששנה זו תביא שנים טובות יותר ומועדים לשמחה, שתביא שנות שלום וכבוד לאדם באשר הוא.

בהזדמנות זו אני רוצה לברך את 189 המגורשים החוזרים הביתה ומאחל ל-207 הנשארים במארג'-אל-זוהור, שגם הם – – –

עמנואל זיסמן (העבודה):

הם התחייבו לא לעסוק באלימות ובטרור.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני נשמע כאילו אני קורא לעשות אלימות וטרור?

היו"ר ש' וייס:

זו היתה שאלה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

זו לא שאלה.

היו"ר ש' וייס:

שאלה תמימה זו היתה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני מאחל ל-207 שנשארו סבלנות, עד שגם הם יחזרו ארצה.

אני גם מברך על הצהרת הכרה הדדית בין אש"ף לבין ממשלת ישראל.

הכוונה שלי בנאום של היום היא להביע שאט נפש, הסתייגות, בתקווה שגם הכנסת תסתייג ותדחה את ההסתה הפרועה נגד חברי כנסת ערבים, הסתה הפורצת בכל פעם מחדש ובתדירות גבוהה על-ידי אלה אשר תמיד היו ויישארו רחוקים מערכים מוסריים דמוקרטיים, או עטו על עצמם ציפוי דקיק, שקוף ושברירי של ערכים דמוקרטיים, והיום ואתמול ובכל יום הם מסירים ציפוי זה בגסות, בגסות יתר, ובהסירם את המסכה השקרית, הם מגלים פנים מכוערות, אלימות, מלאות הסתה וגזענות צרופה.

אני נדהם ואינני תופס, אדוני היושב-ראש, איך יהודי יכול לדבר על סקלה גזענית, על גזע טוב וגזע אחר רע.

איך אפשר לכנות אחרת את דבריו של חבר הכנסת יהושע מצא על חברי הכנסת הערבים, היושבים כאן לא בחסדיו, אלא כמוהו נבחרו על-ידי אזרחי המדינה היהודים והערבים?

מעניין מה אומר אחד מהם, חברי שישב כאן לפני כמה דקות, חבר הכנסת אסעד אסעד, שגם הוא יושב על ספסלי הליכוד. מה הוא יאמר? למיטב ידיעתי, גם אסעד אסעד איננו יהודי. אסעד אסעד, למיטב ידיעתי, אדוני היושב-ראש, הוא לא מהגזע היהודי. כך אני יודע.

היו"ר ש' וייס:

אבל כולנו שמים.

האשם מחאמיד (חד"ש):

חבר הכנסת ההוא דיבר על גזע יהודי. עם הגזע השמי אין לי בעיה. אני וחבר הכנסת זיסמן מאותו גזע.

היו"ר ש' וייס:

אני מדבר על אסעד אסעד.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אבל לגביו, הוא דיבר על גזע יהודי. אני עוד לא מכיר גזע יהודי. אני לא מכיר גזענות כזאת.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אנחנו מגזע בני האדם.

האשם מחאמיד (חד"ש):

עוד יותר טוב.

היו"ר ש' וייס:

זה סיכום של הדיון הזה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני מקווה שאותך אני לא צריך לשכנע. אני משתדל לשכנע מישהו אחר, שאיננו כאן.

אני חייב לומר את האמת, אני לא מכליל. אני נגד הכללות, כי בכל הכללה יש גזענות מסוימת. לכן אני מעריך את הסתייגותם של חברי כנסת מאותה סיעה, של חברי הכנסת דן מרידור, בני בגין ודוד לוי, ואולי גם אחרים, מדברי חברם לסיעה, אשר משתלבים בדבריהם של אחרים בימין, ראה את דברי חברי הכנסת לנדאו, פורת, שרון ואחרים, דברים אלה, שנאמרו בלי שמץ של אחריות, בלי עכבות ותוך איבוד עשתונות.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אין לזלזל בכל פעם מחדש בדברי הסתה, בגזענות מתנשאת, אם ברחוב, ובוודאי לא כאשר היא יוצאת מפי חברי כנסת ישראל, בית-מחוקקים זה. יש כאן תהליך של נורמליזציה של גזענות או נרמול הגזענות. אסור להמשיך ולשתוק ולהניח לניסיונות הדה-לגיטימיזציה שמבקשים אחדים בימין לעשות לחברי כנסת וברוב הדמוקרטי.

תראו לאן הגענו, אדוני היושב-ראש. הגזענות הפכה נורמה מקובלת. ב"הארץ" מיום שישי, 3 בספטמבר 1993, נכתב: בש"ס מעריכים שאם יימנעו ש"ס – שישה חברי כנסת – יהדות התורה – ארבעה חברי כנסת – יהיו לממשלה 56 קולות יהודיים מול 49 של האופוזיציה, וגם אם ייווצר מצב בלתי סביר – שימו לב מה בלתי סביר – ובו יהדות התורה תצביע נגד ההסכם, יהיה לממשלה רוב יהודי של 56 מול 53.

עמנואל זיסמן (העבודה):

57.

האשם מחאמיד (חד"ש):

כך כתבו בעיתון. לא משנה המספר. מה שמשנה הוא שמדברים עליך בצורה כזאת. זאת אומרת, שאנחנו בחוץ.

שאול יהלום (מפד"ל):

— — — רוני מילוא.

האשם מחאמיד (חד"ש):

חבר הכנסת זיסמן, תקשיב לי.

היו"ר ש' וייס:

יש לי הרגשה שאתם עשיתם היום קופרודוקציה מתוכננת.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני אענה לך גם על חברת הכנסת גוז'נסקי. דברים אלה מתחילים בי.

שאול יהלום (מפד"ל):

זה לא נכון, כי יש חברי כנסת ערבים בסיעות אחרות. זה מפוזר.

האשם מחאמיד (חד"ש):

בסך הכול יש פה ארבעה חברי כנסת. מחציתם לא מקשיבים.

היו"ר ש' וייס:

הם מקשיבים. בעקבות ההקשבה הם מגיבים.

האשם מחאמיד (חד"ש):

דברים אלה מתחילים בי כערבי ומתחילים בחברי חברי הכנסת הערבים. אם התגובה עליהם היא שתיקה, השלב הבא יהיה גם פסילת יהודים בשל דעותיהם.

לכן, הדברים שיצאו מפי אנשים כאלה חייבים לעורר דאגה בקרב כל מי שחרד לגורל המדינה ולעתידה. זו לא סתם נבואה. הדבר כבר קורה. אפילו שיש רוב יהודי בכנסת, כפי שדורשים אלה הניכרים בהתנהגות חסרת רסן, ראו מה קורה. לציבור המתנחלים יש הנהגה רוחנית, הקרויה ועד רבני יש"ע; גוף שלא עוסק בהלכה אלא בהנצחת דיכויים וכיבושם של 2 מיליוני פלשתינים. לדבריהם, ואני מצטט: על יהודה, שומרון ועזה תהיה מלחמה. אלה רבנים.

לחבר הכנסת רפאל איתן, המנהיג הרוחני והכוחני, שמתקרא צלם אנוש – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

אני מבין שהאימאמים אצלכם עוסקים רק בתפילות.

האשם מחאמיד (חד"ש):

למה אתה משווה עכשיו? אני דיברתי על רבנים. כשתעלה לכאן, תדבר על אחרים.

היו"ר ש' וייס:

היום הוא לא יעלה. הוא לא רשום.

האשם מחאמיד (חד"ש):

בפעם הבאה. המנהיג הרוחני והכוחני שמתקרא צלם אנוש, רפאל איתן, אומר: רבין ופרס חתמו הסכם עם גדול מרצחי היהודים מאז היטלר. ככה הוא מתבטא. בכלל, לעשות השוואות כאלה, הפוגעות – אני בטוח, אדוני היושב-ראש, שמשווים את ערפאת להיטלר, אני בטוח שזה פוגע ברגשותיהם של הרבה אנשים שסבלו מהנאצים ושל צאצאיהם שסבלו מהנאצים. כל האנשים האנושיים, ואני ביניהם – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

אני לא אמרתי את זה ואני לא מצדיק את זה, אבל הוא אמר, שמאז היטלר, הוא רוצח היהודים הגדול ביותר.

האשם מחאמיד (חד"ש):

להשוות מהיטלר והלאה, אני חושב שזה פוגע ברגשות אנשים שסבלו מהנאצים.

שאול יהלום (מפד"ל):

הוא לא משווה. זה כאילו אומר שמאז 1945 לא היה רוצח גדול כזה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

הזכרת היטלר יחד עם אנשים בדורנו, זו פגיעה באנשים שהיו קורבנות של היטלר. זו פגיעה. אני מרגיש את הפגיעה הזאת, אף שלא הייתי במחנות ריכוז.

שאול יהלום (מפד"ל):

הוא לא ציין שם.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת. חבר הכנסת גולדפרב, על חבר הכנסת מחאמיד לסיים, אל תפריע לו. אני לא רוצה ליטול חלק בדיון, אבל כיוון שהנואם פנה אלי, אני חושב שיש הפרזה גדולה מאוד בכל ההשוואות, יש

קלות דעת בכל ההשוואות האלה מכל מיני צדדים של הבית; ממש קלות דעת, אם לא, חלילה, גרוע מזה.

אלכס גולדפרב (צומת):

הוא פנה אל ראש סיעתנו. תן לנו לומר כמה מלים.

היו"ר ש' וייס:

נתתי לך. קריאת ביניים.

אלכס גולדפרב (צומת):

מצבנו רע מאוד, כשחבר הכנסת מחאמיד הוא זה שמגן עלינו.

היו"ר ש' וייס:

מי זה "עלינו"?

אלכס גולדפרב (צומת):

על היהודים.

האשם מחאמיד (חד"ש):

כל הזמן אני עושה את זה. נכון, חבר הכנסת משה פלד? אני עושה את זה כל הזמן.

היו"ר ש' וייס:

כן. מה היתה השאלה?

אלכס גולדפרב (צומת):

שאלתי שאלה בעניין סגני השרים.

היו"ר ש' וייס:

מה היתה השאלה?

אלכס גולדפרב (צומת):

יש לנו בארץ-ישראל 19,000 שוטרים. איך מסבירה הממשלה, 30,000 שוטרים – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

טוב. חבר הכנסת האשם מחאמיד יתקשה להשיב לך על זה.

בנימין טמקין (מרצ):

מה נדבקת למספר הזה?

האשם מחאמיד (חד"ש):

חבר הכנסת גולדפרב – – –

היו"ר ש' וייס:

תענה לו. אתה יכול לענות לו.

האשם מחאמיד (חד"ש):

חבר הכנסת גולדפרב, עד רגע זה – – –

קריאה:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גולדפרב, אני ממנה עכשיו את חבר הכנסת האשם מחאמיד כאסטרטג של ההסכם, והוא יענה לך.

האשם מחאמיד (חד"ש):

לא רק זאת, אתה מעמיד אותי כשר המטרה. אני לא שר המטרה.

היו"ר ש' וייס:

אבל אין לך עוד זמן. בוא תסיים.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני עכשיו עונה בתור שר המטרה.

היו"ר ש' וייס:

אתה מקבל דקה, במקום שר המטרה.

תנסה לסכם בשניים-שלושה משפטים טובים וחזקים, ונרוץ הלאה. בבקשה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, יש כאלה שרוצים בהמשך משחקי הכאילו והמחבואים המתנהלים מאז ועידת-מדריד. הם רוצים בהמשך ההרג והשנאה, כי הם אינם רוצים לאבד את הענף אשר עליו הם יושבים.

אך, רבותי, נסתיים שלב הרמייה ונפתח צוהר לעידן חדש במזרח התיכון, דף חדש בחיי שני העמים, הישראלי והפלשתיני, תחילת דרך להכרה הדדית בין ישראל לאש"ף, הכרה הדדית בזכויות הלאומיות של כל צד מצדדי הקונפליקט המר והכאוב הזה, דבר אשר יהווה אולי פריצת דרך לשיחות עם סוריה, ירדן ולבנון.

עמנואל זיסמן (העבודה):

והפסקת האינתיפאדה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

תיכף. וכפי שביטא זאת מר פרס: הבעיה הפלשתינית היא לבו של הסכסוך הזה, שנמשך כל כך הרבה עשרות שנים.

ולרפול ולשכמותו אומר: עושים שלום עם אויבים ולא עם ידידים. כך עשתה צרפת עם ה-N.L.F וכך תעשה ישראל עם אש"ף. יש רוב בעם הזה בעד נסיגה. יש רוב מוצק בעם ובכנסת ליציאה מהשטחים הכבושים. לכן, כל פעם שמשהו אינו לרוחו של הימין, תמיד הוא קורא לבחירות חדשות. הדבר הזה אינו אלא ערעור על החיים הדמוקרטיים.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מחאמיד, יש לי הצעה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

ותוצאות הבחירות – ואני בלי נייר – – –

היו"ר ש' וייס:

זהו, תשים את הנייר בצד.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אבל כל מלה פה חשובה, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

לא, עזוב. נייר מפריע. אתה נואם כל כך יפה בלי הנייר.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני חושב שהוא רצה להגיד: הקץ לאינתיפאדה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

ערעור על החיים הדמוקרטיים – – –

היו"ר ש' וייס:

אני אחליף ביניכם, חבר הכנסת זיסמן. האם אתה מסכים שחבר הכנסת זיסמן יעלה במקומך להשלים?

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני עכשיו מברך. זה יום ברכות, ראש שנה.

היו"ר ש' וייס:

נא לסיים. גמרנו. בלי הנייר, עזוב.

האשם מחאמיד (חד"ש):

זה ראש שנה, אדוני.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני רוצה לשמוע ממך: הקץ לאינתיפאדה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

זה ראש שנה, רבותי. אני מברך על התחלת הנסיגה ומקווה שהיא תהא התחלה של מימוש רצון העם בשלום, המושתת על כבוד והכרה הדדיים בין העם בישראל ובין העם הפלשתיני.

אביא דוגמה מההיסטוריה הלא-רחוקה. שני משפטים נוספים, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

קדימה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אחרי שדה-גול החליט לפנות ולסגת מאלג'יריה, ובעקבות ההסכם עם ה-FLN, שהעניק לאלג'יריה עצמאות וחופש, קמו שם גנרלים ימנים, גזענים ומתנחלים, והקימו את ארגון המחתרת הטרוריסטי ה-OAS, שביצע פעולות טרור כדי לסכל את ההסכם, אך ללא הצלחה.

אני מקווה שהממשלה הזאת תקדים ככל האפשר ותאזור יותר אומץ כדי להגיע להסדר שלום מלא ומהיר, ובלי היסוס, ובכך להשמיט את הקרקע מתחת לרגלי הקיצונים והגזענים.

אני מקווה שהמנהיגים, רבין ופרס, אכן יהיו שני הדו-גולים של מדינת ישראל, ושהממשלה הזאת, אדוני השר, תהיה ממשלה דו-גולית. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת האשם מחאמיד. השר צבן ישיב על ההצעה לסדר-היום.

אני קורא לחברי הכנסת ולשרים לעשות מאמץ עליון ולהצטמצם, כי הערב בא. בבקשה.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת האשם מחאמיד, עם ישראל מחזיק היום בקצה החוט, חוט השני, שעשוי להוביל אותו לימים חדשים, לתקופה חדשה; עשוי, אך עדיין לא מובטח שכך הוא.

הוויכוח שפרץ בזירה הלאומית שלנו הרי איננו בגדר הפתעה. ואם יש הפתעה – היא ביסודו של דבר הפתעה לחיוב. שהרי אם היו אומרים לנו לפני חודשים מספר, שלא לומר לפני שנים מספר, שכאשר ידובר בבית הזה וכאשר ידובר בארץ הזאת בהסכם בין ממשלת ישראל לבין הנהגת אש"ף אפשר יהיה לקיים את הוויכוח למרות הסערות, למרות ההפגנות, למרות הצעקות, כפי שהוא מתנהל – היו אנשים ודאי מרימים גבה בתמיהה והיו אומרים: אין זה סביר שכך יהיו פני הדברים.

כאשר אני יושב בבית הזה ורואה מדי פעם גילויים של צעקנות היסטורית, אני שואל את עצמי, ממה היא נובעת? היא ודאי נובעת אצל חלק מהצועקים מפני שהם באמת מאמינים שההסכם הזה הוא רע, שנפתח כאן תהליך של השלמה בין הישראלים לבין הפלשתינים, התהליך הזה יש בו מחיר של פשרה, והללו אינם חפצים בפשרה. אבל יש גם היבט נוסף לצעקנות ההיסטורית, שהיא עולה ככל שהצועקים חשים שההמונים, שהיו רגילים לראותם הולכים אחרי הצועקים, אינם מרבים להופיע בזירות ההתמודדות, בזירות ההפגנות.

שאלו יהלום (מפד"ל):

מעניין. אם כך, למה אתם מתנגדים לבחירות? זה ממש מעניין, אם זו התיאוריה.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

הוויכוח הזה, חבר הכנסת – – –

האשם מחאמיד (חד"ש):

יש רוב.

דוד מנע (הליכוד):

למי יש רוב?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

הוויכוח הזה, חבר הכנסת שאלו יהלום, הוא בן 24 שנים. בבית הזה נשאלה אותה שאלה כאשר מנחם בגין המנוח הביא לאישור הבית הזה הסכם שהיה מקיף הרבה יותר מההסכם הזה, כי הוא כלל גם את תוכנית האוטונומיה, אבל הוא כלל גם נסיגה מוחלטת, עד הסנטימטר האחרון, מסיני, הוא כלל פינוי יישובים, הוא כלל ויתורים מפליגים בכל התחומים, הוא הובא כסדר – – –

משה פלד (צומת):

אז היתה הסכמה לאומית.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

לא.

שאול יהלום (מפד"ל):

שום מפלגה לא דרשה אז מאתנו בחירות.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת משה פלד ושאול יהלום, הרי זה מה שהשר צבן רוצה. הוא רוצה לארגן אתכם עכשיו להסכמה לאומית. תנו לו לשכנע אתכם. בבקשה.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

שמענו אז בבית הזה מפי אנשים ממפלגות שונות, ולא רק ממפלגתו של מנחם בגין, האשמות בדבר בגידה, בדבר מכירת ארץ-ישראל, בדבר הפניית גב לעקרונות, ואנחנו לא נבהלנו אז מאלה שטענו שההליך הוא לא דמוקרטי. זה מנהגה של מדינה מתוקנת, היא מביאה את העניין לאישורו של הבית הזה, של הפרלמנט. מנחם בגין הלך לעם לבחירות למעלה משנתיים לאחר ההצבעה על חוזה השלום במרס 1979. הוא הלך לבחירות בקיץ 1981.

אני שומע באולם הזה את הציטוטים מספרו של שמעון פרס, או מנאומים של יצחק רבין, ואני נזכר שוב בציטוטים שהובאו מנאומיו הקודמים של מנחם בגין, אלה שקדמו לחתימת הסכם השלום עם מצרים. אני אומר גם בימים האלה: הרבותא אינה בעמדה של מי שעומד כאן ומדבר לפניכם, והחזיק בדעות שהחזיק במשך שנים רבות; הרבותא היא ביכולתם של מנהיגים לאזור אומץ ולשנות תפיסה, כאשר הם לומדים מן המציאות שהתפיסות הישנות פג תוקפן, תש כוחן להתמודד עם המציאות.

זאת היתה גדולתו של מנחם בגין ב-1979, שבניגוד לכל הדיבורים על מצרים וכנגד מצרים הוא ידע להסיק את המסקנה ברגע היסטורי נתון. זאת הגדולה של יצחק רבין, של שמעון פרס, שגם לנו היו ויכוחים אתם, שמתוך אחריות לאומית ומתוך אומץ לב בלתי רגיל והעזה מדינית ותבונה ואחריות, בניגוד לדברים שהם חשבו בעבר, הגיעו למסקנה שאין דרך אחרת לקדם את תהליך השלום, אלא הדרך הזאת, והם אזרו כוח ועשו את המעשה.

חברי הכנסת, ימים יוכיחו. סקרים מלמדים שבעם הזה יש רוב גדול לתהליך השלום. זה שנים כל הסקרים של מכוני דעת הקהל בארץ הזאת מוכיחים, שבין רבע לשליש ממצביעי הליכוד אינם מסכימים עם דרכו המדינית של הליכוד.

דוד מנע (הליכוד):

מה אתה מדבר? אדוני השר, על סמך מה אתה אומר את הדברים האלה? על סמך מה אתה אומר שרבע ממצביעי הליכוד מתנגדים לדרכו המדינית של הליכוד? למה הם הצביעו בעד הליכוד, אם הם מתנגדים לדרכו המדינית של הליכוד?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

חבר הכנסת דוד מנע, אני יודע – – –

דוד מנע (הליכוד):

ואתה רוצה להגיד לנו שרוב גדול של העם הוא אתכם בנושא הזה?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אני יודע שלא נעים לשמוע – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מנע, אל תפריע.

גדעון שגיא (העבודה):

— — —

דוד מנע (הליכוד):

אתה משווה את ההסכם עם מצרים להסכם הזה?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אני יודע שלא נעים לשמוע את זה, אבל כך הם פני הדברים.

דוד מנע (הליכוד):

האומנם כך הם פני הדברים?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

על רקע זה ועל רקע המצב הפרלמנטרי המיוחד שאנחנו נמצאים בו עולה הטענה, שאליה התייחס, בצדק, חבר הכנסת האשם מחאמיד, והיא פסילת הלגיטימיות של הקול הערבי. אני רוצה לומר, שהמבחן של מעמדו השווה של האזרח הערבי ושל מעמדו השווה של הנציג הערבי בכנסת איננו בשעה שבלאו הכי יש רוב להצעה זו או אחרת. המבחן הוא בשעה קשה כזאת, כאשר כל קול צריך להיחשב. ודאי שאנחנו היינו רוצים שהתמיכה בהסכם השלום תהיה בכנסת הזאת – כפי שיש, להערכתי, תמיכה בעם – ברוב עצום.

דוד מנע (הליכוד):

עצום?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אני מזהיר את עצמנו – – –

גונן שגב (צומת):

– – – לפחות תהיו ישרים עם עצמכם.

היו"ר ש' וייס:

אני חושב שהרעיון שלך הולך להתקבל בקרוב.

גונן שגב (צומת):

בנימין טמקין (מרצ):

ואז תצחק פה. אני כבר יכול לשמוע את הצעקות שלך. עכשיו אתה מציע, ואחר כך תצחק.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שגב, נא להירגע. אתה עומד לדבר עוד מעט, ואני אצטרך אז להגן עליך.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

בבית הזה ראוי להזכיר, וטוב -- --

יוסף בא-גד (מולדת):

מי היה בהפגנה הגדולה, אם רוב העם הוא אתכם?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

בבית הזה ראוי להזכיר, וטוב שיושב-ראש הכנסת, המצוי בהיסטוריה הפוליטית, יושב עכשיו על הדוכן, שאנחנו היהודים היינו גם כן קורבן של מניין קולות כזה.

היו"ר ש' וייס:

נכון.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

ב-1922 נבחר ברפובליקה הפולנית החדשה נשיא פולני, אדם ליברלי נאור, פרופסור גבריאל נרוטוביץ', והוא נבחר גם בקולות של הצירים היהודים בסיים. והפאשיסטים האנטישמים, האנדקים, הכתירו אותו – –

גונן שגב (צומת):

מה לזה ולעניין שאנחנו – – –

היו"ר ש' וייס:

מה יש? תסלח לי, אל תפריע.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

– – כנשיא של היהודים.

בנימין טמקין (מרצ):

אל תלמד אותו פרק בהיסטוריה. זה לא מעניין אותו.

היו"ר ש' וייס:

לא נורא אם חברי כנסת גם ישמעו פרק בהיסטוריה, זה לא נורא.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

הם הסיתו הסתת דמים, וסופו של דבר שאותו נשיא של היהודים, כביכול, גבריאל נרוטוביץ', נרצח על-ידי לאומן אנטישמי קנאי בטירופו.

אני רוצה לומר לבית הזה, שרבים בעם הזה, לא כולם, שמחים לקראת תהליך ההשלמה. אבל מי שאני מאמין שמח מכול, שמחה כנה, אלה רבים מקרב האזרחים הערבים של מדינת ישראל, כביטוי של חברנו המנוח עבד אל-עזיז זועבי, שהיה סגן שר בממשלת ישראל, שאמר לפני 20 שנה: אני אדם

קרוע ושסוע. אני אזרח, ורוצה להיות אזרח נאמן למדינתי, ואני בן לעמי, ורוצה להיות בן נאמן לעמי; ועמי במלחמה עם מדינתי, ומדינתי במלחמה עם עמי. ורק כאשר יבוא השלום בין ישראל לעם הפלשתיני, הקרע והשסע הזה יאוחז.

אנחנו מתקרבים ליום הזה, ואני מברך את האזרחים הערבים, שגם הם בתוכנו, שתהליך ההשלמה הזה בין עם ישראל, מדינת ישראל, לבין העם הפלשתיני יביא לכך שאותה משאלת לב, שהאזרחים הערבים של מדינת ישראל יהיו הקשר בין ישראל לבין הסביבה הערבית, לבין השכנים הערבים, משאלת הלב הזאת אכן תתממש.

אדוני היושב-ראש, משפט אחד אני רוצה לומר לחברי במחנה החרדי.

עמנואל זיסמן (העבודה):

הם אינם פה.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

הם אינם פה, אבל אני מקווה שהם יקראו את הדברים.

היו"ר ש' וייס:

נעביר להם את הדברים.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אנחנו עומדים בפני הכרעה גורלית, להערכתי – לא רק מבחינה מדינית, אלא גם מבחינת תפיסתה של היהדות את עניין השלום, ויש דברים שעומדים למבחן ברגע גורלי. ביהדות יש עיקרון חשוב, של הבחנה בין עיקר לטפל. ימים אלה הם ימים של הכרעה קשה ביותר, קשה ביותר, כאשר כל אחד חייב לעשות את חשבון נפשו.

בפרשת השבוע הבאה עלינו, היא פרשת ניצבים, אתם תקראו בבית-הכנסת את המלים האלה – – –

דוד מנע (הליכוד):

מה זה? – – –

השר לקליטת העלייה י' צבן:

"ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע – – – ובחרת בחיים."

יצחק לוי (מפד"ל):

אל תהיה סלקטיבי. אם אתה קורא, תקרא גם פסוקים אחרים, כמו: ראה נתתי לך את הארץ – – –

השר לקליטת העלייה י' צבן:

יפה, יפה מאוד.

יצחק לוי (מפד"ל):

אל תהיה סלקטיבי בקריאת הפסוקים.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יצחק לוי, אל תצטט את כל המקורות.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

חבר הכנסת יצחק לוי, על זה אמרתי שיש עיקר ויש דבר שאיננו עיקר. החיים הם עיקר.

היו"ר ש' וייס:

מה הצעתך, אדוני השר?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

להעביר לוועדה.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לנו הצעה להעביר לוועדה. אבל יש הצעה אחרת, של חבר הכנסת בני טמקין. אבל כיוון שהוא כבר העלה הצעה אחרת קודם לכן, והוא מאותה סיעה, אני משתמש בגמישות שמאפשר לי התקנון ומאפשר הצעה אחרת, של דקה, למי שהצביע אחריו. מי זה היה?

דוד מנע (הליכוד):

אני.

היו"ר ש' וייס:

דקה. קיבלת פרוטקציה, דקה בבקשה. תנסה לשקף גם את עמדתו של חבר הכנסת טמקין.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, הגיע הזמן שתבינו שסיני זה לא יהודה ושומרון וחבל-עזה. אתם תמיד חוזרים ומצטטים וחוזרים על הדברים שאמר מנחם בגין.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

הסכמה לאוטונומיה.

דוד מנע (הליכוד):

בין מצרים לבין ישראל מפריד מדבר סיני, ויכולנו להחזיר את סיני. יש לנו ביטחון מספיק. אבל מה עניין שמיטה אצל הר סיני? אתה מדבר פה על יהודה ושומרון וחבל-עזה, ואתה משווה את זה לסיני. זה דבר ראשון.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

הסכמתם לאוטונומיה.

דוד מנע (הליכוד):

לא לאוטונומיה במתכונת שלכם; לא להחזיר מאות אלפי פליטים; לא להחזיר את צבא השחרור הפלשתיני; לא להביא את ערפאת ליריחו ולהקים שם מפקדה. זה ההבדל בין האוטונומיה שלכם לבין האוטונומיה של מנחם בגין.

אל תטעו את הציבור בהשוואות האלה. הציבור לא יקנה את זה. על כן, אני מציע להוריד את הנושא מסדר-היום.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה.

האם חבר הכנסת האשם מחאמיד מסכים להעביר את הצעתו לוועדת החוץ והביטחון?

האשם מחאמיד (חד"ש):

כן.

היו"ר ש' וייס:

טוב, בבקשה. חשבתי שתציע ועדה אחרת, כי שם אתה לא תוכל להשתתף.

תודה לשר. בבקשה להצביע.

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 8

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 4

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

שמונה תומכים, ארבעה מתנגדים, אין נמנעים.

בנימין טמקין (מרצ):

חבר הכנסת מנע, למה הצבעת נגד?

דוד מנע (הליכוד):

לא ידעתי.

היו"ר ש' וייס:

אתם רוצים לשנות את ההצבעה? אני מבין שלא. הנושא עבר לוועדת החוץ והביטחון.

חבר הכנסת גונן שגב יישא את דברו בנושא: ההיבט הכלכלי של הסכמי השלום.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, יום שלם אנחנו מצביעים בעד ההצעות, והם מצביעים נגד.

דוד מנע (הליכוד):

לא ידענו.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טמקין, מייד אנחנו נברר זאת. אני שואל את חברי הכנסת, פשוט למען כללי המשחק ההוגנים. אלה שהצביעו נגד, רוצים להצביע בעד?

דוד מנע (הליכוד):

כן.

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש לתקן את ההצבעה. לא, אנחנו נצביע מחדש.

גונן שגב (צומת):

איך אני אצביע?

היו"ר ש' וייס:

נצרף את קולך. נצביע מחדש. את הקול של חבר הכנסת גונן שגב נצרף בעד.

הצבעה מס' 9

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 8

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

תשעה בעד, אין מתנגדים, נמנע אחד. כאמור, ההצעה עברה לוועדת החוץ והביטחון.

ההיבט הכלכלי של הסכמי השלום

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב בנושא: ההיבט הכלכלי של הסכמי השלום, אחריו – חבר הכנסת אלסאנע, מכיוון שעל כל ההצעות לסדר-היום מרגע זה יענה באופן מרוכז השר רמון. חבר הכנסת אלסאנע, בבקשה להתכונן, אחר-כך חבר הכנסת שרון, אחריו – חבר הכנסת מצא וכן הלאה.

גונן שגב (צומת):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, "התינוק חייב להיוולד" – אמר אבי מדריד, בייקר. תינוק נורמלי מתפתח ברחם אמו במשך תשעה חודשים, משני תאים, הוא עובר דיפרנציאציה, התפתחות מערכתית מאורגנת ומסודרת, כשכל שלב בתהליך קורה בזמן מסוים ונמשך פרק זמן מסוים עד שהוא מושלם.

התינוק שלכם נוצר בחופזה, הוא עובר תהליך התהוות מואץ ויצא לא מושלם. לאחר שייולד התינוק המעוות והלא-מושלם הזה שאתם יוצרים כאן, אחרי שתצא המפלצת המוזרה הזאת לאוויר העולם, נצטרך לעשות לה בדיקת רקמות, כדי לבדוק מי תרם את זרע הפורענות והיה לאבי היצור המוזר הזה – רבין או פרס, אולי ביילין, ואולי ערפאת בכבודו ובעצמו.

דיברו כאן קודמי חברי הכנסת על הסכנה הביטחונית שבהסדר. דיברו כאן חברי על המדינה הפלשתינית שבדרך, על ירושלים ערבית ועל הסתרת האמת מהעם. אני רוצה להאיר נקודה חשובה לעצם קיומנו, שאולי היא שולית בעיני חברי מפלגת העבודה, שאיש מהם לא נמצא, חוץ מכבוד היושב-ראש – עתיד כלכלת ישראל ועתיד החקלאות בישראל.

היו"ר ש' וייס:

אני כאן בתוקף תפקידי.

גונן שגב (צומת):

אחרת גם אתה לא היית כאן.

היו"ר ש' וייס:

לא. אילו היית בכנסת הקודמת היית יודע מי היה כאן באולם כל הזמן.

גונן שגב (צומת):

כתנועה מיישבת לשעבר, חשבתי שלפחות נושא החקלאות יטריד מי מכם ותשאלו את מנהיגים כמה שאלות.

חשבתי שאולי נציגי הקיבוצים – חבר הכנסת אורון, חבר הכנסת מירום, חברת הכנסת ענת מאור, או אולי חבר הכנסת אלי גולדשמידט; אולי נציגי המושבים – חבר הכנסת זוילי, חבר הכנסת גדליה גל, חבר הכנסת אביטל. אם שכחתי מישהו אני מתנצל. סליחה, שכחתי את שר החקלאות, אבל הוא כנראה בכלל לא מתעניין בנושא.

רבותי, השלום, כמו שמציגים אותו קרבניטי הספינה הטובעת, הוא מלה חלולה, לצערי.

היו"ר ש' וייס:

למה לעקוץ?

גונן שגב (צומת):

ילקוט הכזבים המשותף לפרס ולערפאת מתגלה כהסכם חובבני; הסכם, שרב בו הנסתר על הגלוי; הסכם שאיננו נותן תשובות על בעיות יסודיות, בעיות קיומיות יומיומיות.

פרס, אינך חוזה. לצערי, אתה הוזה. פרס, הוכחת כבר בעבר, שהדמיון הוא החוש המפותח שלך. אתה מוביל את חברי מפלגת העבודה כסומים בארובה להצביע על חוזה לא רציני, חוזה שלא נתנו בו את הדעת על בעיות קיומיות של סקטורים שלמים.

מעניין איזה מין בלייזר מהבלייזרים שתפרת לעצמך כראש ממשלה, שלא התממשו, תלבש בחתימת החוזה.

החוזה לא יביא שלום, לצערי, החוזה גם לא יביא ביטחון, ועל כך דיברו. ואפילו לא ייצור הפרדה בין אוכלוסייה ערבית ליהודית, כמו שאתם, חברי מרצ, רציתם. החוזה כן יחסל את החקלאות ויפגע פגיעה קשה מאוד בתעשייה ויבנה מדינה פלשתינית, ומהר.

בנימין טמקין (מרצ):

הרי הנסתר רב מהגלוי, ואיך אתה יודע את כל הדברים האלה?

גונן שגב (צומת):

כי הדברים האלה, לצערי או לשמחתי, יצאו. והיום, לאחר שהחזזה כמעט חתום, הקימו את ועדת בן-שחר, בשיתוף עם פוגל, ועכשיו מתחילים לבדוק איך אוכלים את השד הנורא הזה. אותי לימדו לעבוד לפחות הפוך מבחינה לוגית. קודם תבדוק, אחרי כן תבנה חוזה, ולא ההיפך. זה מה שעשו, ואתה יודע, אל תיתמם. היום מנסים להתחיל לפתור את בעיות הביטחון, את בעיות הכלכלה, את בעיות החקלאות. קודם כול יש איזה שלום ערטילאי, שלא יודעים מה הוא אומר ומה הוא יעשה.

כמו שאמרתי, החקלאות תחוסל, פגיעה קשה בתעשייה ובניית מדינה פלשתינית במהרה – אלה יהיו הישגי השלום, או חוזה השלום המוזר הזה. זה איננו חוזה היסטורי, זה גם לא צעד היסטורי; לדעתי, זהו צעד היסטורי.

תכונה מעניינת יש לחוזה המיוחד הזה – הוא פלקסיבילי, חוזה גמיש. פרס אומר: גשרים בשליטתנו. יאסר ערפאת אומר: בשליטתי. רבין אומר: ירושלים לא לדיון. אבו-עמאר אומר: ירושלים בירת פלשתינ. ואין תגובה. אף אחד לא קם ואומר שערפאת לא צודק.

פרס אומר: יריחו בלבד. וזוילי אומר לפני יומיים לתושבי בקעת-הירדן: אתם תחיו בבקעת-הירדן בין הערבים, כמו שערבים חיים בוואדי-עארה בין היהודים. הרחיק לכת אתמול בפגישה עם אנשי הבקעה יועץ ראש הממשלה נח כינרתי, שבא ואמר: רבותי, רוצו מהר למשרד החקלאות, נצלו את כל האפשרויות שיש לכם, כי בעוד תשעה חודשים המים והקרקע בבקעת-הירדן – לא ביריחו, אלא בבקעת-הירדן, מיריחו עד מחולה, כולל – יהיו בשליטה פלשתינית; ומה שלא יהיה היום בתוכניות מתאר, מחר לא יהיה שלכם.

3 מיליוני קוב מי שתייה שנשאבים מיריחו היום, מיידית עם ההסכם יהיו חסרים לבקעת-הירדן. מישהו נתן על זה את הדעת? מישהו שאל מה יהיה? מישהו שאל מה יקרה אם אותם ערבים האחראים ביריחו לשאיבת המים יחליטו שהם רוצים לשאוב יותר מים – לא במזיד, אלא בגלל חוסר תכנון. ואז, כמו שהמומחים טוענים, בתוך שנה תהיה המלחה של 10 מיליון קוב, ולא יהיו בבקעה מים מתוקים. מישהו שאל מה יקרה עם זה? לא. עכשיו מתחילים לבדוק ולחשוב ולנסות לתקן את החוזה האווילי הזה.

אל לנו לשכוח, שלגבי בקעת-הירדן היתה הסכמה גם במפלגת העבודה. גם יוני מפלגת העבודה ראו בבקעה חלק מישראל גם בעת הסכמים עתידיים. בבקעה אין אוכלוסייה ערבית, הם נהגו לומר, והבקעה חשובה אסטרטגית לישראל, אם בתוכנית אלון ואם היונים היותר-שמאליים במפלגת העבודה.

חברי הכנסת של מפלגת העבודה, נדמה לי בראשותו של חבר הכנסת גולדשמידט, עשו לפני כחודשיים טיול הזדהות בבקעת-הירדן, והם דיברו על השקעות ועל תשתית. פה, מעל דוכן זה קם אחד מהם ואמר: הרי הליכוד אשם, הליכוד לא הזרים כספים לבקעת-הירדן. וראה זה פלא, היום כבר מדברים גם על בקעת-הירדן בתוך האוטונומיה.

גם זה לא מופיע. חבר הכנסת טמקין שאל אותי קודם, מה הנסתר ומה הנגלה ואיך אני יודע. גם זה, לדוגמה, עוד דבר שלא כתוב, אבל נפלט לאוזני ראש הממשלה בשטח, בפגישות עם המתיישבים.

רבותי, עם הסכם ברמת הכנה כזאת לא הייתם הולכים לשכור אפילו בית. וכאן אתם עוסקים בעתיד המדינה כולה והדורות הבאים. ואתם – אנשי מפלגת העבודה, שמאוד מטריד אתכם העניין הזה – תרימו את היד כמו צאן, כי הבטיחו לכם איזה שלום.

אספר לכם סיפור קטן, אנקדוטה. היה לי עימות עם ד"ר אחמד טיבי באוניברסיטת תל-אביב. שאלתי אותו: האם גבולות 1967 מספיקים לכם? להם – לפלשתינים. האם הם יוותרו על זכות השיבה ליפו, לשיח-מוניס ולכל קיבוצי "השומר הצעיר" באזור שלי? הוא אמר שאין לו בעיה עם העניין הזה. ואז שאלתי: מה פירוש אין לך בעיה? והוא אמר: כאשר יהיה שלום נוכל לקנות אדמות היכן שנרצה, אדמות פרטיות כמובן. הוא לא צחק, הוא התכוון ברצינות, ואני צחקתי עוד פחות, כי אני פשוט מכיר סיפור עצוב מאוד על מושבה יפה שנקראת מגדיאל, כשכבר לפני עשר שנים המוכתר של טול-כרם קנה שם עשרות דונמים של אדמה פרטית, בלב מגדיאל, וזו התחלת השיבה.

לאחר ש"האוטונומיה פלוס" של מפלגת העבודה תחסל את החקלאות שלנו, מחיר האדמה ירד, ולגבי מה שלא יקנו – כי אדמות מינהל עדיין אינן למכירה – ואני מדגיש: "עדיין", אלא אם כן כבר עכשיו יש גם חוזה כלשהו על אדמות מינהל שאפשר להעביר לפלשתינים – מה שיקרה הוא, שפשוט תהיה השתלטות על האדמות האלה בעבודה ערבית, בחקלאות ערבית, כיוון שלא יהיה אפשר לחיות מחקלאות עם ההסכם הזה, ועוד מעט אגיע לנושא הכלכלי.

חברי הכנסת, אני רוצה לחשוב יחד אתכם על כמה בעיות כלכליות שתצוצנה אם, חס וחלילה, יגיע ההסכם הזה לידי מימוש; אם, חס וחלילה, ייוולד היצור המעוות הזה חי. האם באמת תפרח כלכלת ישראל ותשגשג בחוק הכלים השלובים של פרס, או שבמקום כלים שלובים נקבל בן-לילה כלים שבורים? הסגר יוסר ושוב יהיו לנו כאן 100,000 עד 150,000 פועלי שטחים והאבטלה תגאה. האם יוברחו בקלות סחורות, או שמא יעברו באישור סחורות טקסטיל או סחורות אחרות לישראל? האם הירקות, הביצים, הבשר, יעברו במחירי אפס לישראל ויגרמו להרס סופי של המשק החקלאי, המשפחתי והקיבוצי?

למעשה, במסמך השדוף הזה אין התייחסות מעשית לבעיות כלכליות שתתעוררנה עם הקמת אותה אוטונומיה מוזרה. אין תשובות מעשיות על שאלות בתחום המיסוי ובתחום המדיניות הפיסקלית, איש לא אמר אם תהיה זרימה חופשית של אנשים וסחורות בין שטחי האוטונומיה למה שיישאר ממדינת ישראל.

והיום, לאחר שהחוזה חתום או כמעט חתום, הקימו את ועדת פוגל ובן-שחר, וכרגיל בסוף שר האוצר – שכבר אמר שלא צריך חקלאות וחקלאים לפני כשבוע – יעשה ככל העולה על רוחו. ועדת-פוגל ממליצה לשר האוצר להטיל מגבלה על תנועת סחורות חקלאיות משטחי האוטונומיה לישראל כדי

למנוע פגיעה בחקלאים. רבותי, מבחינת החקלאות העתיד שחור. התעשייה תסבול ברמה כזאת או אחרת, אך החקלאות תיעלם ותשאיר לנו במדינת ישראל גטו בין אשקלון לחיפה. מיליון הדונמים החקלאיים שלנו יעמדו בתוך שלוש עד ארבע שנים שוממים. עמק-יזרעאל, הבקעה, הערבה, הגליל יהיו מדבר שממה, וחורבות של חממות עם ניילונים קרועים מתנופפים יהיו העדות היחידה, הזיכרון היחיד לחקלאות מפוארת שקמה בארץ-ישראל ב-100 השנים האחרונות.

פוגל, אני מצטער שאני פונה אליך אף שאתה פקיד ולא חבר כנסת, אבל בשיתוף עם בייגה, האם אתם יודעים כמה ביצים מוברחות היום, כשכל הצבא שם? האם אתם יודעים כמה ירקות מוברחים, כשהכול מגודר ומאובטח? מה יקרה, לדעתכם, כשהצבא לא יהיה שם?

פוגל גם ממליץ להתיר, כמו שאמרתי, ל-100,000 פועלים לעבור לישראל לעבוד.

והבדיחה המוצלחת ביותר היא, שכדי להגן על הסחורות יש להטיל מס, שיעורי מס זהים לשיעורי המס בישראל, ואת מס הרכוש והארנונה והמע"מ נשאיר לשלטונות האוטונומיה.

פוגל ובייגה, חבל שאתם לא כאן, הייתי מלביש את שניכם במדים ולוקח אתכם לראות איך עושים עוצר ב-02:00 על כפר ביהודה ושומרון, איך מכניסים כוחות, פלוגות לוחמים מלווים, משמר הגבול ואנשי המכס, ומוציאים את כל אנשי הכפר למגרש בית-הספר ומבצעים גביית מע"מ או מסים באישון ליל. ואם זה לא מספיק לך, אולי כדאי שתדברו עם פרופסור הישאם מאוניברסיטת אל-נג'אח, מומחה לכלכלה, שסיביר לכם שאי-אפשר לגבות מסים מהאוכלוסייה ביהודה ושומרון ולא מצליחים לגבות גם 5% מהמיסוי שם, המסים שייגבו כשתהיה אוטונומיה יעברו במלואם, לחששו – והוא אומר "לחששו" – לפוליטיקאים הפלשתינים. אולי אז תבינו, אתה ושר האוצר אברהם שוחט, שערביי יש"ע לא קראו את הספרות הכלכלית שממנה ניזונה צמרת משרד האוצר, ולכן הם מתנהגים בצורה שונה.

גם נשיא התאחדות התעשיינים דן פרופר מוטרד מתוצאות פתיחת גבולות סחר עם האוטונומיה, לכשתקום. אין ספק שהצדק אתו, אין ספק שצעד פזיז זה יגרום להגדלה משמעותית בשיעור האבטלה. יש לזכור שפער השכר בינינו לבין ערביי יש"ע היום הוא 1:4, ולכן פתיחת הגבולות ללא אפשרות מיסוי אמיתית, כפי שציינתי, תביא לזרימה גדולה של סחורות זולות לישראל, תופעה שתגרוור אבטלה בתעשייה ובחקלאות.

למרבה הפלא, לא דאגו פרס ההוזה וחבר מרעיו לכלול בהסכם המוזר שלהם ביטול החרם הערבי על ישראל, דבר החשוב ביותר לכלכלת ישראל.

ממשלת ישראל על כל מפלגות הקואליציה ידעה יפה כל כך לומר לאזרחי ישראל, כי הבעיה הכלכלית בתחומי "הקו הירוק" לפני בחירות 1992 נובעת מהשקעות בהתיישבות מעבר ל"קו הירוק". כנראה אתם שוכחים עכשיו, בתום לב, להסביר לעם ישראל, שאם תהיה האוטונומיה, מלבד הבעיות הביטחוניות זה יעלה לנו הרבה הרבה מיליארדים גם לביטחון, גם לתשתית וגם לפיצוי החקלאות הגמורה והתעשייה הפגועה.

לצערי, גם הסחורה המיועדת, השלום, לא תסופק. המצב יגרום גם לעלייה באבטלה, גם לפגיעה בתעשייה, כמו שאמרתי, ולחיסול טוטלי של החקלאות הישראלית. בקיצור, הייתי מסכם את כל הנאום הארוך והעצוב הזה במשפט אחד: עזה הולכת לישראל וכלכלת ישראל הולכת לעזה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת גונן שגב.

המאבק על השלום

היו"ר א' סלמוביץ:

אנחנו עוברים כעת להצעה הבאה לסדר-היום בנושא: המאבק על השלום. ינמק חבר הכנסת טלב אלסאנע. בבקשה.

טלב אלסאנע (מד"ע):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, בתחילת דברי ברצוני לאחל שנה טובה לעם ישראל, שנה של שלום, ביטחון ודו-קיום; ישרור סוף סוף שלום באזורנו וייהנו ממנו כל מדינות האזור.

נוסף על כך ברצוני לברך את אנשי "חמאס" אשר גורשו וחזרו היום, ואני מאחל שבקרוב יזכו שאר המגורשים לחזור לבתיהם, ליישוביהם ולמשפחותיהם.

לפני כשעה היתה לי שיחה טלפונית עם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, מנהיג הארגון לשחרור פלסטין, והוא הודיעני כי מאבקו הבלתי נלאה למען השלום הוא מאבקו למען הילדים הערבים והיהודים כאחד, על מנת שיזכו סוף סוף לחיות את העתיד ולא את העבר, לחיות חיים של ביטחון ושלווה, שיסמלו עתיד טוב יותר לאזורנו.

ברצוני גם לברך את ראש הממשלה, את שמעון פרס שר החוץ, על תרומתם, על זה שהתעלו מעל כל משקעי העבר, נשאו את מבטם כלפי העתיד והחליטו כי חייבת לזרוח סוף סוף שמש השלום על המזרח התיכון – ולא להמשיך לחיות בסכסוכי העבר ולשמוע מדי יום ביומו על קורבנות חדשים משני הצדדים.

גברתי היושבת-ראש, התגובה ההיסטרית של הימין היא לא מקרית, והיא מובנת. היא מובנת, כי אלה אנשים שחיו ורוצים לחיות גם בעתיד על צרות, על סכסוכים, על מאבקים, על שפיכות דמים, על שנאה ועל אלימות. השלום הוא האויב של כל התופעות הבלתי אנושיות האלה. השלום הוא המרשם

הבטוח לייבוש הביצות שעליהן חיו אנשי הימין הקיצוני, ולכן, כשהם רואים שהם עלולים או עשויים להיות מנותקים ממקורות האספקה של הדעות הקיצוניות שלהם, הם נזעקים.

כשהם רואים שהם עשויים לשבת שנים רבות באופוזיציה, זה מקומם אותם. והם עוטים על עצמם נימוקים אחרים, לא הנימוקים של חשש שהם יפסידו את השלטון לשנים רבות בעתיד, אלא של הביטחון.

על איזה ביטחון מדובר? הרי מדינת ישראל חיה במזרח התיכון כשמסביבה רבע מיליארד ערבים, מיליארד מוסלמים. הביטחון הטוב ביותר, לאחר כל הניסיונות שהיו, הוא שלום אמיתי, צודק ובר-קיימא, שיכול להבטיח אפשרות של דו-קיום לכל העמים באזור, ולא דו-קיום של עם זה על חשבון עם אחר, של עם המנשל ומנצל עם אחר מזכויות אלמנטריות, לחיות במסגרת זכויות לגיטימיות כשאר העמים ועל-פי אמנת האו"ם.

אני לא מבין את הזעקה הזו על כך שהולכים להכיר באש"ף. עם מי ערך מר מנחם בגין, זיכרונו לברכה, ראש הממשלה דאז, בשנת 1981, הסכם שלום לגבי ירי ה"קטיושות" בלבנון? – עם אש"ף ועם ערפאת. ההסכם הזה החזיק מעמד מעל שנה והופר על-ידי ממשלת ישראל. עם מי ישב מר שמיר במדריד? עם חידר עבד אל-שאפי, הנציג של אש"ף שהגיע למדריד לא כנציג של עצמו, לא הגיע על מנת לייצג את עצמו, אלא הגיע כנציג של עם, הגיע כמיופה-כוח של אש"ף וקיבל הוראות מאש"ף. כל הזעקות האלה הן זעקות שווא.

כל הניסיון הזה להשלות את העם מיועד למטרה אחת, והיא לשמור על המאבק, על הסכסוך, על מנת להמשיך להיות מוזנים בסכסוכים, בשפיכות דמים, במלחמות, כי זה הכוח שלהם, והשלום הוא האויב שלהם. מכאן הזעקות שלהם.

לכן אנחנו שומעים גם את זעקתו של חבר הכנסת יהושע מצא, המדבר על גזעים. על איזה גזע אתה מדבר? חבר הכנסת אסעד אסעד, חבר כנסת מטעם הליכוד, האם הוא מהגזע היהודי? איזה פגם או איזה פסול יש בזה שהוא לא מהגזע היהודי? אני לא מהגזע היהודי, ואני גאה בזה שאני בן לעם הערבי הפלשתיני. האם אתה הופך להיות האב של תורת הגזעים במאה ה-20? האם אתה רוצה להחזיר אותנו לתיאוריית האבולוציה של דרווין, או אולי פסחה עליך הדרך ונפלה איזו מוטציה והמשכת לחיות בימי הביניים האפלים, עם השקפות העולם הפרימיטיביות?

הרוב הערבי הוא רוב, הרוב הדמוקרטי הוא רוב. זכותנו כאזרחי המדינה להצביע וזכותנו להחליט. אנחנו סובלים כפי שהמדינה סובלת, ואנחנו חיים מהתקוות שהמדינה חיה. לכן, ההחלטות שמתקבלות כאן על-פי רוב מחייבות. אחרת, מה יחייב? מה העיקרון שיחייב? האם החלטות שיתקבלו על-פי דעת מיעוט הן שיחייבו? ועל איזו דמוקרטיה אפשר לדבר אם לא על דמוקרטיה של אזרחים שווים, של החלטות שהתקבלו על-פי רוב? האם חברי כנסת פסולים על-פי השייכות הלאומית שלהם? אלא אם יש לזה הגדרה אחת ויחידה, והיא גזענות. אם הם פסולים על-פי הדעות הפוליטיות שלהם, הרי יש כאן הרבה חברי כנסת מהשמאל שגם כן דוגלים באותה השקפת עולם פוליטית. האם הם פסולים משום שהם דוגלים בהשקפת עולם זו? הרי זו גישה בלתי דמוקרטית לחלוטין.

לכן צריך להחליט מה רוצים כאן – דמוקרטיה או דיקטטורה, מה רוצים כאן – מדינה של כל אזרחיה או מדינה גזענית, כשאנו רואים שבדרום-אפריקה ההבחנה על רקע גזעני נעלמת ונכחדת מהעולם. אולי מישהו כאן רוצה לחדש אותה ולהחזיר אותה במאה ה-20?

גברתי היושבת-ראש, כנגד ברית השלום שהולכת ונכרתת, נערכת ברית נגדית של מתנגדי השלום, שחותרים ומנסים לטרפד את תהליך השלום. נגדם אנחנו צריכים להילחם ונגדם צריכים לעמוד איתנים חזית אחת. כי מה שאנחנו נרצה זה מה שיהיה. כל המושג הזה, שנגזר עלינו לחיות ביחד, זה מושג לא נכון. אנחנו חיים לפי מה שאנחנו מחליטים. אנחנו רוצים לחיות בשלום, אז יהיה שלום; נרצה לחיות במלחמות, אז יהיו מלחמות. מה שירצה הרוב זה מה שיהיה, ואין שום גזירה משמים. המלחמות שהיו הן לא גזירה משמים, והשלום שיהיה הוא לא גזירה משמים אלא על-פי רצון הרוב, והרוב כאן רוצה שיהיה שלום, שיהיה עתיד טוב יותר לכל תושבי האזור, לכל עמי האזור.

הכיבוש הצבאי היום נעלם מהעולם, אין לו זכר. במדינות העולם היום, במקום שיש צבא של ארצות-הברית יש התנגדות לארצות-הברית. במקום שאין צבא של ארצות-הברית, דווקא יש גישה אוהדת לארצות-הברית. היום הקשרים בנויים על מערכת יחסים של כבוד הדדי של המדינות, על יחסים של אינטרסים משותפים, פרויקטים משותפים, כלכלה משותפת, וכאן מערכת היחסים המשותפת היא המאפשרת את הדו-קיום. הכיבוש הזה, כיבוש צבאי, כיבוש בכוח, לא נותן לאותו כובש אלא הוא משעבד אותו לכיבוש, משעבד אותו ליצרים האפלים של הכובש.

הנציגים של הימין, שמנסים לנגן על היצרים האפלים, הקיימים בכל אדם כמעט, החשש מהלא-ידוע, אלה מגלים חוסר אחריות. גם כשהם היו בשלטון והיה המשא-ומתן עם סאדאת, גם בהסכם קמפ-דיוויד נזכרו הזכויות הפוליטיות של העם הפלשתיני, נזכר המושג אוטונומיה, נזכר המושג של משטרה פלשתינית חזקה, נזכרו כל המושגים האלה. מדוע הם מתקוממים? על מה הם מתקוממים? לכן, ההתקוממות שלהם היא מסיבה אחת ויחידה, מפני שהם באופוזיציה, מפני שהם מאמינים שהמטרה מקדשת את האמצעים, והם רוצים לנקוט את כל האמצעים, פסולים ככל שיהיו, על מנת לחזור לשלטון. את זה, לא אנחנו ולא העם ניתן לכם.

ברצוני לציין ולומר, שנוסף על הצעד האמיץ הזה יש צורך בצעדים אמיצים שישלימו אותו, על מנת להשיג את המטרה הסופית, והיא שלום כולל, צודק ובר-קיימא. זה מחייב הכרה בזכותו של העם הפלשתיני לחיות בעצמאות, במדינה עצמאית ליד מדינת ישראל. לכן צריך להשלים את הצעד הזה בצעדים אמיצים נוספים. תודה רבה.

היו"ר א' סלמוביץ:

תודה רבה לחבר הכנסת טלב אלסאנע.

כוונת הממשלה להכיר באש"ף

היו"ר א' סלמוביץ:

אני מזמינה את חבר הכנסת אריק שרון להציג את הצעתו בנושא: כוונת הממשלה להכיר באש"ף.

אריאל שרון (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, יום מתאים מצאה הכנסת לדון בהסכם עם פושע המלחמה ערפאת, בעל בריתו ותקוותו הגדולה של השמאל הישראלי, יום שיש בו הרבה כאב ופיצול העם לשניים, יום שבו הכירה ממשלה בישראל בארגון הטרור אש"ף.

מרצחי ה"חמאס" מן הצפון נעים עכשיו דרומה כדי להיפגש בקרוב עם מרצחי פתח-ערפאת שיגיעו ממערב וממזרח.

בקרוב יישלח גם המכתב מראש ממשלת ישראל, שיישא את הכתובת: MR. ARAFAT DEAR – מר ערפאת היקר. זה יכול היה להיות יום אחר, יום של הסכמה לאומית רחבה, אלמלא התמוטטה הממשלה כבניין קלפים. זה היה תלוי בממשלה ובעומד בראשה.

היום צריכה היתה הממשלה, וזאת ההודעה שהיתה צריכה למסור בכנסת – החלטה להעמיד לדין, כפושע מלחמה, את ערפאת, האחראי אחריות ישירה לרצח של אלפי יהודים וערבים חפים מפשע, בשיטות האכזריות ביותר.

היום צריכה היתה הממשלה להודיע, לו היתה לנו ממשלה רצינית ואחראית, על כך שהיא מצאה דרך להסדר עם הפלשתינים תוך הסכמה לאומית רחבה, שעדיין ניתן להשיגה.

כיצד ניתן להגיע להסכמה כזאת, ראשית כול להסכמה בין יהודים, שהיא הכרחית להצלחת התהליך?

א. כדי לשמור על אחדותה של ירושלים כבירת העם היהודי ומדינת ישראל – ערביו מזרח-ירושלים לא יוכלו לבחור ולהיבחר.

האם ראיתם את הצחוק השדי המרצד בעיניו של ערפאת, שמסביר שההחלטה הזאת הופכת את ירושלים לחלק מן המדינה הפלשתינית?

ב. לא יוחזרו לארץ-ישראל המערבית לא מאות אלפים, לא עשרות אלפים ולא אלפים של פליטים פלשתינים. פתרון בעיית הפליטים חייב להיעשות במקומות מגוריהם – בלבנון, בסוריה, בירדן, בארצות המפרץ הפרסי – וזה חייב להיות חלק מן ההסכם. כניסתם רק תגביר את המתיחות והאיבה, כשיחזרו שוב למחנות פליטים דלים ונידחים ויראו מנגד את בתייהם לשעבר, את קברות אבותיהם ואת שדותיהם.

ג. לא יורשו אנשי אש"ף, מזוינים או בלתי מזוינים, להיכנס לגבולות ארץ-ישראל המערבית. כניסתם רק תגביר את הטרור. התולים תקוותם שהם יחסלו את ארגוני הטרור האחרים – טועים ומטעים. גם אם יהיה שם מרחץ דמים נורא, התוצאה הסופית תהיה הגברת השנאה והטרור נגד ישראל. ערבים לא יילחמו נגד ערבים כדי להגן על יהודים.

דרך אגב, אני פונה לאנשי השמאל, האם תעמידו אלפים בהפגנה נגד ראש הממשלה ושר הביטחון שלו, עם השלטים "רוצח", כשכאן מודיעים לכם מראש שזה מה שמצפים שיעשה פתח-ערפאת, בלי בג"צים, בלי "יש גבול", בלי "אמהות נגד שתיקה", בלי "נשים בשחור"? האם תעמידו הפגנה של אלפי אנשים בזמן שייערך מרחץ הדמים הזה, כשצה"ל עומד מבחוץ ומראש יודע מה שעומד לקרות?

ד. לא ייכנס כוח בין-לאומי, צבאי או אזרחי, לאחר פינוי צה"ל. היום יש לצה"ל ולשירותי הביטחון הצלחות. לאחר הזנחה שהיתה מתחילת האינתיפאדה שונו ההוראות לכוחות הביטחון. בעתיד, כשהיו כוחות בין-לאומיים, לא רק שלא נוכל להמשיך ולפעול כפי שאנו פועלים היום, אלא נכבול את ידינו במאבק בטרור. מה נעשה אם תהיינה פעולות טרור משם? האם נפגז קנדים, אמריקנים, איטלקים, או שמא נירה על נורבגים, על פינים, על הולנדים, על בריטים? ברור שלא נעשה את זה, ובצדק לא נוכל לעשות את זה.

אני מדבר על נקודות, שלו הייתם הולכים עליהן אפשר היה להגיע להסכמה לאומית רחבה, וזה היה רק בידכם, ולא עשיתם כי התמוטטתם.

ה. לא יימסרו סמכויות חקיקה למינהל העצמי.

ו. לא תימסר שליטה בקרקע ובמים למינהל העצמי.

ז. ייקבעו, לפני החתימה, כל הסידורים, בצורה הברורה ביותר, לטיפול במחבלים בתוך שטחי המינהל העצמי, לפני ביצוע פשעיהם, ורדיפתם ומעצרם או חיסולם אחרי הביצוע. הכול חייב להיות מוסדר מראש.

אני מדגיש, האחריות לביטחון החוץ והפנים – על ישראל. דרך אגב, כך אנחנו ראינו את זה. אני אומנם התנגדתי לאוטונומיה מתחילתה, אבל מה שהבאתם כאן לא דומה במאומה למה שאנחנו התכוונו. זאת האוטונומיה של מר בגין, זיכרוננו לברכה?

אלי גולדשמידט (העבודה):

הרבה יותר טוב.

אריאל שרון (הליכוד):

או האם זאת האוטונומיה של מר שמיר, שהרחיק לכת בוועידת-מדריד? האם זה מה שהם התכוונו שיקרה?

אני רוצה לומר לכם משהו. אני לא תוקף פה איש. אני לא מדבר אליכם כאיש אופוזיציה. היו לי מספיק בעיות גם בממשלה שישבתי בה, בנושאים האלה. אני מדבר אליכם כאיש שעסק עשרות שנים בביטחון. עשיתם, לצערי, עבודה רשלנית וחובבנית. תקנו זאת, תקנו את זה. יש לכם אפשרות לתקן.

עד כאן אמרתי מה צריך לתקן מייד בטיוטת ההסכם, כדי למנוע סכנות. השאלה איננה עזה ויריחו תחילה אלא התוכנית עצמה. תפסיקו עם העניין הזה ואל תאמרו "הליכוד התחיל", "הליכוד עשה". לא חשוב מה הליכוד עשה או לא עשה. גם הליכוד עשה טעויות, ויש דברים שלמדנו במשך השנים. חשוב מה אתם הולכים לעשות ומה צריך עוד לעשות כדי לנטרל את תוכנית האוטונומיה מחלק ניכר של סכנותיה.

הפתרון האמיתי והנכון היה מלכתחילה להדגיש שיש מדינה פלשתינית. ירדן היא המדינה הפלשתינית. מה שנעשה עכשיו זה הקמת מדינה פלשתינית שנייה. כרגע, בשלב הזה איחרנו קצת.

ומה עוד אפשר לעשות, נוסף על הנקודות שהזכרתי, כדי לנטרל את סכנות התוכנית שהבאתם?

א. האוטונומיה תחול על השטח, פרט לאזורים המיושבים ביהודים. צירי התנועה המקשרים את הים התיכון עם נהר הירדן וים המלח ומשמשים את רוב היישובים היהודיים ושטחי ביטחון מסוימים נוספים, אלה לא יכללו בתחום האוטונומיה.

ב. יהיה רצף טריטוריאלי יהודי.

ג. האוטונומיה, שאני ודאי אינני חסיד שלה, תהיה אחת, אך ללא רצף טריטוריאלי, והיא תכלול את מרבית האוכלוסייה הערבית.

ד. יהיה חופש תנועה אזרחי לכול, פרט למשטרה הפלשתינית, שתוכל לנוע רק בתחומי נפות האוטונומיה הערביות, ובכך יימנע החיכוך העיקרי בין המתיישבים היהודים, שאותם יש לחזק, לבין המשטרה הפלשתינית.

מה שאני מציע הינו הרע במיעוטו. אל תגידו: אם נתבדה – נחזיר את המצב לקדמותו. אל תשלו, אל תטעו, ואל תטעו בעצמכם. צה"ל איננו כול-יכול בנסיבות כאלה. זו לא מלחמה כוללת. זה משהו אחר. וכבר ראינו שצה"ל איננו כול-יכול במאבקים מסוג זה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

לבנון, למשל.

אריאל שרון (הליכוד):

היום הייתם צריכים לשבח את לבנון, כי הרי לבנון היא אחד הגורמים העיקריים, כפי שקראתי במאמרו של אלוף במילואים, שגם חתם בין היתר על הכרזת שפרסמתם היום, שטוען שמלחמת לבנון היא אולי הגורם שתרם יותר מכול לקידום התהליך. ואני יכול להראות עוד כמה דברים שתרמו לכך, שלא אתם עשיתם.

הפסיקו לדבר על סכנה של מלחמת אחים, אף שעשיתם את מעשה רחבעם בן שלמה ופיצלתם את העם לשניים. יהודים לא יילחמו ביהודים, אלא אם השמאל ייזום זאת. רק השמאל יכול לעשות זאת. במחנה הלאומי לא יהיו אנשים שיילחמו ביהודים. אבל תוכניתכם תביא למלחמה בין יהודים לבין הערבים.

אל תעלו בדעתכם שאתם תמסרו לפתח-ערפאת אזורי שיש בהם יישובים יהודיים, והם יהפכו לבני חסות. הם לא ייתנו דריסת רגל למחבלי ערפאת ולשוטריו באזוריהם. איש מהם לא יחיה כיהודי בן חסות; אל תביאו לכך. לא תהיה מלחמה בין יהודים ליהודים, אבל אתם תביאו למלחמה בין יהודים לערבים.

בזמן האחרון מרבה חבורה של מרבי להג לדבר על דמוקרטיה ועל שלטון החוק. אחד מהם דיבר כאן היום, דווקא אליו אני מתייחס במיוחד. אנשים שהיו נוסעים לחוץ-לארץ בסתר, יושבים במשרדי אש"ף ומתדרכים את ארגון המרצחים איך ללחוץ על הממשלה הישראלית, לרבות הממשלה הזו, הם מטיפי השקר העיקריים בעניין זה.

אם מישהו מפר את כללי הדמוקרטיה – זו הממשלה הנוכחית. עליכם ללמוד מבעל-בריתכם החדש, פושע המלחמה ערפאת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה רצית לדבר אתו ב-1976. היית בעד משא-ומתן עם ערפאת, ואמרת שלא חשוב עם מי נדבר, חשוב על מה נדבר.

היו"ר א' סלמוביץ:

חבר הכנסת גולדשמידט.

אלי גולדשמידט (העבודה):

הרי יש הקלטה. אתה שינית את דעתך.

אריאל שרון (הליכוד):

א. אדם יכול לשנות את דעתו ; ב. אתה אדם משכיל, וחזקה עלי שעשית שיעורי בית כהלכה. יש כאן חבורת בורים שצורחת כל הזמן, אבל אתה הרי אדם משכיל – – –

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

בורים (במלרע) ולא בורים (במלעיל). רק בור אומר בורים (במלעיל).

אריאל שרון (הליכוד):

מאף אחד מכם, לצערי, אין לי מה ללמוד בנושאי חינוך, תרבות וידע, בוודאי לא מאחד כמורך.

אלי דיין (העבודה):

השר שריד הוא דווקא איש משכיל.

אריאל שרון (הליכוד):

התייחסתי לעניין אחד, הקמת מדינה פלשתינית בירדן, ואמרתי אחר כך וחזרתי ואמרתי כי טעיתי במה שאמרתי. לא האמנתי שהעם היהודי היושב כאן, עד כדי כך תיחלש יכולת עמידתו. בעניין זה טעיתי.

אנשים שהיו נוסעים לחוץ-לארץ בסתר, יושבים במשרדי אש"ף ומתדרכים את ארגון המרצחים איך ללחוץ על הממשלה, לרבות הממשלה הזו, הם מטיפי השקר העיקריים בעניין זה.

אם מישוהו מפר את כללי הדמוקרטיה – זו הממשלה הנוכחית. עליכם ללמוד אפילו מבעל-בריתכם החדש, פושע המלחמה ערפאת. הוא לא מזדרז לקבל את מה שאתם ממהרים למסור ללא תמורה. הוא רוצה הליך דמוקרטי באש"ף, הוא רוצה אישור של הוועד המרכזי של אש"ף, הוועד הפועל של המועצה הלאומית הפלשתינית.

אילו הייתם ממשלה אמיתית, הייתם מעכבים מעט את החתימה, היינו הולכים לבחירות כאשר זה היה הנושא המרכזי, והעם היה מחליט. אם לא תעשו זאת – ונראה שלא – ומאחר שהתהליך ממושך, נושא ההסדר המדיני יהיה הנושא הראשי גם בבחירות הבאות, ולכן תוצאות הבחירות ישקפו את רצון העם בעניין זה. אם המערך יזכה בבחירות הבאות, הוא ימשיך בדרכו עם כל הסכנות הטמונות בכך, שאנו מאמינים בקיומן. אם המחנה הלאומי יזכה – ואני מקווה שכך יהיה – כי אז זהו רצון הבוחר בסוגיה גורלית זו, והממשלה שתקום תהיה חייבת לנהוג לפי רצונו. זו דרך חוקית, דמוקרטית, המבטיחה את ביטחון ישראל, וכך ננהג.

אלי דיין (העבודה):

זה בניגוד לכללי הדמוקרטיה.

אריאל שרון (הליכוד):

זה בניגוד לכללי הדמוקרטיה המעוותים שאתם מנסים להמציא. זה בדיוק הדבר הדמוקרטי.

אלי דיין (העבודה):

אלה הדברים שראש הממשלה בגין אמר כאשר הביא להצבעה את ההחלטה על החזרת שטחים והריסת יישובים.

אריאל שרון (הליכוד):

בניגוד לך, כנראה, אני לא הייתי תלמידו של ז'בוטינסקי וגם לא חניכו של בגין. אתם הפכתם באופן צבוע לחניכיו של ז'בוטינסקי ולתלמידיו של בגין. אז היה מצב אחר, אז תמכו 97 חברי כנסת בהצעה. הצענו לכם הצבעה: לכו לבחירות עכשיו. תדחו בחודשיים את ההחלטה, תלכו לבחירות.

אלי דיין (העבודה):

גם רוב של אחד הוא רוב, כך אמר חבר הכנסת בגין.

אריאל שרון (הליכוד):

לפנינו מאבק ארוך, להחזיר ממשלה שסטתה מדרך ההיגיון, מאחריות לביטחון העם וגם מכמה כללי יסוד בדמוקרטיה אל הדרך הנכונה. אנחנו נתאמץ, ואני מקווה שנצליח.

אני רוצה לאחל לכל עם ישראל שנה טובה.

היו"ר ש' וייס:

תודה. אתה רוצה עוד דקה, חבר הכנסת שרון?

אריאל שרון (הליכוד):

אני חושב שהצלחתי להעביר את המסר בצורה ברורה, ואני יכול רק לקרוא לממשלה לגלות ברגע האחרון אחריות, לבחון את הנושא מחדש, לעצור בה וללכת לדרך שבה אפשר להגיע להסכמה לאומית רחבה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה ואיחולי שנה טובה לכל אזרחי ישראל היהודים במקרה זה. הכנסת מצטרפת לאיחולים.

אדוני השר, אני מבין שאתה משיב בשתי מנות.

שר הבריאות ח' רמון:

נשיב בשתי מנות.

היו"ר ש' וייס:

אלא אם תשיב מראש גם לחברי הכנסת מצא ובא-גד.

שר הבריאות ח' רמון:

לא אשיב מראש לחבר הכנסת מצא, ולא אתייחס לקטע הירושלמי בדבריו של חבר הכנסת שרון.

יוסף בא-גד (מולדת):

מי יכבד אותי בתשובה?

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת בא-גד, אתה יודע שאני תמיד מכבד אותך.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת שרון דיבר על הסכמה לאומית, ולמה לך לבוא ולהציג כאן אמירה שאין לה בסיס, הרי מה אתה מציע בהסכמה הלאומית הזו? שאנחנו נקבל את דעתך. ומהי דעתך, אמרת בפשטות: שאתה רוצה שהמצב הנוכחי יימשך, כאשר אנחנו שולטים על כל השטחים ועל 2 מיליוני פלשתינים.

אריאל שרון (הליכוד):

לא אמרתי זאת אף לא במלה אחת.

שר הבריאות ח' רמון:

זו המסקנה הבלתי-נמנעת. אתה לא אמרת את זה, כי אתה יודע שאי-אפשר לומר זאת לציבור, כי הוא איננו רוצה זאת, ולכן אינכם אומרים את האמת הזו לציבור, אתם בורחים ממנה. הרי זה מה שאתה אומר: אינך רוצה לשנות את המצב הקיים. לכן אתה ממציא אוטונומיה נטולת אוטונומיה, כאשר אתה יודע שאין סיכוי להסכים. אתה אומר: בואו נקרא למצב הנוכחי אוטונומיה, ונצפה שהצד השני יסכים. למה לו להסכים למצב הקיים? יש מצב קיים גם בלי שייתן את הסכמתו.

אריאל שרון (הליכוד):

זה אפילו לא רלבנטי.

שר הבריאות ח' רמון:

אמרת שהביטוי והפתרון יהיה בירדן. זו השקפתך, ואידך זיל גמור.

אריאל שרון (הליכוד):

אמרתי: זו היתה הצעתי בעבר, זו ההצעה היחידה הנכונה, אך לצערי איחרנו.

שר הבריאות ח' רמון:

ומכיוון שלשיטתך אתה טוען שאיחרתם, אתה בא ואומר: את מה שרציתי ליישם באופן ישיר, אני רוצה ליישם באופן עקיף, כאשר ברור לך שאין כל סיכוי בעולם שזה יתקבל, ולכן אני חייב לומר לזכותך, שאתה אבי המציאות הבוסנאית, של בוסניה, בגדה המערבית ובעזה. הכנסת יישוב יהודי בדיוק ליד יישוב ערבי, כדי שלא ניתן יהיה – – –

אריאל שרון (הליכוד):

אתה פשוט טועה, היישובים היהודיים אינם בתוך ריכוזי אוכלוסייה ערביים.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון, אני אביא לך את הדוגמה הבולטת ביותר והזועקת ביותר לשמים: הכנסתם שני יישובים בלב לבה של רצועת-עזה. לא שאפשרתם זאת בחבל-קטיף, שכאילו מופרד, נצרים וכפר-דרום – – –

אריאל שרון (הליכוד):

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון, אנא.

היו"ר ש' וייס:

רק רגע. רק שנייה.

אריאל שרון (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שרון, רק רגע, רק שנייה.

אריאל שרון (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שרון ---

שר הבריאות ח' רמון:

אם תהיה אחרון ---

היו"ר ש' וייס:

אחרון באמת, כי אתה דיברת ולא הפריעו לך.

אריאל שרון (הליכוד):

אני רוצה לומר לך שבחודש יולי 1971, כאשר אני הייתי אלוף פיקוד הדרום, ראש הממשלה, הגברת גולדה מאיר, לכל הדעות ראש ממשלה של מפלגת העבודה, שלחה משלחת שרים, קבוצת שרים, ועדת שרים, כדי לדון בנושא הרצועה; באחד הנושאים היה עניין ההתיישבות היהודית. עמדנו על הדיונה ששם נמצא היום קיבוץ נצרים, ושם הוצגה התוכנית. היית צריך לראות את עיניהם של אלון, זיכרוננו לברכה, ושל --- זיכרונם לברכה, עיניהם הבריקו כאשר היה מדובר בהתיישבות יהודית. כל התוכנית ברצועת-עזה, דרך אגב, כולה תוכנית של ממשלת מערך.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון ---

היו"ר ש' וייס:

טוב, תודה רבה.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון, איך אתה עמדת, אני מבקש, תן לי – – –

היו"ר ש' וייס:

גמרנו.

שר הבריאות ח' רמון:

לא, אני לא מסכים.

היו"ר ש' וייס:

גמרנו.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא מסכים.

היו"ר ש' וייס:

גמרנו. אתה דיברת. רגע, סליחה.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא מסכים.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, רגע.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא מסכים.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב, אתה דיברת היום. מספיק.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

תסלח לי, תפסיק לדבר. אני קורא אותך לסדר.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון ---

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

אני קורא אותך לסדר.

גונן שגב (צומת):

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון — — —

היו"ר ש' וייס:

תסלח לי. אני קורא אותך לסדר.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון — — —

היו"ר ש' וייס:

לא, לא, לא, לא, לא.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא אענה לך.

היו"ר ש' וייס:

רגע.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא אענה לך.

היו"ר ש' וייס:

תסלח לי.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

אתה לא יכול להגיד לי שאני לא יכול לקרוא אותך לסדר. אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. מספיק עם החוצפה הזאת.

שאול גוטמן (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

שאול גוטמן (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. מספיק. נמאס. הסיפור הזה כבר נמאס. מספיק.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

זה חוזר על עצמו. מספיק.

גונן שגב (צומת):

הצבעתי בשקט וביקשתי – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב, אתה לא הצבעת בשקט. אף פעם לא הצבעת בשקט.

גונן שגב (צומת):

לא הצבעתי בשקט?

היו"ר ש' וייס:

לא. זה הכול.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון, עמדת פה לפני כמה דקות ואמרת שהליכוד עשה טעויות. אני רוצה לחדש לך משהו: גם מפלגת העבודה שהיתה בשלטון עשתה טעויות, ואחת הטעויות הקשות ביותר – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

עכשיו היא עושה טעויות.

שר הבריאות ח' רמון:

— — — היתה בנושא היישוב בעזה. אבל אתם, כשהייתם בשלטון, הקמתם אותם — — —

נעמי בלומנטל (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת בלומנטל.

שר הבריאות ח' רמון:

הקמתם אותם בלב היישוב כשהמטרה היא סיפוח רצועת-עזה למדינת ישראל. סיפוח דה-פקטו של רצועת-עזה למדינת ישראל. זה היעד. כך עשיתם בכל מקום, הצהרתם על כך ואמרתם: אנחנו מקימים את היישובים האלה על מנת שלא יהיה אפשר להביא לקץ השליטה הישראלית על השטחים ועל 2 מיליוני הפלשתינים — — —

שאול יהלום (מפד"ל):

לא נכון.

שר הבריאות ח' רמון:

זאת היתה אבן יסוד במדיניותכם, אז למה אתה בא כאן ומספר על אוטונומיה נטולת אוטונומיה? אינך רוצה לתת להם אוטונומיה? אינך רוצה לתת להם כלום. רצונך להמשיך ולשלוט בהם, זה רצונך, אז תאמר את זה לציבור ותלך לציבור באומץ עם התורה הזאת, עם המשנה הזאת, ואל תספר סיפורים על הסכמה לאומית כאילו שיש פה. אין הסכמה לאומית כי אתם מעדיפים סיפוח 2 מיליוני פלשתינים עם השטחים למדינת ישראל והפיכתה למדינה דו-לאומית, ואנחנו מעדיפים ויתור על חלק מהשטח הזה ושמירתה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. זה כל הוויכוח בינינו לביניכם.

שאול יהלום (מפד"ל):

לא נכון.

שר הבריאות ח' רמון:

אז תלכו ותעשו אותו ביושר, אל תישאו את שם הביטחון לשווא, ואל תאמרו שבשם הביטחון אתם עושים זאת – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

בשם הקיום.

שר הבריאות ח' רמון:

העימות, הסיכונים לעזוב את כל סיני ולהגיע לשלום עם מדינה ערבית, עם צבא חזק, עם מטוסים, עם טנקים – היה גדול עשרות מונים מהסיכון – – –

אריאל שרון (הליכוד):

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

אתה הבטחת שזאת הפעם האחרונה, חבר הכנסת שרון.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שרון, לך לא מתאים לקרוא קריאות ביניים.

שר הבריאות ח' רמון:

הבטחת שזאת פעם אחרונה.

היו"ר ש' וייס:

לך יש סגנון ויכוח אחר.

שר הבריאות ח' רמון:

— — — עשרות מונים מהסיכון שיהיה כוח של שוטרים עם רובים. אינכם מתביישים לבזות את צה"ל החזק, עם כל העוצמות שלו, שהוא, אם חס וחלילה זה לא יסתדר, לא יוכל לטפל בעניין הזה? זאת סכנה קיומית למדינת ישראל?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

יש סכנה — — —

נעמי בלומנטל (הליכוד):

איך צה"ל יכול? מטילים על צה"ל משימות בלתי אפשריות. שום צבא בעולם לא יכול לעמוד במשימות כאלה.

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

תן להם. תן להם שתי דקות. על תענה, זה יהיה יותר טוב.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

— — — תפסיקו כל הזמן להגיד שאנחנו לא מבינים בצבא.

גון שגב (צומת):

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

— — — אנחנו

קריאות:

— — —

נעמי בלומנטל (הליכוד):

— — — יש גם היגיון

היו"ר ש' וייס:

זהו; נגמר. או.קיי.

שר הבריאות ח' רמון:

— — — ההצעה לסדר-היום

היו"ר ש' וייס:

גמרנו.

שר הבריאות ח' רמון:

הסכנה – – –

קריאות:

– – –

היו"ר ש' וייס:

רגע, מספיק. חבר הכנסת שאול יהלום – – –

שאול יהלום (מפד"ל):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, תקשיב לי.

גונן שגב (צומת):

– – –

שר הבריאות ח' רמון:

אינני שומע אותך.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב – – –

שר הבריאות ח' רמון:

אני אפילו לא רואה אותך.

גון שגב (צומת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גון שגב — — —

גון שגב (צומת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גון שגב, גם עכשיו הצבעת בשקט?

גון שגב (צומת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

אני אוציא אותך. אם אתה רוצה — תעשה את זה לבד. מדוע אתה צריך אותי כמתווך?

גון שגב (צומת):

אינני מבין איך שר מסוגל לדבר — — —

היו"ר ש' וייס:

תאמין לי, חבר הכנסת גון שגב, יש עוד אנשים שאינם מבינים איך אתה מסוגל לדבר, ואני לא הערתי – – –

גון שגב (צומת):

— — —

רפאל אלול (העבודה):

— — —

היו"ר ש' וייס:

עכשיו תירגע.

רפאל אלול (העבודה):

— — —

גון שגב (צומת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גון שגב, מספיק. מספיק.

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב, לקראת סיום יום שלם כזה של דיונים אני לא רוצה שתהיה חבר הכנסת הראשון שנוציא אותו. זה לא יאה. מספיק.

גונן שגב (צומת):

רפאל אלול (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רפי אלול. חבר הכנסת רפי אלול, אל תעזור לי. אני יודע שאתה רוצה לעשות זאת, אבל זה רק מפריע.

גונן שגב (צומת):

ספר שלם ---

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גונן שגב, אל תאלץ אותי להוציא אותך.

גונן שגב (צומת):

היו"ר ש' וייס:

גמרנו, גמרנו. נא להירגע. השעה כבר 18:00 ואנחנו יושבים פה מ-11:00.

שר הבריאות ח' רמון:

רבותי חברי הכנסת, מדברים הרבה והשתמשו בדברים שלא אמרתי. מישהו פרסם את השאלה, מה יקרה ומי יטפל בביטחון הפנים של הפלשתינים? הזכיר כאן חבר הכנסת שרון דבר שהייתי מציע לו שלא להזכיר, ואני אתאפק מלדבר על עניין לבנון בהקשר שעליו הוא דיבר, כי בהחלט אינני רוצה – –

היו"ר ש' וייס:

טוב תעשה.

שר הבריאות ח' רמון:

אבל כשאנחנו היינו בלבנון, ואני אומר בכוונה: אנחנו, כמדינה, כממשלה, שדרך אגב יצאה למלחמה הזאת, למלחמה היא יצאה, אפילו לא עם רוב של 61, היתה אז קואליציה שהיתה לה הצבעה של 58, ואם יוצאים למלחמה עם 58, לשלום אפשר לצאת עם 61 – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

תבוסה.

שר הבריאות ח' רמון:

היו סאברה ושתילה, ואנחנו היינו שם. כיוון שהיינו שם – היינו אחראים – – –

שאול גוטמן (מולדת):

אז מה קרה? נהרגו שם כמה ערבים. מה האסון הגדול?

שר הבריאות ח' רמון:

כיוון שהיינו שם – ציפו שנהיה אחראים. אז באנו, באה הממשלה בראשות – – –

בנימין טמקין (מרצ):

— — —

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חיים, תן לי רגע, אני רוצה לטפל בזה. שנייה. חבר הכנסת גוטמן — — —

שאול גוטמן (מולדת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גוטמן, יש לי שאלה אליך — — —

נעמי בלומנטל (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

תפסיקי עכשיו להפריע לי, חברת הכנסת נעמי בלומנטל. חבר הכנסת גוטמן, יש לי שאלה אליך. אני רוצה להציע לך, לכבודך, כמורה, כאדם וכיהודי, לחזור בכ מהפסוק האחרון.

יהושע מצא (הליכוד):

הוא אמר למעשה מה שרמון אומר.

היו"ר ש' וייס:

אני מדבר אתו, לא אתך עכשיו.

יהושע מצא (הליכוד):

חיים רמון – – –

היו"ר ש' וייס:

תסלח לי, תן לי, חבר הכנסת מצא – – –

יהושע מצא (הליכוד):

– – –

היו"ר ש' וייס:

תן לי לדבר אתו. אתה מסכים שנמחק את הפסוק הזה?

שאול גוטמן (מולדת):

לא, אינני מסכים.

קריאה:

– – –

היו"ר ש' וייס:

זה לא לכבודך. תודה. גמרנו. הוא לא מסכים. תסלח לי, אני לא מוחק מהפרוטוקול שום דבר. זה שהוא לא מסכים זאת תוספת שאינה לכבודו על הדברים שהוא אמר.

שאל גוטמן (מולדת):

אני לא צריך לקבל ציונים – – –

היו"ר ש' וייס:

נכון. לא לשבח ולא משבח. אתה צריך עכשיו לא לדבר.

שאל גוטמן (מולדת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

זה הכול; תודה רבה. הצעתי לך דבר, והיית צריך להסכים לו.

שר הבריאות ח' רמון:

לצערי, היינו יותר מדי זמן בלבנון – – –

אליהו בן-מנחם (העבודה):

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת אלי בן-מנחם, אל תפריע לי.

היו"ר ש' וייס:

נכון.

שאל גוטמן (מולדת):

יש לך עוד הרבה מה – – –

אליהו בן-מנחם (העבודה):

— — —

היו"ר ש' וייס:

מספיק. לא, לא, לא, אני אוציא. אדוני סגן השר. אדוני סגן השר, אתה מפריע.

אליהו בן-מנחם (העבודה):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אלי בן-מנחם, אדוני סגן השר אלי בן-מנחם, אתה מפריע לשר רמון. הוא שר בממשלה שאתה גם מכהן בה כסגן שר.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש – – – בקונגרס האמריקני, אני הייתי רוצה לשמוע מה הם אומרים אילו הם היו שומעים הערה כזאת.

היו"ר ש' וייס:

גם אני. תודה.

שר הבריאות ח' רמון:

היינו שלוש שנים – – –

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, אל תגני על אמירה כזאת, זה לא מתאים לך.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, תפסיק לדבר. אני קורא אותך לסדר. מספיק.

בנימין טמקין (מרצ):

יש הערות --

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בני טמקין, אני קורא אותך לסדר. לא נעים לי, כי אני מזדהה עם ההערה שלך.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

הוא אמר מה שאמר --

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. זה סוף היום. מספיק. אדוני השר רמון, בבקשה.

שר הבריאות ח' רמון:

היינו שם כמה שנים מיותרות. קמה ממשלה בראשות שמעון פרס, שר הביטחון היה יצחק רבין, וגם אתה, חבר הכנסת שרון, היית חבר בממשלה הזאת, והממשלה הציעה לצאת מלבנון. אז קמו אנשים ואמרו: איך נצא מלבנון, הרי יהיה מרחץ דמים בהרי השוף. אנחנו אמרנו שאחריותו של צה"ל להגן על מדינת ישראל ולא על הרי השוף, ולא לעשות סדר, עם כל הצער שיש בדבר, לא לעשות סדר בין דרוזים לבין נוצרים לבין שיעים בלבנון. יצאנו מלבנון, דרך אגב, על אפכם ועל חמתכם, ולמרות כל מה שאמרתם.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת בלומנטל, באמת...

שר הבריאות ח' רמון:

ואכן היו אירועי דמים. מישהו בא אל מדינת ישראל בטענה? מישהו בא ואמר שאנחנו אחראים? מישהו העלה על דעתו לעשות זאת? לצערי, היו אירועים יותר קשים מסאברה ושתילה. זה לא תפקידנו.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ש' וייס:

קראתי אותך לסדר פעמיים. אני אוציא אותך. דווקא בדיון על ירושלים לא תהיה באולם, וחבל. תחשוב על זה.

שר הבריאות ח' רמון:

זה לא תפקידו של צה"ל. יש פלשתינים ויש עם פלשתיני, והוא רוצה להיות אחראי לגורלו, הוא יטפל בענייני ביטחון הפנים שלו, ואני מקווה שהוא יצליח. אני מקווה שהוא יצליח להשתלט על הטרור הפנימי שלו. כל עוד זה לא נוגע ליהודים, כל עוד זה לא נוגע להתנחלויות, כל עוד זה לא יסכן את ביטחון יישובינו – זה לא ענייננו. אני חושב שאנחנו צריכים לסייע לאלה שיילחמו – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

אתה כן תהיה שם – – –

היו"ר ש' וייס:

אני קורא אותך לסדר פעם שנייה וחצי. כבר עשיתי את זה פעם. בפעם הבאה אוציא אותך.

שאלו יהלום (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, הוא כן יהיה שם – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, מספיק.

שר הבריאות ח' רמון:

כאשר אני צריך לבחור מי יטפל ב"חמאס", מי יילחם נגד טרוריסטים פלשתינים, הילדים שלנו או הם, מי ירוץ בחוצות עזה אחרי ה"חמאס", הם או אנחנו – אני רוצה שהם. ואתם רוצים שבאופן קבוע, כתופעת קבע, על מנת להפוך את עזה לחלק בלתי נפרד ממדינת ישראל, שחיילי צה"ל ישלמו יום-יום בדמם על מנת להפוך את עזה לחלק בלתי נפרד, כי היא מולדת.

שאלו יהלום (מפד"ל):

אתה שוב מדבר על הדם.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, אני קורא לך לסדר. עוד צ'אנס אחד.

שר הבריאות ח' רמון:

היום הממשלה ואש"ף, ככל הנראה, מגיעים להכרה הדדית. מה אמרה מפלגת העבודה כל השנים? אמרנו כל השנים, שאנחנו נדבר עם מי שיכיר במדינת ישראל ויימנע מפעולות טרור נגדה. כאשר כתבנו במצע מפלגת העבודה שלא נדבר עם אש"ף, אמרנו עם איזה אש"ף לא נדבר. עם אש"ף שהכריז על מלחמה נגד מדינת ישראל באמצעי טרור והחליט על האמנה הפלשתינית – עם האש"ף הזה אמרנו שלא נדבר. כל השנים אמרנו את זה.

אבל אתם אמרתם: עם שום אש"ף לא נדבר. למה אמרתם? כי אין לכם על מה. אמר את זה ביושר חבר הכנסת שרון, שהוא איננו רוצה לדבר עם אש"ף שום דבר. אינכם רוצים לדבר עם אף אחד, כי אין לכם על מה לדבר, כי מי שרוצה לשמר מצב קיים – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

שר הבריאות ח' רמון:

את הליווי של חברת הכנסת נעמי בלומנטל אפשר להפסיק?

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, אני מאוד מבקש ממך להפסיק.

שר הבריאות ח' רמון:

זה בליל כזה של מלים. אני מבקש ממנה לא להפריע לי.

היו"ר ש' וייס:

אל תפגע בה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת נעמי בלומנטל, אני נמנעתי מלקרוא אותך לסדר כי חשבתי שמתוך איזו הכרה פנימית תגיעי בעצמך למסקנה שזה לא יאה.

שר הבריאות ח' רמון:

אתם פסלתם את אש"ף. אבל, דרך אגב, אתם פסלתם גם את סאדאת בזמנו. אני עברתי על הנאומים, לרבות הנאומים שלך, חבר הכנסת שרון, בין 1975 ו-1977. מה לא אמרתם על סאדאת – תאמין לי, דברים יותר חמורים ממה שאמרת היום על ערפאת. אמרת שהוא שיתף פעולה עם הנאצים, שהוא היה נאצי וכו' וכו'. ומייד כשעליתם לשלטון, היית חבר ממשלה, ואותו משתף פעולה עם הנאצים – בשפתך, לא בשפתי – בא ועמד כאן על הדוכן ונאם נאום חריף. הוא אמר שמזרח-ירושלים תהיה בירה של פלשתיין, כאן מעל הדוכן אמר, וכל הכנסת, כל הליכוד למעט חברת כנסת אחת, מחאו לו כפיים.

אולי זה היה מזמן ואתם לא זוכרים. אבל אתה ישבת בממשלה שניהלה משא-ומתן עם אסד. מי הוא אסד?

אריאל שרון (הליכוד):

אני הצבעתי נגד.

שר הבריאות ח' רמון:

היית בממשלה, אתה אחראי. יש אחריות קולקטיבית.

מי הוא אסד, חסיד אומות העולם? הוא לא אחראי ישיר לטרור? הוא ציווה להניח פצצה במטוס "אל על", כמעט באופן אישי.

רחבעם זאבי (מולדת):

מדוע חטאי הליכוד הם אסמכתא בשבילכם?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת שרון, תגיד לי שאתה גם נגד משא-ומתן עם סוריה, לפי אותם קריטריונים. אותם קריטריונים תחיל גם על אסד, למה רק על ערפאת. מעשי ערפאת ומעשי אסד במקרה הטוב הם זהים, או במקרה הרע, ובמקרה הפחות רע, אסד עולה עליו עשרות מונים, והליכוד שאתה חבר בו אומר לנהל אתו משא-ומתן, לחתום אתו. זה המשא-ומתן שהתנהל כשאתה היית בממשלה.

שאול יהלום (מפד"ל):

בלי ויתורים. לא נתנו לו כלום.

שר הבריאות ח' רמון:

עם מי צריך לחתום על הסכם? רק עם אויב. כמו שסאדאת היה אויב, אויב מר.

שאול יהלום (מפד"ל):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, באמת אוציא אותך.

שאול יהלום (מפד"ל):

אני מוכן לצאת.

היו"ר ש' וייס:

זה רעיון מוצלח מה שאתה הולך לעשות. תנוח קצת בחוץ, ותבוא שוב.

שר הבריאות ח' רמון:

אויב שהכריז שהוא מוכן להקריב 3 מיליוני מצרים להשמדתה של מדינת ישראל. והאויב המר הזה, החזק, חזק הרבה יותר מערפאת, עם עוצמה הרבה יותר גדולה – – –

נעמי בלומנטל (הליכוד):

ראש מדינה.

שר הבריאות ח' רמון:

הוא בא לכאן, דיבר שלום ועשינו אתו שלום.

כל מה שאמרתם וכל מה שחזיתם על השלום הזה, התבדה באופן מוחלט. דרך אגב, כמעט כל מה שאמרתם על כל ההסכמים התבדה באופן מוחלט. בכל הסכם – הפחדתם. בכל הסכם ראיתם כמעט אסון, לא רוצה לומר שואה. הסכם אחר הסכם – בכולם טעיתם, לרבות הסכם השלום, שרוב חברי הכנסת של תנועת החירות הצביעו נגדו. אז למה שהעם יאמין לכם היום?

מלה אחרונה שאני רוצה לומר היא בנושא הדמוקרטיה. הליכוד הוא מפלגה מרכזית באופוזיציה. אתם לא מפלגת שוליים, אתם לא מפלגה קיצונית. הלכתם להפגנה ביום שלישי. אני בעד הזכות להפגין ולאפשר לעשות את כל ההפגנות בכל המקומות גם אם הדבר גורם אי-נוחות. הקריאה להפגנה הזאת היתה על בסיס התנגדות לממשלה שבוגדת. אתם נאמתם שם. בדין נתנו רק לאחד – כך שמעתי – מכל תנועה לדבר. בא מישהו ואמר: הליכוד הוא גוף גדול. אולי הוא גוף גדול בכנסת, בהפגנה הוא היה קטן, מצומק. רובם המכריע של מצביעי הליכוד לא היו שם.

רחבעם זאבי (מולדת):

איך אתה יודע?

שר הבריאות ח' רמון:

תאמין לי שאני יודע. תאמין לי שאני יודע. גם מצביעי צומת לא היו שם, אל תדאג. גם צומת לא היו שם.

גון שגב (צומת):

שר הבריאות ח' רמון:

המפד"ל היתה. למפד"ל היה צריך לתת ייצוג כפול. הוא הדין בכהנא, ל"גוש אמונים". אבל לא לליכוד ולא לצומת. לא הייתם שם. הפכתם להיות מנהיגים של ימין קיצוני. לא יכול להיות, אני אומר לך, חבר הכנסת שרון ---

רחבעם זאבי (מולדת):

אליהו בן-מנחם (העבודה):

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת בן-מנחם, אל תפריע לי.

שאול יהלום (מפד"ל):

אולי סגן השר, שלא עושה כלום, יירגע קצת?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שאול יהלום, אני דוחה את ההערה שלך ואני מציע שתעשה מה שעשית לפני שתי דקות.

אליהו בן-מנחם (העבודה):

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

ולא יכול להיות, וזה מסוכן שמנהיג — — — חבר הכנסת בן-מנחם, אתה באמת מפריע לי.

היו"ר ש' וייס:

לא יפה. אני גינתי גם אותו על כך. אדוני סגן השר, אתה מפריע, חבל. חבר הכנסת טמקין, לשר רמון יש עוד סיבוב של נאומים. תאפשר לו לסכם חזק את הקטע הזה ואל תפריעו לו. אחר כך אני אשאל אותו. אם הוא לא ירצה בסיבוב הזה, תשאל אותו בסיבוב הבא.

שר הבריאות ח' רמון:

אני אומר לך, אני אומר לכם כתנועת הליכוד, אם אינכם רוצים להחזיר את עצמכם למה שהייתם עם קום המדינה, תנועת שוליים חסרת חשיבות – ואני חושב שצריכה להיות אופוזיציה, ואופוזיציה רצינית – אתם אינכם יכולים לחצות את הקו הדק והעדין שבין מחאה לגיטימית חריפה, קשה, כואבת, אפילו עם ביטויים קשים, לבין מאבק נגד מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית. אם תעשו את זה, המאבק לא יהיה על השלום, הוא לא יהיה על איזה הסדר יהיה עם הערבים. הוא יהיה מאבק על מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית.

ובמאבק כזה, לא יכולות להיות פשרות מצד הממשלה. על זה אי-אפשר להתפשר. הממשלה תיאבק ותגן על הדמוקרטיה בכל כוחה. אני קורא דווקא לכם, למנהיגי הליכוד, לשים קו בין מיעוט אשר מאס בדמוקרטיה, אשר איננו מקבל אותה, שגם אם נלך לבחירות והעם יבחר שוב – ואין לי ספק שיבחר שוב באלה שהביאו שלום – לא יקבל את הדין, לבין מפלגת אופוזיציה לגיטימית, שפעם היא באופוזיציה ופעם היא בשלטון.

לכן, אינך יכול להגיד שאם הליכוד יגיע לשלטון, הוא לא יקיים את ההסכמים. מה אתם אומרים, למה אי-אפשר לעשות הסכמים עם מדינות ערב? כי אי-אפשר לסמוך על המנהיגים שלהם. לכן, אפילו יש תזה של חבר הכנסת נתניהו, שכל זמן שהם לא יהיו דמוקרטים, בכלל אי-אפשר לחתום אתם על הסכמים – והנה אתה קם ואומר, שאי-אפשר לחתום על הסכמים עם מדינת ישראל.

נניח שהיו חותמים עם מצרים, מחר בבוקר היתה באה הממשלה הזאת ואומרת: אנחנו לא מקבלים את זה, אנחנו רוצים לחזור לשארם-אל-שיח'. אתה כופר בעיקר העיקרים של מדינה דמוקרטית. אני אומר לך, אל תעשה את זה ואל תגררו את הליכוד למקום שנמצא בו "גוש אמונים", כי "גוש אמונים" עושה את זה הרבה יותר טוב מכם.

אריאל שרון (הליכוד):

אתה מעוות את זה לחלוטין.

היו"ר ש' וייס:

מה הצעתך המעשית, אדוני השר? ועדת החוץ והביטחון?

שר הבריאות ח' רמון:

כמו כל ההצעות שהיו במשך היום, להעביר לוועדת החוץ והביטחון.

גונן שגב (צומת):

אני מבקש.

היו"ר ש' וייס:

זאת שאלה?

גונן שגב (צומת):

זו שאלה והערה קצרה מאוד.

היו"ר ש' וייס:

אם כן, בסיבוב הבא.

גונן שגב (צומת):

רק שאלה.

היו"ר ש' וייס:

בבקשה, רק שאלה. נראה אותך.

גונן שגב (צומת):

מדוע לא ענו על הצעתי?

היו"ר ש' וייס:

אני אשיב על זה. יש עכשיו ישיבת קבינט. שר האוצר עסוק שם. אני אבקש מהשר רמון, שעונה גם על הסיבוב הבא, להתייחס גם להצעה שלך. אני יודע שיש לו הבנה בכלכלה, הוא היה שנים בוועדת הכספים.

הסכנה למעמד ירושלים

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים להצעה לסדר-היום של חבר הכנסת יהושע מצא: הסכנה למעמד ירושלים. לאחר מכן תהיה הצעה של חבר הכנסת בא-גד: יריחו תחילה במקורות ישראל. השר רמון ישיב על שתיהן יחד במשך שש דקות. נכון?

שר הבריאות ח' רמון:

אני אענה בעיקר על ירושלים. את יריחו אני אשאיר.

היו"ר ש' וייס:

את יריחו תשאיר לחבר הכנסת גונן שגב.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ממשלת המיעוט בישראל בראשות רבין, אל מול מבול ההכרזות של ממשלת ישראל ואישיה, המיועדות לשטוף את מוח האזרחים בטיפוח אשליות על שלום קרב, אני מציע לכולנו, לעם ישראל ולכנסת זו, לשים לב, לתת דעתנו לשלוש הכרזות שנאמרו בשבוע זה, כמעט בסמוך להכרה שבין אש"ף לישראל. שתיים מההכרזות נאמרו על-ידי צמרת אש"ף בעצמה; אחת מהן באה מתוך ממשלת ישראל.

יאסר ערפאת, ראש אש"ף, קובע אתמול בפני עולם ומלואו בטלוויזיה: לראשונה הצלחנו להעלות את ירושלים על סדר-היום. את זה הוא אמר אתמול, האיש שצריך להכיר היום בישראל. בהצהרה אחרת קובע יאסר ערפאת: דגל פלשתינ יתנוסס בקרוב בירושלים. את זה הוא אמר השבוע. והוא המשיך: המדינה הפלשתינית היא בהישג ידינו. כך אמר ערפאת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

גם סאדאת אמר את זה.

יהושע מצא (הליכוד):

וממשיך ערפאת: אנו הפלשתינים רואים בירושלים קו אדום.

אלי גולדשמידט (העבודה):

גם סאדאת אמר את זה.

יהושע מצא (הליכוד):

ועל הצעת הקונפדרציה של פרס משיב ערפאת: ראשית, מדינה פלשתינית שבירתה ירושלים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

גם סאדאת אמר את זה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גולדשמידט, כבר אמרת את זה פעם שישית. עכשיו זו פעם שביעית.

אלי גולדשמידט (העבודה):

בכוונה.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, פייצל אל-חוסייני מכריז שוב – – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה לשנייה. כיוון שאני מתחלף עם חבר הכנסת סאלח טריף, אני לא אהיה בסוף הישיבה, תרשה לי, בשם הכנסת, גם בשם הנואם, גם בשם הממשלה שיושבת כאן, לאחל שנה טובה לכל אזרחי ישראל ולכל חברי הכנסת.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הכרזה מפי מנהיג אחר שעומד בראש המשלחת, מראשי אש"ף, פייצל אל-חוסייני: הדרך שעברנו באינתיפאדה היא אותה דרך שנעבור עד להקמת המדינה הפלשתינית העצמאית שבירתה ירושלים.

והדוקטור, זה הד"ר ביילין, סגן שר החוץ שאיננו כאן אתנו, מה הוא אומר בהכרזה שבאה מתוך ממשלת ישראל? אומר סגן השר ביילין: למסור רובע מירושלים לניהול פלשתיני עצמאי, חלקה המזרחי של ירושלים ינוהל בידי רשויות פלשתיניות. ממשיך ביילין: תושביה היהודים ישתייכו פוליטית – שימו לב למלה "פוליטית" – למדינת ישראל, והערבים יוכלו להשתייך פוליטית לישות הפלשתינית שתקום.

רבתי חברי הכנסת, הנה ההסבר מדוע לראשונה בהסכם נורבגיה הוענקו בכתובים "זכויות פוליטיות הדדיות". עכשיו ירושלים בירה ליהודים ובירה לערבים. יש הדדיות פוליטית בינינו לבינם. זה לא נאמר לפני חודשים. זה נאמר אתמול ושלשום.

בהצהרות אלה של ערפאת, חוסייני וראשי אש"ף אין כל חדש. הן נאמרו כל השנים. אולם, שימו לב, יש בהן חידוש. הן נאמרו לאחר שהסכם נורבגיה נחתם בנורבגיה. בא הד"ר ביילין ונותן גושפנקה להצהרה הזאת, אבי הסכם נורבגיה נותן גושפנקה ואומר: ירושלים המזרחית תנוהל על-ידי פלשתינים. תמימות דעים מוחלטת בין אבי הסכם נורבגיה לבין ערפאת.

הנה כי כן, אדוני ראש הממשלה, גם ביילין וגם ערפאת חושפים את הסכם נורבגיה, שאתה מתיימר להציגו כעזה תחילה, מתיימר להציגו כיריחו תחילה. הם, אנשי נורבגיה, נותנים להסכם את הפירוש שאותו הם הבינו. הם נותנים את הפירוש שאותו הם הבהירו, ואינני משוכנע שהם לא סיכמו אותו

אפילו בחתימה; אינני משוכנע. ירושלים המאוחדת, כך הם קבעו, היא תישאר מאוחדת ותשמש בירה לשתי מדינות, כך מבהיר ביילין. וקולק, נשים לב לדבריו, קורא לזה: חלוקת ריבונות פונקציונלית. האומנם סתירה כאן, אדוני ראש הממשלה, בין תפיסתך אתה את הסכם נורבגיה לבין תפיסתם של ערפאת-ביילין ופרס?

ואני אומר: אין כל סתירה. פשוט, אדוני ראש הממשלה, במצוקתך כי רבה אתה ממשיך להונות את הציבור והעם בישראל. נלכדת ברשת מצוקתך. אחרת, כראש הממשלה, הייתי מצפה ממנו, דווקא למען הבטחת השלום, השר רמון, דווקא למען הבטחת הליך השלום, הייתי מצפה מראש הממשלה להסיר סתירות כבר בשלב הזה, ליישב מחלוקות כבר כרגע, ערב ההכרה. אבל הוא לא מיישב את הסתירות. על כן החשש שלי לגבי ירושלים.

היה על ראש הממשלה להבהיר בכתובים, כי על עיקר העיקרים אין פשרה. ירושלים השלמה, היה עליו להבהיר בכתובים, תישאר בריבונות ישראל, ומדינה פלשתינית לא תקום ולא תהיה. משום שעל שני עיקרים אלו אינך עומד, אדוני ראש הממשלה, מול עמדתם האחרת של ערפאת וביילין כאחד, לא נותרה אלא המסקנה, כי ראש הממשלה שותף להבנות של ביילין-ערפאת.

לפיכך, אין לעם אלא לתת אמון בדברי ערפאת-פרס-ביילין ולראות בכך גם את הסכמתו של ראש הממשלה. ומה בכך אם נאמין לביילין? הרי אחר הכול זה ביילין הבן, המשמש מאור עיניו של האבא, שר החוץ. ואתה, אדוני ראש הממשלה, הרי הסבא של הבן, זה ביילין. אכן, בנורבגיה נתהדקו קשרי המשפחה. איזו שושלת. אותו ביילין, שראש הממשלה קשר לו את כתר ה"פודל", הפך שם רשמית לנכדו של ראש הממשלה. ואילו פרס, "החתרן", כדברי ראש הממשלה, הפך לאביו, כלומר לבנך, אדוני ראש הממשלה. מסובך? – האמינו לי, זה לא מסובך. זו משפחה שכזאת.

קריאה:

ומי האמא?

יהושע מצא (הליכוד):

אולם עדיין נותרה השאלה לא מי האמא – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

– – – רוח הקודש.

יהושע מצא (הליכוד):

– – אלא מי הסנדק, מי ה-GOD FATHER. ואני מייד אספר לך מי הסנדק, כי יש כזה.

היו"ר ס' טריף:

אולי השר חיים רמון יהיה.

יהושע מצא (הליכוד):

יש במשפחה הזאת סנדק. משפחה שכזאת אולי לא כל כך נאה היא, אולם עם חלוקת תפקידים מסודרת: ראש ממשלה המסתיר, המוליך שולל ומתחמק מפחד האמת; שר חוץ המערפל ויודע לכלכל מעשיו בחשכה; ואילו הדוקטור – הוא ביילין – המבהיר ומפרש. מפני משפחה שכזו, לראש המרצחים, זה הסנדק שישב ביריחו, אין כל ספק, אכן הוא הסנדק משוכנע: עזה ויריחו הן תחילה לירושלים כבירת פלשתיין.

אדוני ראש הממשלה, מעדת בערפל של שר החוץ פרס, כשלת בתוככי התככים של פרס-ביילין. התעשת. קום. צא מן הערפל. לא מאוחר. אתה אומנם שולל מדינה פלשתינית, אני משוכנע. אתה שולל, אולם ההסכם סולל את הדרך למדינה פלשתינית, נותן לתושבי ירושלים המזרחית גושפנקה לעיצוב הישות שתהפך למדינה פלשתינית, על-ידי עצם מתן זכות הבחירה לבחור ולהיבחר.

בקביעת עזה ויריחו כיחידה טריטוריאלית והענקת סמכות השיפוט על כל שטחי יהודה ושומרון לאש"ף, ראש הממשלה מחזיר אותנו אל "הקו הירוק" שבטרם מלחמת ששת הימים ולמציאות הרת אסון.

הסכנה של חלוקתה של ירושלים מוחשית ביותר. אני מזהיר: הפיכת מזרח-ירושלים לרובע מוסלמי בשליטת הישות הפלשתינית תביא להסלמה בעיר, תאיץ הקמתה של מדינה פלשתינית, תחזיר אותנו לימי הדמים בירושלים החצויה, עת חומה היתה בלבה.

אדוני ראש הממשלה, בימים אלו ירושלים נערכת לציון 3,000 שנה לכניסתו של דוד המלך לירושלים והכרזתו עליה כעיר בירה. מלכי ישראל מלכו בה ונביאים ניבאו בה. עלינו הטילה ההיסטוריה אחריות כבדה להחזיר את ירושלים לימי תפארתה. אל ניתן לאותו רב-מרצחים לשלוט בה ולהמיט חרפה עלינו ועל ירושלים.

יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל, אל תביא לידי כך כי תירשם בדברי ימי ישראל כמי שנותן יד, בפעם הראשונה בהיסטוריה, להקמת מדינה פלשתינית ערבית בארץ-ישראל. אין לך הסמכות לכך ואין לך הזכות ליטול מאתנו ומילדינו את נחלתם, ליטול מאתם את עתידם.

ראש הממשלה רבין, אל תמחק מדפי ההיסטוריה את ימי תפארתך ותהפוך לאיש אשר יזכר כמי שהביא לקריעתה של ירושלים השלמה.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לחבר הכנסת יהושע מצא.

יריחו תחילה במקורות ישראל

היו"ר ס' טריף:

אחרון – חבר הכנסת יוסף בא-גד: יריחו תחילה במקורות ישראל. בבקשה.

יוסף בא-גד (מולדת):

כבוד היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, במלחמת העולם השנייה, כאשר הגרמנים הגיעו לאל-עלמין, נפל פחד גדול על צבאות הברית והם החליטו שאם הגרמנים יצליחו לפרוץ את קו אל-עלמין הם ייסוגו עד לעירק, שם התחילו להכין קו ביצורים חדש. כאשר היישוב היהודי בארץ חשש מאוד, נתנו לו פתרון: עלו על הר הכרמל, הקימו מצדה שנייה שם, ותילחמו כמה שרוצים; אנחנו, צבאות הברית, נסוגים.

היה אז פחד גדול ביישוב, עד שמרן הרב הראשי לישראל, הרב הרצוג, זכר צדיק לברכה, יצא בכרוז, ואני קורא: "אני קובע בכל חומר האחריות המוטלת עלי בשעה זו ומצהיר ברבים כי צר ואויב אל יבוא בשערי ארץ-ישראל. מקובלים אנו כי לאחר שני החורבנות בית שלישי לא ייחרב". כולם עמדו נדהמים בפני הרב הרצוג ואמרו: אתה אומר דברי תורה, וכאן צבאות הגרמנים מתקדמים וצבאות הברית בורחים, נסוגים, ואם יפרץ קו אל-עלמין – לא יועיל. והוא אמר: "בית שלישי לא ייחרב".

הייתי אז ילד. לא ידעתי למה הוא התכוון. אבל גיליתי לאחר מכן את הגמרא הנפלאה במסכת נזיר, המסתמכת על הפסוק של הנביא ירמיהו, פרק ז': "היכל ה' היכל ה' היכל ה' המה". אוי לאלה הסומכים על היכל ה', שהקדוש-ברוך-הוא לא יחריב את ביתו. למה כתוב שלוש פעמים "היכל ה'"?" אומר המהרש"א במסכת נזיר ל"ב, עמוד ב', מביא את "הערוך": זה מקדש ראשון ומקדש שני, שמע מינה, תרי חרובי, והשלישי יעמוד עד עולם. יש הבטחה שבית שלישי לא יחרב. פעם אחת היכל ה' בשבועה, פעמיים זה שני חורבנות, שניים יהיו. בית שלישי לא יחרב.

והנה כמה ממשלת ישראל, חס וחלילה עומדת לעשות מעשה נורא ואיום; חס וחלילה להתחיל חורבן בית שלישי, חס וחלילה. ולמה אני אומר ביטוי כל כך חמור וחריף? כי הם התחילו ב"יריחו תחילה". ואנחנו מקובלים שיריחו היא נגרא של ארץ-ישראל, מנעולה של ארץ-ישראל. אמרו הגויים: אם נכבשה יריחו, מייד כל הארץ נכבשת. ולכן הם הסיקו מסקנות, וברחו.

ונאמר: וישלח יהושע לראות את הארץ ואת יריחו. והלוא יריחו בכלל הארץ היתה, ולמה יצאה? ללמד על עצמה ששקולה כנגד כל הארץ בחזקה.

מספרת הגמרא במסכת תמיד דף ל', עמוד ב': מיריחו היו שומעים קול מגרפה. מיריחו היו שומעים קול חליל. מיריחו היו שומעים – – –

שר הבריאות ח' רמון:

הרב בא-גד, ומה עם אותם פסוקים שאומרים שאסור לבנות את יריחו? יש לך תשובה?

יוסף בא-גד (מולדת):

כן, כן. בוודאי. טוב שאתה שואל. מייד אשלים את השכלתך. חבל שאין לנו טלוויזיה כאן, כי כל עם ישראל רצה לדעת את התשובה.

מיריחו היו שומעים את קול השיר. מיריחו היו שומעים את קול השופר של כוהן גדול בשעה שהוא מזכיר את השם ביום הכיפורים. עשרה קולות שנשמעו בבית-המקדש בירושלים, נשמעו ביריחו.

שואל הראב"ד, במה זכתה יריחו, ולמה הקולות לא הלכו לשאר הצדדים של ירושלים, למה הקול הלך לכיוון יריחו? עונה הראב"ד: מפני שיריחו היתה כמו ירושלים; מפני שהיא תחילת כיבוש ארץ-ישראל. וכמו שבתרומת דגן צריך לתרום – תרומה זה שנותנים את החלק הראשון – כן נתרמה ארץ-ישראל עצמה, לפיכך היא כמו ירושלים, והיו נשמעין בה כל הקולות, כדי שירגישו בני אדם שביריחו יש קדושה כמו ירושלים. זה אותו דבר, ולכן הקולות נשמעים שם.

אותו סיפור שלמדתם בתנ"ך, שיהושע קילל את מי שיבנה את יריחו, זה היה רק לאותם דורות. והראיה, הגמרא מספרת בפסחים נ"ד, ובמקומות רבים בש"ס, שאנשי יריחו עשו כך, ואנשי יריחו עשו כך. מזמן יהושע, ולאחר מכן בנו את יריחו, ישבו וגרו בה יהודים. היו בה תנאים ואמוראים ולימדו תורה. כך שהפסוק שלמדת, כבוד השר, היה נכון לדורו בלבד.

שר הבריאות ח' רמון:

אני חושב שזה נכון גם לדורי.

יוסף בא-גד (מולדת):

עם כל הכבוד לך, ואני מחשיב אותך מאוד ואנחנו בידידות טובה, עם כל הכבוד, יש גדולי תורה יותר ממך ויותר ממני, ואתה לא נפגע. לכן אני מביא לך פסחים נ"ד, ששישה דברים התירו אנשי יריחו ולמדו בהם.

היו"ר ס' טריף:

בזה, אדוני השר, אתה לא יכול להתחרות ברב בא-גד. זה בטוח, אדוני השר.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא מתחרה בו.

יוסף בא-גד (מולדת):

זה לא על חשבוני, כמובן.

שר הבריאות ח' רמון:

שכנעת אותי. אני נכנע — — —

יוסף בא-גד (מולדת):

כבוד השר רמון, שתהיה לך בריאות הנפש ותשמע קצת דברי תורה. עס וואט גארנישט שאטן, אומרים ביידיש. לא יזיק.

שר הבריאות ח' רמון:

אולי עכשיו זה כבר יזיק.

יוסף בא-גד (מולדת):

והנה בא אחד הגאון, אחד מגאוני דורנו, הרב אליעזר יהודה וולדנברג, בספרו הנפלא "ציץ אליעזר", ואומר דבר שלא חשבתי עליו, ואני מבקש מחבר הכנסת רחבעם זאבי שיאשר את זה, כי אני לא בדקתי, שבמלחמת ששת הימים נכבשה יריחו יחד עם ירושלים. כפי שקרה, כן, במלחמת ששת

הימים, כדי שיתעוררו בני ישראל וירגישו שיש קשר של קדושה בין ירושלים לבין יריחו... וכל זה בא ללמדנו, שלא נשמיט את יריחו מתחת ידינו, כשם שברור שלא נשמיט, בעזרת השם, מתחת ידינו ירושלים עיר קודשנו ותפארתנו.

את הדברים האלה הוא לא כתב לקראת המזימה של הממשלה הזו. הוא כתב את זה לפני שנים רבות, אחרי מלחמת ששת הימים, ואמר: דעו לכם, אותה קדושה יש לירושלים וליריחו. ולכן קיבלתי מזקן המקובלים – – –

שר הבריאות ח' רמון:

תשאיר משהו למשיח. עזוב, באמת.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני יודע שאין לך כוח לשמוע את האמת. אני יודע את זה לא מהיום.

שר הבריאות ח' רמון:

לא כך. אני נכנע לאמת. מה זה אין לי כוח? אני נכנע לאמת.

יוסף בא-גד (מולדת):

לכן קיבלתי מזקן המקובלים, הצדיק הרב כדורי: העיר יריחו שנכבשה על-ידי נס, וכבש אותה יהושע, קשה הדבר לעזוב אותה, לעשות בחוכמה גדולה להציל אותה מידם.

לכן אני רוצה להדגיש ולומר, כי רציתי לשאול את כבוד ראש הממשלה, ואולי יענה השר במקומו. עוזי בנזימן, כתב העיתון "הארץ", הוא מכוחותינו או מכוחותיכם?

שר הבריאות ח' רמון:

לא ידוע לי.

יוסף בא-גד (מולדת):

אם נותנים לו לכתוב בעיתון "הארץ", הוא לא מכוחותינו. אני מודיע לך. יוסף לפיד מ"מעריב", אני מודיע לך שגם הוא כך. אבל תשמעו מה הם כותבים. "יצחק רבין יעשה שגיאה קשה אם לא ישנה בבת אחת את גישתו לאופוזיציה הימנית ולכאב שהיא נושאת עמה נוכח ההסדר המתגבש עם אש"ף. ביטויים כמו 'אינם מזיזים לי', זו התבטאות אטומה ושחצנית" – את הדברים האלה כותב עוזי בנימין, לא אני. כותב יוסף לפיד בעיתון "מעריב": "ראש הממשלה לא צריך לזלזל בהם, לא צריך להתגרות בהם, ואף לא צריך לכעוס עליהם. דאגתם לגורל המדינה אינה לגיטימית פחות מדאגתו. במקום לכנות אותם 'קשקשנים', הוא צריך לשמוע להזהרתו של עמוס עוז". לא יהיה שלום עם הפלשתינים, כבוד השר, כל עוד לא יהיה שלום עם היהודים.

אני מסיים למשמע הצפוף, ורוצה לומר דבר אחרון לקראת ראש השנה. תקיעת שופר. הגמרא אומרת: התוקע לתוך הבור, דין התוקע לתוך הבור. שואל בעל ה"משנה ברורה": מה פתאום, מי תוקע בבורות? תוקעים בבת-כנסת מהודרים, מה זה בבורות? כתבו הראשונים, שמשנה זו לצורך נשנתה, בשעת גזירה שגזרו האומות שלא יקיימו ישראל את המצוות, ונתחבאו בבורות ובמערות לקיים. מאברהם אבינו, מעקדת יצחק על הר המורייה, דרך היוונים והרומאים שאסרו עלינו לתקוע בשופר, דרך האינקוויזיציה בספרד שלא נתנה לנו לתקוע, דרך השואה שהנאצים, יימח שמם, לא נתנו לתקוע, דרך סטלין ורוסיה ש-80 שנה לא נתנו לו לתקוע, דרך ארצות הערבים שלא נתנו לתקוע, התחבאו יהודים בבורות ובמערות ותקעו שופר, ולא התחשבו וקיימו על קידוש השם.

לא יועיל לכם שום דבר. עם ישראל יתקע בשופר גדול לחירותנו במדינת ישראל השלמה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. אדוני השר חיים רמון, בבקשה.

משה פלד (צומת):

הרב בא-גד, תגיד שנה טובה.

יוסף בא-גד (מולדת):

שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה לכל בית ישראל, למתנגדים ולידידים כאחד, כולנו עם אחד.

עכשיו אני מבקש מהשר קצת דברי תורה, מותר ללמוד משהו.

שר הבריאות ח' רמון:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מניח שבסיומו של יום כזה קשה מאוד לחדש, אלא אם אתה חבר הכנסת בא-גד, שבא מצויד בפסוקים. אבל אם אתה רוצה להציג משנה מדינית כלשהי, הרי קשה מאוד לחדש לאחר כל כך הרבה דוברים, גם של הממשלה וגם של סיעות הבית.

אני רוצה לומר בנושא מאוד חשוב ורגיש, לחבר הכנסת מצא, המשא-ומתן שהתנהל בינינו לבין הפלשתינים, בינינו לבין אש"ף – אולי אני אהיה השר הראשון שאומר לכנסת, אומנם בשעה כזאת, שממשלת ישראל מכירה באש"ף כנציג הרשמי של העם הפלשתיני – –

יוסף בא-גד (מולדת):

צריך לקרוע קריעה על ההודעה הזאת.

שר הבריאות ח' רמון:

– – והגיעה להסכמה ולהכרה הדדית. זהו יום של ניצחון גדול לציונות ולעם היהודי – –

יוסף בא-גד (מולדת):

אסון.

שר הבריאות ח' רמון:

– – שאחד האויבים המרים, הקשים, שנלחם בנו שנים רבות ושלל את עצם קיומנו כאן, ושלל את עצם זכותנו להיות עם – נאלץ, לא בשמחה, אבל כתוצאה ממאבק של 100 שנים, להכיר בזכותנו לחיות כאן בשלום ובביטחון. את זה אנחנו נשאיר לעתיד.

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא ימשיך להילחם בנו.

שר הבריאות ח' רמון:

כבר טעו מספיק לגבי הסכמים, מה יקרה בעתיד. זה מה שהוא עשה ונמנע לעשות במשך שנים. הוא ביטל למעשה את האמנה הפלשתינית. כמעט לא נותר בה סעיף אחד על מקומו. זהו יום של ניצחון לתנועה הציונית.

ובתוך הניצחון הזה יש עוד ניצחון, למרות כל מה שאומרים. אני אומר לך, חבר הכנסת מצא.

משה פלד (צומת):

הם כבר החליטו?

יהושע מצא (הליכוד):

הוא מצהיר לראשונה, יש לו הזכות הגדולה.

שר הבריאות ח' רמון:

פעם ראשונה, חבר הכנסת מצא, במשא-ומתן עם פלשתינים, מקבל הצד השני, בניגוד לכל מה שהוא אמר, גם לכם, גם לאמריקנים, שירושלים איננה חלק מהאוטונומיה. והוא יודע את עמדת הממשלה, היא נאמרה לו, על כך המשא-ומתן התפוצץ ופוצץ כמה פעמים. אמרנו להם: שום ראש ממשלה בישראל לא יחתום על מסמך שבו ירושלים מוצאת מתחום השליטה המוחלטת של מדינת ישראל. ומה שאתם לא הצלחתם לקבל כהבטחה אפילו מהאמריקנים, הממשלה הזאת קיבלה מהפלשתינים, קיבלה מאש"ף.

יהושע מצא (הליכוד):

כלומר, ערפאת משקר? יש לו מדינה פלשתינית?

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת מצא, אני אסביר לך בדיוק. אני אומר לך מה עמדת הממשלה הזאת ומה נכתב במסמכים, ואתם תראו אותם.

אנחנו כתבנו שם, כי עמדתנו היא שירושלים היא מאוחדת בריבונות ישראל. לא ויתרנו על כך. להיפך, חיזקנו אותה יותר מאשר אי-פעם, כי יש לכך הפעם מסקנה, שבשום הסדר ביניים זה לא יהיה. ועם הפלשתינים – ומותר להם להגיד מה הם חושבים – יהיה הסדר הקבע. הרי אנחנו באנו ואמרנו: ההסדר הוא בשני שלבים. מי שרוצה לכלול אלמנטים מהסדרי הקבע בהסדר הביניים, משמעותו – איננו רוצה הסכם. כך היה עם הליכוד. הוא רצה להכתיב היום מה יהיה בעוד חמש שנים, והפלשתינים רצו להכתיב היום מה יהיה בעוד חמש שנים. אמרנו להם: לא יהיה, לא נסכים. יהיה הסדר ביניים. במסגרת הזאת נחיה פעם ראשונה ביחד ונבחן האחד את השני ונראה האם באמת אנחנו חיים בשלום ובדו-קיום וכל מה שאתם צופים שיקרה אכן לא קורה.

לאחר שנתיים שבהן נחיה ביחד, כל אחד יבוא עם משנתו, ואני משוכנע, חבר הכנסת מצא, כמו שאתם ידעתם זאת, שהפלשתינים יבואו וירצו את ירושלים, שירושלים תהיה בירתם, והם ירצו מדינה פלשתינית. כפי שאתם ניהלתם משא-ומתן עם אסד וידעתם שהוא רוצה את כל רמת-הגולן, לא ניהלתם אתו משא-ומתן? אתם, לשיטתכם, אמרתם לא. אבל ניהלתם משא-ומתן, כך טענתם לפחות. האמת היא שלא ניהלתם, רק כאילו.

כאשר ננהל משא-ומתן תבוא הממשלה הזאת ותאמר את עמדותיה ותיאבק על עמדותיה.

קריאה:

— — —

שר הבריאות ח' רמון:

סליחה, אני אגיד משהו, אני לא משתייך, אבל אני אגיד לך משהו על זה. אנחנו נבוא עם משנתנו, ועל-פי הרקורד של השנה האחרונה אנחנו יכולים לבוא ולהגיד: מה שהצגנו, אכן קרה. אמרנו: יהיה הסכם אוטונומיה. אמרנו: שום יישוב לא ירד. אמרנו: צה"ל ישלוט על ההתנחלויות. אמרנו: ירושלים לא תהיה חלק מהאוטונומיה. כל זה אמרנו. וכל זה עשינו. ונבוא עם משנתנו ונאמר — — —

חבר הכנסת זאבי, אני מסיים בתוך שלוש דקות.

יוסף בא-גד (מולדת):

הוא מהווה 25% מהנוכחים.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת זאבי, אנחנו עומדים לסיים, בוא נסיים בצורה מכובדת. לכן אני מפסיק את נאומי, מכיוון שהוא 25%, כי אם היו פה עוד הרבה נוכחים הייתי סובל את ההפרעה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אנחנו מכבדים אותך ויושבים עד הסוף.

שר הבריאות ח' רמון:

אני מבין. לכן אני מכבד אותך. אם יש לך דבר כל כך חשוב לומר, אני מפסיק את הנאום.

נבוא ונאמר להם במשא-ומתן, שירושלים מאוחדת בריבונות ישראל, זה העיקרון. כל הצעה, חבר הכנסת מצא, שתסתור את העיקרון הזה – תידחה על-ידינו; וכל הצעה שתתיישב עם העיקרון הזה – נדון בה.

חבר הכנסת סגן השר ביילין הוציא הכחשה מיוחדת ובה אמר שכל הצעה שלו היא בתחום המוניציפלי ואין לה שום קשר לריבונות. אני מצטט את דבריו.

אני אומר לך מה נאמר. כאשר הם יבואו וירצו מדינה פלשתינית, נאמר להם: אנחנו בעד קשר פדרטיבי או קונפדרטיבי, ויתנהל משא-ומתן קשה. איננו אומרים שהסכסוך תם. אנחנו רוצים להאמין שהסכסוך המזוין תם. וזה לא סוף הסכסוך. אני רוצה לומר לך, שזו אפילו לא התחלת הסוף, אבל אין לי ספק שזה סוף ההתחלה, סוף התחלה של עימות שנמשך 100 שנים. ננהל משא-ומתן בתקיפות ונעמוד על הדברים האלה.

אני מציע שתהיו חלק מן העניין הזה, ותבואו אל המשא-ומתן ותגידו: אנחנו תומכים בכך. אין ויכוח על ירושלים, ואל תעוררו אותו. עמדנו על כך.

יהושע מצא (הליכוד):

שאנחנו לא נעורר אותו? אתם עוררתם אותו – מה עם זכות הבחירה, לבחור ולהיבחר?

שר הבריאות ח' רמון:

כמעט לא היה הסדר, בגלל ירושלים. חבר הכנסת מצא, שאלת ואני אגיד לך. אנחנו, ב-1988, נדמה שיצחק רבין, אולי ב-1982, תמך בכך שתושבי מזרח-ירושלים הפלשתינים שאינם אזרחי מדינת ישראל יוכלו להצביע, לא בירושלים, אלא ילכו להצביע בבית-לחם או ברמאללה, ויצביעו שם. זו עמדתנו גם כיום. היא לא השתנתה. יש ויכוח. בהסכם כתוב: השתתפות. אנחנו מפרשים השתתפות – רק זכות בחירה, ולא בירושלים. הם מפרשים אחרת. יהיה על כך דיון, יהיה ויכוח. חתמנו רק על הסכם עקרוני. עוד 80% מהמשא-ומתן בדרך. אבל עלינו על דרך אחרת. עלינו על דרך של השלמה. עלינו על דרך שבה הצד הפלשתיני עבר מהפכה, מהפכה אדירה. הוא בא ואומר: אנחנו משלימים, אין לנו ברירה. נוצחנו במלחמת 100 השנים. נוצחנו. לא הצלחנו למנוע קיום יהודי. לא הצלחנו למנוע מדינה יהודית.

יוסף בא-גד (מולדת):

מה עם גשר אלנבי?

שר הבריאות ח' רמון:

אנחנו נשלט בגשר אלנבי, על זה אין ויכוח. אתם הפכתם להיות חסידים של ערפאת יותר מכל אחד אחר. תגיד לי, אם אתה כזה חסיד של ערפאת, למה אתה לא מאמין לו כשהוא אומר שהוא יפסיק את הטרור?

יוסף בא-גד (מולדת):

— — —

משה פלד (צומת):

אתם אילצתם אותנו להאמין לערפאת.

יהושע מצא (הליכוד):

אם אתה אומנם צודק, זה הסכם שיביא למלחמת דמים בינינו לבין הערבים, בגלל חילוקי דעות שכבר מלכתחילה אתם שמים בתוכו.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת מצא, אנחנו קבענו, וזה הדבר הכי מהפכני בהסכם, שכל חילוקי הדעות שיהיו ייפתרו ללא אלימות וללא מלחמה. זה כתוב בהסכם. אני מתפלא עליכם. אתם מאמינים לכל מלה שערפאת אומר; אז תאמינו לכול.

יהושע מצא (הליכוד):

אמרתי שאני מאמין לביילין, לפרס ולרבין, שהם אומרים שירושלים — — —

שר הבריאות ח' רמון:

אם כך, למה, חבר הכנסת בא-גד, אתה לא מאמין לו כשהוא אומר שהוא יפסיק את הטרור? למה אתה לא מאמין לו שהוא מכיר בזכות מדינת ישראל?

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, זה לא יכול להימשך כך.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה יודע מה הנחמה שלי? שביצוע ההסכם הזה יהיה בידי ממשלת הימין, ממשלת הליכוד.

היו"ר ס' טריף:

אדוני השר, אולי לסיכום.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת מצא, אני רוצה לומר משהו, חבר הכנסת בא-גד, אני רוצה לומר לך משהו, ואמרת את זה קודם: יש לי כבוד רב לכאבם של אלה שמתנגדים להסכם, אני מבין אותם. עולמם האידיאולוגי וחלומם האידיאולוגי, שבשבילי הוא סיוט – למשל שעזה היא חלק בלתי נפרד – קרס, ואני יכול להבין זאת. כשאני ראיתי אתכם בממשלה הופכים את מה שאני קורא "הגדה והרצועה" למשהו כמו בוסניה, גם אני חרדתי, וייתכן שאם הייתם עוד ארבע-שמונה שנים בשלטון, שבבילי זה היה מה שאני חושב גם כן קץ הציונות. ואני מחיתי ואני הפגנתי.

משה פלד (צומת):

לסאברה ושתילה הפכתם את זה.

שר הבריאות ח' רמון:

אני מודה לך.

אני מחיתי והפגנתי, ואני חושב שצריך לאפשר למחות ולהפגין ולנהוג לפי כל מה שכללי – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

בהתערבות המשטרה ובהתעללות המשטרה.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת בא-גד, כל כך הרבה פעמים המשטרה הרביצה למפגינים מכל הכיוונים, ואז תמיד הגנתם על המשטרה. אני זוכר את ההפגנה סביב ירושלים, ששם היו פצועים, ומישהי איבדה עין, והיה פה דיון בכנסת, ואמרתם שבצדק נהגה המשטרה. אז למה לך?

ההפגנה היא לגיטימית, אבל אני אומר לכם: תשמרו על המסגרת הלגיטימית. ואני אומר שהממשלה והשלטון חייבים לאפשר לכם להפגין בכל מקום, אולי בכל שעה, ובלבד שזה ייעשה על-פי כללי החוק והסדר, גם אם קצת הולכים מעבר להם.

יוסף בא-גד (מולדת):

שהמשטרה תתנהג אחרת. אני הייתי שם.

שר הבריאות ח' רמון:

אני לא שר המשטרה, חבר הכנסת בא-גד, אבל במקום שיש בו מקום ל-5,000 איש, ונותנים לעשות הפגנה, שאתם טוענים שהיו בה 500,000 איש, אבל נניח שהיו בה 50,000 איש, הדבר הזה מראה על התחשבות של המשטרה ולא על אטימות. היו הצעות לומר: אם מישהו רוצה רשיון ל-5,000 איש, שיעשה את זה שם, אבל אם הוא מביא 50,000 איש, שיעשה את זה במקום אחר, ולא היה כך.

אבל זה לא מה שחשוב. אתם תפגינו, וזו חובתכם, לא רק זכותכם, וחובת המדינה והממשלה לאפשר את ההפגנות האלה גם אם הן גורמות אי-נחת ואי-נוחות לציבור רחב. אתם חייבים לשמור על החוק, כי אם המכנה המשותף הזה לא יישאר בינינו, המדינה הזאת לא תשרוד לא בענייני שלום, אלא היא לא תשרוד כמדינה דמוקרטית שפעם הצד הזה בשלטון ופעם הצד הזה בשלטון.

ובדברים האלה אני מאחל לכל עם ישראל שנה טובה, עם כל החששות ועם כל התקוות.

היו"ר ס' טריף:

מה אתה מציע, אדוני השר, להעביר את זה לוועדה?

שר הבריאות ח' רמון:

ודאי.

היו"ר ס' טריף:

אני מבין שהמציעים מסכימים.

יהושע מצא (הליכוד):

האם השר היה מוכן שבנושא כזה, שיש בו קונסנסוס של כל הבית הזה, נקיים דיון במליאה?

שר הבריאות ח' רמון:

יהיה דיון במליאה על ההודעה של הממשלה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מצא, היתה איזו הסכמה בינינו, בין האופוזיציה לקואליציה, בנושא הזה. הם כולם הצביעו היום על כל ההצעות. למען הסדר הטוב, כדי שנצביע – – –

משה פלד (צומת):

איזו הסכמה היתה?

היו"ר ס' טריף:

אני כך הבנתי. אני לא מציע לחברי הכנסת איך להצביע, זו זכותכם וזו זכותו.

משה פלד (צומת):

על ירושלים צריך להיות דיון במליאה.

יהושע מצא (הליכוד):

על ירושלים – דיון במליאה.

שר הבריאות ח' רמון:

חבר הכנסת פלד, בשבוע הבא או בשבוע שאחריו יבוא כל ההסכם, לרבות ירושלים, וממילא יתקיים פה דיון ארוך של כל חברי הכנסת. למה לך? זה יהיה לא רציני. אבל אני מצדי – – –

יהושע מצא (הליכוד):

אתה מסכים.

היו"ר ס' טריף:

נצביע קודם על ההצעות שלא הצביעו עליהן, ואחר כך ניגש להצעות האלה.

שר הבריאות ח' רמון:

תצביע להעביר את כולן לוועדה.

היו"ר ס' טריף:

כן, לוועדה. אנחנו נדבר על ארבע הצעות. מי בעד העברת הצעתו של חבר הכנסת גונן שגב לוועדה, ועדת החוץ והביטחון אני מבין? מי נגד?

שר הבריאות ח' רמון:

הכול לוועדת החוץ והביטחון.

הצבעה מס' 11

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא שהעלה חבר הכנסת ג' שגב לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

בעד – 5, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שההצעה של חבר הכנסת גונן שגב עוברת לוועדת החוץ והביטחון.

אנחנו מצביעים על הצעתם של חברי הכנסת טלב אלסאנע, אריק שרון ויוסף בא-גד. אנחנו מצביעים האם להעביר אותן לוועדת החוץ והביטחון.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני דורש דיון במליאה.

היו"ר ס' טריף:

אז את הצעתך נצביע בנפרד.

משה פלד (צומת):

רק על ירושלים בנפרד.

היו"ר ס' טריף:

על שלוש ההצעות האלה – מי בעד להעביר לוועדה? נא להצביע.

הצבעה מס' 12

בעד ההצעה להעביר את הנושאים לוועדה – 6

נגד – אין

נמנעים –

ההצעה להעביר את הנושאים שהעלו חברי הכנסת ט' אלסאנע, א' שרון
וי' בא-גד לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

התוצאות: בעד – 6, ללא מתנגדים, ללא נמנעים. אני קובע ששלוש ההצעות עוברות לוועדת החוץ
והביטחון להמשך הדיון.

אנחנו עוברים להצבעה על הצעתו של חבר הכנסת יהושע מצא: הסכנה למעמד ירושלים. מי בעד ומי
נגד קיום דיון במליאה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 13

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 6

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא שהעלה חבר הכנסת י' מצא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, הצעתו של חבר הכנסת יהושע מצא תעבור לדיון במליאה. בעד – 6, ללא מתנגדים,
ללא נמנעים.

אני מאחל לכם, לכל עובדי הבית, לכל עם ישראל שנה טובה ומבורכת. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 18:57.